

**Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини**

Т. В. Мамчур, Г. А. Чорна

**Фонди наукового гербарію
Уманського національного університету
садівництва (УМ)
Гербарна колекція Йозефа Пачоського**

Монографія

**Умань
Видавець: «Сочінський М. М.»
2023**

УДК 069.5:[58:57.017.3(477.46)]

Ф77

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Уманського національного університету садівництва
(протокол №2 від 19 травня 2022 року)*

За редакцією доктора сільськогосподарських наук В. П. Карпенка

Рецензенти:

Шиндер О. І., к.б.н., ст. наук. сп. відділу природної флори Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАНУ, куратор гербарію (КВНА).

Діденко І. П., к.б.н., ст. наук. сп., завідувач відділу трав'янистих рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАНУ, куратор гербарію (SOF).

Ф77 Фонди наукового гербарію Уманського національного університету садівництва (УМ). Гербарна колекція Йозефа Пачоського: монографія / авт.-упоряд. Т. В. Мамчур, Г. А. Чорна; за ред. д-ра с.-г. наук В. П. Карпенка. – Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2023. – 496 с.: іл.

ISBN 978-966-304-498-9

У монографії висвітлені результати та опрацювання історичної меморіальної гербарної колекції Йозефа Пачоського – учня Уманського училища землеробства і садівництва (нині Уманський національний університет садівництва), яка входить до фондів наукового гербарію УНУС (УМ).

Книга призначена для викладачів, студентів, аспірантів університету, фахівців гербарної справи та ботаніків.

При підготовці матеріалу використано гербарні збори, картотеку етикеток фондів наукового гербарію УНУС (УМ), праці Йозефа Пачоського.

УДК 069.5:[58: 57.017.3(477.46)]

ISBN 978-966-304-498-9

©Уманський національний
університет садівництва, 2023

©Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2023

Зміст

Вступ.....	4
1. Основні дати життя і діяльності Й. К. Пачоського.....	9
2. Гербарні збори в Уманському училищі землеробства і садівництва...	10
3. Каталог гербарної колекції Й. К. Пачоського (УМ).....	14
3.1. Перелік гербарних зразків інтродукованих рослин відділу голонасінні.....	14
3.2. Перелік гербарних зразків рослин, зібраних у теплично- оранжерейному комплексі Уманського училища землеробства і садівництва (Ex calolaris Umaniense).....	38
3.3. Перелік гербарних зразків інтродукованих рослин ex horto botanico Petropolitano.....	134
3.4. Перелік гербарних зразків рослин, зібраних у розсаднику квітничково-декоративних рослин училища (Ex horto botanico Umaniense)	148
3.5. Перелік гербарних зразків дикорослих рослин, зібраних в околицях м. Умані (Ex herbarium Florae Umaniensis).....	179
4. Перелік наукових праць Йозефа Пачоського наявних у бібліотеці УНУС.....	470
Висновки.....	473
Подяки.....	474
Список використаних джерел.....	475
Показчик латинських назв родин.....	480
Показчик латинських назв видів.....	482

Вступ

Науковий гербарій Уманського національного університету садівництва (УМ) є унікальним зібранням гербарних зразків, фонди якого представляють світове фіторізноманіття. Його формування відбувалось цілеспрямовано: шляхом збору рослин під час здійснення наукових експедицій, обміну між гербарними установами, за рахунок дарунків любителів природознавства, студентами під час опанування навчальних курсів з ботаніки, дендрології, лісівництва. Гербарій (УМ) започатковано ще в 1844 р. у Головному училищі садівництва в Одесі, що зазначено на деяких етикетках історичного гербарію. У працях фондів стародруків музейної кімнати бібліотеки університету зазначено, що «...під керівництвом директора Д. С. Обніського в 1859 р. Училище з Одеси, з усім майном та гербарієм, переїжджає до м. Умань Київської губернії» (нині м. Умань, Черкаська область), де навчально-виробничою базою його стає парк «Софіївка» (нині Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України).

Фонди гербарію налічують більше 30 000 гербарних зразків та щорічно поповнюються студентами, аспірантами, викладачами ботаніки УНУС.

Гербарій розподілено на три частини: історична, наукова, навчальна. Серед історичної гербарної колекції під час інвентаризації віднайдено збори учнів училища, деякі з яких виділено в окремі іменні колекції, зокрема й учня Уманського училища землеробства і садівництва (1879–1887 рр.) Йозефа Конрадовича Пачоського.

Гербарна колекція Й. Пачоського, яка збереглася з часів його навчання в училищі, тобто з початку 1880-их років, є не лише документальним свідченням його ранніх ботанічних уподобань та ілюстрацією до тогочасного складу природної флори Уманщини, інтродуцентів парку «Софіївка». Вона наочно демонструє високий рівень викладання ботанічних дисциплін в училищі, заохочення учнів до збору та вивчення рослин.

Більша частина ранніх уманських зборів Й. Пачоського згодом увійшла до гербарію І. Ф. Шмальгаузена – однієї з іменних гербарних колекцій Національного гербарію Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України (KW). На основі цієї та ряду інших колекції професором Шмальгаузенем було написано книги про флору досліджених територій, зокрема Криму (1886, 1895–1897). Автор висловлював письмову подяку колекторам, гербарій яких використав у своїх працях, зокрема Й. Пачоському. Та частина гербарних зборів Й. Пачоського, що залишилась в Уманському училищі, до наших днів збереглася не повністю. Свого часу ці збори входили до складу «Основного гербарію Уманського училища землеробства і садівництва», що зазнавав неодноразової реорганізації та зміни місць зберігання. На сьогодні відомо, що за останні роки кілька разів колекція переміщалася між кабінетами та корпусами, відмітимо такі з них:

- викладацька кафедри ботаніки (~1984–2002 рр.);
- кафедра садово-паркового господарства (2013–2015 рр.);
- методичний кабінет кафедри мікробіології та фізіології рослин (2015 р.).

На жаль, подібні, часто необґрунтовані, завжди недоцільні переміщення цінних гербарних колекцій відбувалися і в ряді інших гербаріїв (KWU, KWNU). При цьому колекції неминуче зазнавали пошкоджень і часткових втрат.

У 2015 р. для збереження та опрацювання гербарію, який, було підпорядковано відділу наукової та інноваційної діяльності, виділено спеціальне приміщення в адміністративному корпусі (рис. 1.).

В 2015 р. нами розпочато опрацювання гербарних колекцій УНУС, в ході якого вже з'ясовано ряд цікавих фактів і здійснено ряд публікацій. Зокрема було виявлено невідомі раніше збори інтродуцентів, зроблені Й. Пачоським у 1885–1886 роках «*Ex calolaris Umaniense*» та «*Ex horto botanico Umaniense*» (Чорна, Мамчур, 2018).

Опрацьовано та впорядковано гербарій (UM), при цьому виявлено роль учнів Уманського училища у зборі гербарію для видання ексикат (Кравець та ін., 2015). Наразі до уваги ботанічної спільноти, насамперед кураторів гербаріїв

та всіх, хто цікавиться гербарною справою, пропонується ілюстрований світлинами гербарних зразків (г.з.) «Каталог Уманської гербарної колекції Й. Пачоського (UM)».

Рис. 1. Гербарна кімната гербарію (UM).

У книзі висвітлено найбільш ранні гербарні збори дикорослої флори (Ex herbarium Florae Umaniense, 262 г.з.) (1882–1886 pp.), які увійшли до його першої наукової праці «Нариси флори околиць м. Умані, 1887». Дублетні зразки цих зборів свого часу стали своєрідною перепусткою до членства Й. Пачоського у Київському товаристві дослідників природи. У першій науковій праці молодий автор дякує за допомогу з визначення та ведення спостережень своїм вчителям – Владиславу Яковичу Скробишевському та Вільгельму Олександровичу Поггенполю (Чорна, Мамчур, 2021), із зазначенням, що частину гербарію подаровано до Київського університету Святого Володимира (нині Київський національний університет імені Тараса Шевченка). Також висловлює подяку за окремі гербарні збори своєму брату Густаву Пачоському, на той час студенту Київського університету Святого Володимира.

Нами також виявлено та опрацьовано ранні збори Й. Пачоського із теплично-оранжерейного комплексу (1885–1886 pp.) – (Ex calolaris Umaniense, 86 г.з.); розсадника квітково-декоративних рослин училища (Ex horto botanico Umaniense, 26 г.з.) (Чорна, Мамчур, 2017). У складі «Основного гербарію училища» збереглося близько 130 гербарних зразків із автографами колектора. Збори екзотичних інтродукованих видів супроводжуються вказівкою на їх походження. Відмічено гербарні збори (Ex horto botanico Petropolitano, 12 г.з.) зібраних в ботанічному саду.

За сучасною ботанічною номенклатурою («Plants of the World Online») ці збори включають 119 видів, 97 родів і 54 родини із відділів Gymnosperms (Pinophyta) та Angiosperms (Magnoliophyta). Проаналізовані нами гербарні збори та періодичні видання з реєстру рослин і насіння рослин вирощуваних у парку «Софіївка» (1885) дозволяють констатувати, що асортимент оранжерейних і тепличних рослин цього саду наприкінці XIX ст. нараховував близько 700 таксонів, а квітничково-декоративних рослин незахищеного ґрунту – близько 200.

Гербарні зразки супроводжуються рукописними або типографськими етикетками російською або польською мовами, автографами Й. Пачоського. Ним власноруч зазначено латинські назви виду та родини, в окремих випадках синоніми. Вказана також батьківщина оранжерейних рослин: Австралія (Нова Голландія), Південна Африка (Мис Доброї Надії), Південна Європа, Балеарські, Канарські, Ново-Гебридські острови, Східна Індія, Китай, Японія, Бразилія, Мексика, Перу, Чилі, тобто в оранжереях досить широко була представлена флора тропічних (як палеотропіків, так і неотропіків) і субтропічних регіонів (Чорна, Мамчур, 2017, 2018).

Опрацьований гербарій вказує на інтерес Й. Пачоського не лише до видів природної флори Уманщини, а й до інтродуцентів субтропічного та тропічного походження відкритого та закритого ґрунту. Крім того, цей гербарій є документальним свідченням щодо складу колекцій парку «Софіївка» в кінці XIX ст.

Гербарій Й. Пачоського характеризує його як талановитого юнака, який цікавився рослинами та детально відобразив стан флори у той час та історію інтродукції рослин в Україні в останню чверть XIX ст., їх вивчення та адаптацію в даній місцевості.

У книзі нами представлено оцифровані світлини гербарних зразків з рукописними та друкованими етикетками.

1. Основні дати життя і діяльності Й. К. Пачоського

- 27.11.1864 Народився у с. Білогородка, Заславського повіту Волинської губернії (нині Рівненська обл.).
- 1876–1879 Навчання в Рівненському реальному училищі.
- 1879–1886 Навчання в Уманському училищі землеробства і садівництва: перші гербарні збори в околицях Умані (1881–1882); ботанічна екскурсія в околицях Миколаєва (1884); гербаризація (*Ex calolaris Umaniense*), (*Horto botanico Umaniense*) (1885–1886).
- 1887–1894 Навчання (робота) в Київському університеті Святого Володимира; член Київського товариства природознавців; помічник головного садівника Ботанічного саду університету (1888); ботанічні та зоологічні екскурсії в околицях Володимира-Волинського (1887), у Херсонську губернію (1888), у пониззя Дунаю та Дону (1889), Астраханську губернію (1890), в околицях Переяслава Полтавської губернії, Таврійську губернію (1891), у Мінську, Могилівську, Чернігівську губернії – дослідження флори Полісся (1892–1893), Гродненської губернії (1894).
- 1895–1896 Асистент кафедри ботаніки сільськогосподарської школи в Дублянах під Львовом.
- 1897 Губернський ентомолог в Херсоні.
- 1898 Створення (1898) і керівництво Херсонським природничо-історичним музеєм (з 1906).
- 1915–1916 Завідувач сільськогосподарською дослідною станцією.
- 1918–1922 Професор Херсонського політехнічного інституту та Херсонського державного педагогічного інституту (1919); досліджував флору Херсонщини.
- 1922–1923 Завідувач відділу ботаніки в біосферному заповіднику «Асканія-Нова» ім. Ф. Е. Фальц-Фейна.
- 1923 Науковий керівник заповідника в Біловезькій пущі.
- 1925–1939 Професор систематики і соціології рослин Познанського університету (нині Університет імені Адама Міцкевича у Познані), завідувач кафедри (1928); досліджував флору Польщі, Болгарії, Боснії.
- 14.02.1942 Помер в м. Серослав, Познань, Польща.

2. Гербарні збори в Уманському училищі землеробства і садівництва

Нами проаналізовано 410 г.з. із складу історичного гербарію УНУС (UM), зібраних у 1880–1887 рр. в оранжереях парку «Софіївка» (Ex calolaris Umaniense) та розсаднику квітково-декоративних рослин (Ex horto botanico Umaniense), на території парку та воколицях м. Умань. На основі цього складено анотований перелік змонтованих на них видів рослин у відповідності до правил сучасної ботанічної номенклатури (Plants of the World Online). URL: <https://powo.science.kew.org/>.

Ідентифікацію деяких окремих видів проведено за (Global Biodiversity Information Facility). URL: <https://www.gbif.org/uk/> та (World Flora Online). URL: <http://www.worldfloraonline.org/>. Інтродуценти з відділу Pinophyta нами подаються загальним списком, без поділу на таксони незахищеного чи захищеного ґрунту, оскільки на гербарних етикетках Й. Пачоського помітка про місцезнаходження «Ex calolaris Umaniense» зустрічалася лише для окремих із них.

Метою даної публікації насамперед було подати повний перелік гербарних зборів Й. Пачоського із фондів гербарію (UM). Серед гербарних зборів голонасінних, ідентифікованих за написами на гербарних сорочках як збори Й. Пачоського, наявні види родів *Cephalotaxus* (Taxaceae), *Abies*, *Pinus* (Pinaceae), *Podocarpus* (Podocarpaceae), *Taxus* (Taxaceae), *Cryptomeria*, *Cunninghamia* (Taxodiaceae) без вказівки на рік і місце збору. Оскільки це здебільшого різні за походженням інтродуценти, ми також включаємо їх до цього переліку. Перелік покритонасінних складено окремо для видів, зібраних (Ex calolaris...) та (Ex horto...), за абеткою латинських назв таксонів: родин у межах відділів, родів у межах родин, видів у межах родів. Після назви виду вказані інвентарні номери, присвоєні гербарним зразкам в сучасному гербарії УНУС (UM).

Наявність авторських гербарних етикеток із зазначенням прізвища колектора – Joseph Patczoski на кількох гербарних зразках дозволила нам за

автографом Й. Пачоського ідентифікувати авторство тих зразків, де прізвище було відсутнє. Свого часу уманські збори учня училища садівництва Й. Пачоського були інсеровані до «Основного гербарію Уманського училища землеробства і садівництва». Про це свідчить наявність на них інвентарного номера гербарного зразка, прийнятого в цьому гербарії із вказівкою №№ роду, виду та загального порядкового номера. Для деяких зразків рукою колектора зазначено також, звідки походить рослина: *Acacia armata* R.Br. (Australia); *A. melanoxylon* R.Br. (Nova Hollandia); *Buxus balearica* Willd. (*Insular Balearic*) тощо. Більшість рослин визначено до виду, окремі, зокрема *Nepentes* sp., лише до роду. Всі рукописні помітки Й. Пачоського, в тому числі польською мовою, включено нами до переліку та взято в квадратні дужки. Якщо біля гербарного зразка наявна етикетка, набрана типографським способом, то прізвище колектора виокремлене круглими дужками.

За понад віковий період існування «Основного гербарію Уманського училища землеробства і садівництва» в зв'язку з реорганізацією навчального закладу та його кафедр і кабінетів, аварійним станом приміщень (не слід забувати, що колекція пережила дві світові війни) сам порядок розташування гербарних зразків зазнавав неодноразових змін. До 1910 р. цей гербарій використовувався учнями училища при вивченні систематики рослин (Umanskoe..., 1910). Із плином часу зростала історична цінність цих зборів, тому завідувач кафедри ботаніки у 1979–1997 рр. Віктор Антонович Гаврилюк ретельно слідкував за її збереженням. У навчальному процесі вона вже не використовувалася.

У 2013–2015 рр. опрацювання колекції проводилося куратором гербарію Тамарою Олексіївною Кравець. Згодом, коли у 2015 р. куратором гербарію стала Тетяна Василівна Мамчур, до роботи з історичними колекціями була залучена також кандидат біологічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Галина Анатоліївна Чорна.

У 2013–2015 рр. було створено каталог колекторів гербарію, що дозволило виділити в окремі одиниці зберігання ряд раритетів, зокрема ексікат, іменні збори М. С. Турчанінова, В. М. Черняєва, Й. К. Пачоського. Гербарні

зразки останнього були розміщені на аркушах паперу формату 22,3×25,7 см із тисненням на папері в правому верхньому кутку «Дитятківське товариство» виробництва Одеської паперової фабрики (Hubar, 2015).

Оскільки дані гербарних етикеток або дані, що для більшості гербарних зразків були вказані безпосередньо на гербарних сорочках, були неповні, ми намагалися знайти інші свідчення про місце збору загербаризованих рослин. Запис «Ex calolar (is)» опосередковано вказував, що рослини могли бути зібрані в оранжереях парку «Софіївка». Підтвердженням цього завдячуємо періодичному виданню училища (Preyskurant ..., 1885).

Неодноразово увагу на роль старовинних парків, зокрема парку «Софіївка» з його величною оранжереєю та теплицями, як першоджерел інтродукції тропічних і субтропічних рослин в Україні, звертала увагу Т. М. Червченко (Червченко, 2006). Вона наголошувала на тому, що в XIX ст. асортимент екзотичних рослин парку «Софіївка» був надзвичайно різноманітним.

Рослини в оранжереях і теплицях були добре доглянуті, цвіли та плодоносили. Вдале розташування рослин в оранжереях, а влітку прикрашання екзотами у великих горщиках окремих ділянок парку посилювало декоративний ефект (Thermery, 1846). Близько 20 тис. горщикових рослин нараховувалось у оранжереях і теплицях наприкінці XIX ст., серед них відзначились своїми розмірами та екзотичною красою *Cryptomeria japonica* (Thunb. ex L.f.) D. Don, *Magnolia grandiflora* L., *Casuarina equisetifolia* Forst., тощо (Pashkevych, 1894).

За останніми даними сучасна колекція тропічних і субтропічних рослин у новозбудованій оранжереї НДП «Софіївка» НАН України становить 223 таксони видового та внутрішньовидового рівня, 40 культиварів і гібридів із 143 родів, 64 родин. Провідними за видовим складом нині є родини Aceraceae Juss., Asparagaceae Juss., Cactaceae Juss., Crassulaceae J.St.-Hil., Xanthorrhoeaceae Dumort., Commelinaceae Mirb. З метою відновлення історичного різноманіття тропічних і субтропічних рослин у захищеному ґрунті відбувається щорічне поповнення колекції (Усольцева, Ковальчук, 2015). У 2018 р. вперше після

багаторічної перерви в теплицях «Софіївки» знову зацвів південно-африканський *Agapanthus umbellatus* L. Відновлено висаджування у парк влітку *Agave americana* L.

Наявність документальних свідчень про видовий склад колекцій оранжерейних і тепличних рослин парку «Софіївка» в часи його становлення та розквіту сприятиме дотриманню вимог до відновлення історичних колекцій.

В Україні іменні гербарії Й. К. Пачоського наявні в Херсоні (КНЕМ), Одесі (MSUD), його ранні уманські гербарні збори увійшли до складу іменного гербарію І. Ф. Шмальгаузена (KW). Окремі гербарні зразки, зібрані Й. К. Пачоським, зберігаються також в ряді інших гербаріїв Києва (KWU, KWHU), Львова (LW, LWS), Миколаєва (MKM), Сімферополя (SIMF) (Гербарії..., 2011). Проведена нами робота дозволяє доповнити цей перелік гербарієм Умані (UM).

Життєвий і творчий шлях видатного вченого охарактеризовано в цілому ряді статей, монографіях (Пузанов, 1965; Доброчаєва, 1985; Дерюжина, 2011; Latowski, 2012; Melnik, 2014; Безлуцька, 2014; Васильєва та ін., 2018). Нами було проведено історичне дослідження родинного кола відомого природоослідника та висвітлено в монографії (Чорна, Мамчур, 2021). Серійні видання наукових праць ботаніків Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова відомих колекторів гербарію (Скарби гербарію ОНУ (MSUD, 2013, 2016) надихнули нас на оприлюднення іменної гербарної колекції Й. Пачоського, збереженої в гербарії (UM). Однак, роки становлення особистості майбутнього вченого, зокрема уманський період, були мало відомими за браком історичних підтверджуючих документів.

Отже, завдяки виявлення в складі історичного гербарію Уманського національного університету садівництва гербарних зразків юного Йозефа Пачоського, зібраних у період перебування в Умані (1879–1887 рр.) в парку «Софіївка», дозволяють стверджувати, що в юні роки в стінах Уманського училища землеробства і садівництва він мав багатогранні наукові інтереси. Вважаємо, що саме навчання в Умані заклало передумови формування майбутнього дослідника.

3. Каталог гербарної колекції Й. К. Пачоського (UM)

3.1. Перелік інтродукованих рослин відділу голонасінні

Gymnosperms

Araucariaceae

1. *Araucaria bidwillii* Hook.¹

UM (2652²) [Nova Hollandia. Ex calolar Umanien. 1885 a]³.

2. *Araucaria columnaris* (J.R.Forst.) Hook.

UM (2653). [*Araucaria cookii* Br.Br. Нова Каледонія. Ex calolariis Uman. 1885].

Pinaceae

3. *Abies alba* Mill.

UM (2658) [Coniferae. *Abies pectinata* DC.].

4. *Abies cephalonica* Loudon

UM (2659) [Abietineae Rich. *Abies peloponensis* Mill. *Cephalum*].

5. *Abies cilicica* (Antoine & Kotschy) Carrière

UM (2656) [Coniferae. Abietineae Rich. *Abies cilicica* Carr. Notae criticae. A. c. Carr. Ялиця кілірійська. Det. Кравець Т. О., 2013 p.⁴]

6. *Abies nordmanniana* (Steven) Spach

UM (2657) [Coniferae. Abietineae Rich. *Abies nordmanniana*, *Picea nordmanniana* Stev., *Pinus nordmanniana* Stev. Кавказ⁵].

7. *Abies pinsapo* Boiss.

UM (2660) [Coniferae. Abietineae Rich. Notae criticae. A. p. Boiss. Ялиця іспанська. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

8. *Pinus pinaster* Aiton

UM (2661) [Abietineae Rich. *Pinus pinaster* Solond. Notae criticae. *P. maritima* Poiz. Det. Кравець Т. О., 2013 p].

¹ Перевірка ботанічної номенклатури синонімічних назв за даними міжнародної бази «Plants of the World Online».

² Інвентарний номер.

³ Відображення інформативності рукописних етикеток.

⁴ На гербарних зразках відмітки куратора гербарію Т. О. Кравець під час інвентаризації в 2013 р.

⁵ [Розширений опис: Рoste на Кавказі –5-7 тис. м над рівнем моря]

9. *Pinus radiata* D.Don

UM (2664) [Coniferae. *Pinus tuberculata* D.Don. Каліфорнія. Північна Америка].

10. *Pinus sabiniana* Douglas ex D.Don

UM (2662) [Coniferae].

11. *Pinus sabiniana* Douglas ex D.Don

UM (2663) [Abietineae Rich. Каліфорнія. Notae criticae. Сосна Сабіна. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

Podocarpaceae

12. *Podocarpus elongatus* (Aiton) L'Herit. ex Pers.

UM (2665) [Fam. Coniferae Subfom. Podocarpeae. *Podocarpus elongata* L. Herif. Мис Доброї Надії].

Taxaceae

13. *Cephalotaxus fortunei* Hook.

UM (2654) [Conifereae].

14. *Taxus baccata* L.

UM (2666) [Taxineae Rich. Krym-Europa i Azya. Krym].

15. *Taxus baccata* L.

UM (2667) [Coniferae. Taxineae Rich. *Taxus baccata* L. var. *T. dovastaniana* hort⁶].

16. *Taxus baccata* L.

UM (2668) [*Taxus baccata* L. var. β *hybernica*, *T. fastigiata* Lindl.].

17. *Taxus baccata* L.

UM (2669) [Coniferae. Taxineae Rich. *Taxus fortigiata* Lindl., *T. hybernica* Hook., *T. pyramidalis* hort., *T. baccata* L. var. *hyberica*⁷].

18. *Taxus baccata* L. UM (2670) [Fam. Coniferae. Taxineae Rich. *Taxus parvifolia* Wender. *T. tardiva* Sieb., *T. adpressa* hort., *T. brevifolia* hort., *Cephalotaxus tardiva*, *adepressa*, *brevifolia* hort. Батьківщина Японія].

⁶ [Розширений опис: *Taxus baccata* var. з нахиленими гілками]

⁷ [Розширений опис: Ріст пірамідальний, сучки міцні]

19. *Taxus cuspidata* Siebold & Zucc.

UM (2655) [*Cephalotaxus umraculifera*⁸].

Taxodiaceae

20. *Cryptomeria japonica* (Thunb. ex L.f.) D. Don

UM (2671) [Fam. Coniferae. Cupressineae Rich. *Cryptomeria japonica* Don., *Cupressus japonica* L., *Taxodium japonicum* Brongn. Батьківщина Японія].

21. *Cunninghamia lanceolata* (Lamb.) Hook.

UM (2672) [Fam. Coniferae Abietineae Rich. Cunninghamiaceae. *Cunninghamia sinensis* B.Br., *Pinus lanceolata* Dest., *Belis lanceolata* Iweet., *Araucaria lanceolata* hort., *Belis jaculifolia* Ialsb. Батьківщина Китай, Японія].

---

⁸ [Розширений опис: Рід *Cephalotaxus* абсолютно схожий із родом *Taxus*, але тільки диск жіночих сережок з чашоподібним мечолистим оплоднем. З Китаю та Японії]

Гербарні зразки голонасінних рослин

Araucaria bidwillii Hook.

Araucaria Cooci Pr. Br.

1885

Hubad Kuredonid. ex coltura in univ.

Araucaria columnaris (J.R.Forst.) Hook.

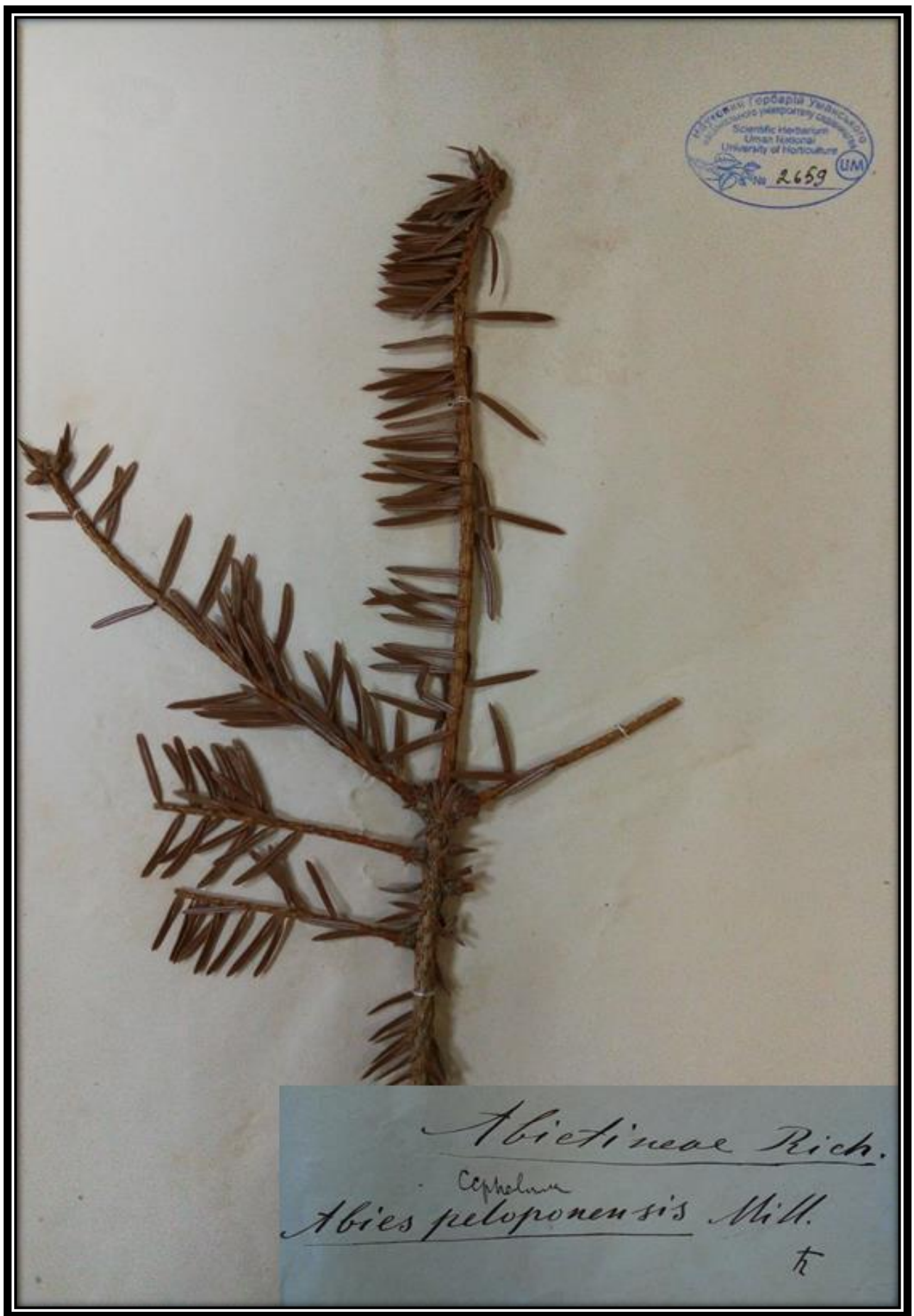

Coniferae

Abies pectinata DC.

h.

Abies alba Mill.

Abies cephalonica Loudon

УЛЬЯНОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
Научный институт садоводства
и ландшафтного дизайна
Scientific Herbarium
Urmia National
University of Horticulture
2656 UM

Coniferae
Abietinae Rich
Abies cilicica Carr.
Pinus nigra L.

Notae criticae
Pinus nigra L.
f. *cilicica* Carr.
Det. K. B. S. P., 2013

Abies cilicica (Antoine & Kotschy) Carrière

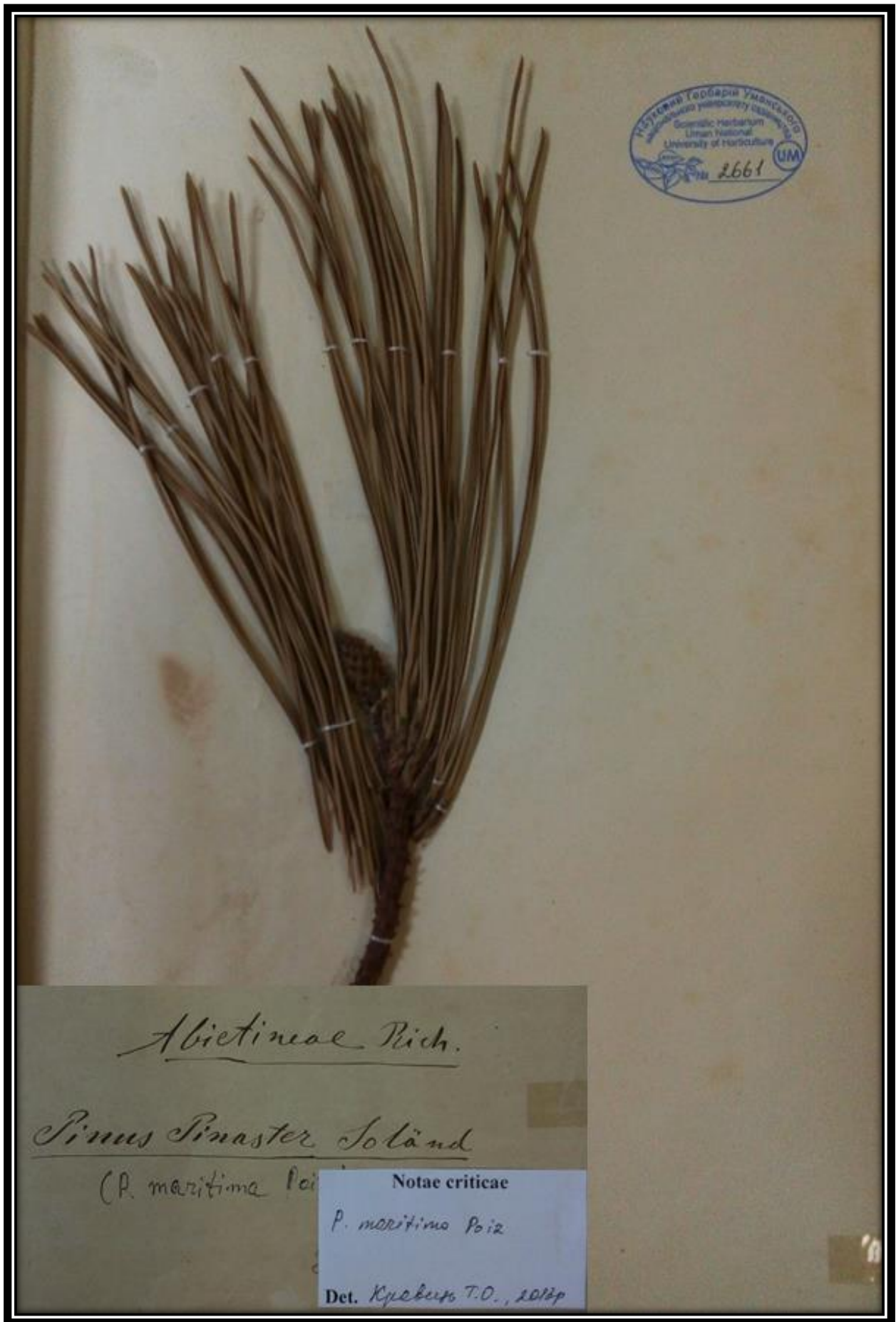
Coniferae
Abietineae Rich.
Abies Nordmanniana Spach
Picea Nordmanniana Lind. conyz. p. 1098
1831
Pinus Nordmanniana Steud. in Bull.
noy. 1858, t. 45, tab. 11
Kalmay
Picea on Kalmay sp. 5-7000' high July 1858

***Abies nordmanniana* (Steven) Spach**

Coniferales
Abietineae Rich.
Abies Pinsapo Boiss
Abies pinsapo
Notae criticae
Abies pinsapo
s. p. Boiss
Det. Kholov 7.0.2013

***Abies pinsapo* Boiss.**

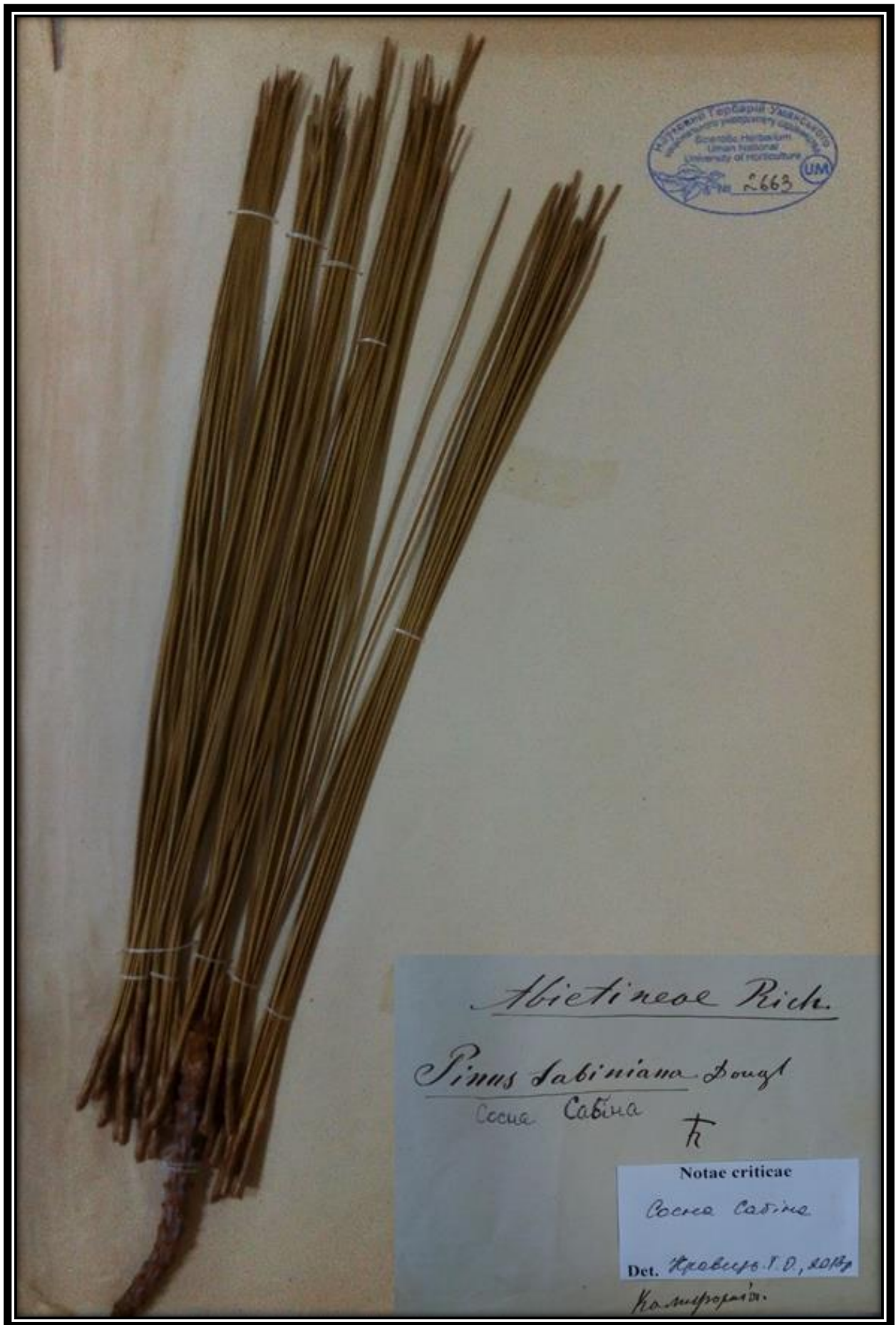
Pinus pinaster Aiton

Pinus radiata D. Don

Pinus sabiniana Douglas ex D. Don.

Pinus sabiniana Douglas ex D. Don.

Fam. Coniferae
Subfam. Podocarpeae
Podocarpus elongata L'Herit.

Mass. Insp. Herbariorum.

Podocarpus elongatus (Aiton) L'Hér. ex Pers.

Coniferae
Cephalotaxus Fortunei Hook.

Cephalotaxus fortunei Hook.

Taxineae Rich.
Taxus baccata L. k
Kryn.
Подлива Европа i. t. g.

Taxus baccata L.

Львівський гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2667 UM

Coniferae
Taxineae Rich.
Taxus baccata L. var.
Taxus Dorastaniano-port

Taxus baccata var. agrippicae (Mill.) B.S.P.

Taxus baccata L.

Taxus baccata L.
var. β hybernica
Taxus fastigiata Lindl.

tz.

Taxus baccata L.

Coniferae
Taxineae Rich.
Taxus foetigiata Lindl.
Taxus hyperborea Hook.
Taxus piramidalis Port.
Taxus baccata L. var. hyperborea

Taxus baccata, 1926, apr. 10.

***Taxus baccata* L.**

Fam. Coniferae
Taxineae Rich
Taxus parrifolia Wender $\frac{1}{2}$
T. tardiva Sieb.
T. adpressa Hort.
T. brevifolia Hort.
Cephalotaxus tardiva, adpressa, brevifolia Hort.
Pinus *Acacia*

Taxus baccata L.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2655 UM

Taxineae Rich

Cephalotaxus unrauculifera

Dr. Tsan Kueik H.

Суха Cephalotaxa совершенно сходна с р. Taxus, но только имеет
испанский серошарый пестрый вид иголки и почти не выделяется
при анализе гомологичной А. Сиддхартта (А. Сиддхартта) (1871) (1871)

Taxus cuspidata Siebold & Zucc.

Fam. Coniferae
Cupressineae Rich
Cryptomeria japonica Don
Cupressus japonica L.
Taxodium japonicum Brongn.

60'-100'

Prov. Hondo.

Cryptomeria japonica (Thunb. ex L.f.) D. Don

Gen. Coniferae
Abietinae Hook

Gen. Cunninghamiaceae
Cunninghamia lanceolata
Cunninghamia sinensis R. Br.
Pinus lanceolata Less.
Deled. lanceolata Sweet
Prunus lanceolata Sieb.
Deled. jacobinifolia Sieb.

***Cunninghamia lanceolata* (Lamb.) Hook.**

3.2. Перелік рослин, зібраних у теплично-оранжерейному комплексі Уманського училища землеробства і садівництва (Ex calolaris Umaniense)

Angiosperms

Monocots

Areaceae

22. *Calamnus asperrimus* Blume.

UM (2683) [Fam. Palmae. *Daemonorops asperrimus* L.R., *Calamus niger* Willd. Ex calolar Uman. Ява. 1886 а].

23. *Chamaerops humilis* L.

UM (2686) [Palmae. Potad. Europa. Potuocan. Afryka].

24. *Dicranopygium atrovirens* (H.Wendl.) Harling

UM (2684) [Palmae. *Carludovica atrovirens* H.Wendl., *C. plicata* Kl. Ex calolar Umanien. 1886 а].

25. *Rhapis excelsa* (Thunb.) A.Henry

UM (2685) [Fam. Palmae. *Rhapis flabeliformis* L. (**Collecteur Joseph Patchoski**). 1886 а].

26. *Washingtonia filifera* (Rafarin) H.Wendl. ex de Bary

UM (2687) [Palmeae. *Pritchardia filamentosa* Wendl. Острови Тихого океану; із Уманської теплиці. 1886 а].

Asparagaceae

27. *Semele androgyna* (L.) Kunth

UM (2746) [Asparagineae. *Ruscus androgynus* L. Insul Canariens. Ex calolaris Umaniensis. 1886 а. Notae criticae. Рускус. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

Maranthaceae

28. *Stromanthe eximia* Eichler

UM (2726) [Marantaceae. *Maranta eximia* Rgl. Ex calolar Uman. 1885 а].

Smilacaceae

29. *Smilax aspera* L.

UM (2750) [Asparagineae. *Smilax sagittifolia* Lodd. Chiny. Humanskici licharni. 1886 a. Notae criticae. Сассапариль високий. *S. exelsa* L. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Eudicots

Acanthaceae

30. *Aphelandra maculata* (Tafalla ex Nees) Voss

UM (2674) [Acanthaceae. *Eranthemum igneum* Linden. Peru. Z cieplowei Humanskiele. Peva. 1884 a].

31. *Dicliptera raii* Karthik. & Moorthy

UM (2675) [Fam. Acanthaceae. *Justicia speciosa* Roxb. Peristrophe. 1886 a]. (Collecteur Joseph Patchoski⁹). India Orient. Ex calolar Umanien].

32. *Justicia carnea* Lindl.

UM (2673) [Acanthaceae. *Cyrtanthera pohlionia* Nees abae nb. β var. *velutina*. *Justica carnea* hort., *Justicia magnifica* hort. Ex calolar Uman. 1885 a].

33. *Justicia floribunda* (J.J.Veitch) Wassh.

UM (2676) [Acanthaceae. *Libonia floribunda* K.Koch. Из Уманської теплиці. Бразилія. 1885].

34. *Peristrophe salicifolia* Hassk.

UM (2677) [Acanthaceae. *Peristrophe salicifolia* Miq. Ex calolar Uman. India Wschod.].

Apocynaceae

35. *Catharanthus roseus* (L.) G.Don

UM (2678) [Apocyneae. *Vinca alba* L. Ex calolar Umanien. 1885 a. Notae criticae. *Catharanthus roseum* (L.) G.Don. Det. Чорна Г. А., 2015].

36. *Orbea variegata* (L.) Haw.

UM (2692) [Asclepiadaceae. *Stapelia bufonia* Jacq. (Collecteur Joseph Patchoski). Ex calolar Umanien. 1885 a].

⁹ Етикетка видрукувана типографським способом, польською мовою

Araliaceae

37. *Aralia palmata* hort.

UM (2679) [Araliaceae. *Gilbertia palmata* DC., *India orientalis*. Ex calolar Humanien. 1886 a].

38. *Fatsia japonica* (Thunb.) Decne. & Planch.

UM (2680) [Araliaceae. *Fatsia japonica* Dne. et Pl. *Aralia japonica* Thunberg., *A. sieboldi* hort. Японія].

39. *Hedera colchica* (K.Koch) K.Koch.

UM (2681) [Araliaceae. *Hedera colchica* Koch. *Hedera niger* Koch. Ex calolar Umanien. 1886 a].

40. *Hedera nervosa* Hort.

UM (2682) [Araliaceae. Ex calolar Umanien].

Aristolochiaceae

41. *Aristolochia fimbriata* Cham.

UM (2688) [Aristolochiaceae. *Aristolochia bonplandi* L. America australis. Ex calolar Human. 1885 a].

42. *Aristolochia sempervirens* L.

UM (2689) [Aristolochiaceae. Ex calolar Uman. Graecia. 1886 a].

Asclepiadaceae

43. *Gomphocarpus fruticosus* (L.) W.T.Aiton

UM (2690) [Asclepiadaceae. *Asclepias angustifolia* Schweig. Ex calolaris Umanien. 1885 a].

44. *Hoya carnososa* (L.f.) R.Br.

UM (2691) [Asclepiadaceae. (Collecteur Joseph Patchoski). Ex calolar Umanien. Asia. Australia. 1885 a].

Asteraceae

45. *Baculellum articulatum* (L.f.) L.V.Ozerova & A.C.Timonin

UM (2695) [*Kleinia articulata* (L.f.) Haw. Ex calolar. Uman. Мис Доброї Надії. Ex calolar Umanien. 1885 a].

46. *Pericallis* × *hybrida* (Bosse) B.Nord.

UM (2694) [Fam. Compositae. *Cineraria hybrida* Willd. (Collecteur Joseph Patchoski). 1886 a].

47. *Roldana petasitis* (Sims) H.Rob. & Brettell

UM (2693) [Fam. Compositae Adans. *Cineraria flatonifolia* Schrank. (Collecteur Joseph Patchoski). 1886 a].

Balsaminaceae

48. *Impatiens walleriana* Hook.f.

UM (2696) [Balsamineae. *Impatiens sultani*. Ex calolar Uman. 1885 a].

Begoniaceae

49. *Begonia dichotoma* Jacq.

UM (2698) [Begoniaceae. Ex horto calolaris Umaniensis. America. 1886 a].

50. *Begonia dietrichiana* Irmsch.

UM (2699) [*Begonia fischeri* Otto ef Dietr, *Pritulia fischeri* Kl. Бразилія].

51. *Begonia hydrocotylifolia* Otto ex Hook.

UM (2700) [Begoniaceae. *Gireondia hydrocotylifolia* Kl. Ex calolaris Umanien. Mexica. 1886 a].

52. *Begonia maculata* Raddi

UM (2701) [Fam. Begoniaceae. *B. argyrostigma* Fisch., *Gaerdtia maculata* Kl. Brazylia].

53. *Begonia manicata* Brongn. ex J.F.Cels

UM (2702) [Begoniaceae. Ex calolariis Umanien. Mexica. 1886 a].

54. *Begonia rex* Putz.

UM (2703) [Begoniaceae. *Begonia Rex-Putreys*. Ex calolar Umanien. India orientalis. 1886 a].

55. *Begonia* × *ricinifolia* A.Dietr.

UM (2704) [Begoniaceae. *Begonia ricinifolia* hort. Ex calolaris Umanien. 1886 a].

56. *Begonia weddeliana* A.DC.

UM (2697) [Begoniaceae. *Begonia davisii* Hook.f.].

Berberidaceae

57. *Berberis aquifolium* Pursh

UM (2707) [Berberideae. *Mahonia aquifolium* Nutt., *Berberis aquifolium* Tor. et Gr. Ex calolar Uman. America sertentr. 1886].

58. *Berberis darwinii* Hook.

UM (2705) [Berberideae. Ex calolar Umanien. 1886 a].

59. *Berberis fortunei* Lindl.

UM (2706) [Berberideae. *Berberis fortunei* hort. Ex calolar Umanien. 1886 a].

Bignoniaceae

60. *Tecomaria capensis* (Thunb.) Spach

UM (2708) [*Bignonia capensis*, *Tecoma capensis* G.Don. Ex calolar Humanien. Мис Доброї Надії. 1885 a].

Buxaceae

61. *Buxus balearica* Lam.

UM (2709) [Euphorbiaceae. *Buxus balearica* Willd. Ex calolar Human. Insules Bolearis. 1886 a].

62. *Buxus balearica* Lam.

UM (2710) [Euphorbiaceae. *Buxus longifolia* Boiss. Ex calolaris Humanien. Syria. 1886 a].

Caprifoliaceae

63. *Valeriana rubra* L.

UM (2755) [Valerianeae. *Valeriana coccinea*. Notae criticae. *Valerianella lasiocarpa* (Stev.) Betsche. Мласкавець пухнастоплідний. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Euphorbiaceae

64. *Croton spiralis* Müll.Arg.

UM (2711) [Euphorbiaceae. *Croton spirale* Bulle, *Codiaeum variegatum* Hook, *Codiaeum pictum*, *crispum* Hook. Ex calolar Umanien. Wyspy ocean spikoinego. 1885 a].

65. *Phyllanthus epiphyllanthus* L.

UM (2712) [Fam. Euphorbiaceae. *Phyllanthus falcatus* Sw., *Ph. epiphyllanthus* Müll., *Xylophylla falcata* Sw. Bot. Pug. Reg. tab. 373. Тропічна Америка].

Fabaceae

66. *Acacia dealbata* Link.

UM (2715) [Mimoseae. R.Brown. Ex calolaris Umanien. In Nowa Hollandia].

67. *Acacia melanoxylon* R.Br.

UM (2716) [Mimoseae. R.Brown. In Nowa Hollandia].

68. *Acacia microbotrya* Benth.

UM (2717) [Mimoseae. R.Brown. Ex calolar Humanien. Australia occident. 1885 a].

69. *Acacia paradoxa* DC.

UM (2714) [Mimoseae R.Brown. *Acacia armata* R.Br. Ex calolar Human. Australia. 1885 a].

70. *Adenocarpus foliolosus* (Aiton) DC.

UM (2718) [Papilionaceae. *Phyllolobae loteae* DC., *Adenocarpus foliolosus* DC.]

71. *Havardia albicans* (Kunth) Britton & Rose

UM (2713) [Mimoseae R.Brown. *Acacia albicans* Kunth. H.B. Ex calolar Human. 1885 a].

72. *Mimosa pudica* L.

UM (2719) [Mimoseae. R.Brown. *Eumimosa* DC. Ex calolar Umanien. In Brasilia. 1885 a].

73. *Mimosa* sp.

UM (2720) [*Mimosa* sp. Notae criticae. Det. Мамчур Т. В., 2015].

Fagaceae

74. *Quercus cerris* L.

UM (5682) [*Quercus asplenifolia*. Notae criticae. Fagaceae. *Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl. (*Q. sessilifolia* Salisb. Дуб скельний. Det. Кравець Т. О., 2013 p.).

75. *Quercus ilex* L.

UM (2721) [Fam. Cupulifereae. (Collecteur Joseph Patchoski). 1885 a.
Notae criticae. *Q. suber* L. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

76. *Quercus rugosa* Née

UM (2722) [*Quercus reticulata*. Nikita. 1887¹⁰].

Lamiaceae

77. *Clerodendrum thomsoniae* Balf.f.

UM (2756) [Verbenaceae. *Clerodendrum Thompsoni* Boltor. Ex calolar Uman.
America meridialis. 1883 a].

78. *Salvia patens* Cav.

UM (2724) [Labiatae. Ex calolaris Umanien. Мексика. 1885 a].

79. *Salvia rosmarinus* Spenn.

UM (2723) [Labiatae Juss. *Rosmarinus officinalis* L. Ex calolar Umanien.
Europa australis, Asia. 1886 a].

Linderniaceae

80. *Torenia asiatica* L.

UM (2749) [Scrophularineae. *Torenia asiatica* Benth. Ex calolar Uman. Asia.
1885 a].

Malvaceae

81. *Pavonia spinifex* (L.) Cav.

UM (2725) [Malvaceae. Ex calolar Human. America meridionalis. 1885 a].

82. *Sparmannia africana* L.f.

UM (2743) [Fam. Tiliaceae. (Collecteur Joseph Patchoski). 1886 a].

Mesembryanthaceae

83. *Conophytum minutum* (Haw.) N.E.Br.

UM (2727) [Mesembryanthaceae. *Mesembryanthemum minutum* Haw.
Ex calolar Uman. Мис Доброї Надії. 1885 a].

---

¹⁰ Гербарний зразок зібрано у Криму (Nikita)

Moraceae

84. *Ficus aurea* Nutt.

UM (2729) [Moreae. *Ficus aurei* L. Van-Houtte. Ex calolar Uman. 1885 a].

85. *Ficus nervosa* subsp. *pubinervis* (Blume) C.C.Berg

UM (2732) [Moreae. *Ficus similis* Rgl. (Urostigma), *Ficus mazonica* hort. Ex calolar Uman. Brasilia. 1886 a].

86. *Ficus pumila* L.

UM (2730) [Moreae. *Ficus carica* L. Ex calolar Uman. 1885 a]. (Notae criticae. *Ficus pumila* L. Чорна Г. А. 11.09.2018 р.)

87. *Ficus saussureana* DC.

UM (2728) [Moreae. *Ficus afzelii* G.Don. Ex calolar Uman. India oriental. 1885 a].

88. *Ficus scabra* G.Forst.

UM (2731) [Moreae. *Ficus scabra* Forst. Из Уманської теплиці. Нові Гебридські острови. 1886 a].

Myrtaceae

89. *Eucalyptus globulus* Labill.

UM (2734) [Fam. Myrtaceae. (Collecteur Joseph Patchoski). Australia. 1886 a].

90. *Leptospermum myrtifolium* Sieber ex DC.

UM (2736) [Myrtaceae. *Leptospermum myrtifolium* Salisb. Ex calolar Human. Australia. 1885 a].

91. *Melaleuca alba* Steud.

UM (2737) [Myrtaceae. *Melaleuca alba* hort. *Melal. evicaefolia* Smith. Ex calolar Human. Australia. 1885 a].

92. *Melaleuca citrina* (Curtis) Dum.Cours.

UM (2733) [Myrtaceae. *Calistemon lanceolatum* DC. Ex calolar Uman. Australia. 1886 a].

93. *Syzygium australe* (J.C.Wendl. ex Link) B.Hyland

UM (2735) [Fam. Myrtaceae. *Jambosa australis* DC., *Eugenia myrtifolia*

Sims., *Eugenia australis* Wendl., *Myrtus australis* L. Ex calolar Human. Нова Голандія. 1885 а].

Nepenthaceae

94. *Nepenthes* sp.

UM (2738) [Nepentheae. Ex calolar Human. 1885 а].

Oleaceae

95. *Jasminum nudiflorum* Lindl.

UM (2739) [Jasmineae. Ex calolar Humanien. Chiny. 1885 а].

96. *Phillyrea latifolia* L.

UM (2740) [Oleaceae. *Phillyrea media* Lnk. Ex calolar Uman. Europa australis. 1886 а].

Rhamnaceae

97. *Paliurus spina-christi* Mill.

UM (2741) [Rhamneae R.Br. *Paliurus aculeatus* Lam. Hab. in Tauria et rovinc. Caucas]

Rosaceae

98. *Kerria japonica* (L.) DC.

UM (2742) [Tiliaceae. *Corchorus japonicus* Thunb. *Kerria japonica* DC. Ex calolar Uman. Japonia. 1886 а].

Rubiaceae

99. *Gardenia thunbergia* Thunb.

UM (2745) [Із Уманської теплиці. Мис Доброї Надії. 1886 а].

100. *Mitriostigma axillare* Hochst.

UM (2744) [Fam. Rubiaceae. *Gardenia citriodora* Hook. (Collecteur Joseph Patchoski). 1886 а].

Rutaceae

101. *Citrus medica* L.

UM (2747) [Fam. Aurantiaceae. *Citrus medica* Riss. Cytryna. Ex calolar Umanien. 1885 а].

Solanaceae

102. *Brunfelsia uniflora* (Pohl) D. Don

UM (2748) [Scrophulariaea B.Br. *Franciscea Hopeana* Hook. *Braunfelsia Hopeana* Berth. *Fran. uniflora* Pohl. Ex calolar urb. Nicolaiefl¹¹ America meridion. 1886 a].

103. *Cestrum aurantiacum* Lindl.

UM (2753) [Solaneae. *Habrotamnus aurantiacus* Regel. Ex calolar Uman. 1885 a].

104. *Cestrum macrophyllum* Vent.

UM (2751) [Solaneae. *Cestrum laurifolium* L'Her. *C. venenatum* Lamh. Ex calolar Human. Auerique meridionale. 1885 a].

105. *Cestrum parqui* (Lam.) L'Hér.

UM (2752) [Solaneae Rehb. *Cestrum parquidin*. Ex calolar Human. Jagody crasne. Chili. 1885 a. Notae criticae. *C. p.* L'Herit. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Thymelaeaceae

106. *Thymelaea passerina* (L.) Coss. & Germ.

UM (2754) [Thymelaeaceae Juss. *Posserina annua* Wikstr Coss. Hab. in Ross. med. Notae criticae. Thymelaeaceae. *Thymelaea passerina* (L.) Coss. & Germ. (*Posserina annua* Coss. Wikstz.). Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

Verbenaceae

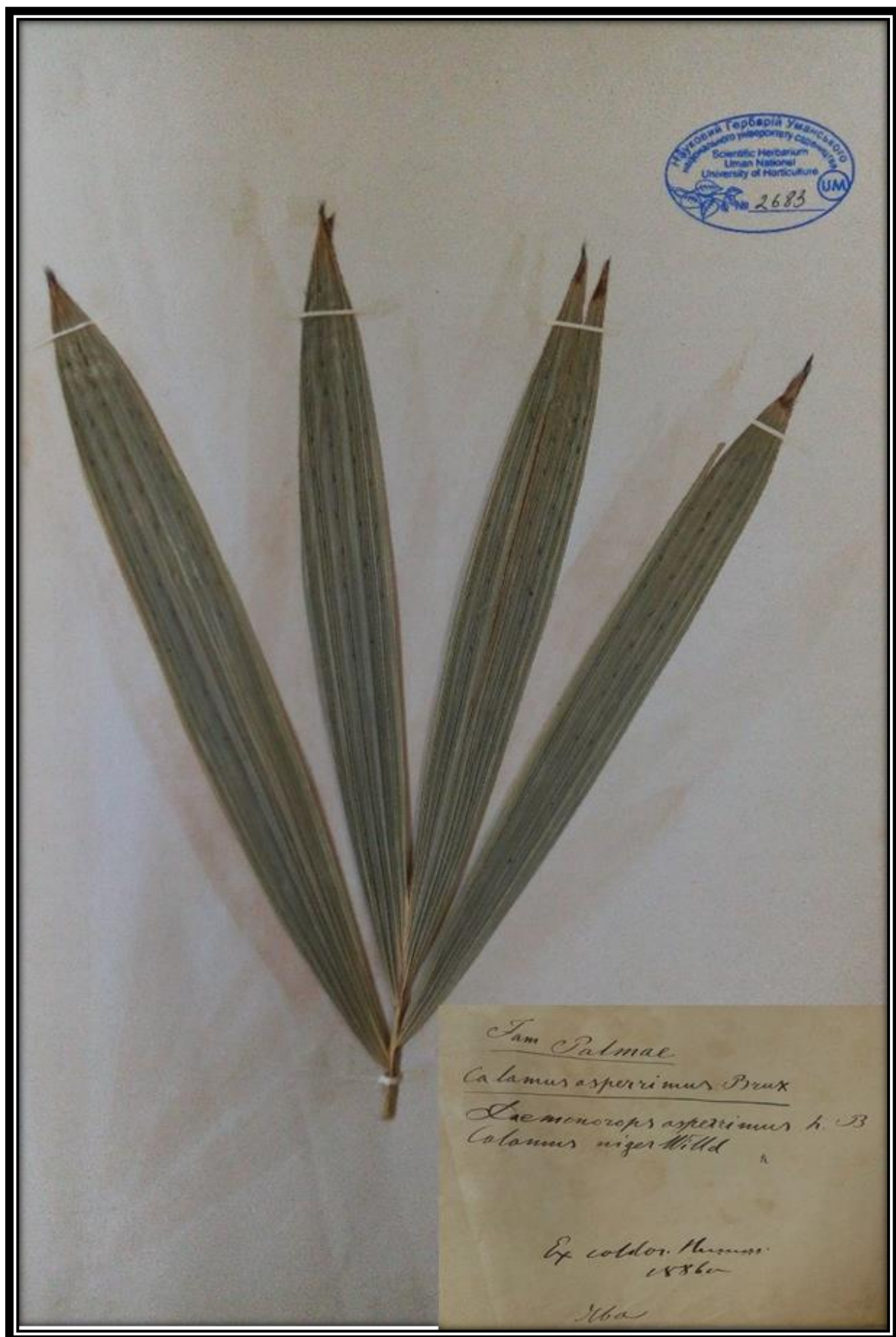
107. *Lantana nivea* Vent.

UM (2757) [Verbenaceae. Ex calolar Hymanien. Brasilia. 1885 a].

---

¹¹ Гербарний зразок зібрано в іншій місцевості, Миколаїв.

Гербарні зразки (*Ex calolaris Umaniense*)

Calamus asperimus Blume.

Chamaerops humilis L.

Dicranopygium atrovirens (H. Wendl.) Harling

Rhaps exelsa (Thunb.) Henry

Washingtonia filifera (Linden ex Andre) H.Wendl. ex de Bary

Asparagineae
Ruscus androgynus L.
(Ruscus)

Herb. American. : ex caldarii's Herb.
1886a.

Notae criticae
Luzon, Luzon
Det. Lecter 7.0. 2000

Semele androgyna (L.) Kunth

Maroufussae
Maroufa eximia Pohl.
4

ex arbore. Uman.
1850

Stromanthe eximia Eichler

Asparaginales
Smilax (*exaltata* L.)
Coccoloba *succinea*

Notae criticae
Coccoloba succinea
J. exaltata L.
Det. Frick, T.O. 1950

Chimay & Hunuiskay, Cuzco, 1950.

Smilax aspera L.

Acanthaceae
Eranthemum igneum Lindl.

2 *inflor.* *Herzegovina*
1884

Pov.

Aphelandra maculata (Tafalla ex Nees) Voss

Fam.: Acanthaceae.
Justicia speciosa Roxb.
Peristrophe
1886 a, Collecteur Joseph Patchoski.
India Orient. ex collur. Unonice.

Dicliptera rai Karthik. & Moorthy

Acanthaceae
Cyatouthera Pohlmann absent.
 β var. velutina
Justicia carnea hort.
Justicia magnifica hort.
Ex Alder. Uman. 1885

Justicia carnea Lindl.

Acanthaceae

Libonia floribunda Koch.

Укр. Юноша. Мисиссипі Ерасмус.
1885.

***Justicia floribunda* (C.Koch) Wassh.**

Acanthaceae
Peristrophe salicifolia Miq.
Ex coll. H. N. N. N.
Instit. Uchod.

***Peristrophe salicifolia* Hassk.**

Апроунае
Vinca alba d

Ex coltur. Umanicu.
1885a

Notae criticae

Catharanthus
roseus (L.) G. Don

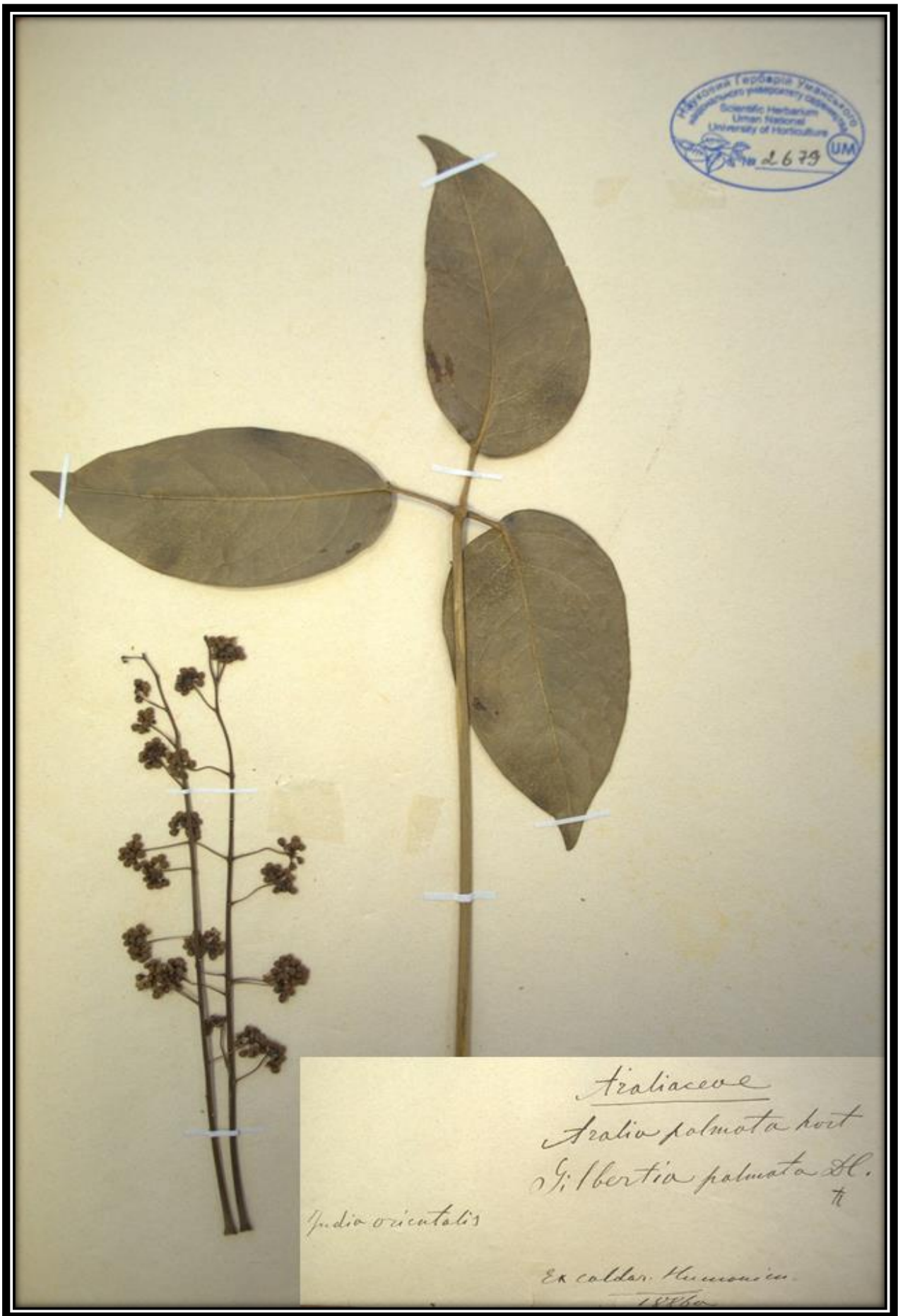
Det. Мороз Г. А., 2015

Catharanthus roseus (L.) G. Don

Fam.: *Asclepiadaceae*
Stapelia bufonia Jacq.
Ex *Caldor. Annon.* 2
1885 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Orbea variegata (L.) Haw.

***Aralia palmata* Hort.**

Университетская Библиотека
Научный Гербарий
Уманского Национального
Университета имени Шевченко
2680 UMN

Araliaceae
Fatsia japonica Sieb. & Pl.
Aralia japonica Thunb.
A. Sieboldi hort.

Умань

Fatsia japonica (Thunb.) Dne. & Planch.

Научный Гербарий Уманського
Національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2681 UM

Araliaceae
colchica
Hedera nigra Koch.

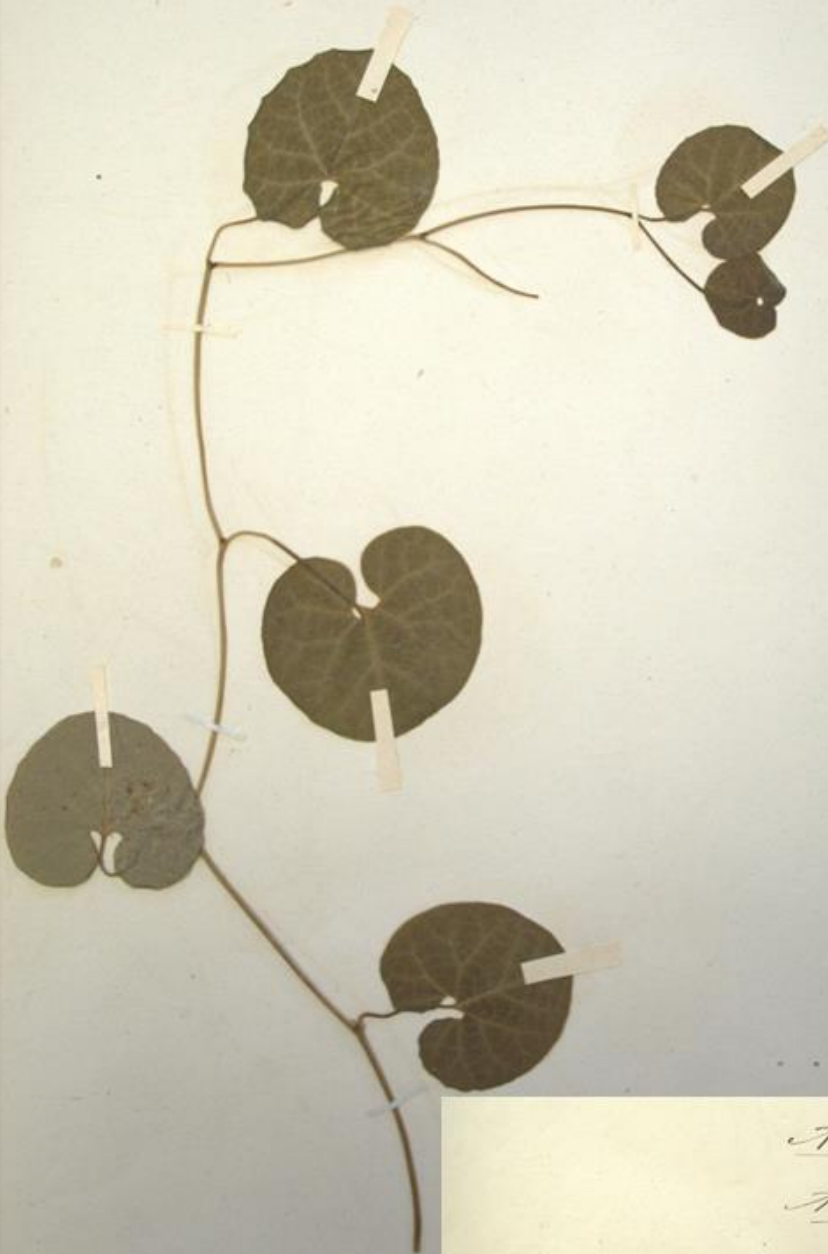
Ex colder. Umanien. 1886a.

***Hedera colchica* (K. Koch) K. Koch.**

Araliaceae
Hedera nervosa Mart
Fr
Ex coldar. Uman.

***Hedera nervosa* Hosb.**

Aristolochiaceae

Aristolochia Bonplandi

America australis: ex caldar. Humon.
1835a

Aristolochia fimbriata Cham.

Aristolochical
Aristolochia sempervirens L.

Ex. Calderi Herbar. 1836a.   Francia.

Aristolochia sempervirens L.

***Gomphocarpus fruticosus* (L.) W.T.Aiton**

Fam.: *Asclepiadaceae*
Hoya carnososa R. Br.
ex calder. Umuon.
1885 a. Collecteur Joseph Patchoski.
Siva, Australia.

Asclepiadaceae.
Hoya carnososa R. Br.
Siva, Austr.

***Hoya carnososa* (L.fil.) R.Br.**

Kleinia articulata Haw.

Musa L. f. Madecass.

1885 ex coll. H. B. K.

Baculellum articulatum (L.f.) L.V.Ozerova & A.C.Timonin

Fam.: *Compositae Adans*
Cineraria hybrida W. Mol

1886 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Pericallis × hybrida B.Nord.

Fam.: *Compositae* Adans.
Gnerearia platyfolia
Schrank.
1886 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Roldana petasitis (Sims) H. Rob. & Brettell

Balsaminaceae
Impatiens Sultanii

ex. coldar. H. Mass. 1885 a.

Impatiens walleriana Hook.f.

Begoniaceae
Begonia dictoma Jacq.

America

Ex hort. calderis/Manonici
1886a

***Begonia dictoma* Jacq.**

Begoniaceae
Begonia Fischeri Otto et Piatto
Pitkelia Fischeri K.L.

Брасунів.

***Begonia dietrichiana* Irmsch.**

Begoniaceae
Begonia hydrocotylifolia Hook.
Gireoudia hydrocotylifolia Kl.
Mexico: Ex Calderis Umanien. 1886a.

Begonia hydrocotylifolia Otto ex Hook.

Fam. *Begoniaceae*
Begonia maculata Raddi
B. argyrostigma Fisch.
Sacredtia maculata Kl.

Brazilia

***Begonia maculata* Raddi**

Научная лаборатория Улан-Удэ
Улан-Удэ
Scientific Herbarium
Ulan National
University of Horticulture
№ 2702 UM

Begoniaceae
Begonia manicata Ad. Brong.

Mexico

Ex. calder. Hermonicus.
1886

***Begonia manicata* Ad. Brong.**

Begoniaceae
Begonia Rex-Putzeys

India orientalis.

ex collat. Humnicus.
1886a

***Begonia rex* Putz.**

Begoniaceae
Begonia x ricinifolia Dietr.

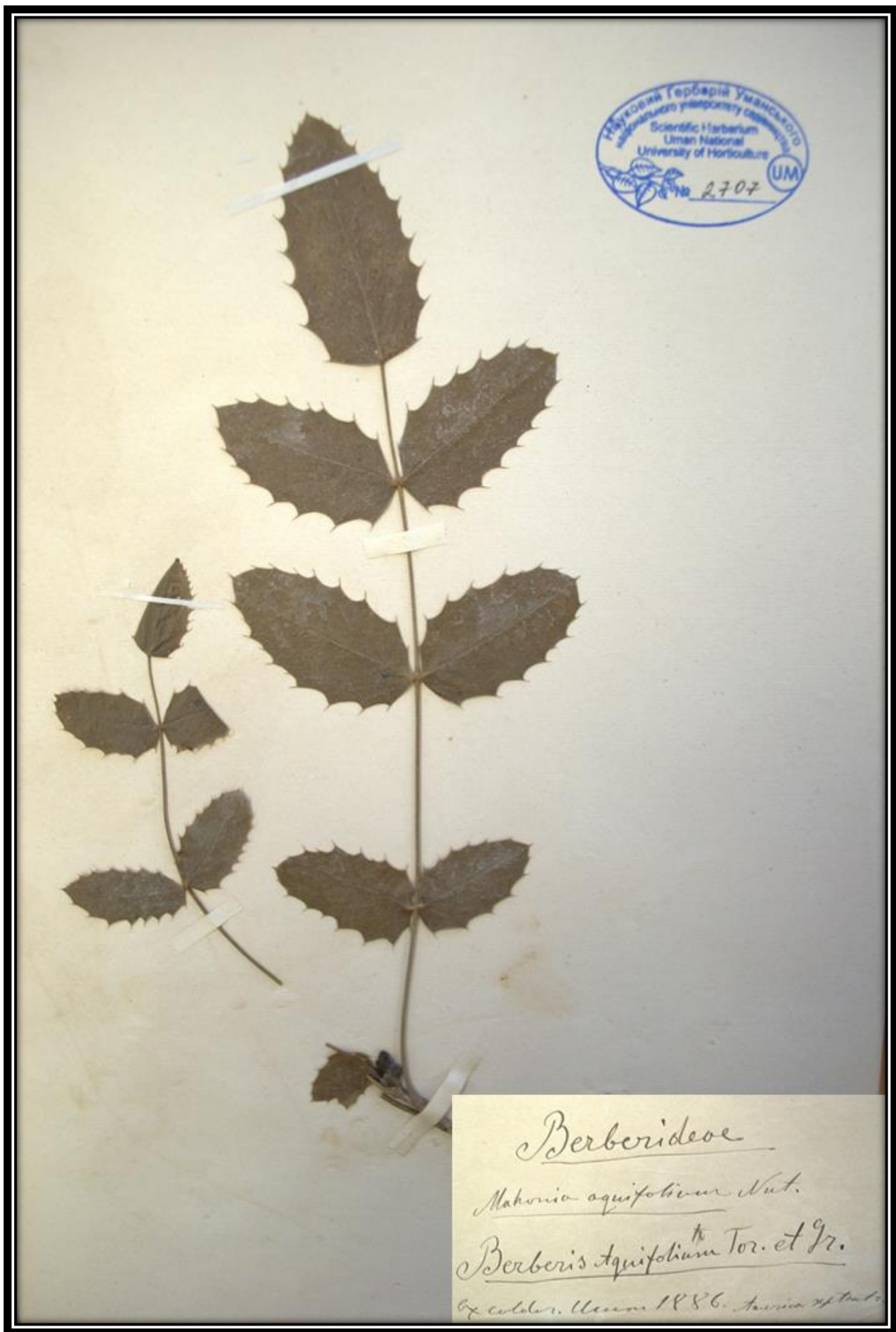
1886. Ex caldaris Umanien.

Begonia × *ricinifolia* A.Dietr.

Бегоніацеае
Begonia Davisi

Begonia weddeliana A.DC.

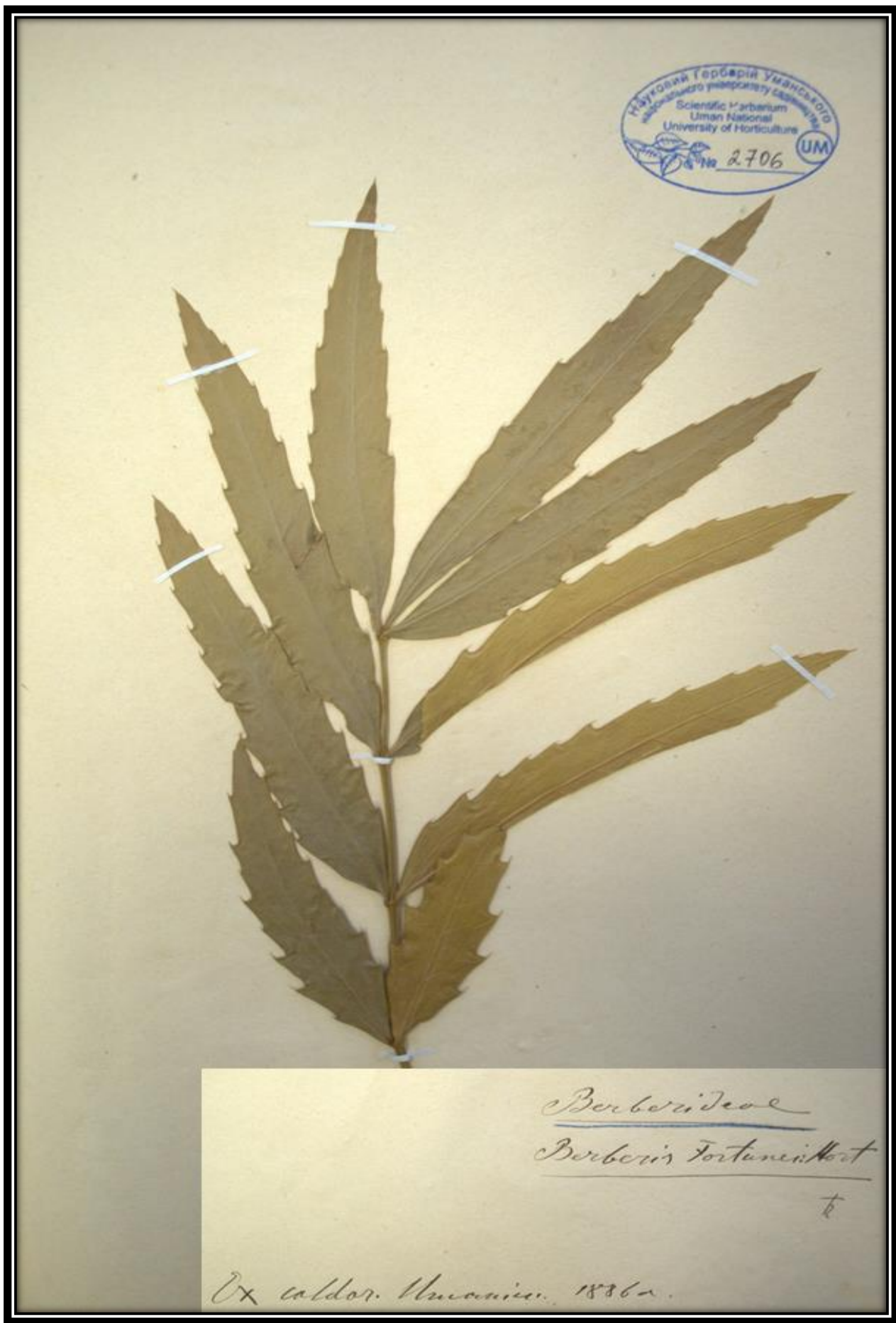

Berberis aquifolium Pursh

Berberideae
Berberis Darwinii Hook.
P. Laxel.
Ex caldas Umanico
1886a.

***Berberis darwinii* Hook.**

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2706 UM

Berberis
Berberis fortunei Lindl.
t

ex coll. Umanica. 1886a.

***Berberis fortunei* Lindl.**

Euphorbiaceae
Buxus balearica Willd.

Insules. Balearic.

te

Ex collor. Murrari.
1886a.

***Buxus balearica* Lam.**

Euphorbiaceae
Buxus longifolia Boiss.
t.

Syria

Ex coldavii's Herbarium.
1886

***Buxus balearica* Lam.**

Valerianaceae

Valeriana officinale

Notae criticae

Valerianaceae

Valerianella lasiocarpa
(Steud.) Betsche,

Міасисабець пурпурноцвітний

Det. Зрабич Т.О., 2013р.

Valerianaceae

Valerianella lasiocarpa
(Steud.) Betsche
Міасисабець пурпурноцвітний

Valeriana rubra L.

Euphorbiaceae
Croton spiralis Bull.
Codiaeum pictum, crispum Hook.
Ex collat. Hemsley.
Wyspy ocean. Hemsley. 1885a.

***Croton spiralis* Müll.Arg.**

Fam. Euphorbiaceae
Phyllanthus falcatus Sw.
Ph. Epiphyllanthus Müll.
Xylophylla falcata Sw. Bot. Beech.
tab. 375.
tr

Мпон. Анепука

Phyllanthus epiphyllanthus L.

Mimosaceae R. Brown.
Acacia dealbata Link.

Ex. collatis Romanica.

In Nova Hollandia.

***Acacia dealbata* Link.**

Herbarium Bogoriense
Herbarium Bogoriense
Scientific Herbarium
Lingga National
University of Horticulture
2715 UM

Mimosaceae R. Br.
Acacia melanoxylon R. Br.

In Nova Hollandia.

***Acacia melanoxylon* R.Br.**

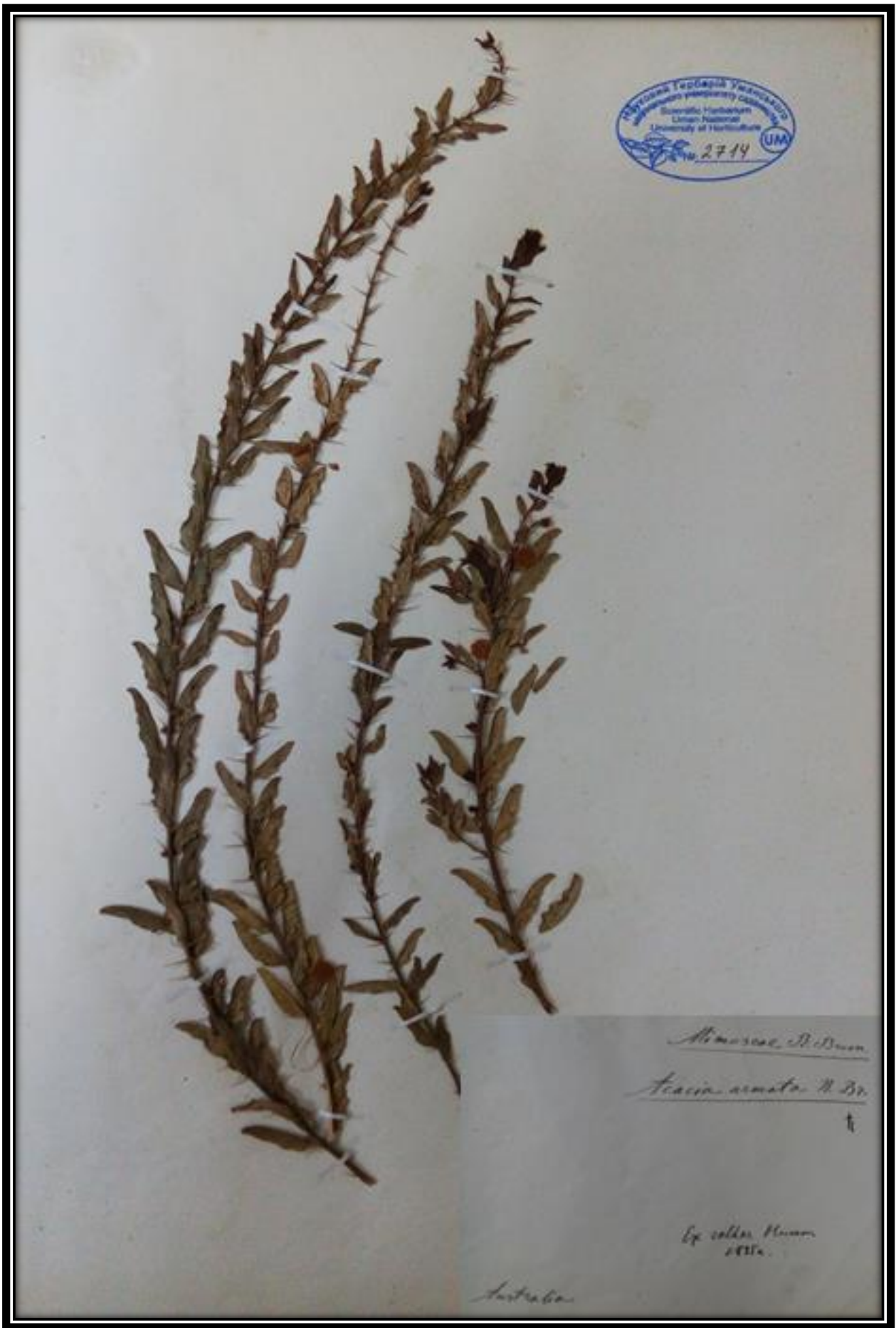
Mimoseae R. Brown.

Acacia microbotrya Benth.

Australia occident.

Ex collor. Hamoum.
1885a

***Acacia microbotrya* Benth.**

Acacia paradoxa DC.

Papilionaceae L
Phyllolobae
Loteae DC.
Adenocarpus foliolosus DC.

Adenocarpus foliolosus (Aiton) DC.

Mimosaceae R. Brown.

Acacia albicans Kunth. ? Hb. B.

Ex caldar. Hummoss.
1885a

Havardia albicans (Kunth) Britton & Rose

Mimoseae N. Brown.

Eumimosa DC.

Mimosa pudica L.

Ex caldar. umanic.
1885a.

In Brasilia

Mimosa pudica L.

Notae criticae
Mimosa sp.
Det. *Майчук Т.В., 2015*

Mimosa sp.

Quercus asplenifolia

Notae criticae
Fagaceae
Quercus petraea
(Mattenbach) Liebl
(Q. sessiliflora Salisb.)
Dyf carolinensis
Det. Khabys P.O., 10/13

Fagaceae
Quercus petraea
(Mattenbach) Liebl
(Q. sessiliflora Salisb.)
Dyf carolinensis

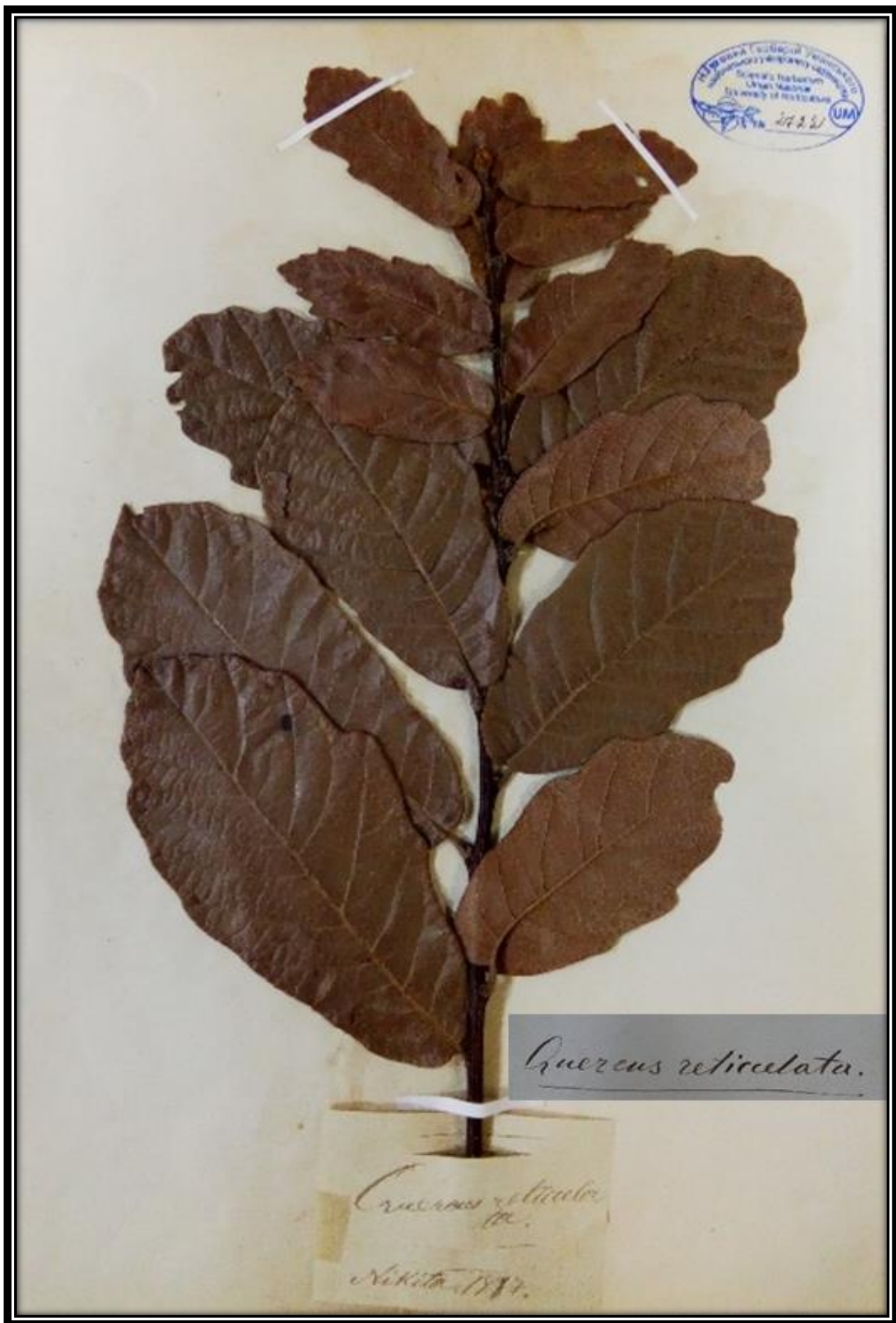
Quercus cerris L.

Fam.: *Cupuliferae*
Quercus ~~Hort~~ *fr*
suber L. *fr*
1885 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Notae criticae
Q. suber L.
Det. *Kravtsov T.O., 2013*

Quercus ilex L.

UNIVERSITY OF MICHIGAN
HERBARIUM
ANN ARBOR
MICHIGAN
1884
UM

Quercus reticulata.

Quercus reticulata
M.
Nikita 1884.

Quercus rugosa Née

Verbenaceae
Clerodendron Thompsoniae Balf.
H

Amica martinicensis
ex Caldwell Herbario 1853a.

***Clerodendrum thompsoniae* Balf. f.**

2719
2368

Labiatae
Salvia patens Cav.

Ex caldarii's Umenica
18850

Museum

Salvia patens Cav.

Labiatae Juss.
Rosmarinus officinalis L.

Ampl. n. 2723. Herbar. Uman. 1886

***Salvia rosmarinus* Schleid.**

Scrophulariineae
Torenia asiatica Benth

Ex cultor. Mumm
1885.

A. G.

Torenia asiatica L.

Malvaceae
Pavonia spinifex Cav.
t.
America meridionalis
ex. cult. Humm. 1882

Pavonia spinifex (L.) Cav.

Fam.: *Tiliaceae*
Sparmannia africana L.
1886 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Sparmannia africana L.f.

Mesembryanthemum
Mesembryanthemum minutum Haw.
M. D. P. Kozlov.
Ex coll. Uman 1885a

***Conophytum minutum* (Haw.) N.E.Br.**

Moraceae
Ficus Aunci h. Van-Houtte.
K

ex colovar. Uman. 1885a.

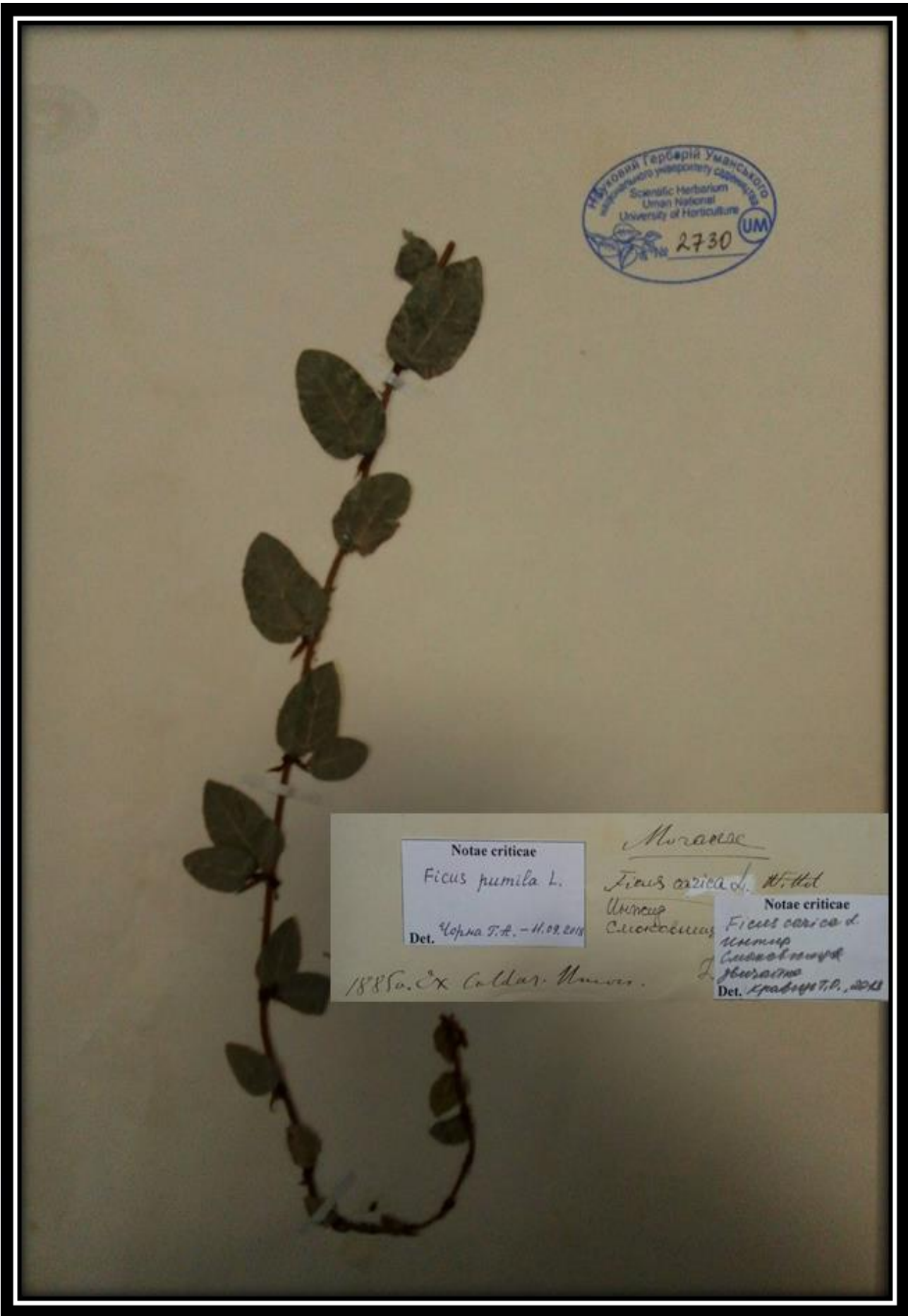

Ficus aurea Nutt.

Moraceae
Ficus similis Pq!
(Urostigma)
Brazilia: ex. caldas. Uman. Ficus amazonica Kost
1886a.

***Ficus nervosa* subsp. *pubinervis* (Blume) C.C.Berg**

Науковий Гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2730 UM

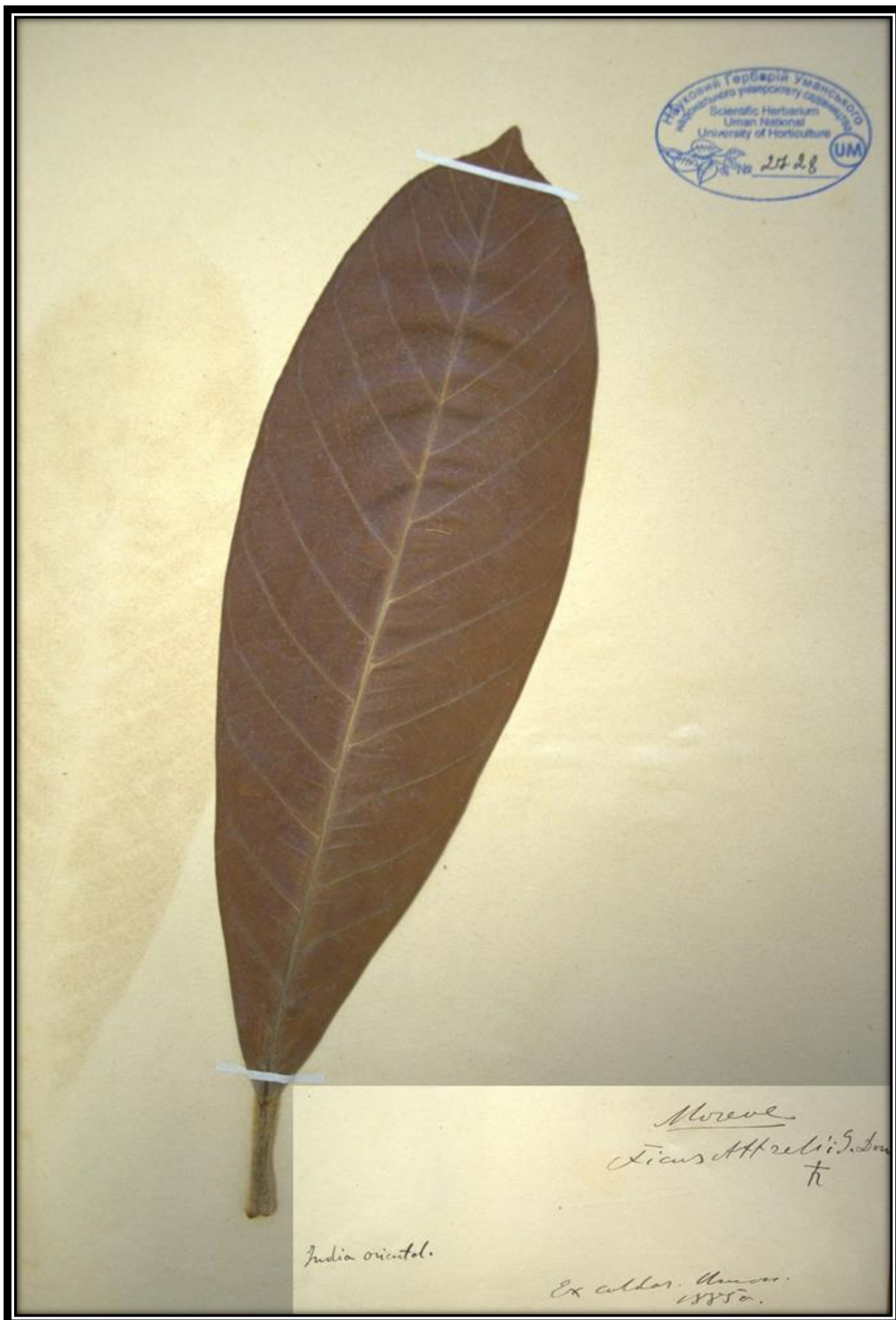
Notae criticae
Ficus pumila L.
Det. Чопна Т.А. - 11.09.2018

Muraese
Ficus carica L. H. Hol
Umscup
Cucurbitaceae

Notae criticae
Ficus carica L.
Umscup
Cucurbitaceae
Det. Лябішев Т.Р., 2018

1885a. Ex. Collier. Uman.

Ficus pumila L.

***Ficus saussureana* DC.**

Morua
Ficus scabra Forst. *h*

1886. Ур. Урумийского университета. Кол. Тензингичи 0^{та}.

Ficus scabra G. Forst.

Fam.: *Myrtaceae*
Eucalyptus globulus Labill.
1886 a. Collecteur Joseph Patchoski.
Australia

***Eucalyptus globulus* Labill.**

Myrtaceae
Leptospermum myrtifolium Sieber
†

~~Australia:~~ Ex coldar. Numeros.
1850.

Leptospermum myrtifolium Sieber ex DC.

Myrtaceae
Melaleuca alba Hort.
Melal. eucalyptolia ^{tr} Smith.
Australia Ex coldar. Hermann. 1887a.

Melaleuca alba Steud.

Myrtaceae
Calixtemon lanceolatum DC

Australia. ex Calabar. Uman. 1886a

***Melaleuca citrina* (Curtis) Dum.Cours.**

Fam. Myrtaceae

Jambosa australis DC.

Eugenia myrtifolia Sims.

Eugenia australis Wendl.

Myrtus australis L

ft

ex coldor. Humou.
1885a.

Nov. Tolleniidi.

***Syzygium australe* (J.C.Wendl. ex Link) B.Hyland**

Nepenthes
Nepenthes sp.

Ex coll. Uman
1885

***Nepenthes* sp.**

Jasminae
Jasminum nudiflorum L.

China : ex coldar. Hamanien.
1885

Jasminum nudiflorum Lindl.

Мясое.
Phillyrea media Suk.

Euros.-austroalp. ex calder Uman. 1886a

Phillyrea latifolia L.

Rhamneae R. Br.

Paliurus aculeatus Lam.

Col. in Tauria et provinc. caucas.

Paliurus spina-christi Mill.

Tiliaceae
Corchorus japonicus Thby.
Kerria japonica L.
Japonia ex callos. Uman. 1986a.

***Kerria japonica* (L.) DC.**

Rubiaceae
Gardenia Thunbergia L.
т

Мур. Лоп. Мадрид. Врх. Мануелли? Мюнхен 1886.

***Gardenia thunbergia* Thunb.**

Fam.: *Rubiaceae*

Gardenia citriodora
Hook

1886 a. Collecteur Joseph Patchoski.

Mitriostigma axillare Hochst.

Fam. Aurantiaceae

Citrus medica Biss.

Cytrino.

fr

Ex calabar. Amazon. 1885

Citrus medica L.

Scrophularinea R. Ps.
Francisca Morcana Hook
Braunfelsia Morcana Benth.
Fron. uniflora Pohl.

America meridionalis.

Ex caldar. urb. Proskopff.
1886.

***Brunfelsia uniflora* (Pohl) D. Don**

Solanaceae

Habrotamnus aurantiacus Rydb.

Cestrum ^hRydb. Planch.

Ex collor. Amos. 1885a.

***Cestrum aurantiacum* Lindl.**

Solanaceae
Cestrum laurifolium L. 'Merit.
C. venenatum Lamour. h
Ex coll. Hb. Merit.
1855
Amerique meridionale

***Cestrum macrophyllum* Vent.**

Solanaceae Rehb.

Cestrum Parquianum d. Herit

Notae criticae

C. p. d. Herit

Det. R. P. S. F. O. 2007

Ex coll. H. H. H.

1885a.

joya carne.

Chili.

Cestrum parqui (Lam.) L'Her.

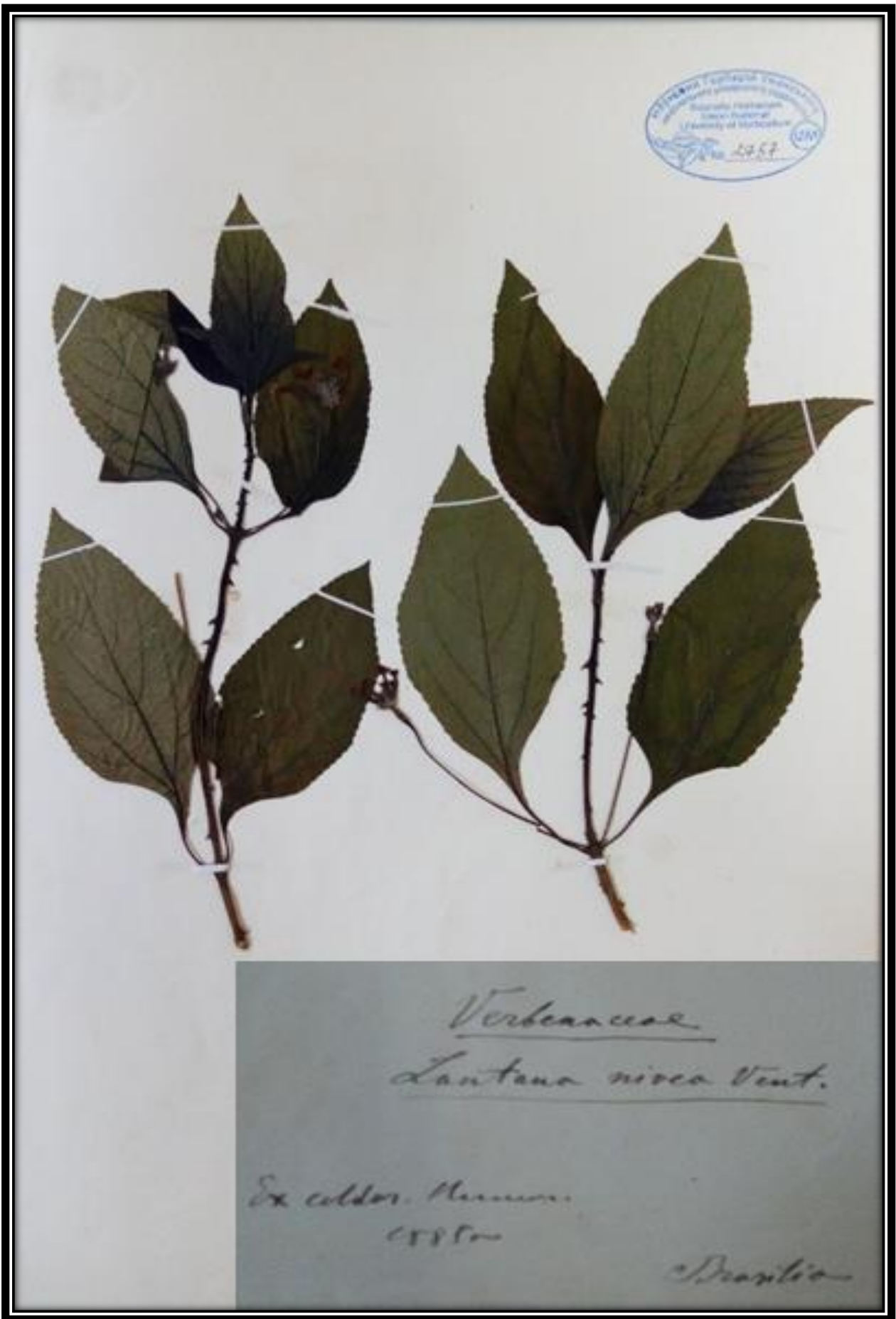

Thymelaeaceae Huss.
Passerina annua Wikström.
 Hab. in Ross. med.

Notae criticae
Thymelaeaceae
Thymelaea passerina (L.)
Passerina annua Coss.
 Det. Krasov. T.O. ^{Wickström} 2011

Thymelaeaceae
Thymelaea passerina (L.)
 Coss.
Passerina annua Wikström

***Thymelaea passerina* (L.) Coss. & Germ.**

Lantana nivea Vent.

3.3. Перелік гербарних зразків інтродукованих рослин ex horto botanico Petropolitano

Amaranthaceae

108. *Celosia argentea* L.

UM (2760) [Amaranthaceae. *Celosia cristata*].

Apiaceae

109. *Astrantia major* L.

UM (2758) [Ex horto bot. Petropolitano].

110. *Bupleurum semicompositum* L.

UM (2759) [Ex horto bot. Petropolitano].

Asteraceae

111. *Bellis perennis* L.

UM (2762) [*Bellis hybrida* Tenor. Ex horto bot. Petropolitano].

112. *Felicia amelloides* (L.) Voss

UM (2761) [Compositae Adans. *Cineraria amelloides*. Ex horto bot. Petropolitano. Notae criticae. *C. maritima* L. Жовтозілля приморське. Det. Кравець. Т. О., 2013 р.].

113. *Lasthenia glabrata* Lindl.

UM (2763) [Ex horto bot. Petropolitano].

114. *Matricaria discoidea* DC.

UM (2764) [Ex horto bot. Petropolitano].

Caprifoliaceae

115. *Lonicera caerulea* L.

UM (2765) [Ex horto bot. Petropolitano].

Ericaceae

116. *Andromeda polifolia* L.

UM (2766) [*Andromeda polifolia* Linn]

117. *Arbutus andrachne* L.

UM (2767) [Ericaceae Lindl. *Arbutus Andrachne* L. Hab. in Tauria].

Rubiaceae

118. *Phuopsis stylosa* (Trin.) G.Nicholson

UM (2768) [Rubiaceae. *Crucianella stylosa* Trin. **Ex horto bot. Petropolitano.** Hab. in provinciis caucasicis].

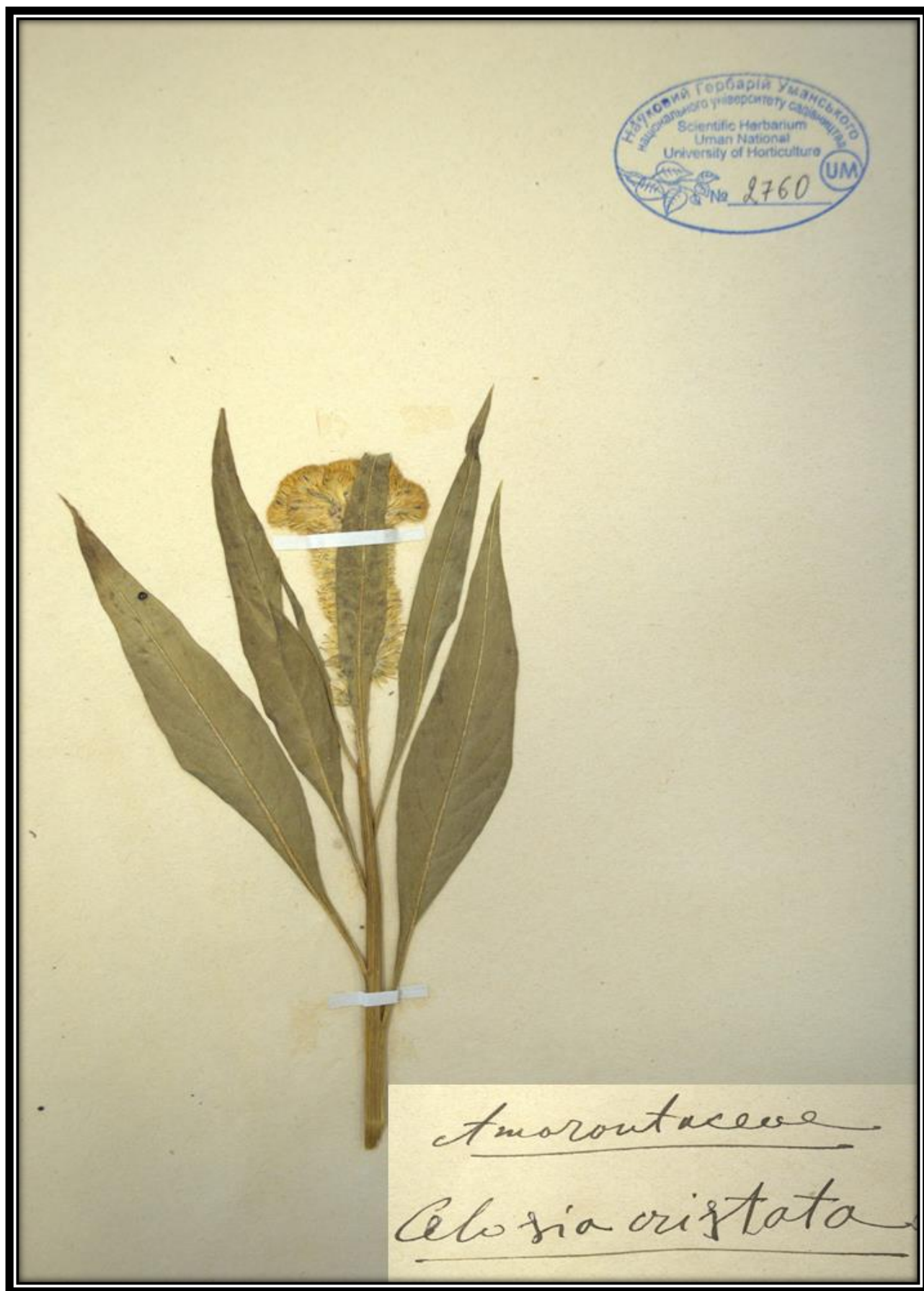
Solanaceae

119. *Solanum lycopersicum* L.

UM (2769) [*Lycopersicum Humboldtii* Dunal. **Ex horto bot. Petropolitano**].

Гербарні зразки (Ex horto botanico Petropolitano)

Celosia argentea L.

Astrantia major L.

Bupleurum semicompositum L.
Ex horto bot. Petropolitano.

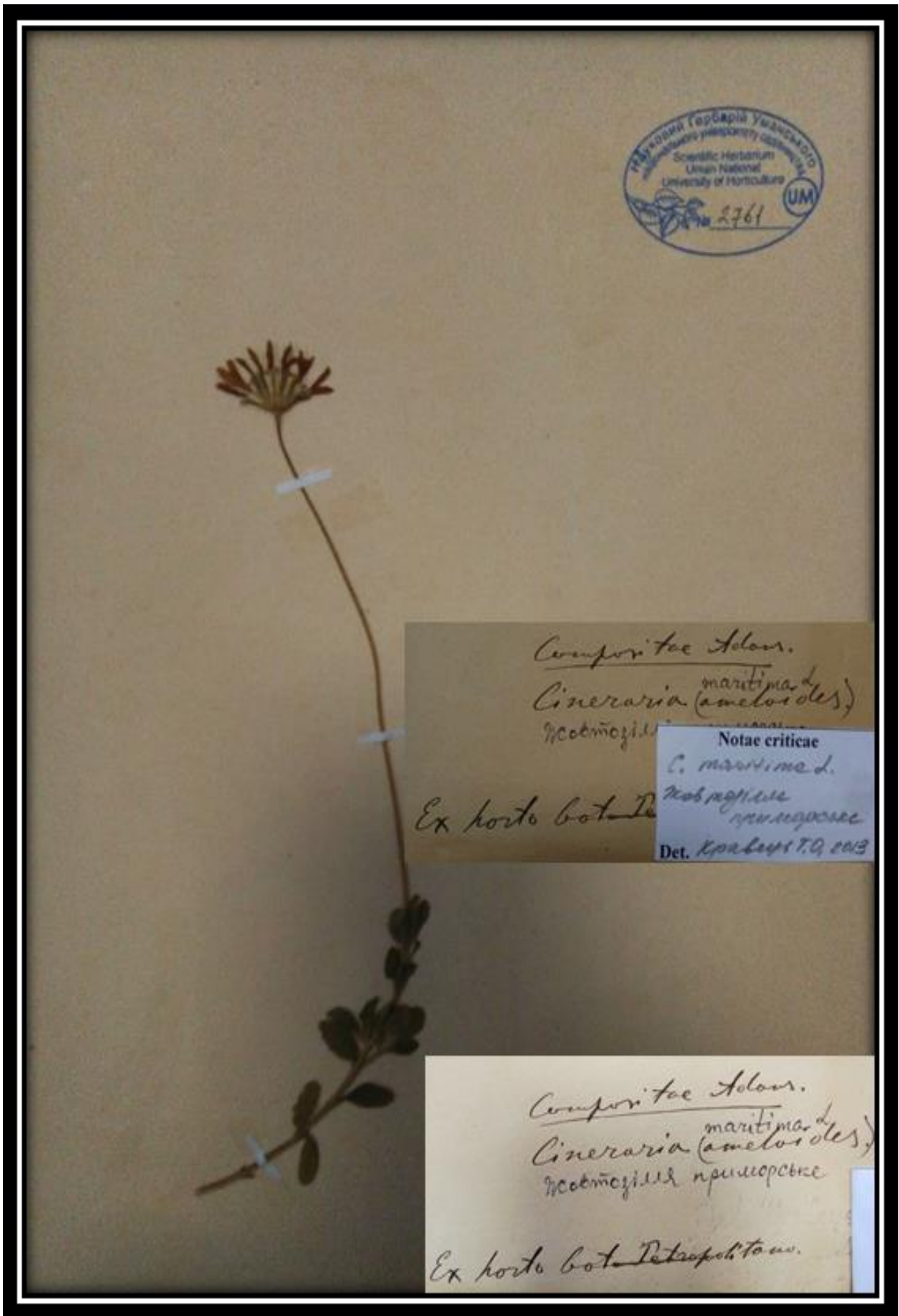
Bupleurum semicompositum L.

Bellis hybrida Tenor.

Ex horto bot. Petropolitano.

Bellis perennis L.

Felicia amelloides (L.) Voss

Lasthenia glabrata Lindl.

Matricaria discoidea DC.

Ex horto bot. Petropolitano.

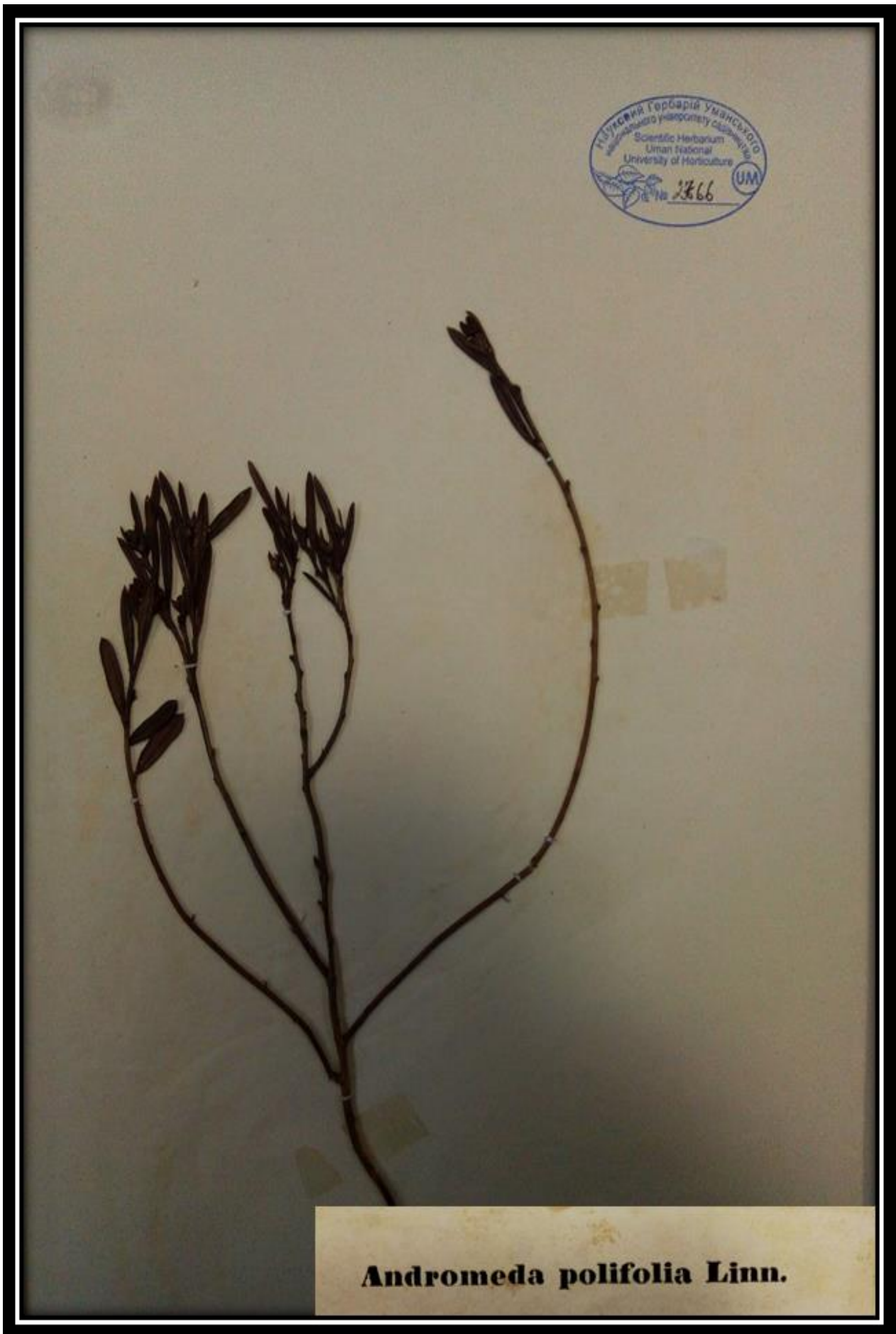
Matricaria discoidea DC.

Lonicera caerulea L.

Ex horto bot. Petropolitano.

Lonicera caerulea L.

Andromeda polifolia Linn.

Ericaceae Lindl.
Arbutus andrachne L.

Herb. in Tauria

Arbutus andrachne L.

Crucianella stylosa Trin.
Hab. in provinciis caucasicis.
Ex horto bot. Petropolitano.
Rubiaceae.

Phuopsis stylosa (Trin.) G.Nicholson

Lycopersicon Mumboldtii
Lam.
Ex horto bot. Petropolitano.

Solanum lycopersicum L.

3.4. Перелік гербарних зразків рослин, зібраних у розсаднику квітничково-декоративних рослин училища (Ex horto botanico Umaniense)

Angiosperms

Monocots

Poaceae

120. *Zea* sp.

UM (2790) [Gramineae Juss. *Zea stricta* L. Ex horto botanico Uman. 1885 a.].

Eudicots

Apocynaceae

121. *Apocynum androsaemifolium* L.

UM (2770) [Apocynae. Ex hort. botan. Uman. America septentrionalis. 1885 a. Notae criticae. *A. sarmatiense*. Кендаф сарматський. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Asteraceae

122. *Ammobium alatum* R.Br.

UM (2771) [Compositae Adans. Senecionideae. Ex horto botanico Umanien. Nova Hollandia. 1884 a].

123. *Emilia sonchifolia* (L.) DC.

UM (2772) [Compositae Adans. Senecionideae. *Cacalia sonchifolia* L. Ex horto botanico Umanien. 1885 a. Notae criticae. Какалія конелиста. *Senecio sagittatus* Set. Dip. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

124. *Lasthenia californica* DC. ex Lindl.

UM (2773) [Compositae Adans. Ex horto botanico Umaniense. 1885 a].

125. *Senecio elegans* L.

UM (2774) [Compositae Adans. Ex horto botanico Uman. India. 1884].

Boraginaceae

126. *Phacelia tanacetifolia* Benth.

UM (2779) [Hydrophyllae. Ex horto botan. Uman. California].

Brassicaceae

127. *Matthiola fragrans* (Fisch.) Bunge

UM (3556) [Сем Cruciferae. *Matthiola fragrans*].

Buxaceae

128. *Buxus sempervirens* L.

UM (2775) [Euphorbiaceae. Ex horto Humanien. Europa australis. 1886 a].

Campanulaceae

129. *Lobelia erinus* L.

UM (2784) [Lobeliaceae. Ex horto botanico Humanien. Батьківщина Мис Доброї Надії. 1885 a].

Caryophyllaceae

130. *Gypsophila elegans* M.Bieb.

UM (2777) [Caryophylleae. Ex horto botanico Umanien. 1884 a].

Cleomaceae

131. *Cleome* sp.

UM (2776) [Capparideae. Ex hort. bot. Uman. 1884 a].

Lamiaceae

132. *Nepeta bucharica* Lipsky

UM (2780) [Labiatae Juss. *Nepeta bohauricae*. Ex horto botanico Umaniense. 1884 a].

133. *Salvia coccinea* Buc'hoz ex Etl.

UM (2781) [Labiatae Juss. *Salvia coccinea* L. *S. glauceus* Pohl., *S. rosea* Vohl., *S. pseudo-coccinea* L. Ex horto botanico Umaniense. Florida. 1885 a].

134. *Satureja montana* L.

UM (2782) [Labiatae Juss. Ex horto botanico Umaniense. 1885a. Notae criticae. Чабер гірський. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Linaceae

135. *Linum grandiflorum* Desf.

UM (2783) [Lineae DC. Ex horto botanico Humanien. Algeria. 1885 a].

Lythraceae

136. *Cuphea lavea* Lex.

UM (2785) [Lythraricae. *Cuphea miniata* Brongn. Ex horto botanico Humaniensi. Meksyka. 1885 a].

Onagraceae

137. *Oenothera* sp.

UM (2786) [Onagrariae Juss. *Oenothera biennis* L. Енотера дводомна. Умань. Червень. (Київ. губ.).].

Oxalidaceae

138. *Oxalis* sp.

UM (2787) [Oxalideae. *Oxalis raldiviensis* Barn. Ex hort. botan. Uman. 1885 a].

Papaveraceae

139. *Lamprocapnos spectabilis* (L.) Fukuhara

UM (2778) [Fumariaceae. *Diclytra spectabilis* DC. Ex horto botanico Umanien. Chiny].

140. *Macleaya cordata* (Willd.) R.Br.

UM (2788) [Papaveraceae DC. *Bocconia cordata* Willd. Ex horto botan. Uman. Chiny. 1884 a].

141. *Papaver alpinum* L.

UM (2789) [Papaveraceae DC. Ex horto botanico Umaniens. 1885 a].

Phrymaceae

142. *Erythranthe tilingii* (Regel) G.L.Nesom

UM (2793) [Scrophularineae. *Mimulus tilingii* Regel. *Mimulus* (*Telingi*). Ex horto botanico Umaniensis. Notae criticae. *M. guttatus* DC. Мімулюс крапчастий. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Plantaginaceae

143. *Digitalis ferruginea* L.

UM (2792) [Scrophulariaceae. Ex horto botanico Umaniensis].

Ranunculaceae

144. *Aquilegia chrysantha* A.Gray.

UM (2791) [*Aquilegia chrysantha* Gray. Ex horto bot. Human. Septern occident. America. 1885 a].

Urticaceae

145. *Urtica pilulifera* L.

UM (2794) [Urticaceae. Ex horto botan. Uman].

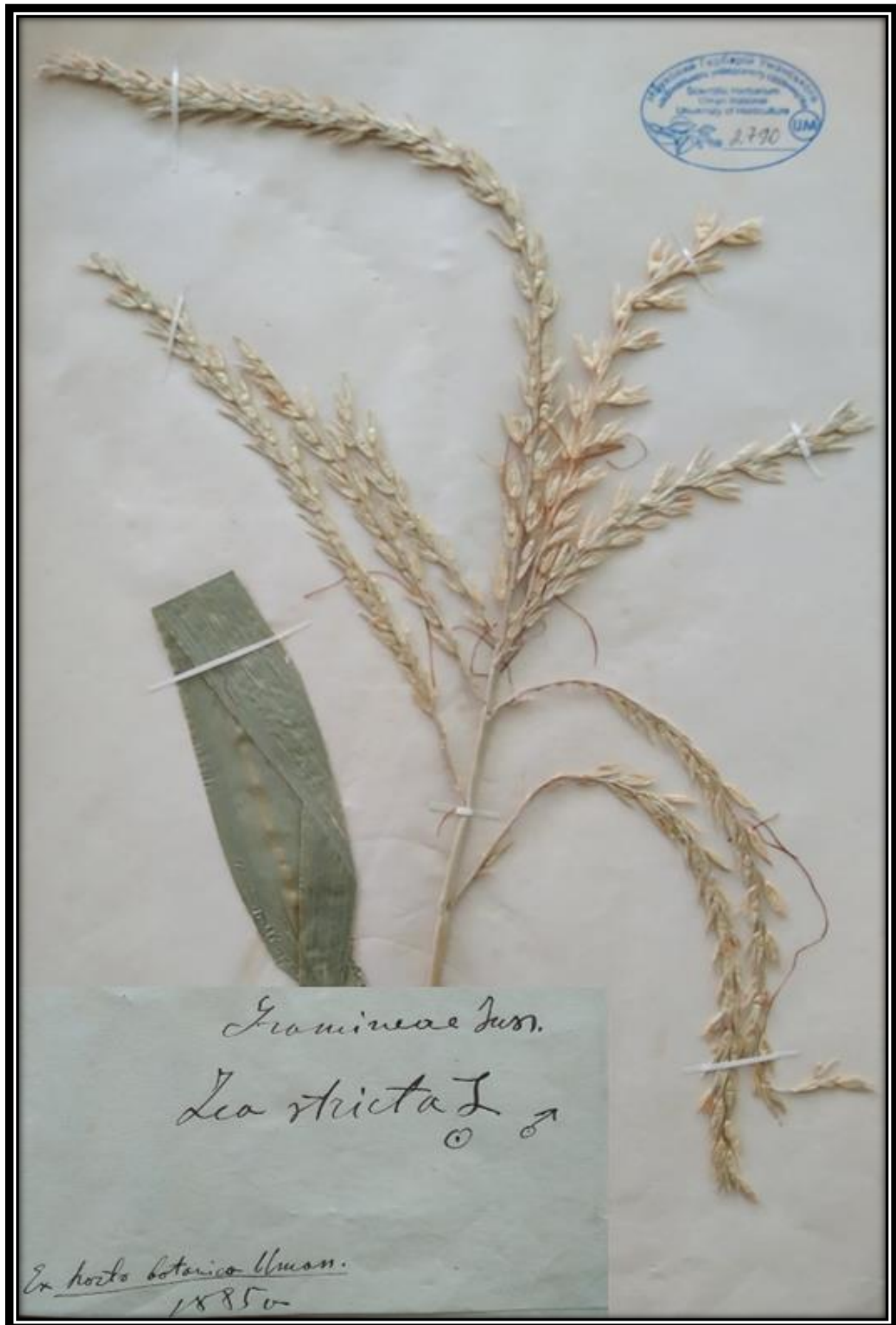
Verbenaceae

146. *Verbena* × *hybrida* Groenland & Rümpler

UM (2795) [Verbenaceae. *Verbena hybrida* hort. Hybr. hort. Ex horto bot. Uman. 1885 a].

Гербарні зразки (Ex horto botanico Umaniense)

Zea sp.

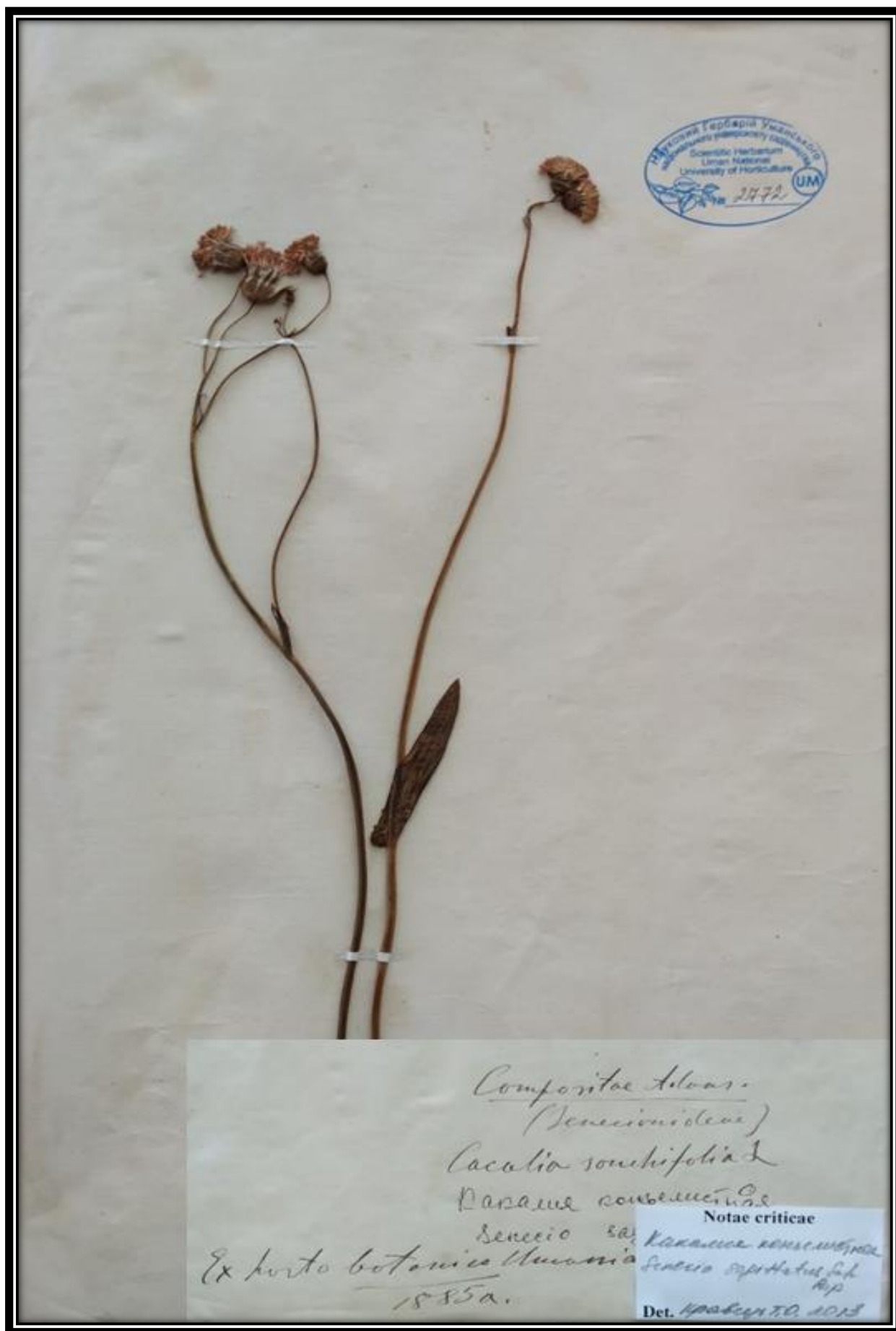
152

Apocynum androsaemifolium L.

Ammobium alatum R.Br.

***Emilia sonchifolia* (L.) DC.**

Compositae tuberos.
Lasthenia californica

Exposito botanico Umanense
1885

***Lasthenia californica* DC. ex Lindl.**

Compositae Adams.
Senecio elegans L.

Herb. : Ex herb. botanico Union.
1887.

Senecio elegans L.

Національна Гербарія Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2779 UNA

Hydrophyllum
Phacelia tanacetifolia Benth.
California.
Ex herbario bot. Univers.

***Phacelia tanacetifolia* Benth.**

Matthiola fragrans (Fisch.) Bunge

Euphorbiaceae

Buxus arb sempervirens L.
h

Europa australis. ex herb. Monacensis.
1846a

***Buxus sempervirens* L.**

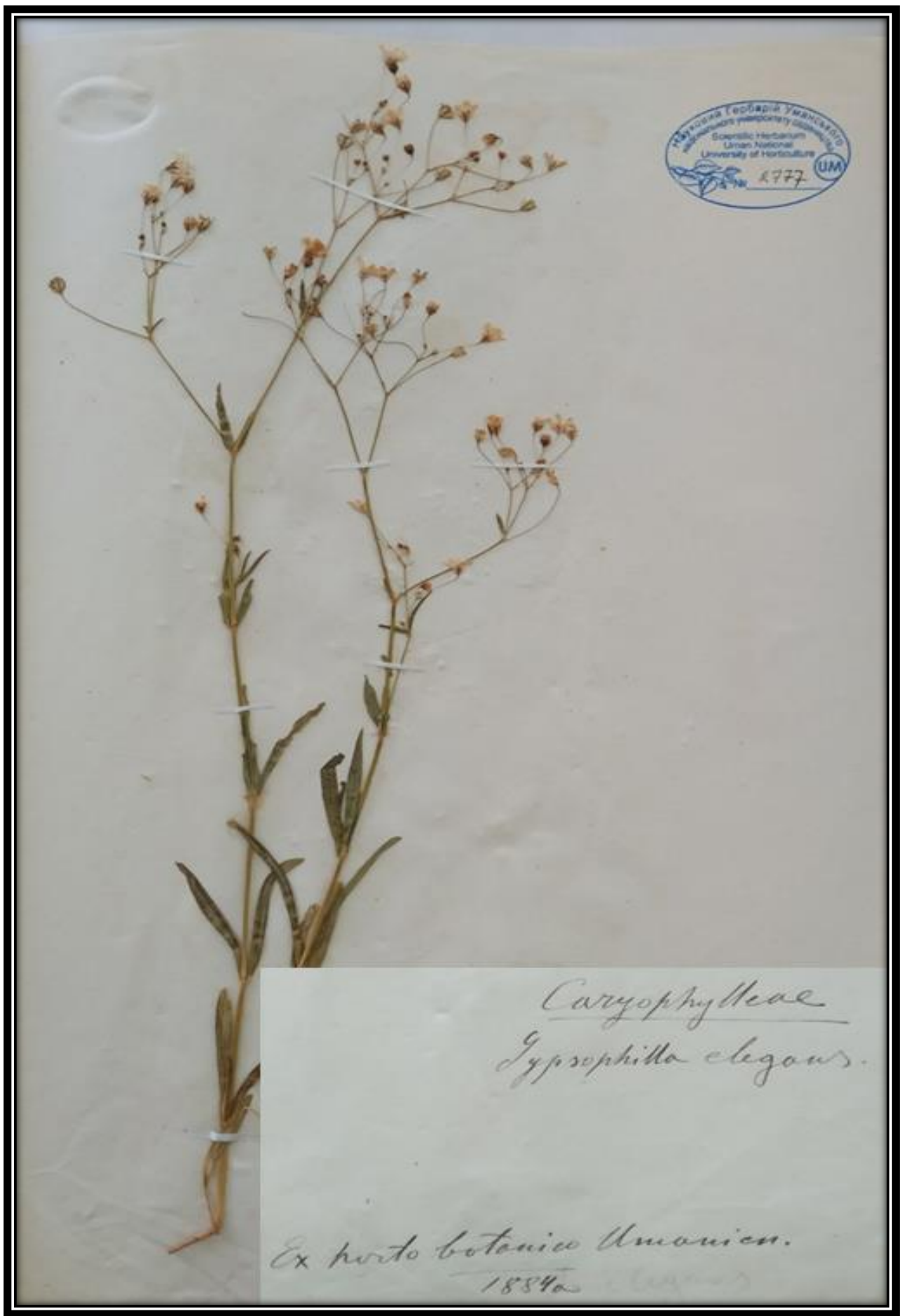

Lobeliaceae
Lobelia erinus L.

Ex portu botanico Munroicensi
1885

Over. Meyer Dorsini M.D.

Lobelia erinus L.

***Gypsophila elegans* M.Bieb.**

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2776 UM

Cappariaceae
Cleome sp.

1887a Ex hort. bot. Uman.

***Cleome* sp.**

Labiatae Juss.
Nepeta Bucharica

Ex Horto botanico Umanicuro.
1884o

Nepeta bucharica Lipsky

Labiatae Kun.

Salvia coccinea L.

S. glaucescens Pohl.

S. rosea Pohl.

S. pseudo-coccinea L.

Ex Horto botanico Umanense ; Florida.

1885o

***Salvia coccinea* Buc'hoz ex Etl.**

Labiatae Juss.

Satureja montana L.
Забар розповсець

Notae criticae

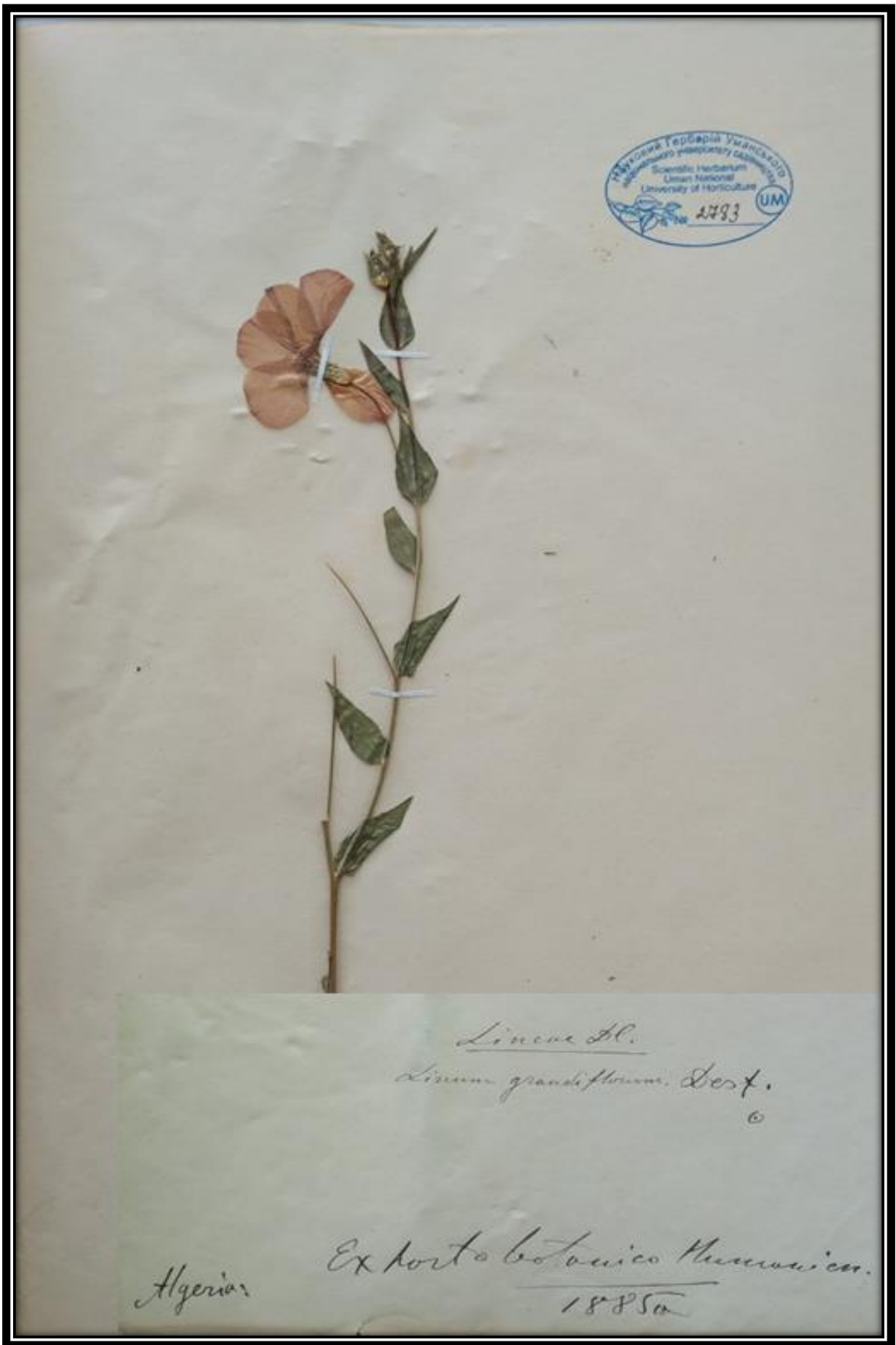
Забар розповсець

Det. Кривоберег Т.О. 2013

Ex horto botanico ~~Uman~~

1885a

Satureja montana L.

Національний університет садово-паркового господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
4793 UM

Linum Hl.
Linum grandiflorum. Desf.
©

Algeria

Ex Horto botanico Murravici.
1885a

***Linum grandiflorum* Desf.**

Lythrorical
Cuphea miniata Broyna ©

Mexyka.
Ex horto botanico Thunbergiano
1885a

***Cuphea llavea* Lex.**

Научный гербарий Уманского
национального университета садоводства
и ландшафтного дизайна
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2786 UA

Oenothera (Krb. sp.)
Dumb.

Oenotheraceae L.

Oenothera biennis L.

Oenothera biennis L.

***Oenothera* sp.**

Oxalideae
Oxalis caldovicensis Barn.

©

Ex hort. botan. Univ. Uman.
1885a

Oxalis sp.

Lamprocapnos spectabilis (L.) Fukuhara

Popaveraceae DC.
Baccharis cordata
Willd.

China.

ex herb. botan. Harbin.
1884

Macleaya cordata (Willd.) R.Br.

Papaveraceae L.
Papaver alpinum L.

Ex horto botanico Umanicus.
1885a

***Papaver alpinum* L.**

Scrophulariaceae

Mimulus (Tilingii)
guttatus DC.

Mimulus sparsaeoides

Notae criticae

M. guttatus DC.

Mimulus sparsaeoides

Det. Kraberg T.O. 2013

Ex herbo botanico Umaniensis

***Erythranthe tilingii* (Regel) G.L.Nesom**

Scrophularineae
Digitalis ferruginea L.

In horto botanico Umanicensis.

Digitalis ferruginea L.

Aquilegia chrysantha Gray.

septentr. occident America

De botte bot. Museum.
1885

Aquilegia chrysantha A.Gray.

Urticaceae
Urtica pilulifera L.

0

ex horto. botan. Univ. Uman.

Urtica pilulifera L.

Verbenaceae Mart.
Verbena hybrida Wöbster

1885a ex herb. bot. Uman.

hybr. Mart.

***Verbena* × *hybrida* Groenland & Rümpler**

3.5. Перелік гербарних зразків дикорослих рослин, зібраних в околицях м. Умані (Ex herbarium Florae Umaniensis)

Angiosperms

Monocots

Alismataceae

147. *Alisma plantago-aquatica* L.

UM (2796) [Alismaceae Juss. *Alisma plantago* L. Zabieniec Babka wodna (*Alisma plantago-aquatica* L. w wodach stojących i blotach. Lipiec i sierpień. Human¹²). 1883].

148. *Sagittaria sagittifolia* L.

UM (2797) [Alismaceae Juss.].

Amaryllidaceae

149. *Allium flavescens* Besser.

UM (2798) [Fam. Liliaceae. Endlich. II Asaphodeleae Endlich.].

150. *Allium oleraceum* L.

UM (2799) [Liliaceae. (Human. Czerwiec na suchychurgovroch agrodach) 1882].

151. *Allium saxatile* M.Bieb.

UM (2800) [*Allium saxatile*].

Asparagaceae

152. *Asparagus officinalis* L.

UM (2806) [(*Asparagus officinalis* L. Szparag (zwyczajny) dziko w miejscach suchych, hoduje sie w ogrodach Czerwiec-sierpnia. Human)]. 1882].

153. *Convallaria majalis* L.

UM (2805) [Fam. Asparageae. Конвалія. (*Convallaria majalis* L. Konwolija (wonna). w lasach lisciowych i gajach Maj, czerwiec. Human)]. Умань. №16. 1882].

¹² Етикетка видрукована типографським способом, польською мовою

154. *Polygonatum multiflorum* (L.) All.

UM (2810) [Asparageae Juss. *Polygonatum multiflorum* Dest. Умань. 1882].

155. *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce

UM (2811) [Fam. Asparageae Juss. *Polygonatum officinale* All. Купина лікарська. Умань. 1881].

156. *Scilla bifolia* L.

UM (2812) [Liliaceae DC. Умань. 1882].

Asphodelaceae

157. *Heimerocallis fulva* (L.) L.

UM (2809) [Fam. Liliaceae. *Heimerocallis fulva* L. W ogrodach. Lipiec. Human. 1884. Notae criticae. Лілійник рудуватий. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

Iridaceae

158. *Gladiolus imbricatus* L.

UM (2801) [Irideae B.Br.].

159. *Iris pseudacorus* L.

UM (2802) [Fam. Irideae Juss. Півникові. Півники болотяні. *Iris pseudo-acorus* L. Kasaciec (blotny) na blotach, miedzy tatarakiem, nad stawami, w rowach. Maj. Czerwiec. Human). Май. Умань (Київ. губ.). Пачоський. 1882].

Juncaceae

160. *Juncus compressus* Jacq.

UM (2803) [Maj. Czerwiec. Human. Kolo stawiw wilow. 1884].

161. *Juncus conglomeratus* L.

UM (2804) [Juncaceae DC.].

Liliaceae

162. *Fritillaria* sp.

UM (3450) [Родина Лілійні. Рід Рябчик. Вид Лісовий. Notae criticae. *Fritillaria meleagris* L. Р. великий. Кравець Т. О., 2013 р.].

163. *Gagea lutea* (L.) Ker Gawl.

UM (2807) [Fam. Liliaceae. Лілійні. *Gagea lutea* Sruelt. Зірочки жовті. Умань (Київ. губ.). Пачоський. 1882].

164. *Gagea minima* (L.) Ker Gawl.

UM (2808) [Liliaceae DC. *Gagea minima* Schultdl. З. гостролисті. Умань. Kwicciem na tamach wlasach. 1882].

Poaceae

165. *Agropyron cristatum* (L.) Gaertn.

UM (2840) [Gramineae Juss. *Triticum imbricatum* M.B. Notae criticae. *Agropyron imbricatum* R. et Sch. *A. cristatum* var. *villosum* Schmalh. Пирій черепитчастий (житняк). Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

166. *Anthoxanthum odoratum* L.

UM (2813) [Gramineae Juss. Умань. 1882. *Anthoxanthum odoratum* L.
Tonca wonna na lakach i pastwiskach suchych. Maj, czerwiec. Human). 1883].

167. *Avenula pubescens* (Huds.) Dumort.

UM (2816) [Gramineae. *Avena pubescens* L. Овес заячий. Умань. №110. 1882].

168. *Avena sativa* L.

UM (2815) [Graminea. *Avena orientalis*. Овес східний. Умань (Київ. губ.). №286].

169. *Avena sativa* L.

UM (2817) [Gramineae Juss. *Avena sativa* L. Owies (zwyczajny) (uprawia sie na polach. Lipiec. Human. №222). Умань. 1882].

170. *Bromus erectus* Huds.

UM (3459) [*Bromus erectus*].

171. *Bromus hordeaceus* L.

UM (2818) [Gramineae. *Bromus mollis* L. Стоколос м'який. Умань. 114. 1882].

172. *Bromus hordeaceus* L.

UM (2819) [Gramineae. Злаки. *Bromus mollis* L. Стоколос м'який. Умань (Київ. губ.). Червень. №234. 1882].

173. *Bromus secalinus* L.

UM (2820) [Gramineae. Стоколос рисовий. Умань (Київ. губ.). №282.

1882].

174. *Dactylis glomerata* L.

UM (2821) [*Dactylis glomerata*. (*Dactylis glomerata* L. Niestrawa (pospolita) na pastwiskach suchych, miedzach w ogrodach, kolo drog w lasach i t. d. Czerwies do sierpnia)].

175. *Digitaria ciliaris* (Retz.) Koeler

UM (3458) [*Panicum ciliare*].

176. *Digitaria ischaemum* (Schreb.) Muhl.

UM (2822) [*Digitaria glabra* P.B. *D. humifosum* Rich. *D. filiformis* Kocl. Notae criticae. *Digitaria ischaemum* Moench. Пальчатка звичайна. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

177. *Echinochloa crus-galli* (L.) P.Beauv.

UM (2833) [Gramineae. *Panicum crus-galli, aristata* Rehb. Просо колосисте. Умань. Липень. №295. 1882].

178. *Eragrostis minor* Host

UM (3456) [Fam. Graminea. *Eragrostis poacoies*].

179. *Festuca filiformis* Pourr.

UM (2823) [*Festuca tenuifolia*].

180. *Hordeum bulbosum* L.

UM (2824).

181. *Hordeum distichon* L.

UM (2825) [*Hordeum distichon* L. Uprawia sie na polach. Human. 1882].

182. *Hordeum murinum* L.

UM (2827)

183. *Hordeum vulgare* L.

UM (2826) [*Hordeum hexastichon* L. Ячмінь шестирядний. Умань. 1882].

184. *Hordeum vulgare* L.

UM (2828) [Fam. Graminea. Jeczmiен zwyczajny. (*Hordeum vulgare* Jeczmiен zwyczajny, uprawia sie na polach. Czerwiec, lipiec. Human)].

185. *Lolium arundinaceum* (Schreb.) Darbysh.

UM (3457) [*Festuca arundinacea* Schreb. Notae criticae. Poaceae. Костриця очеретяна. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

186. *Lolium perenne* L.

UM (2829) [Gramineae Juss. Пажитниця багаторічна. (*Lolium perenne* L. Кakolnica trwala, na lakach, miedzach, przy drogach. Czerwiec-wrzesien. Human). №116. 1882].

187. *Melica ciliata* L.

UM (2830) [Gramineae. Перлівка. №188].

188. *Melica nutans* L.

UM (2831) [Gramineae. (*Melica nutans* L. Perlowka jednostronna L. w gajach i lasach cienistych. Maj, czerwiec. Human). Умань, в червні з недозрілими плодами. №240. 1882].

189. *Panicum altissimum* DC. ex Hornem.

UM (2832) [*Panicum altissimum*].

190. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.

UM (2814) [*Phragmites communis*. (*Arundo phragmites* L. Trzcina (pospolita) (na wodach spokojnych i gruntach blotnistych. Lipiec, sierpien. Human). 1883].

191. *Secale cereale* L.

UM (2834) [Gramineae. (*Secale cereale* L. Zyto (zwyczajne), uprawia sie Czerwiec. Human). Умань. №187. 1882].

192. *Secale sylvestre* Host

UM (2835) [Gramineae. Juss. Hordeaceae Kunch. *Secale fragile* M.B.].

193. *Setaria glauca* (L.) Beauv.

UM (2836) [Fam. Gramineae. Na polach uprowinyh. Human. Notae criticae. S. g. (L.) Beauv. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

194. *Setaria italica* (L.) P.Beauv.

UM (3460)

195. *Setaria viridis* (L.) P.Beauv.

UM (2837) [Gramineae. Juss. *Setaria viridis* P. de B. *Panicum viride* L. Na polach iokochwist. №477. Human. 1883].

196. *Triticum turgidum* subsp. *dicoccum* (Schrank ex Schübl.) Thell.

UM (2838) [Gramineae. Злаки. *Triticum amyleum*. *T. dicoccum*. Полба крохмальна. Емар. № 289. 1882. Notae criticae. *T. volgense* Flaksd. Полба волзька (пшениця). Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

197. *Triticum turgidum* subsp. *durum* (Desf.) Husn.

UM (2839) [Gramineae Juss. *Triticum durum* Desf. 1882].

Eudicots

Adoxaceae

198. *Viburnum lantana* L.

UM (2895) [Родина Жимолостеві. Caprifoliaceae Juss. Калина гордовина. Умань. 1881].

Amaranthaceae

199. *Amaranthus retroflexus* L.

UM (2843) [Fam. Amarantaceae. №68. 1881].

200. *Polycnemum majus* A.Braun. ex Bogenh.

UM (2844) [Fam. Amarantaceae. Наземка велика. **Pachoski**¹³ Notae criticae. Amarantaceae. *Polycnemum majus* A. Br. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

Apiaceae

201. *Anethum graveolens* L.

UM (2845) [Fam. Umbeliferaea. Кріп городній. Умань (Київ. губ.). Пачоський. №13. 1881].

202. *Chaerophyllum aromaticum* L.

UM (2846) [Human. Lipiec. 1884].

203. *Chaerophyllum temulum* L.

UM (2847) [Fam. Umberilifereae. Бутень п'янкий. Умань. 1881. Пачоський].

¹³ Вказано прізвище польською мовою

204. *Pimpinella major* (L.) Huds.

UM (2848) [Umbeliferae. *Pimpinella major*. №302. 1882. Notae criticae. *P. major* (L.) Huds. Бедринець великий. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

205. *Pimpinella saxifraga* L.

UM (2849) [*Pimpinella saxifraga* L. Biedrzeniec (pospolity) na lakach suchych, miedzach, wzgorkach i t. d. Lipiec, sierpien].

206. *Turgenia latifolia* (L.) Hoffm.

UM (3037) [*Turgenia latifolia*].

Аросунасеае

207. *Asclepias syriaca* L.

UM (3110) [Asclepiadeae. Ластовень. Червень. Умань, дико не росте. №243. 1882. Notae criticae. *A. syriaca* L. *A. cornuti* Dash. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

208. *Vinca minor* L.

UM (3154) [Родина Барвінкові. (Барвінок)].

209. *Vincetoxicum hirundinaria* Medik.

UM (2850) [Asclepiadeae. *Vincetoxicum officinale* Moench. *Asclepias vincetoxicum* L. Human (Київ. губ.). №182. 1882].

Asteraceae

210. *Achillea millefolium* L.

UM (2852) [Fam. Compositae. Деревій. Умань. №132. 1881].

211. *Achillea nobilis* L.

UM (2851) [*Achillea gerberi* M.Bieb. Hab. in rossia media et australi].

212. *Achillea nobilis* L.

UM (2853) [*Achillea nobilis* L. Human, na polach. 1884].

213. *Artemisia abrotanum* L.

UM (3189) [Fam. Compositae. *Artemisia procera*. Notae criticae. Asteraceae. *A. p.* Willd. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

214. *Artemisia absinthium* L.

UM (2855) [*Artemisia absinthium* L. Bylica piolum, przy wsiach, drogach,

plotach. Czerwiec do sierpnia. Human). 1882].

215. *Artemisia campestris* subsp. *glutinosa* (J.Gay ex Besser) Batt.

UM (2856) [Compositae Adons. *Artemisia lanata*].

216. *Artemisia taurica* Willd.

UM (2857) [Compositae Adons. *A. maritima* L. var. *taurica* Willd (sp.)].

217. *Artemisia vulgaris* L.

UM (3190) [Fam. Compositae].

218. *Bellis perennis* L.

UM (2858) [Compositae Adons. Складноцвіті. Margarytka trwata. Умань. №173. №4. 1882].

219. *Carlina vulgaris* L.

UM (2859) [Compositae. Kasina pospolita. Syng. *aegualis Tubulifloreae*. Na tokach ketodvig suchych wigivach. Lipiec. Human. 1883].

220. *Centaurea jacea* L.

UM (2860) [Compositae. Blowatek lakowy. Лучна волошка. Human. Lipiec, na takach kolo dvog. №455. 1883].

221. *Cirsium canum* (L.) All.

UM (2861) [*Carduus canus* L. Na tokach wilgotruch. Sierpien. Human. 1884].

222. *Cirsium canum* (L.) All.

UM (3191) [Fam. Compositae. *Cirsium canum* (var. *geniunum*). Notae criticae. Asteraceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

223. *Cirsium oleraceum* (L.) Scop.

UM (2863) [Kolo rowiw na tokach. №31. 1-5. Lipiec. Human. 1884].

224. *Cota tinctoria* (L.) J.Gay

UM (2854) [Compositae Adons. *Anthemis tinctoria* L. Червень. Умань. Kolo losu na nowie na schychi miscach. №214. 1882].

225. *Jacobaea vulgaris* Gaertn.

UM (2873) [*Senecio jacobaea* L. Human. Lipiec. 1884. Notae criticae. Asteraceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

226. *Jurinea multiflora* (L.) B.Fedtsch.

UM (2867) [Compositae Adons. *Jurinea linearifolia* DC. Europa. Rossia, australis].

227. *Klasea radiata* (Waldst. & Kit.) Á.Löve & D.Löve

UM (2876) [Compositae Adons. *Serratula radiata* M.B. Rossia, australis. Notae criticae. Asteraceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

228. *Lactuca sativa* L.

UM (2868) [*Lactuca sativa* L. Salata jadalna. (uprawia sie. Lipiec, sierpien)].

229. *Lapsana communis* L.

UM (2869) [Kolo ptoticuroviloch. Human. Czerwiec. 1882].

230. *Lophiolepis eriophora* (L.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P.Caputo

UM (2862) [*Cirsium eriophorum* Scop. Na wrgirka, micchy knakami kolo Humania. Sierpien. 1884. Notae criticae. Asteraceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

231. *Lophiolepis serrulata* (M.Bieb.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P.Caputo

UM (3192) [Fam. Compositae. *Cirsium serrulatum*].

232. *Pentanema britannicum* (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.

UM (2864) [*Inula britannica* L. Оман. Дев'ясил. Kolo wody, na bregach. №10. Lipiec. Human. 1884].

233. *Pentanema ensifolium* (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.

UM (2865) [Compositae. Human. *Inula ensifolia* L. Lipiec, na lonapokvy ryskowi. №457. №8. 1883 Notae criticae. Asteraceae. Оман мечолистий. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

234. *Pentanema oculus-christi* (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.

UM (2866) [Compositae Adons. *Inula oculus-christi* L. Rossia, australis. Notae criticae. Asteraceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

235. *Pulicaria vulgaris* Gaertn.

UM (2870) [Na bregach. Lipiec, sierpien. Human. 1884. Notae criticae. Asteraceae. Блошниця звичайна. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

236. *Scolymus hispanicus* L.

UM (2872) [Compositae Adons. Notae criticae. Asteraceae. Сколімус іспанський. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

237. *Senecio vulgaris* L.

UM (2874) [Fam. Compositae Adons. Складноцвіті. *Senecio vulgaris* L. (*vernalis*). Умань. 1881].

238. *Serratula coronata* L.

UM (2875) [Compositae. Серпій. Умань. №315. Notae criticae. Asteraceae. *Serratula coronata* L. Серпій вінценосний. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

239. *Serratula coronata* L.

UM (3193) [*Serratula coronata*].

240. *Tanacetum corymbosum* (L.) Sch.Bip.

UM (2871) [Compositae. *Leucanthemum corymbosum* L. *Pyrethrum corymbosum* Wilof. Stopy v saroslach. №434 Czerwiec. Lipiec. 2-4. Human. 1883].

241. *Tanacetum vulgare* L.

UM (2877) [W Chateau des fleurs. 2-4. Lipiec. Human. 1884].

242. *Tanacetum vulgare* L.

UM (3194) [№19].

243. *Tussilago farfara* L.

UM (2878) [Мати-й-мачуха. Kolo rowiw, wienistych wilgotrych misscoch kolo strumykiw. Pocsatek kwitnia. Human. №2. 1882].

Balsaminaceae

244. *Impatiens noli-tangere* L.

UM (2879) [Fam. Balsamineae. Niecierjek wlasciwy. W wilgotnych losach. Human. Czerwiec. №417. 1883].

Berberidaceae

245. *Berberis vulgaris* L.

UM (2880) [Fam. Berberidae Vent. Барбарис звичайний. Умань. №54. №30. 1882].

Betulaceae

246. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.

UM (2881) [Betulaceae. *Alnus glutinosa* Mill. (*Olcha eravnu*). Kwiecien. Human. №352. 1883].

Boraginaceae

247. *Cynoglossum officinale* L.

UM (2882) [*Cynoglossum officinale* Ostrzen lakarski, na dziedzincach przy drogach, plotach. Maj-lipiec. Human.]. 1884].

248. *Onosma tinctoria* M.Bieb.

UM (2883) [Boraginaceae Juss. *Onosma* (Odessa¹⁴. №439. 1881. Notae criticae. *O. tinctoria* Bieb. (Громовик). Громовик фарбувальний. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

249. *Pulmonaria officinalis* L.

UM (2884) [Родина Boragineae. Медунка лікарська. Умань, (Київ. губ.). №62. 1881].

Brassicaceae

250. *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh.

UM (2888) [Cruciferae. *Sisymbrium thalianum* Gaudin. *Arabis thaliana* L. Gesiowka golerista. Human. Kwiecien. Maj. №395. 1883. Notae criticae. Brassicaceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.]

251. *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl

UM (2887) [Cruciferae. *Sisymbrium Sophia* L. Stulich. Human. Maj, Czerwiec. №358. 1883].

252. *Lepidium ruderale* L.

UM (2885) [Human. Maj. Czerwiec, na polach, pastwiskach. 1884].

¹⁴ Гербарій зібрано в іншій місцевості, Одеса.

253. *Odontarrhena argentea* (All.) Ledeb.

UM (2886) [*Odontarrhena argentea* Ledeb. *Alyssum argenteum* DC. *A. murale* DC. *A. sibiricum* Wild. Hab. in Podolia australi. Ledeb Flor. Ross. I-142.¹⁵].

254. *Sisymbrium officinale* (L.) Scop.

UM (4558) [Cruciferae. *Erysimum officinale* L. Stulicha rwycroina, kolo domow, dromital verwaw lipiec №421. 1883].

255. *Turritis glabra* L.

UM (2889) [Cruciferae. Wiczychka gladka. Na ogrodach trava pokrytych. Human. №364. 1883].

Campanulaceae

256. *Campanula rapunculoides* L.

UM (2891) [Campanulaceae Juss. Human, w zavoilach, na polach. №479].

Cannabaceae

257. *Humulus lupulus* L.

UM (2892) [Fam. Cannabiaceae. Fam. Urticaceae DC. Хміль звичайний. Умань (Київ. губ.). Пачоський. №102. 1881].

Caprifoliaceae

258. *Lonicera caprifolium* L.

UM (2893) [Caprifoliaceae Juss. *Lonicera caprifolia*. Жимолость витка. Умань. В саду двору. №100. 1882].

259. *Lonicera villosa* (Michx.) Roem. & Schult.

UM (2894) [Caprifoliaceae. *Lonicera villosa*].

Caryophyllaceae

260. *Cerastium glomeratum* Thuill.

UM (2897) [*Cerastium vulgatum* L. *Cerastium glomeratum* Koscieniec popolity, na lakach suchych, w piaszczystych mielscach. Maj, czerwiec. Human). 1884].

---

¹⁵ Розширений опис етикетки (*Odontarrhena* C.A.Mey. Silicula sessilis, subellectica: loculis monospermis; valvis lonis. Funiculi umbilicales setacei, liberi. Semina im marginata val marginata. Stamine oninia membranaceae appendiculata. Calyx crecticusculus, basi regia angnalis. Petala subintegerima)

261. *Dianthus barbatus* var. *compactus* (Kit.) Heuff.

UM (2901) [Caryophyllaceae. *Dianthus compactus* Kit. *D. acicularis* Fisch. Goidnik. Human. Crerwicz, na toke. №413. 1883. Notae criticae. *Dianthus compactus* Kit. Гвоздика скупчена. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

262. *Dianthus capitatus* J.St.-Hil.

UM (2899 *Dianthus capitatus* Dec.)

263. *Dianthus carthusianorum* subsp. *atrorubens* (All.) Pers.

UM (2898) [Sileneae DC. *Dianthus atrorubens* Allion.].

264. *Dianthus collinus* Waldst. & Kit.

UM (2900) [Sileneae DC].

265. *Dianthus corymbosus* Sm.

UM (2902) [Sileneae DC. *Dianthus corymbosus* Sibth.].

266. *Dianthus cyri* Fisch. & C.A.Mey.

UM (2903) [Sileneae Dec. *Dianthus cyri* Fisch.].

267. *Dianthus polymorphus* M.Bieb.

UM (2904) [Sileneae DC.].

268. *Dianthus seguieri* Vill.

UM (2906) [Sileneae DC. *Dianthus sylvaticus* Hoppe.].

269. *Dianthus superbus* L.

UM (2905) [Sileneae Dec.].

270. *Moehringia trinervia* (L.) Clairv.

UM (2896) [*Arenaria trinerva* L. *Moehringia trinervia* Clairv. Human. Maj. Kolo dvog poloch. 1884].

271. *Saponaria calabrica* Guss.

UM (2908)

272. *Silene chalcedonica* (L.) E.H.L.Krause

UM (2907) [Caryophyllaceae Juss. *Lychnis olivica* L. Горицвіт. 1882. Notae criticae. *L. chalcedonica* L. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

273. *Silene csereii* Baumg.

UM (3447) [Fam. Sileneae].

274. *Silene flos-cuculi* (L.) Greuter & Burdet

UM (3691) [Caryophyllaceae. *Lychnis flos-cuculi* L. Notae criticae. *Coronaria flos cuculi* (L.) A. Aram. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

275. *Silene gallica* L.

UM (2909) [Caryophyllaceae. Sileneae. Notae criticae. *S. anglica* L. Смілка англійська. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

276. *Silene noctiflora* L.

UM (2911) [Caryophyllaceae. *Saponaria noctiflora* Fenzl. Na ogrodach. №468. Human. 1883. Notae criticae. *S. glutinosa* M.B. Мильнянка клейка. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

277. *Silene otites* (L.) Wibel

UM (3448) [Fam. Sileneae].

278. *Silene pendula* L.

UM (2912) [Sileneae Dec.].

279. *Silene spergulifolia* (Willd.) M.Bieb.

UM (3449) [Fam. Sileneae. *Silene supina*].

280. *Silene vulgaris* (Moench) Garcke

UM (2910) [*Silene inflata* Smith. Human. 1884].

281. *Stellaria graminea* L.

UM (3782) [25 травня. Notae criticae. Caryophyllaceae. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Cucurbitaceae

282. *Bryonia alba* L.

UM (2913) [Cucurbitaceae. Умань. № 311. 1882].

283. *Cucumis sativus* L.

UM (2914) [Родина Гарбузові. Cucurbitaceae Juss. №138. Умань. 1881].

284. *Sicyos angulatus* L.

UM (2915) [Lipiec, sierpien. Kolo plotow zoginaty. 10-20. 1884. Notae criticae. Cucurbitaceae. Det. Кравець Т. О., 2013].

Ericaceae

285. *Rhododendron tomentosum* Harmaja

UM (2916) [Ericaceae. Bagno. *Ledum palustre* L. Ostrog. Wolyn. №342. 1883¹⁶].

Euphorbiaceae

286. *Euphorbia procera* M.Bieb.

UM (2917) [*E. vilosa* WK. Horodeckie na suchych pogirkach. Maj. Human. №420. 1884].

287. *Mercurialis perennis* L.

UM (2918) [Fam. Euphorbiaceae. Wileromlecrowate. Sceryv trwaty. Human. Kwiecien. Maj. №388. 1883].

Fabaceae

288. *Astragalus albicaulis* DC.

UM (2923 *Astragalus glaucus* M.Bieb.)

289. *Astragalus asper* Jacq.

UM (2919) [Papilionaceae L. Lateae Dec.].

290. *Astragalus cicer* L.

UM (2920) [Papilionaceae L. W raroilach. Human. №481. 1883].

291. *Astragalus dolichophyllus* Pall.

UM (2921 [*Astragalus diffusus* Willd.].

292. *Astragalus onobrychis* L.

UM (2924) [W zavoilach, krokoch. Human. №398. 1883. Notae criticae. Fabaceae. Астрагал еспарцетний. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

293. *Astragalus physodes* L.

UM (2925) [Notae criticae. Астрагал вздутый. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

294. *Astragalus* sp.

UM (2922) [Notae criticae. Leguminosae. *Astragalus* sp. Det. Мамчур Т. В., 2015 p.].

---

¹⁶ Г.з. зібрано в іншій місцевості, Волинь

295. *Astragalus* sp.

UM (2927) [*Astragalus vemineus*].

296. *Astragalus uliginosus* L.

UM (2926)

297. *Astragalus varius* S.G.Gmel.

UM (2929) [*Astragalus virgatus* Pall.].

298. *Astragalus versicolor* Pall.

UM (2928)

299. *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link

UM (2930) [Fam. Papilionaceae. *Cytisus austriacus* L. РОКИТНИК австрійський. Leteae DC. Умань. 1882].

300. *Chamaecytisus ratisbonensis* (Schaeff.) Rothm.

UM (2931) [Papilionaceae. Leteae DC. *Cytisus ratisbonensis* Schaeff.].

301. *Coronilla varia* L.

UM (2932) [Papilionaceae. В'язіль барвистий. Умань. 1881].

302. *Vicia lens* (L.) Coss. & Germ.

UM (2933) [Papilionaceae. Метеликові або бобові. *Ervum lens*. Сочевиця садова. Умань. Червень. №251. 1882].

Grossulariaceae

303. *Ribes aureum* Pursh.

UM (2935) [Агрисові. Grossulariaceae DC. Смородина золотиста. Умань. Пачоський. №29. 1881].

304. *Ribes rubrum* L.

UM (2936) [Grossulariaceae DC. Умань. №165. 1882. Notae criticae. Смородина червона. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Hypericaceae

305. *Hypericum hirsutum* L.

UM (2938) [Hypericaceae. Звіробій. Умань. №321. 1882. Notae criticae. З. шорсткий. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

Lamiaceae

306. *Ajuga laxmannii* (L.) Benth.

UM (2939) [Labiatae Juss. *Ajuga Laxmanni* Benth. Human. 1882].

307. *Galeopsis bifida* Boenn.

UM (2940) [*Galeopsis bifida* Boemingh.].

308. *Galeopsis speciosa* Mill.

UM (2941) [Labiatae. *Galeopsis versicolor*. Жабрій (зябра). Червень-вересень. Умань. №300. 1882. Notae criticae. *G. speciosa* Mill. Ж. гарний. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

309. *Glechoma hederacea* L.

UM (2942) [Labiatae Juss. Губоцвіті. Розхідник звичайний. Умань. №142. 1882].

310. *Hyssopus officinalis* L.

UM (2943) [Lipiec, odricroty w ogrodach. Human. 1884].

311. *Lamium album* L.

UM (2944) [Родина Губоцвіті. Labiatae Juss. Глуха кропива біла. Біля парканів, в садах, початок травня. №17. Умань. 1882].

312. *Lamium maculatum* (L.) L.

UM (2945) [Fam. Labiatae Juss. Губоцвіті. Глуха кропива плямиста. Умань. Квітень. №122. Пачоський. 1882].

313. *Lavandula angustifolia* Mill.

UM (2946) [*Lavandula spica* All. Notae criticae. *L. latifolia*. Лаванда широколиста. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

314. *Leonurus cardiaca* L.

UM (2947) [Labiatae Juss. Червень. Умань. №215. 1881].

315. *Marrubium peregrinum* L.

UM (2948) [Labiatae Juss. *Marrubium peregrinum* var. L. Europa australis. Notae criticae. Шандра чужоземна. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

316. *Marrubium vulgare* L.

UM (2949) [Human, (Woitiwka). Czerwiec. Kolo dvory, rowiw. №437. 1884.

Notae criticae. Шандра звичайна. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

317. *Origanum vulgare* L.

UM (2950) [Labiatae. Human. W losach na lykach. №488. 1883].

318. *Prunella grandiflora* (L.) Scholler

UM (2951) [Labiatae Rck. Worgowe. *Prunella grandiflora*. Gtewienka. Human. №273. 1882].

319. *Salvia austriaca* Jacq.

UM (2952) [Labiatae Juss. Europa australis].

320. *Salvia pratensis* L.

UM (2953) [Fam. Labiatae. Шавлія лучна. Умань. №155. 1881].

321. *Salvia verticillata* L.

UM (2954) [Labiatae Juss. Шавлія кільчаста. Червень. Умань. №232. 1882].

322. *Scutellaria albida* L.

UM (3454) [Fam. Labiatae. Акулька. Notae criticae. Шоломниця біла. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

323. *Stachys palustris* L.

UM (2955) [Labiatae Juss. Умань. №203. 1882. Notae criticae. Чистець болотний. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

324. *Stachys recta* L.

UM (3453)

325. *Stachys sylvatica* L.

UM (2956) [Labiatae Juss. Чистець лісовий. Іюнь. Умань, (Кіев. губ.). №207. 1882].

326. *Teucrium chamaedrys* L.

UM (2957) [Labiatae. (Oranka). Human. Lipiec. №437. 1883. Notae criticae. Самосил гайовий. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

Linaceae

327. *Linum nervosum* Waldst. & Kit.

UM (2958) [Linaceae DC. In Ross. med austr.].

Malvaceae

328. *Malva pusilla* Sm.

UM (2961) [*Malva borealis*. Kolo dwog w rnasmei ilosei. Human. 1884. Notae criticae. Malvaceae. *M. b.* (L.) Wallr. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

329. *Tilia cordata* Mill.

UM (3036) [Tiliaceae Juss. Lipowa. *Tilia cordata*, *Tilia parvifolia* Ehrh. Lipa drobnolistna. Human. Czerwiec-Lipiec. №268. 1882].

Oleaceae

330 *Ligustrum vulgare* L.

UM (2962) [Oleaceae. Liguster awycrajny. Czerwiec. Human. №369. 1883].

331. *Syringa vulgaris* L.

UM (2963) [Родина Oleaceae Lindl. Маслинові. Умань. №8. 1882].

Onagraceae

332. *Epilobium angustifolium* L.

UM (2964) [Onagraceae Juss. Зніт. Іван-чай. Липень. №285. 1882].

333. *Epilobium hirsutum* L.

UM (2965) [Human. (Kiewski gub.). **Paczoski**¹⁷, (na blotie). №334. 1882].

Orobanchaceae

334. *Pedicularis comosa* L.

UM (3016) [Родина Ранникові. Scrophulariaceae. Шолудивник чубатий. (Київ. губ.). №51. 1881].

Papaveraceae

335. *Chelidonium majus* L.

UM (2966) [Papaveraceae DC Макові. Чистотіл великий. Умань. Квітень-травень. №27. 1882].

336. *Corydalis solida* (L.) Clairv.

UM (2934) [Fam. Fumariaceae. *Corydalis solida* Fries. Kokovycr petry. W loskach. Majec. Kwiecien. Human. №387. 1883].

---

¹⁷ Вказано прізвище польською мовою

337. *Glaucium corniculatum* (L.) Rudolph

UM (2967) [Papaveraceae DC. *Glaucium corniculatum* (L.) Curtis. Human. Sierpien. 1885].

Plantaginaceae

338. *Callitriche palustris* L.

UM (2890) [Fam. Callitrichinea. *Callitriche verna* L. Rzesl wiosenna. (Human. Maj, sierpnia na wodach I na ziemi wilgot). 1884].

339. *Digitalis grandiflora* Mill.

UM (3013) [Scrophulariaceae. *Digitalis (grandiflora)*. *D. ambigua* (Murr) Mill. Умань. Червень. №225. 1882. Notae criticae. Наперстянка великоквіткова. Det. Кравець Т. О., 2013 p.].

340. *Digitalis grandiflora* Mill.

UM (3014) [Scrophulariaceae. *Digitalis buxbaumi*].

341. *Linaria vulgaris* Mill.

UM (3015) [Scrophulariaceae. Льонок (дикий льон). Умань. Червень. №211. 1882].

342. *Plantago major* L.

UM (2968) [Plantaginaceae. Подорожникові. Червень. Умань. №246. 1881].

343. *Veronica americana* (Raf.) Schwein. ex Benth.

UM (3021) [Scrophulariaceae. *Veronica anagallis* L. Pveetacznik. Human. Lipiec. W wodzie. №460. 1883].

344. *Veronica austriaca* L.

UM (3022) [Scrophulariaceae. Умань. №153. 1882].

345. *Veronica chamaedrys* L.

UM (3023) [Родина Ранникові. Scrophulariaceae. Вероніка. Дубравка. Умань. №21. 1881].

346. *Veronica serpyllifolia* L.

UM (3024) [Scrophulariaceae. Умань. №79. 1882].

347. *Veronica spicata* L.

UM (3025) [Fam. Scrophulariaceae R.Rr. Вероніка. Андріїв хрест. Квітень-

травень. Умань. №25. 1882].

Primulaceae

348. *Primula veris* L.

UM (2969) [Fam. Первоцвіті. Primulaceae. *Primula officinalis* Jacq. №125. 1881].

Ranunculaceae

349. *Anemonoides sylvestris* (L.) Galasso, Banfi & Soldano

UM (2971) [Fam. Ranunculaceae. *Anemone sylvestris* L. Анемона лісова. Умань (Київ. губ.). №103. 1881].

350. *Aquilegia vulgaris* L.

UM (2972) [Fam. Ranunculaceae Juss. Жовтецеві. Чемерникові. Helleboreae DC. Водозбір звичайний. В садах. Травень. Умань (Київ. губ.). №43. 1882].

351. *Clematis integrifolia* L.

UM (2973) [Ranunculaceae Juss. Ломиніс. Ломиніс цілолистий. Умань. №98. 1882].

352. *Clematis recta* L.

UM (2974) [Умань. Червень. №192. 1882].

353. *Clematis recta* L.

UM (2975) [Ranunculaceae Juss. Л. прямий. Умань (Софіївка)].

354. *Delphinium consolida* L.

UM (2976) [Fam. Ranunculaceae Juss. *Delphinium consolida* L. Живокіст посівний. Умань (Київ. губ.). Червень. **Пачоський**. №189. 1882].

355. *Isopyrum thalictroides* L.

UM (2978) [Ranunculaceae. Human. W lasach raroilach Poczatek Kwietnia. №465. 1884. Notae criticae. Рівноплідник рутвицелистий. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

356. *Nigella damascena* L.

UM (2979) [Ranunculaceae. Дівчина в зелені. Умань. №301. №27. 1882].

357. *Pulsatilla vulgaris* Mill.

UM (2970) [*A. pulsatilla* L. А. звичайна. Умань (Софіївка). Notae criticae.

Anemone. Det. Кравець, Т. О., 2013 р.].

358. *Ranunculus auricomus* L.

UM (2980) [Ranunculaceae Juss. Жовтець золотистий. Умань. №46. №4. 1881].

359. *Ranunculus ficaria* L.

UM (2977) [Fam. Ranunculaceae. *Ficaria ranunculoides* Roth. *Ranunculus ficaria*. Пшінка весняна. Умань (Київ. губ.). №21. 1880].

360. *Ranunculus lingua* L.

UM (2982) [Ranunculaceae. Jaskiev blotny. Na blotach. Human. Lipiec. №465. 1883. Жовтець язиколистий].

361. *Ranunculus polyanthemos* L.

UM (2983) [Fam. Ranunculaceae. Жовтець багатоквітковий. **Пачоський**. №127. №18. 1881].

362. *Ranunculus sceleratus* L.

UM (2984) [Fam. Ranunculaceae Juss. Жовтець отруйний. На городах, канавах, берегах, ставках, болотах. Умань (Київ. губ.). **Пачоський**. № 53. 1882].

363. *Ranunculus trichophyllus* Chaix.

UM (2981) [Fam. Ranunculaceae Juss. *Ranunculus fluitans* Lam. Жовтець плаваючий. Квітень-травень. **Пачоського**. Умань, в струмках і річках. №108. 1882. Notae criticae. *Batrachium trichophyllum* (Chaix) Bosch. Det. Чорна Г. А., 12.IV.2016].

364. *Thalictrum minus* L.

UM (2985) [*Thalictrum flexuosum* Bernh. Mis day krokami. Lipiec. Human. №5. 1884].

Rosaceae

365. *Argentina anserina* (L.) Rydb.

UM (2992) [*Potentilla anserina* L. Srebrnik (pospolity). w zaroslach, ogrodach, na miedzach i t.d. od wiosuy do jeseni. Human]. 1882].

366. *Crataegus crus-galli* L.

UM (2986) [Pomaceae Lindley. №15. 1882].

367. *Crataegus monogyna* Jacq.

UM (2987) [Fam. Rosaceae. Глід одноматочковий. Умань. №131. 1881].

368. *Fragaria vesca* L.

UM (2989) [Rosaceae. Суниця лісова. (Poziomka (zwyczajna). *Fragaria vesca* w lasach I gajach. Maj, czerwiec). №35. Умань. 1881].

369. *Fragaria virginiana* Mill.

UM (2988) [Fam. Rosaceae. *Fragaria elatior* L. Ehrh. Суниця, клубніка висока. Умань (Київ. губ.). Пачоський. №75. 1881].

370. *Geum* × *intermedium* Ehrh.

UM (2990) [*Geum intermedium* Erl. Human. Czerwiec. Пачоський. 1884].

371. *Geum urbanum* L.

UM (2991) [Fam. Rosaceae. Гравілат міський. Умань. №104. 1881].

372. *Potentilla argentea* L.

UM (2993) [Родина Rosaceae. Перстач. Умань. Травень. Пачоський. №171. 1882].

373. *Potentilla inclinata* Vill.

UM (2994) [*Potentilla canescens* Besser. Умань. 1884].

374. *Potentilla supina* L.

UM (2995) [Czerwiec, wuilogtrych miciscach. Human. 1884].

375. *Prunus avium* (L.) L.

UM (2996) [Черешня. №174. Notae criticae. Rosaceae. *Cerassus avium* (L.) Moench. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

376. *Prunus cerasus* L.

UM (2997) [Fam. Amygdaleae. Human. Maj. 1884. Notae criticae. Rosaceae. *Cerassus vulgaris* L. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

377. *Prunus fruticosa* Pall.

UM (2998) [*Prunus chamaecerasus* Jacq. Miedry krokami. Kwiecien. Human. 1884].

378. *Prunus insititia* L.

UM (2999) [Human. 1884].

379. *Prunus padus* L.

UM (3000) [Fam. Amygdaleae. Мигдальна або кістянкова. Черемуха. (*Cerasus padus*. *Wisnia czeremcha*, w *gajach*, *lasach*. *Maj*, *czerwiec*. Human). №137. Умань. 1881].

380. *Prunus spinosa* L.

UM (3001) [(*Prunus spinosa* *Sliwa* (*tarn*), w *zaroslach*, *pod lasami*. *Maj*). Human. 1882].

381. *Sorbus aucuparia* L.

UM (3002) [Fam. Rosaceae Lindl. Яблуневі. Горобина. (*Sorbus aucuparia* *Jarzebina* (*zwyczajna*), *przy drogach*, w *lesie*. *Maj*. *Cerwiec*. Human). В садах і лісах. Умань. Квітень-травень. 1882].

Rubiaceae

382. *Asperula galioides* M.Bieb.

UM (3004) [Rubiaceae. *Asperula galioides* M.B. *Galium glaucum* L. Na tokach. Human. №429. 1883].

383. *Asperula tinctoria* L.

UM (3006) [Fam. Rubiaceae. Маренка фарбувальна. Умань. №190. 1882].

384. *Crucianella ciliata* Lam.

UM (3007)

385. *Galium aparine* L.

UM (3008) [Rubiaceae Juss. Маренові. Умань. №169. 1882. *Notae criticae*. Підмареник чіпкий. Det. Кравець Т. О., 2013 р.].

386. *Galium aparine* L.

UM (3003) [*Asperula aparine* Schott. Miedry krakami. Human. Lipiec. 1884].

387. *Galium odoratum* (L.) Scop.

UM (3005) [Rubiaceae. *Asperula odorata* L. Maranka pachnaca. Piwysusenin noliera rapoch w lasach wys istopa kwit. w maja I czerwiec owoce w czerwen. Human. Пачоський. №405. 1883].

388. *Galium uliginosum* L.

UM (3009) [Rubiaceae. Prytulio. W mokrych miciscach. Human. №444.

1883].

389. *Galium verum* L.

UM (3010) [Fam. Rubiaceae. Маренові. Підмареник справжній. Пачоський. №101. 1881].

390. *Rubia tinctorum* L.

UM (3011) [Rubiaceae. *Rubia tinctoria* L. Mavrana. Dikowie roisnie. Human. №442].

Salicaceae

391. *Populus tremula* L.

UM (3012) [Salicinea. Osika. Human. Kwiecien. №348. 1883].

Santalaceae

392. *Arceuthobium oxycedri* (DC.) M.Bieb.

UM (2959) [Loranthaceae].

Sapindaceae

393. *Acer campestre* L.

UM (2841) [Acerineae. Klen polevy. №404. Human. 1883].

394. *Acer tataricum* L.

UM (2842) [Acerineae. Klen tatarski. №406. Maj. Human. 1883].

395. *Aesculus hippocastanum* L.

UM (2937) [Hippocastaneae DC. Розводиться в садах. Пачоський. №172. 1882].

Scrophulariaceae

396. *Scrophularia nodosa* L.

UM (3017) [Scrophulariaceae R.Rr. Червень. Умань. №205. 1882].

397. *Verbascum lychnitis* L.

UM (3018) [Scrophulariaceae. Біля доріг. Червень. Умань. №219. 1882].

398. *Verbascum nigrum* L.

UM (3019) [Scrophulariaceae. Червень. Умань. №206. 1882].

399. *Verbascum phlomoides* L.

UM (3020) [2-3. Lipiec. Human. Пачоський. 1884].

Solanaceae

400. *Alkekengi officinarum* Moench

UM (3026) [Solanaceae Juss. *Physalis alkekengi* L. Умань. №212. 1882].

Urticaceae

401. *Urtica dioica* L.

UM (3027) [Fam. Urticaceae. Крапива дводомна. Умань. №24. Пачоський. 1881].

402. *Urtica urens* L.

UM (3028) [*Urtica urens*. Pokrzywa parzaca, na gruzach, polach, przy plotach. Lipiec do jesieni]. Human. Czerwiec].

Verbenaceae

403. *Verbena officinalis* L.

UM (3029) [Verbenaceae. Koszyczka pospolity. №453. 1883].

Violaceae

404. *Viola elatior* Fr.

UM (3030) [*Viola elatior*. Clausius Fries. W wilgotnych miejscach do 2 stop. Maj. Czerwiec. Human. 1884].

405. *Viola hirta* L.

UM (3031) [Na pogonkach. Human. 1884].

406. *Viola mirabilis* L.

UM (3032) [W lasach. Kwieciec. Human. 1884].

407. *Viola odorata* L.

UM (3033) [Firotek zwyczajny. Human. W cienistych miejscach. Kwieciec. 1884].

408. *Viola stagnina* Kit. ex Schult.

UM (3034) [*Viola recta* Garcke. W zaroslach w kinci kwietnia. Human. 1884].

409. *Viola tricolor* L.

UM (3035) [Violaceae. Умань. №12. 1882].

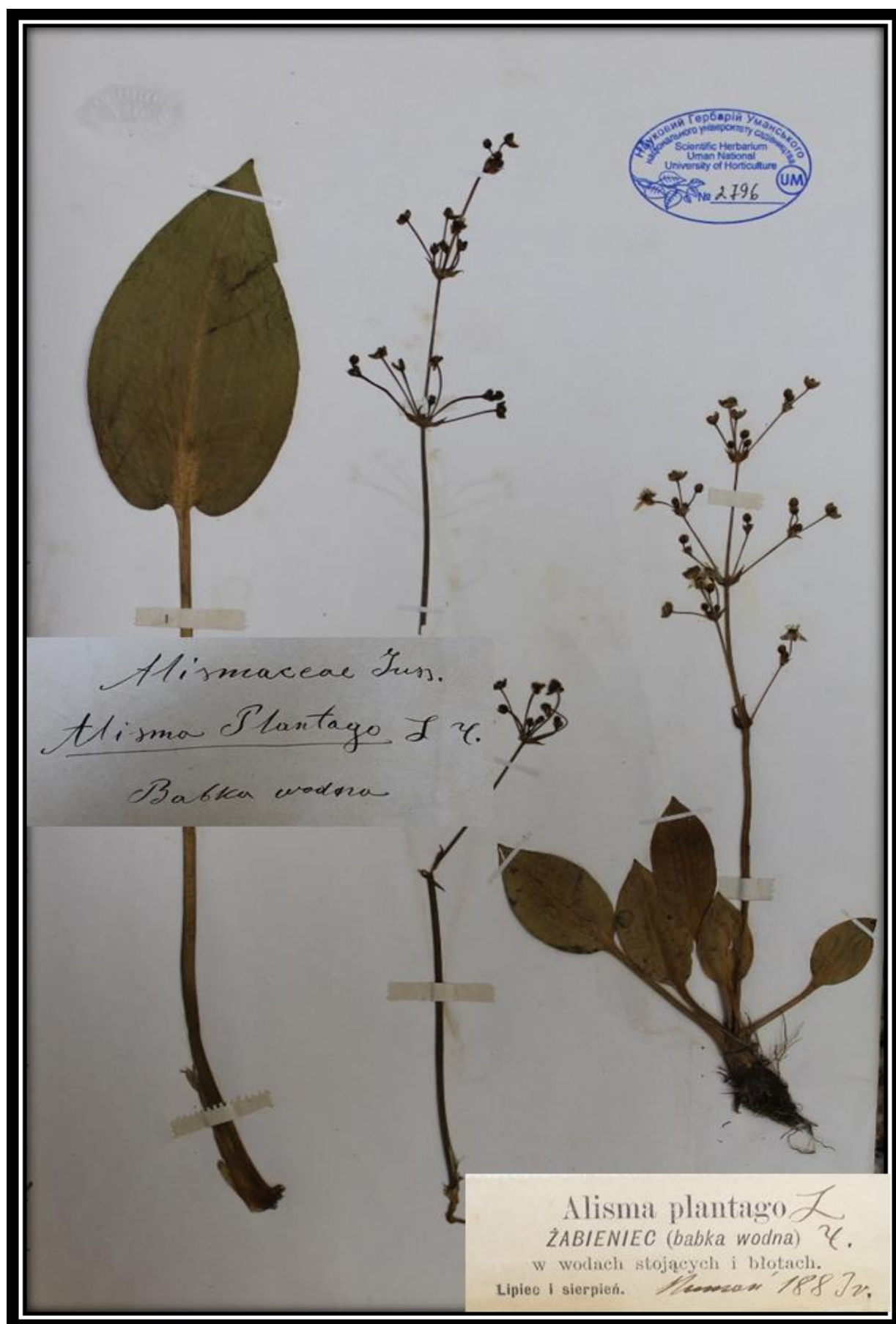
Viscaceae

410. *Viscum album* L.

UM (2960) [Fam. Loranthaceae Don. Умань. 1882].

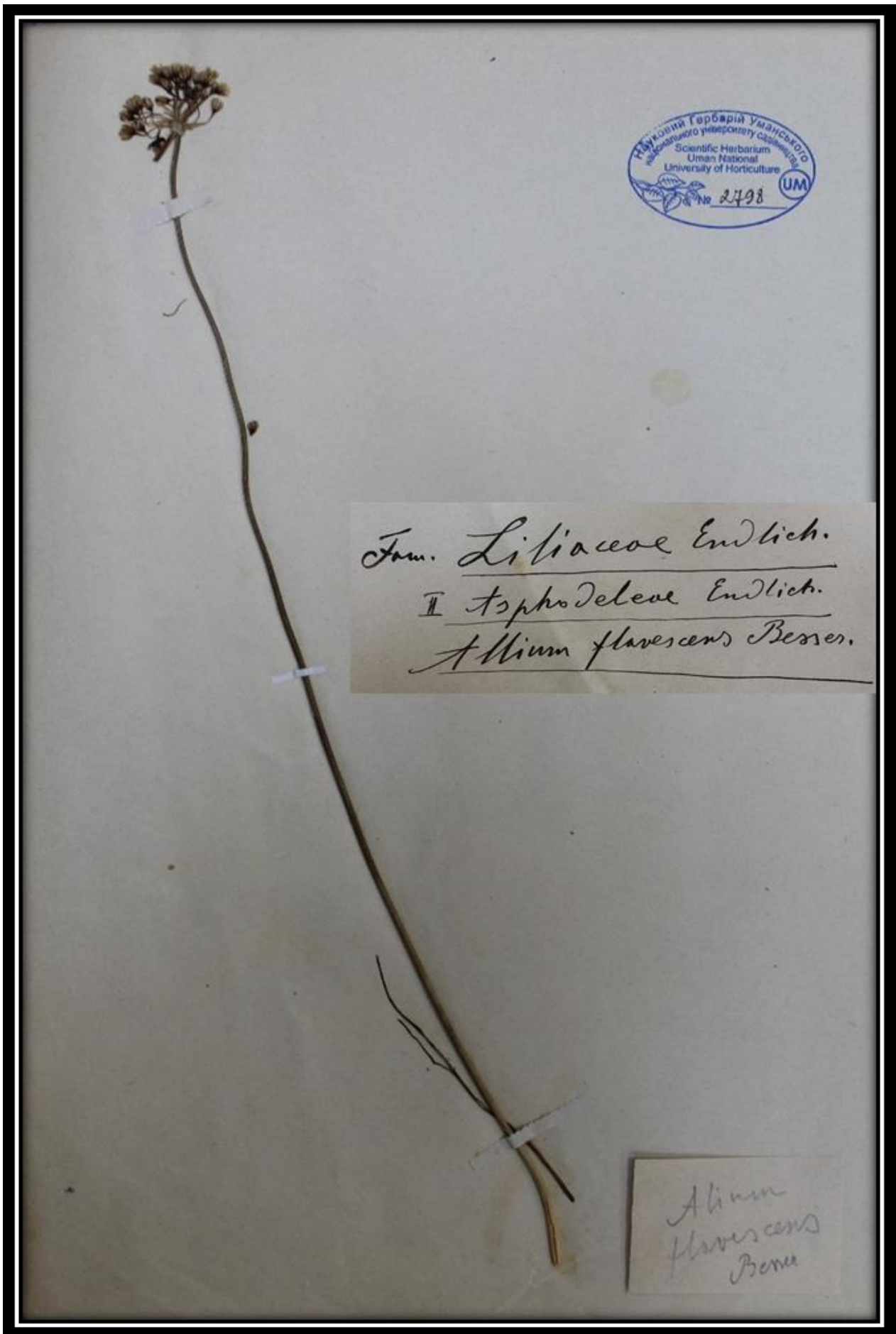
Гербарні збори (Ex herbarium Florae Umaniensis)

Alisma plantago-aquatica L.

Sagittaria sagittifolia L.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2498 UM

Fam. Liliaceae Endlich.
II Tophodeleae Endlich.
Allium flavescens Besser.

Allium
flavescens
Besser

Allium flavescens Besser

1882 року
Муміані.
Севієв
на рибачих горах
оградуєт.

Liliaceae
Allium oleraceum L. ч.

Allium oleraceum L.

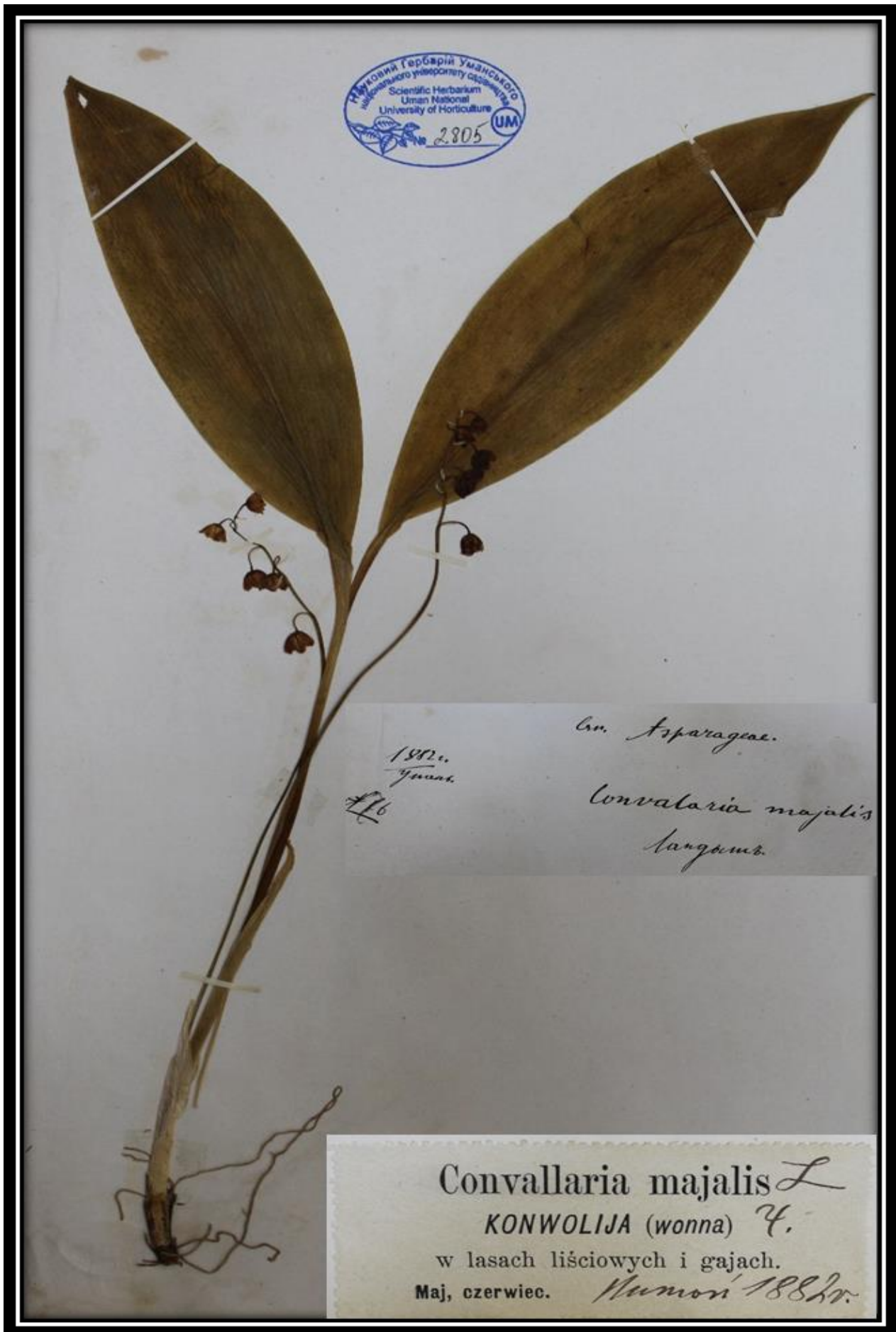

Allium saxatile

Allium saxatile M.Bieb.

Asparagus officinalis L.

Національний гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2805 UM

1882.
Munich
#16
Ord. Asparagaceae.
Convallaria majalis
L.

Convallaria majalis L.
KONWOLIJA (wonna) Ч.
w lasach liściowych i gajach.
Maj, czerwiec. Munich 1882r.

Convallaria majalis L.

Asparagaceae Pers.
1882.
Умань.
Polygonatum
multiflorum. Desf.

Polygonatum multiflorum (L.) All.

Сем. *Амаргаеве* Сувр.

1881г.
Умань.

Polygonatum officinale Hb.
Корень *испарганте*

Polygonatum odoratum (Mill.) Druce

1882.
Zuano.

Liliaceae . L.

Scilla bifolia L.

Scilla bifolia L.

Wozniak
Lipiec. 18840 Munov

2438

Fam. Liliaceae
Hemerocallis fulva (L.) L.
днівник

Notae criticae
днівник
південний
Det. Kravets T. O., 2013

Hemerocallis fulva (L.) L.

Trideae R. Br.

Gladiolus imbricatus L. γ.

Gladiolus imbricatus L.

Iris pseudo-acorus L
KOSACIEC (błotny) 4
na błotach, między tatarakiem, nad stawami, w rowach.
Maj Czerwiec. Lwów 1882 r.

1882 r. Maj
Lwów (Kieł. 46.)
Korobczak

Gen. Trideae. Tuss.
Kacamikobole.
Iris pseudacorus.
Kocamuk bograon

Iris pseudacorus L.

Juncaceae DC.

Juncus conglomeratus L.

Juncus conglomeratus L.

Сем. *Scilla*.
Fritillaria meleagris L.
Род. *Scilla*. *Scilla* (Буд. *Scilla*).

Notae criticae

Fritillaria
meleagris L.
P. *Scilla*

Det. Kravets T.O., 2013p

Fritillaria sp.

Сем. Liliaceae. Ареалыев.

Tarea nemar

Gagea lutea ^{Drutt.} (7 1882 г. Умань (Киб. рп.))

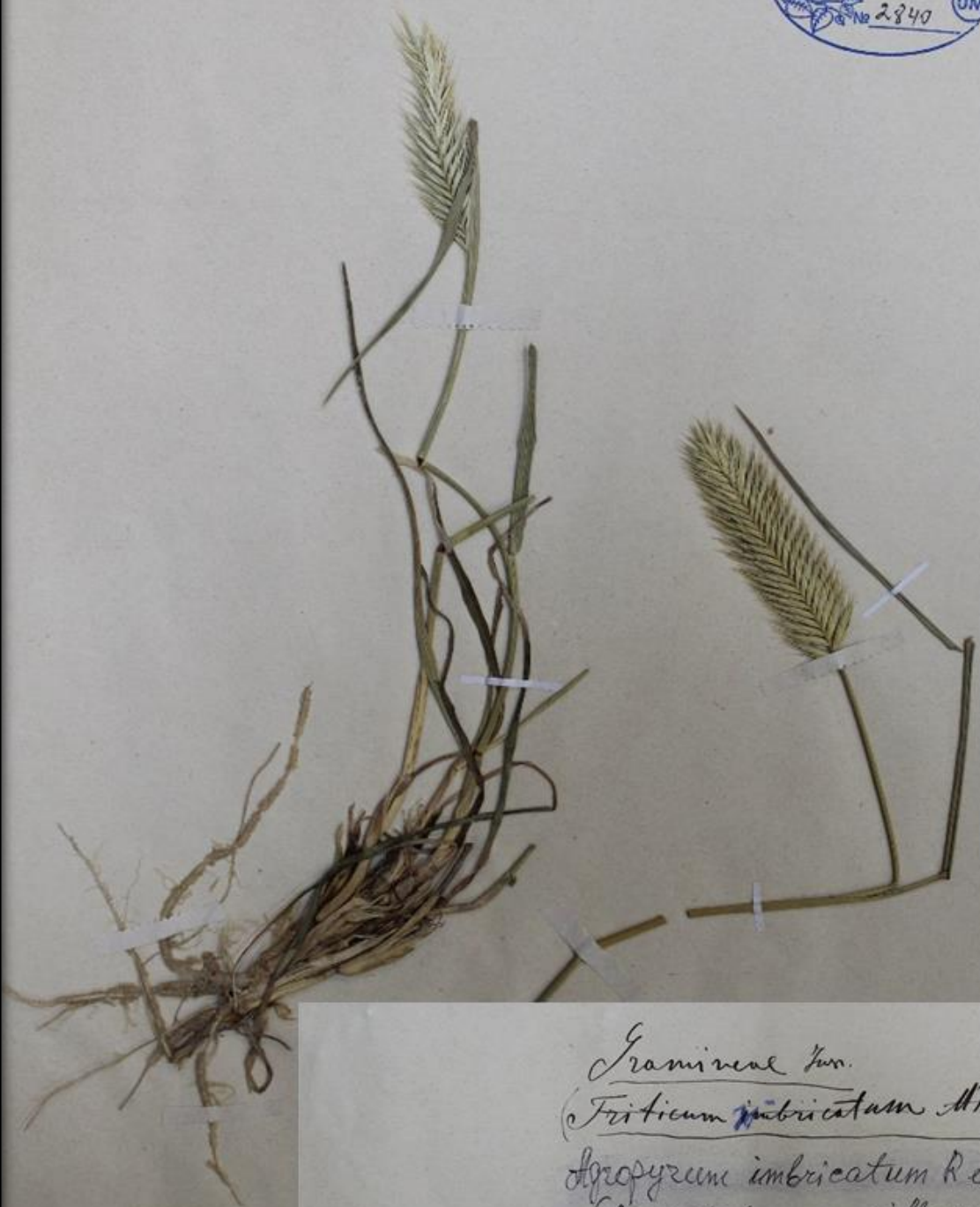
Karolov

***Gagea lutea* (L.) Ker Gawl.**

Liliaceae. DC.
1882.
Frans.
Kwiccien
na Fajkash
Alasask.
Gagea minima. © Schult.
T. camporescens.

Gagea minima (L.) Ker Gawl.

Gramineae Kun.
 (*Friticum imbricatum* AB.)
Agropyron imbricatum R et Sch.
 (*A. cristatum* var. *villosum*
Agropyron repens Schmalh. ^{Schmalh.} _{Митчелл})

Notae criticae
Agropyron imbricatum
 R et Sch.
A. cristatum var. *villosum*
 Schmalh.)
 Пирій зернистий,
 Митчелл
 Det. Крабчев Г.О. 2013

Agropyron cristatum (L.) Gaertn.

Gramineae Less.
Anthoxanthum odoratum L. ♀.

1882 r.
Juant.

Anthoxanthum odoratum L.
TONKA wonna ♀
na łąkach i pastwiskach suchych.
Maj, czerwiec. *Murawski 1883r*

Anthoxanthum odoratum L.

1882.
Умань.

Gramineae.

Avena pubescens L. f.
Овесь волосистый.

Avenula pupescens (Huds.) Dumort.

Умань (Київ ун-т.)

Gramineae

Avena orientalis
Оберъ воєводемъ

Avena sativa L.

Національний університет
Східноукраїнського національного університету імені
Петра Могили
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2817 UM

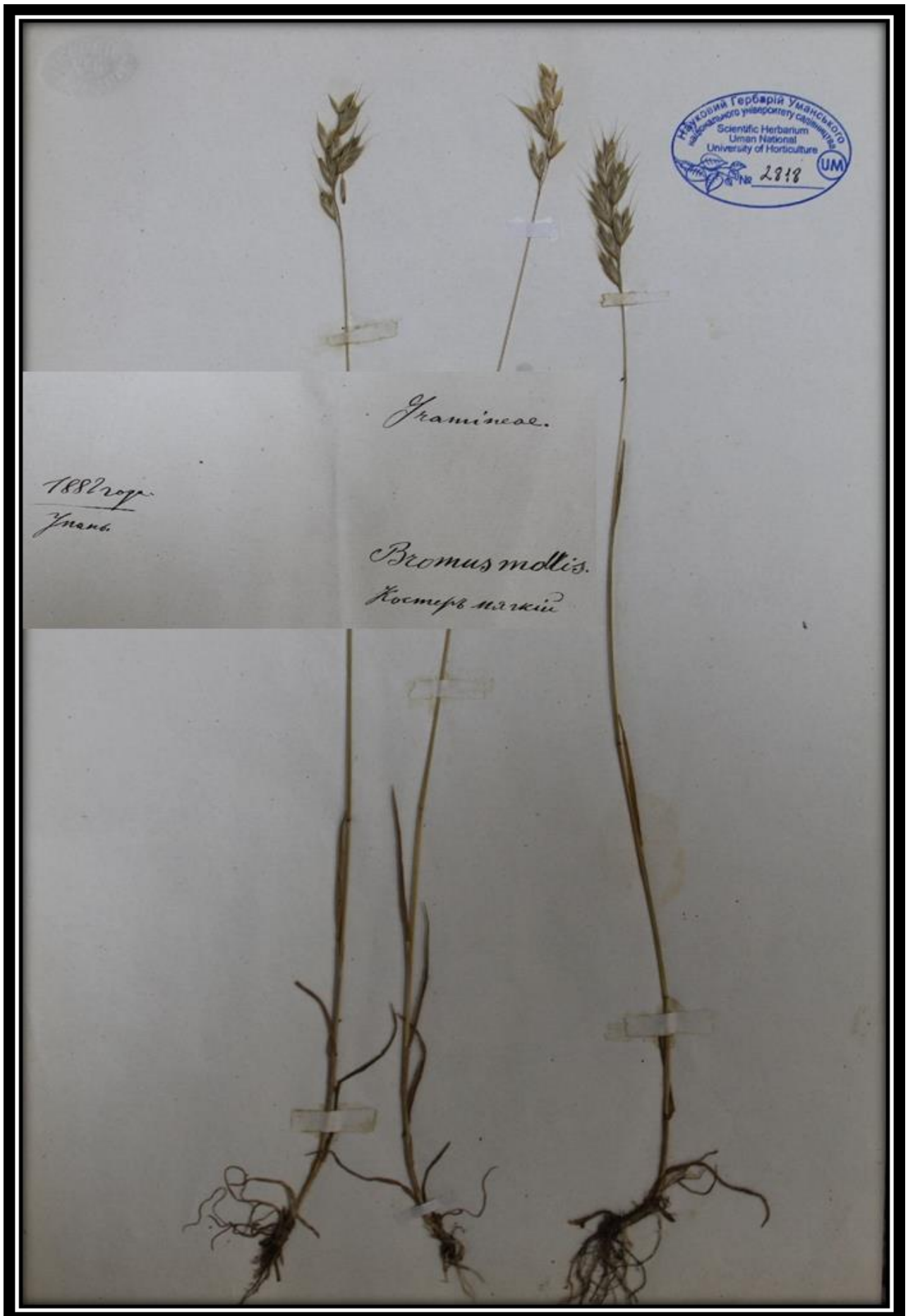
Gramineae Tuss.
1882.
Умань.
Avena sativa L. ©

Avena sativa L.
OWIES (zwyyczajny) ©
uprawia się na polach.
Lipiec. *Phunra's*

Avena sativa L.

Bromus erectus Huds.

Bromus hordeaceus L.

Умань Гербарий
Липняк.

Gramineae
Bromus.

Bromus mollis
Космопол. вид.

f. 234.

1882 год

Bromus
mollis

Bromus hordeaceus L.

Умань (Київ губ.)

1882.

Gramineae.

Bromus secalinus ©
Костеръ рисовий?

Bromus secalinus L.

Dactylis glomerata L.

Digitaria ciliaris (Retz.) Koeler

Panicum Kunth.
Digitaria glabra P. B.
D. humifosum Rich.
D. filiformis Koch.
Panicum humifosum Karst.
P. glabrum L.
P. filiforme Steud.

Notae criticae
 Poaceae
Digitaria ischaemum
 Koch. et
Panicum glabrum
 Det. Кравич 70. 203

Poaceae
Digitaria ischaemum
 Muhl.
Panicum glabrum

Digitaria ischaemum (Schreb.) Muhl.

1889r. Ymerit. Mart.

N 295.

Gramineae

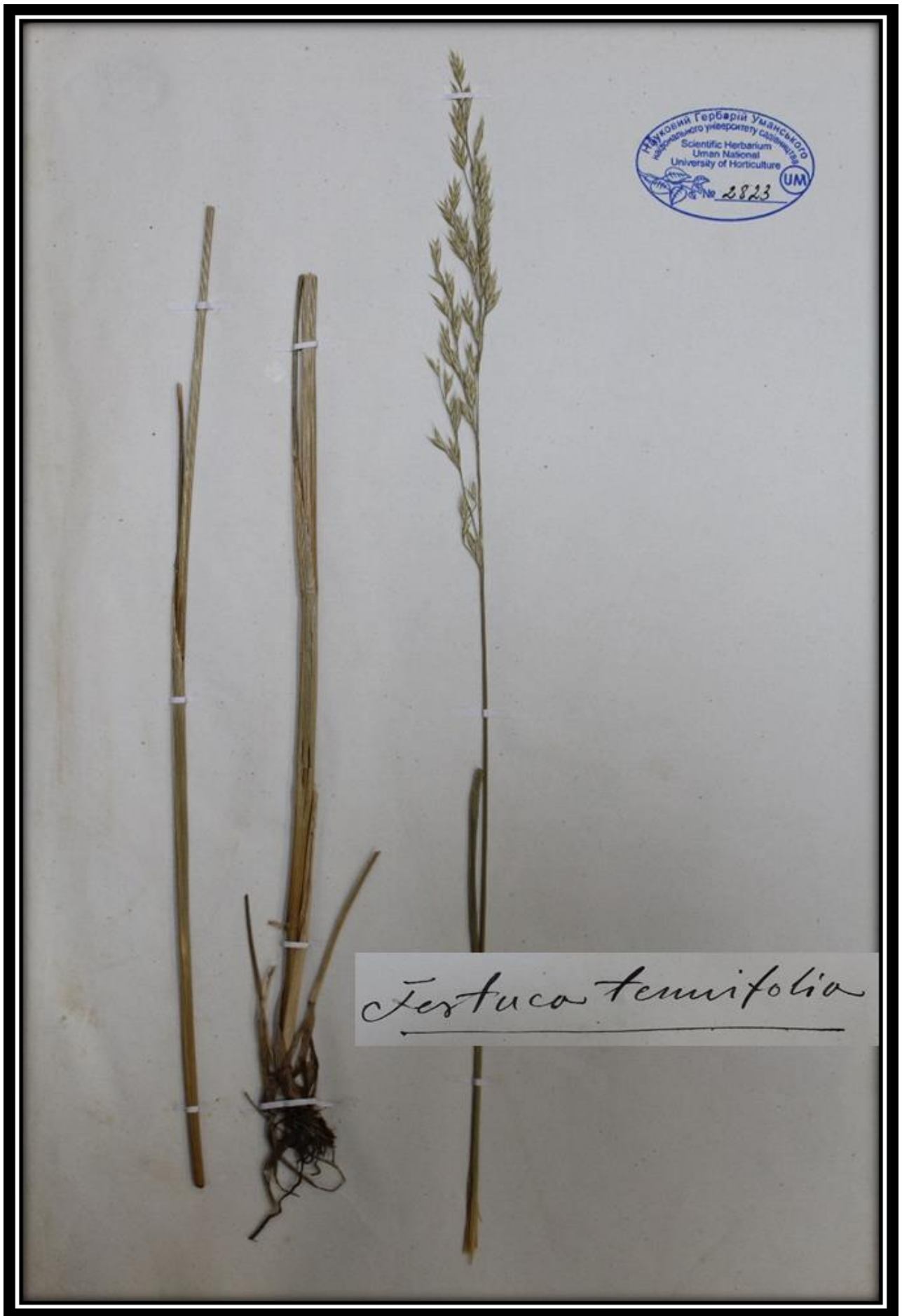
Panicum crus-galli
aristata. Rehb.

Apoco koromencol

Echinochloa crus-galli (L.) P.Beauv.

Eragrostis minor Host

Festuca filiformis Pourr.

Hordeum bulbosum L.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2825 UM

Киев
1882 год
управляя г'с на полках

Hordeum distichum ©

Hordeum distichon L.

Hordeum murinum L.

⊙

Hordeum murinum L.

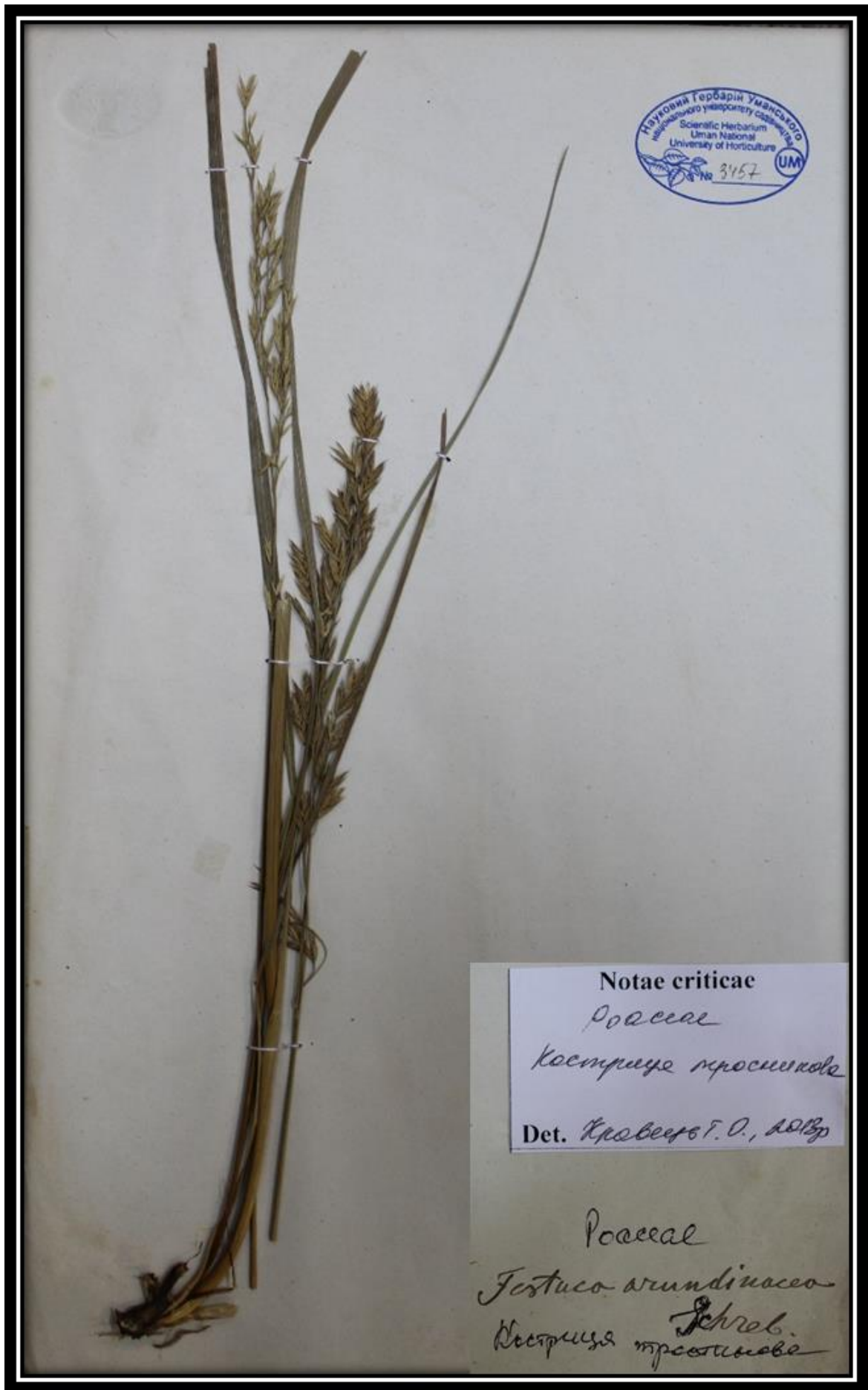

Gramineae
Hordeum hexastichum L.
Зерно шестирядное
Февраль 1895 г.

Hordeum vulgare L.

Hordeum vulgare L.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 3457 UM

Notae criticae
Россае
Кострица тростникове
Det. Кравець Г. О., 2013

Россае
Festuca arundinacea
Schreb.
Кострица тростникове

***Lolium arundinaceum* (Schreb.) Darbysh.**

Lolium perenne L.

Melica ciliata L.

#240.

1882. Умань

в горах в долине реки.

Graminea.

Melica nutans L.

PERŁÓWKA jednostronna C.

w gajach i lasach cienistych.

Maj, czerwiec.

Mumosi.

Melica nutans L.

Panicum altissimum DC. ex Hornem.

Arundo phragmites
TRZCINA (pospolita)

na wodach spokojnych i gruntach
błotnistych.
Lipiec, sierpień.

Phragmites communis

Lipiec 1885

Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud.

Gramineae.

Secale cereale

1882г.

Умань.

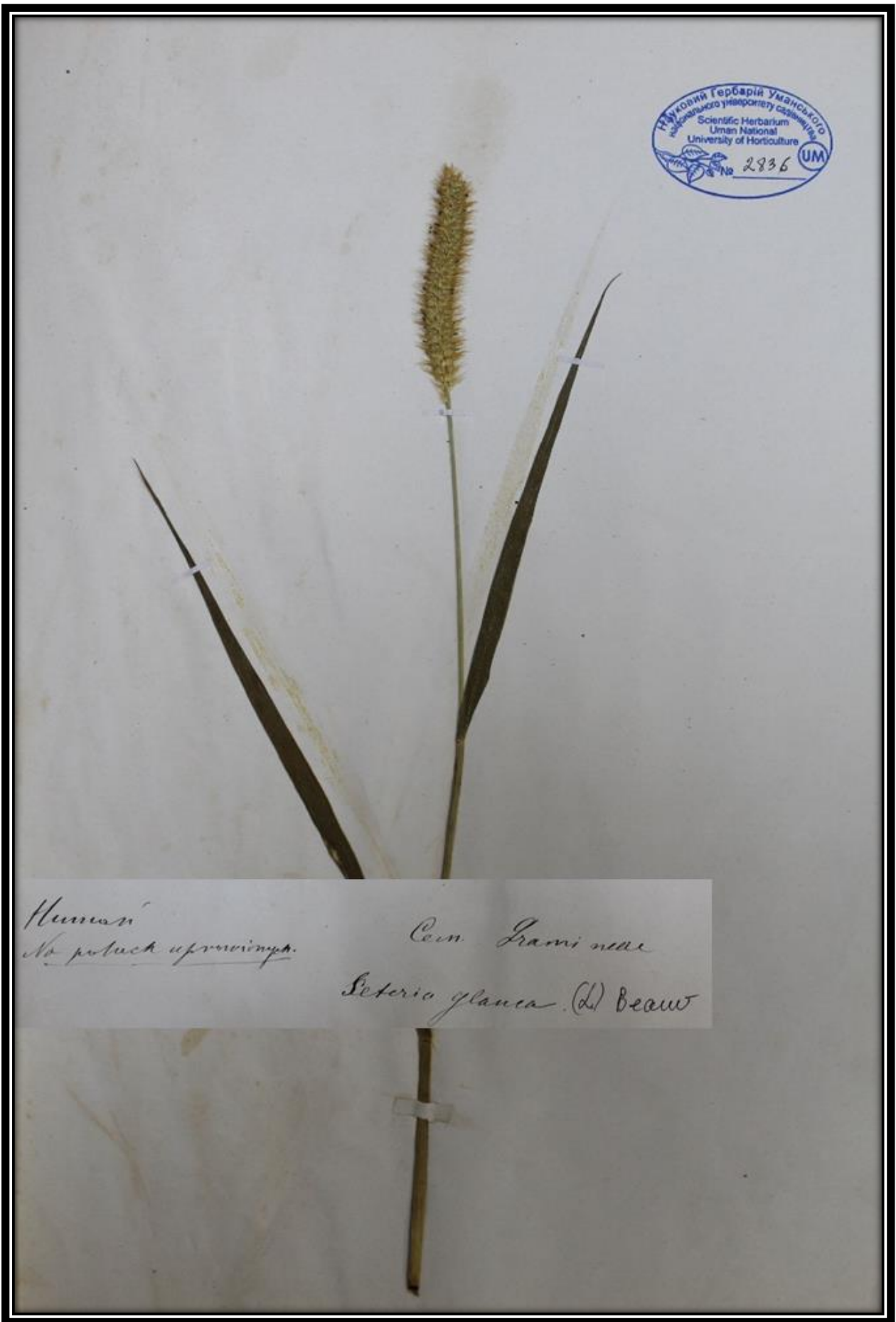
Secale cereale
ŻYTO (zwyczajne) ©
uprawia się.
Czerwiec. *Uman 1882*

Secale cereale L.

Gramineae Tur.
Hordeaceae Kunth.
Secale fragile MB. ☺

Secale sylvestre Host

Setaria glauca (L.) Beauv

Setaria italica (L.) P. Beauv.

Муром 1883 рік
у поліщі коло двору.
№477.

Gramineae Pers.

Setaria viridis P. de B. ©

Panicum viride L

Setaria viridis (L.) P. Beauv.

1882r.

Gramineae
Triticum (amyllum)
T. dicocum volgensis Flakod
Пшеница красная жесткая Тургид.
Пшеница военская (интермедия)

Notae criticae

T. volgensis Flakod
Пшеница военская
(интермедия)
Det. Крайнов Т.В. 2013

Triticum turgidum subsp. *dicocum* (Schrank ex Schübl.) Thell.

1882r.

Triticum durum ©

Triticum turgidum subsp. *durum* (Desf.) Husn.

Сем. Жимолостные.
Caprifoliaceae, Juss.

Viburnum lantana L.
Karum ropgobum

1881r.
Znanb.

Viburnum lantana L.

Cen. Amozan tucue.

Amaranthus retroflexus L. 1881a.

Amaranthus retroflexus L.

Notae criticae
Amaranthaceae
Polycnemum majus A. B.
Назисма велика
Det. Кробоєв 7.0.2013

Назисма
Amaranthaceae
Polycnemum majus A. B.
Назисма велика

Polycnemum majus A. Braun. ex Bogenh.

Сем. Umbeliferae.

Anethum graveolens L.

Зупомб оцорогованъ ©

1881г.

З. Март (Київський ун-т.)

Павловський.

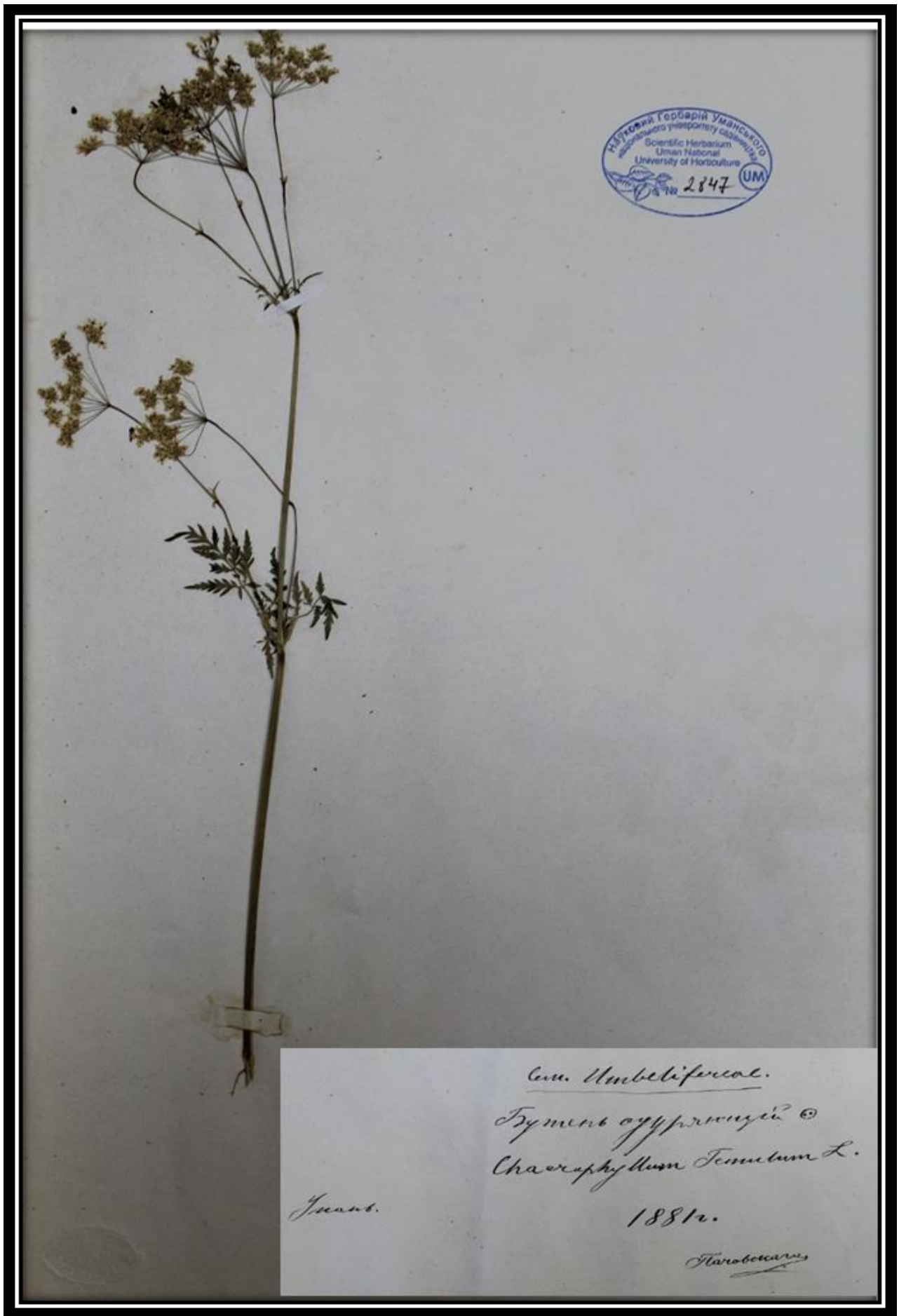
Anethum graveolens L.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2846 UM

Chaerophyllum aromaticum L.
1884 r. Кумові
Lipiec. 4.

Chaerophyllum aromaticum L.

Chaerophyllum temulum L.

4302

33-1

4482

1882

Umbelliferae.

Pimpinella (major) major (L.) Huds.
Ferulae calycina

Notae criticae

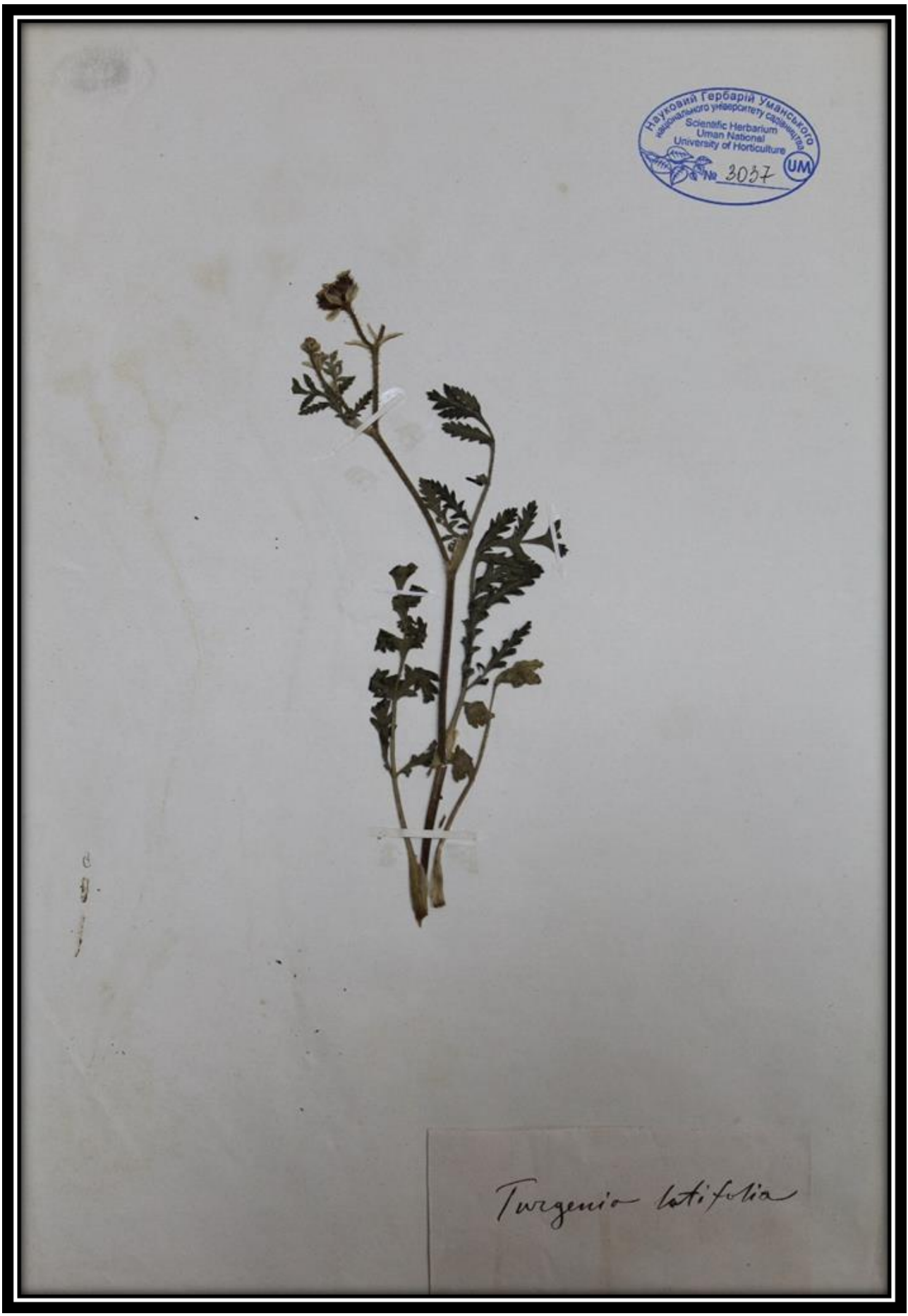
P. major (L.) Huds.
Ferulae calycina

Det. Kravtsov T. D., 2018

Pimpinella major (L.) Huds.

Pimpinella saxifraga L.

Turgenia latifolia (L.) Hoffm.

1882. Yuzov.

Yuzov

#243

Asclepias syriaca

+ *Asclepiadaceae.*

Asclepias (Syriaca) Syriacae
locumbum ar. (A. cornuti)

Notae criticae

H. Syriacae
A. cornuti Boiss.

Det. Kravets T.D. 2013

Asclepias syriaca L.

Vinca minor L.
(Барвінок)

Сем. Нуртровоуць.

Vinca minor L.

1887 *Vincetoxicum* *hirundinaria* (L.) *Medik.*

Asclepiadaceae

Vincetoxicum officinale *Mill.*

Asclepias vincetoxicum *L.*

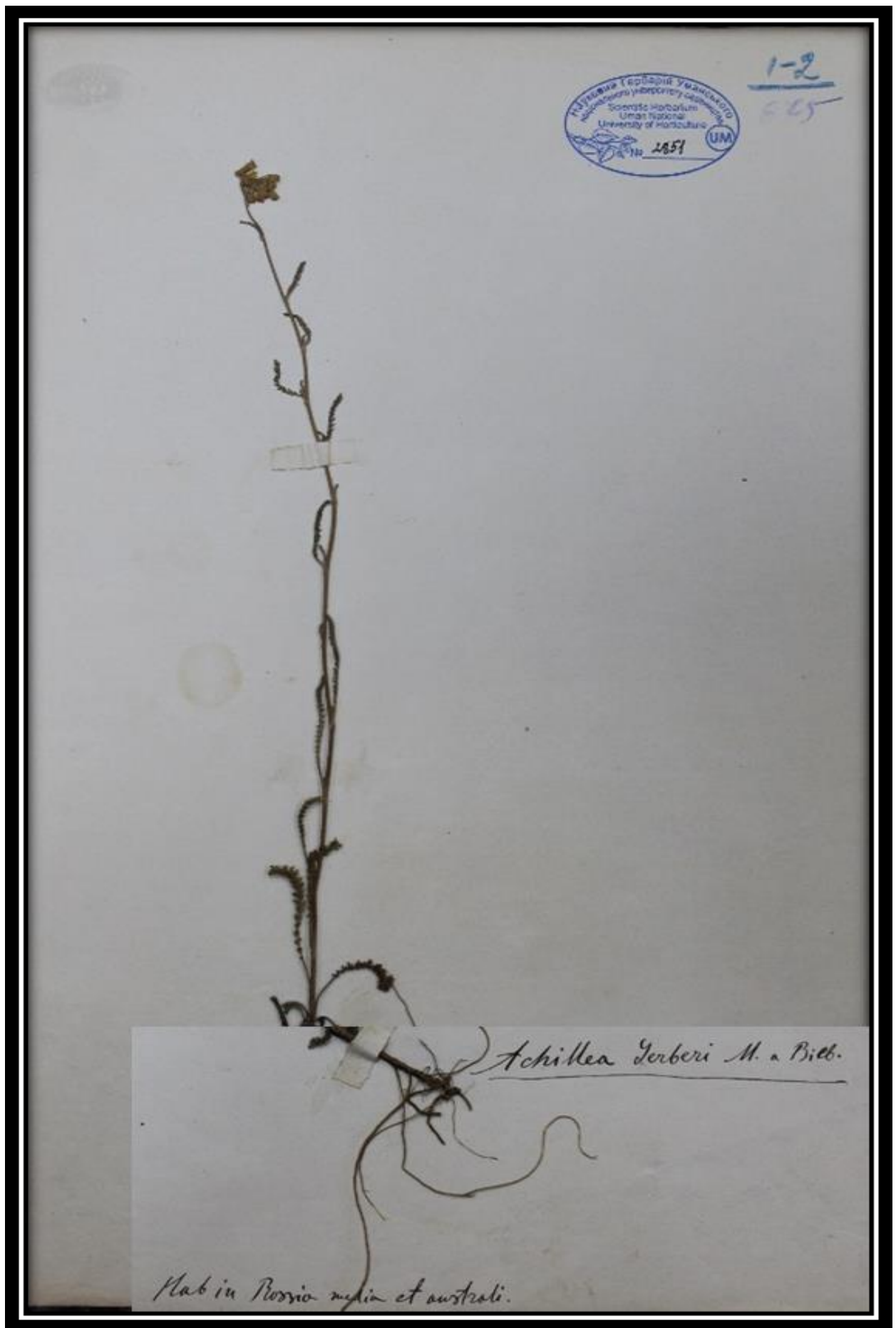
***Vincetoxicum hirundinaria* Medik.**

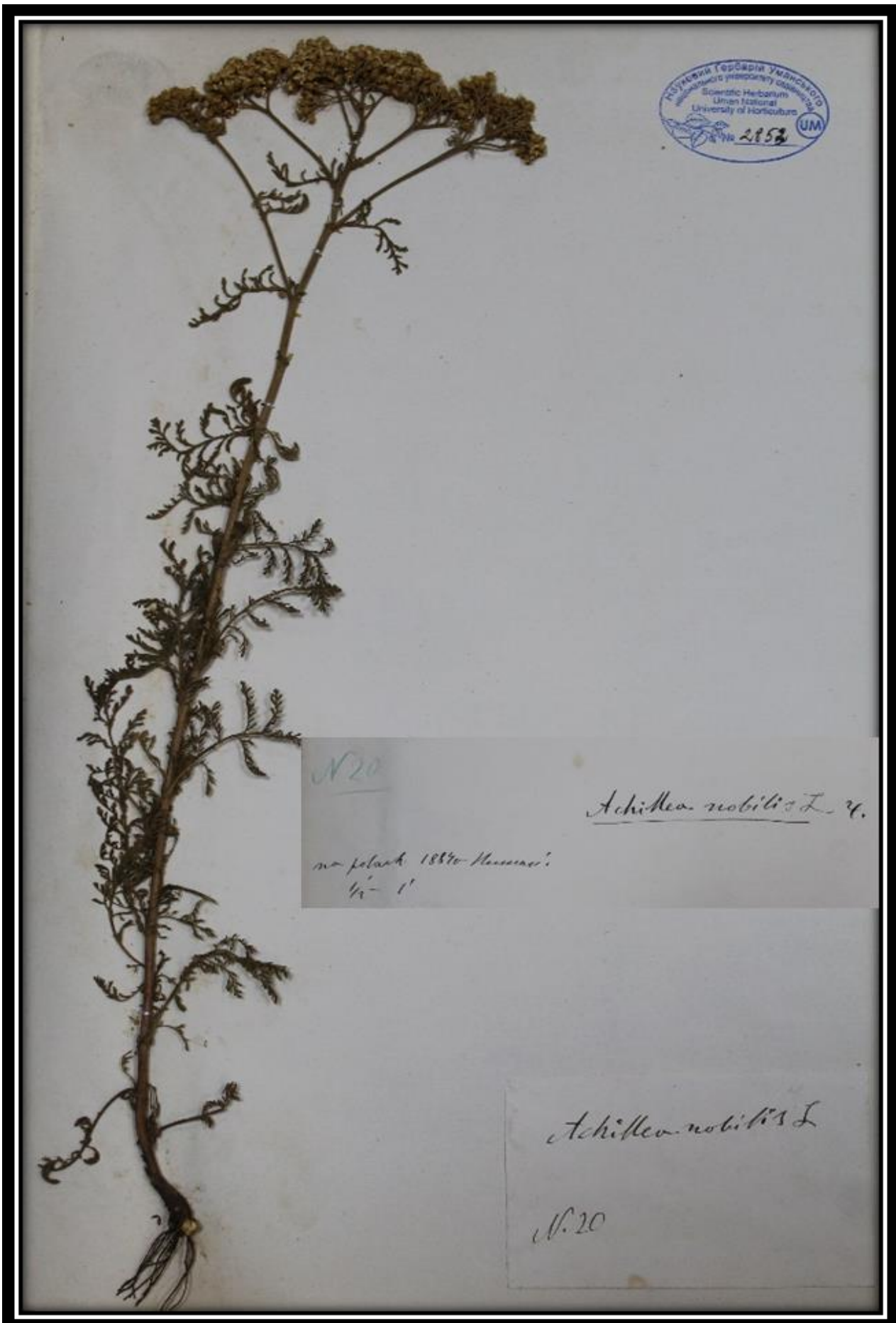
Сем. Compositae.
Депеши - Мавра-меморанд. 1881 г. Жуанс.
Achillea millefolium 2.

Achillea millefolium
№ 21

Achillea millefolium L.

Achillea nobilis L.

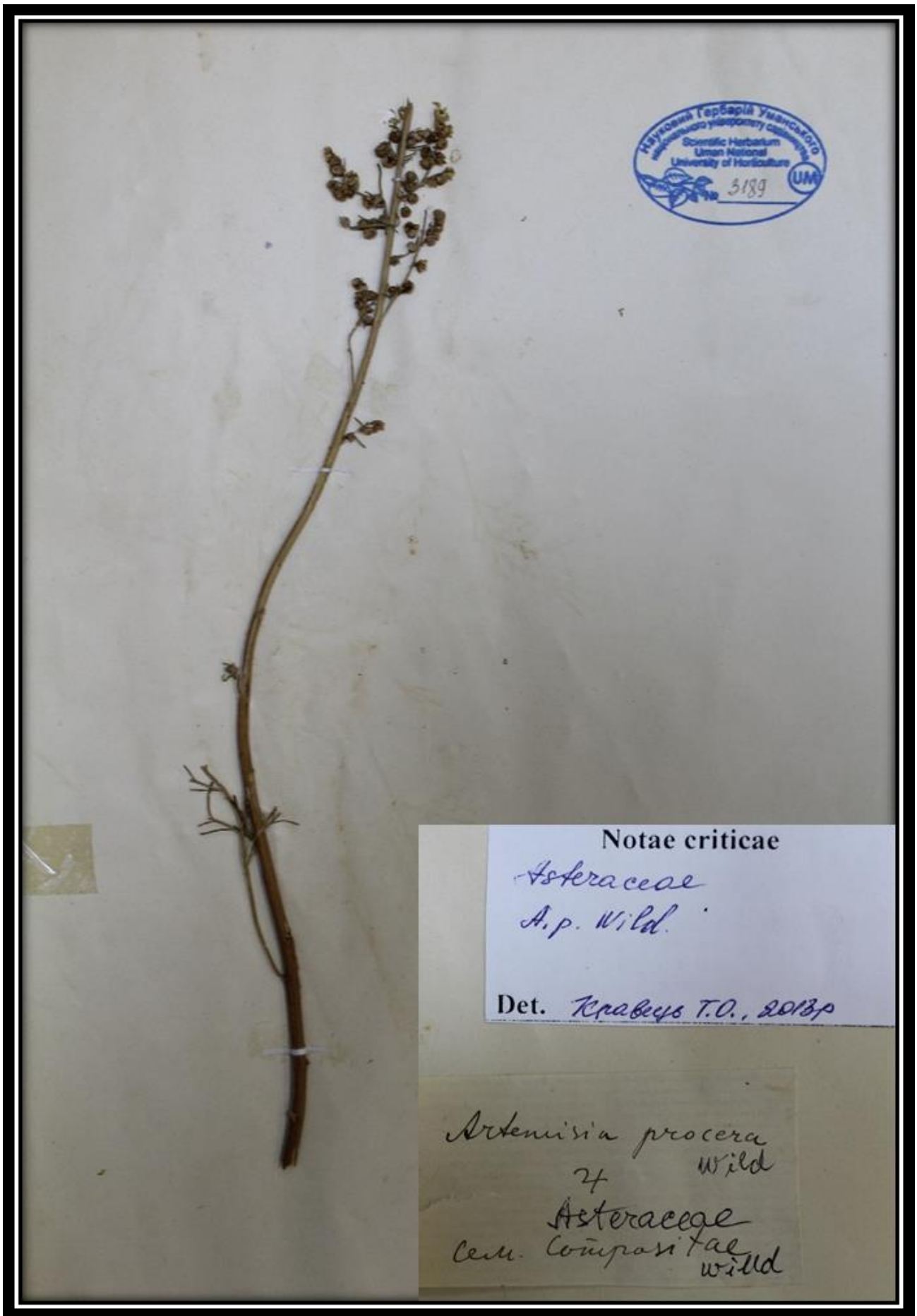
Литовский университет
Lithuanian University of Horticulture
Scientific Herbarium
No. 2852 UM

N. 20
no. pelank 18870 - Masson's
1/2 - 1

Achillea nobilis L. v.

Achillea nobilis L.
N. 20

Achillea nobilis L.

Національний університет «Уманський національний університет садівництва»
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
3189
UM

Notae criticae
Asteraceae
A.p. Wild.
Det. *Kravets T.O., 2013p*

Artemisia procera Wild
4
Asteraceae
Cem. *Compositae* willd

Artemisia abrotanum L.

Науковий гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
No 2959 UM

Artemisia absinthium L.

BYLICA piotun *Ч.*

przy wsiach, drogach, płotach.
Czerwiec do sierpnia. *Musoni 1882 r.*

Artemisia absinthium L.

Artemisia campestris subsp. *glutinosa* (J.Gay ex Besser) Batt.

Compositae Adans.

Artemisia taurica Willd.

A. maritima L. var.

Taurica Willd. (sp.)

Artemisia taurica Willd.

Artemisia vulgaris L.

Научный гербарий Уманского
университета им. Шевченка
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2358 UM

Compositae Solms.
Cyanusylvaticus.
Bellis perennis L. 7.
Margaritka tsvetok.
1882.
Juni.

Bellis perennis L.
N. 4

Bellis perennis L.

Lepice 1883 vrb. Kuman
A 470 vrb. 2 st. 19.
Na Tokacko mesto dvoj.
meljicki vrb. 1904

Carlina vulgaris L.

Compositae.
Carlina vulgaris L.
Raxina porphita.
Fam. aequalis.; Tubuliflorae

Carlina vulgaris L.

1883 року Нуман
на торчці, като дрого
Ліпче, 17455.

Compositae
Centaurea Jacea L.
Біловатек токовий
Андрей Баумейер

Centaurea Jacea

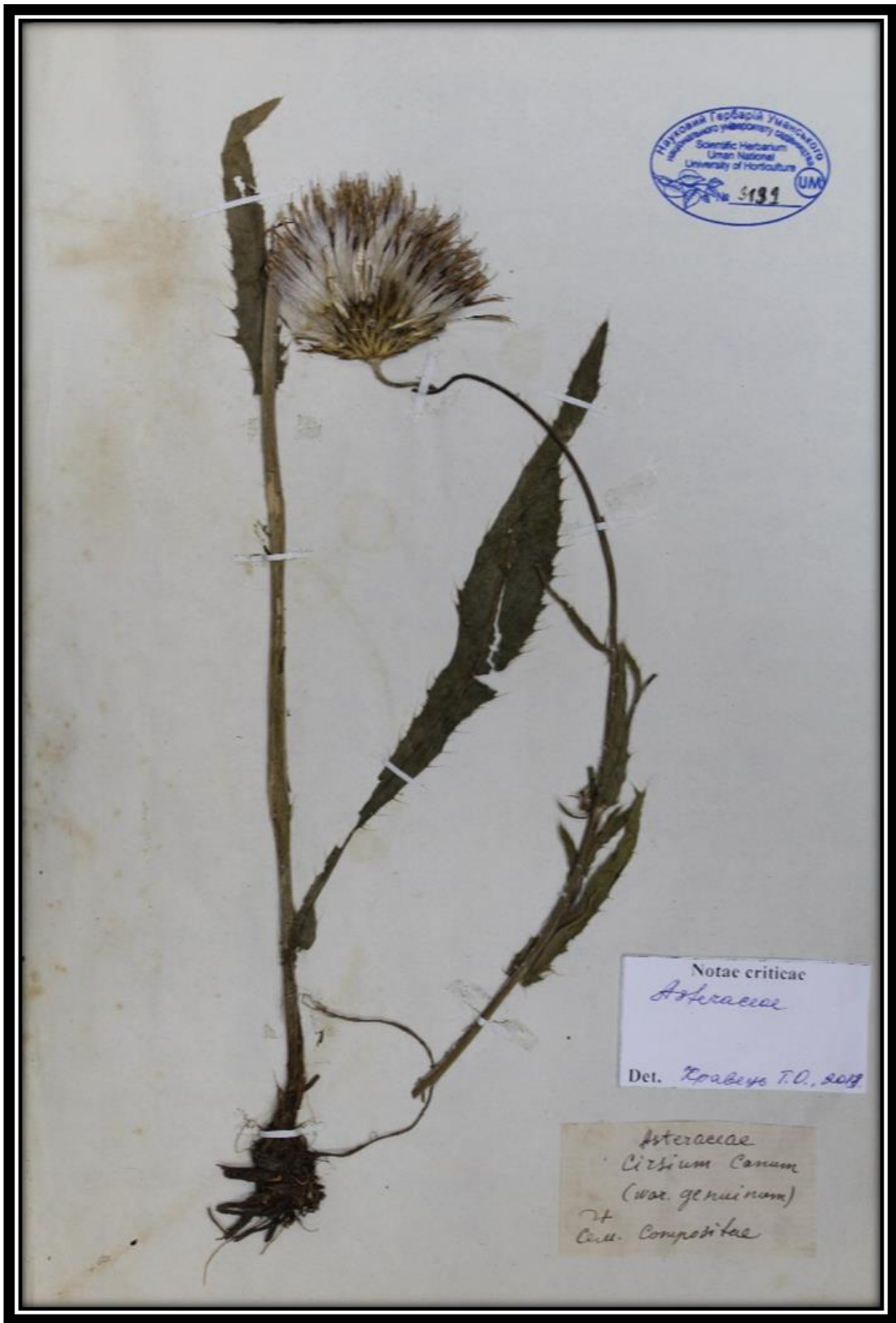
Centaurea jacea L.

На Таврах вилготных.
1884г. Мунань-Сирпін
4-5'

Cirsium canum Allione
Cordus canum L.
24.

Cirsium canum (L.) All.

Cirsium canum (L.) All.

Cirsium oleraceum Scop.
№ 31.

Cirsium oleraceum Scopoli.
1-5' Липец. 1884г. Умань
кострового, на Токати.

***Cirsium oleraceum* (L.) Scop.**

f 214.

7-7
637

Compositae Adans.

Anthemis tinctoria. L. & et c.

1874. June
June
at the base of the
subterranean part

Anthemis tinctoria L
4

22.

Cota tinctoria (L.) J. Gay.

Національний Гербарій Уманського
Національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2873 UM

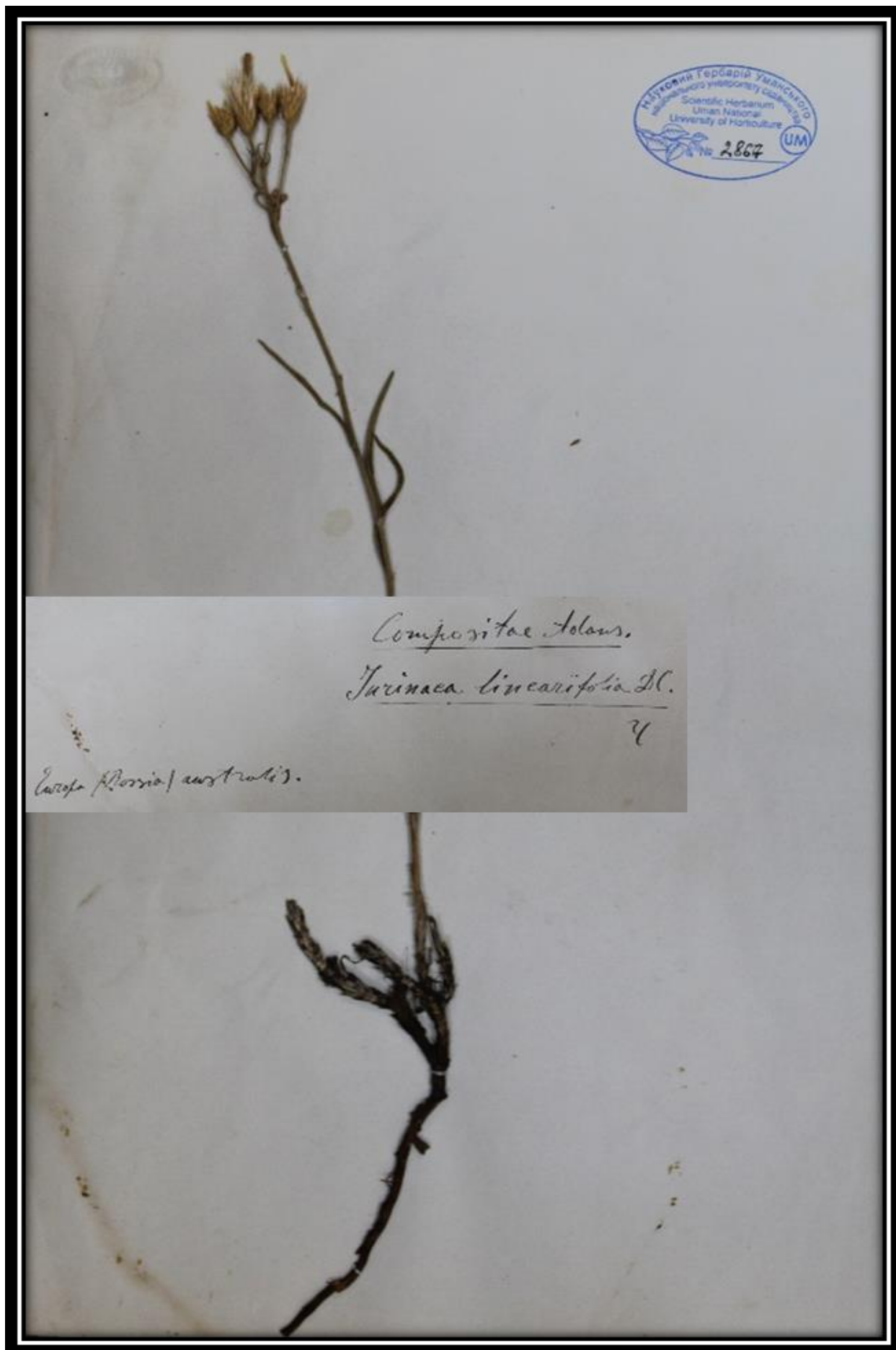
Notae criticae
Asteraceae
Det. *Lepachys* 7.0. 100

Lipice. Hunan
1887r.

Senecio Jacobaea L.
☺
2 ♀.

Asteraceae
Senecio Jacobaea L. ☺

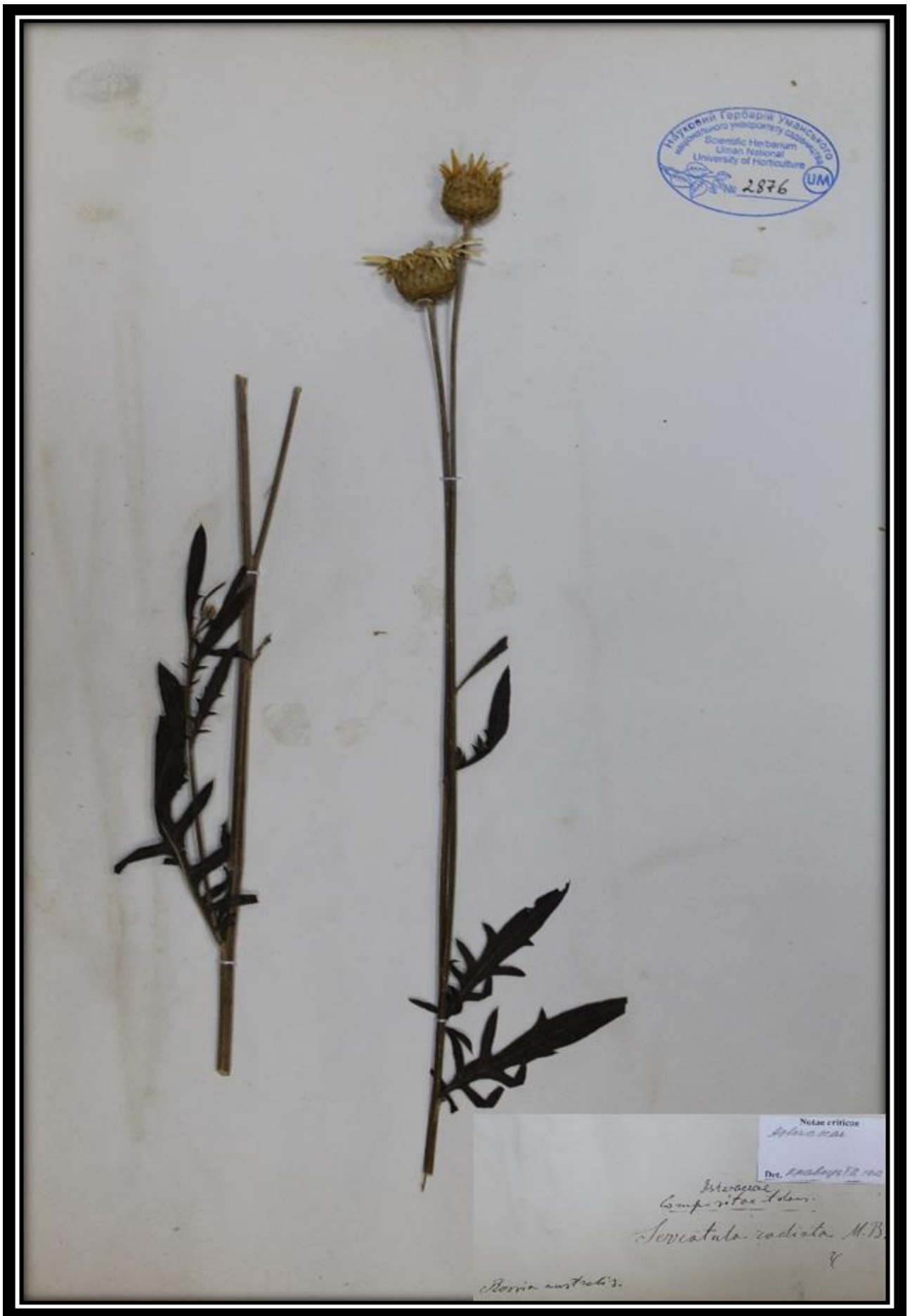
***Jacobaea vulgaris* Gaertn.**

Національний гербарій Українського національного університету садово-паркового господарства
Scientific Herbarium
Ukrainian National University of Horticulture
№ 2867 UM

Compositae Adans.
Jurinea linearifolia DC.
4
Europa (Rossia) australis.

Jurinea multiflora (L.) B.Fedtsch.

Klasea radiata (Waldst. & Kit.) Á.Löve & D.Löve

Lactuca sativa

SALATA jadalna

uprawia się.

Lipiec, sierpień.

Lactuca sativa L.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2869 UM

Мурман 1882
Червоні
Квіт. флора восточн.

Lapsana communis L.

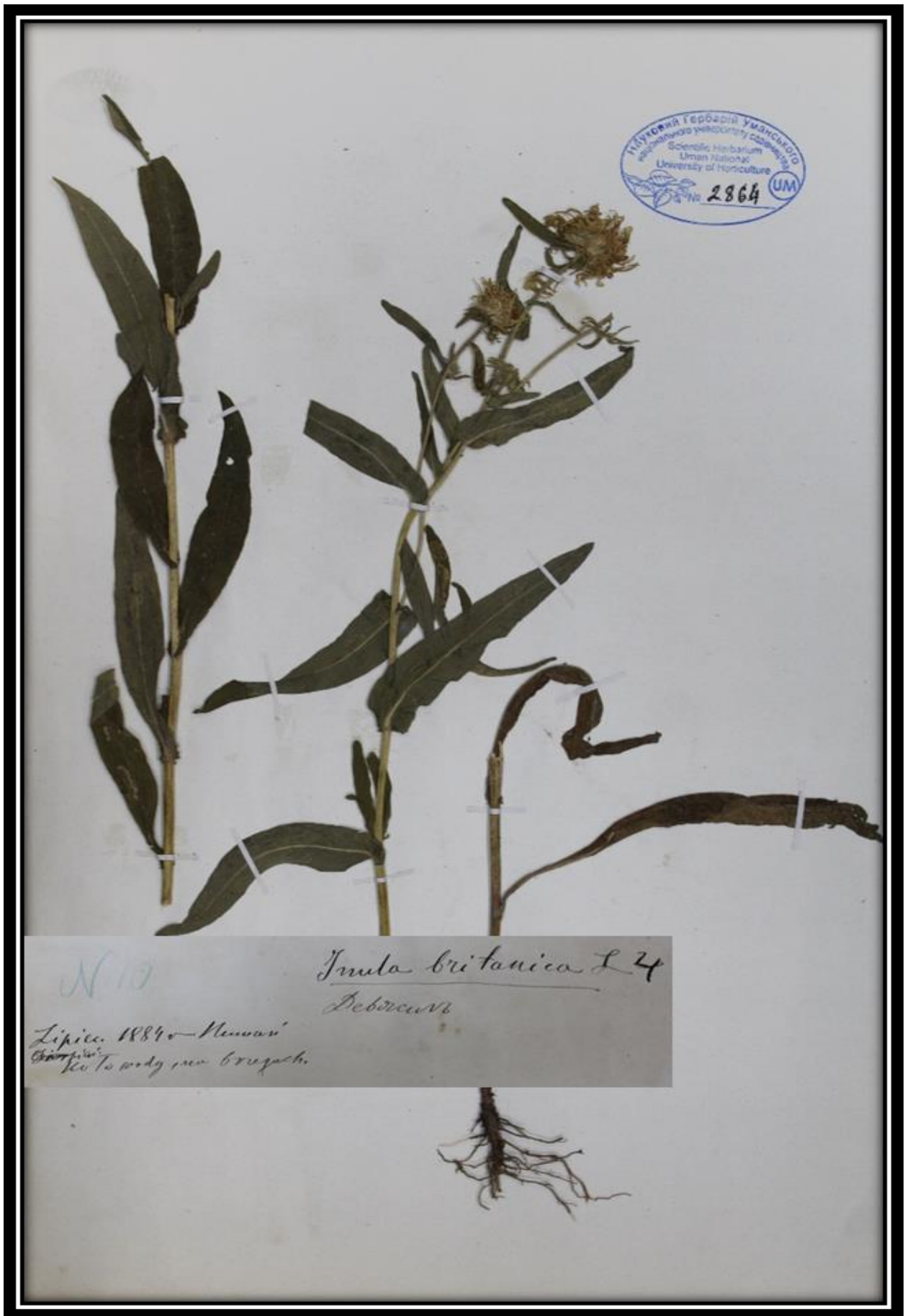
Lapsana communis L.

Lophiolepis eriophora (L.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P. Caputo

Lophiolepis serrulata (M.Bieb.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P.Caputo

Pentanema britannicum (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb.,
E.Rico & M.M.Mart.Ort.

Pentanema ensifolium (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb.,
E.Rico & M.M.Mart.Ort.

Pentanema oculus-christi (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.

o o
3"-1 Lipica' herpici
na Bruszelu 1884 v. Munon'

Asteraceae Gaertn
Pulicaria vulgaris (Gärtner.)
Eriocaulaceae Kraschinsky

Notae criticae
Asteraceae Gaertn.
Eriocaulaceae Kraschinsky
Det. Kraschinsky T.O., 2013

Pulicaria vulgaris Gaertn.

Compositae Adans.

Scolymus hispanicus L.

Скраенуц л

Notae criticae

Сколум
испанский

Det. Краевуц Т. А., 2013

Scolymus hispanicus L.

Науковий Гербарій Уманського
Національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2874 UM

1881/2
Zmabbi
Сем. Compositae. Adons.
Leucoscyllarioides
pernubis?
Senecio vulgaris L. ?

Senecio vulgaris L.

Asteraceae
Serratula coronata L.
Сербина белая

Compositae.
Det *Serratula coronata* L. ?
Сербина

Notae criticae
~~Asteraceae~~
Serratula coronata
Cephus bennettii
Det. *Ильинский Т.В.* 2013

Serratula coronata L.

Serratula coronata L.

Serratula coronata L.

Умань
Орехівці, ліпівці
2-4 ступ. в зарослі башк.
1883 року. № 4134.

Compositae.
~~Leucanthemum corymbosum L.~~
Pyrethrum corymbosum Willd. & C.

Tanacetum corymbosum (L.) Sch.Bip.

2-4' 1889r
Lipica

Numai w Chateau des fleurs.

Tanacetum vulgare L.

Tanacetum vulgare L.

Tanacetum vulgare L.

квіт. розвага, асиміляція
влітку розквітає мікробіот
квіт. розвага
Мамуси 1882р
Свердловський

Tussilago farfara L.

Мамуси u Марухо

Tussilago farfara L.

N. 2

***Tussilago farfara* L.**

W. Mitgeteuch lasch.
Herbarium, 1883 roka
brevice. #414.

Fam. Balanineae.

Impatiens Noli-tangere L.
Mitgeteuch lasch. #414.

Impatiens noli-tangere L.

1882.
Guarb.

Can. Berberidea Vent.

Berberis vulgaris L. f.

Berberis vulgaris L.
Барбарис обыкновенный.

N. 30.

***Berberis vulgaris* L.**

A 352.

Kivciceci
1883 vonca Kivciceci

Betulaceae
Brownell.

Alnus glutinosa Mill.
(*Alnus crumena*)

Alnus glutinosa (L.) Gaertn.

Cynoglossum officinale
OSTRZEŃ lekarski
na dziedzińcach przy drogach, płotach.
Maj—lipca. 1889 roku *Homosi*

Cynoglossum officinale L.

Національний університет садибництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2883 UM

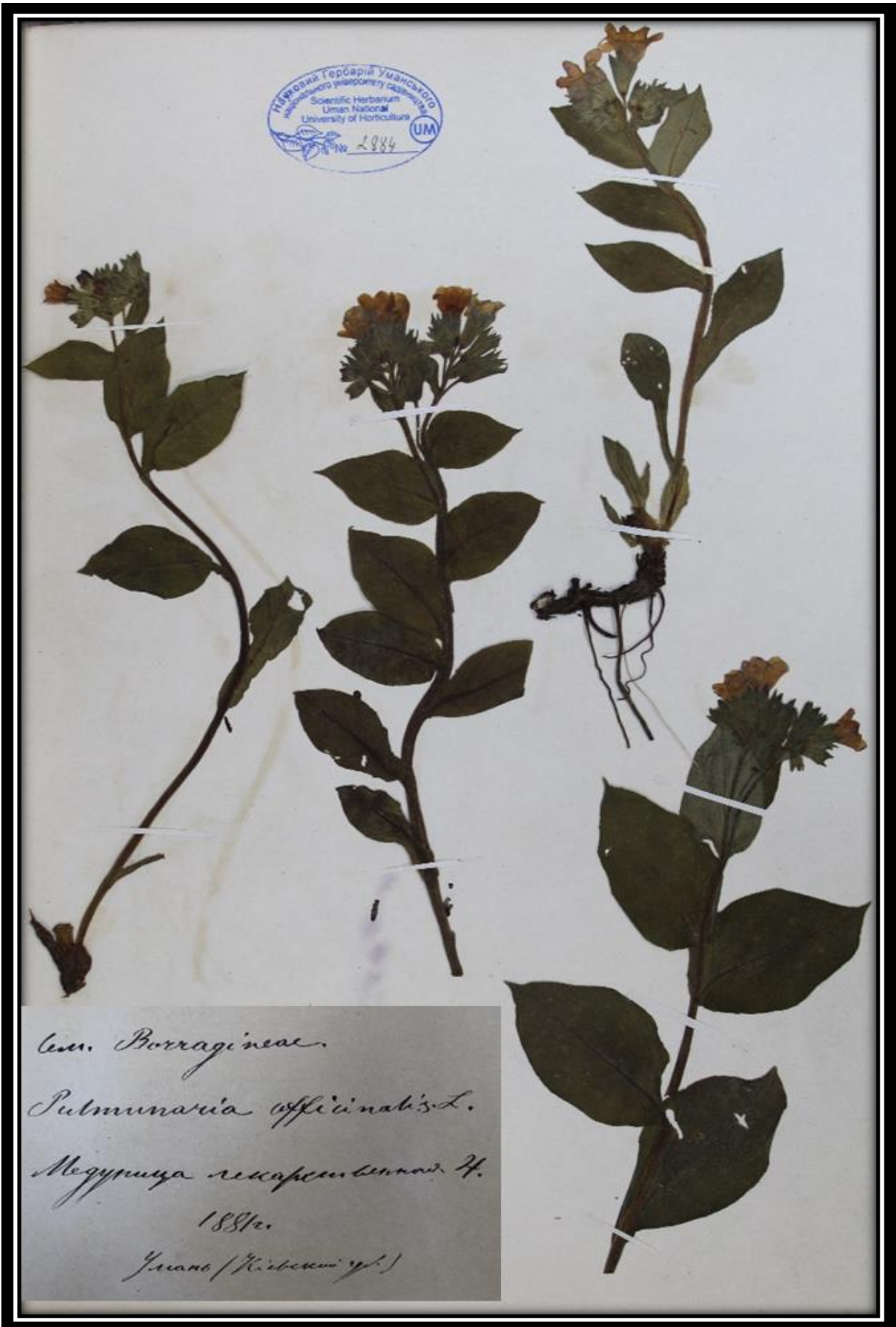

Mexico 1883 *Brodiaea*
#439

Boraginaceae Less.
Onosma tinctoria Bieb.
(Тролеус) *Оносма крапиволистная*

Notae criticae
O. tinctoria Bieb.
(Тролеус)
Оносма крапиволистная
Det. Храбун 7.12.2023

***Onosma tinctoria* M.Bieb.**

Сем. Borraginaceae.
Pulmonaria officinalis L.
Медуница лекарственная Н.
1887г.
Умань (Кибенко Г. П.)

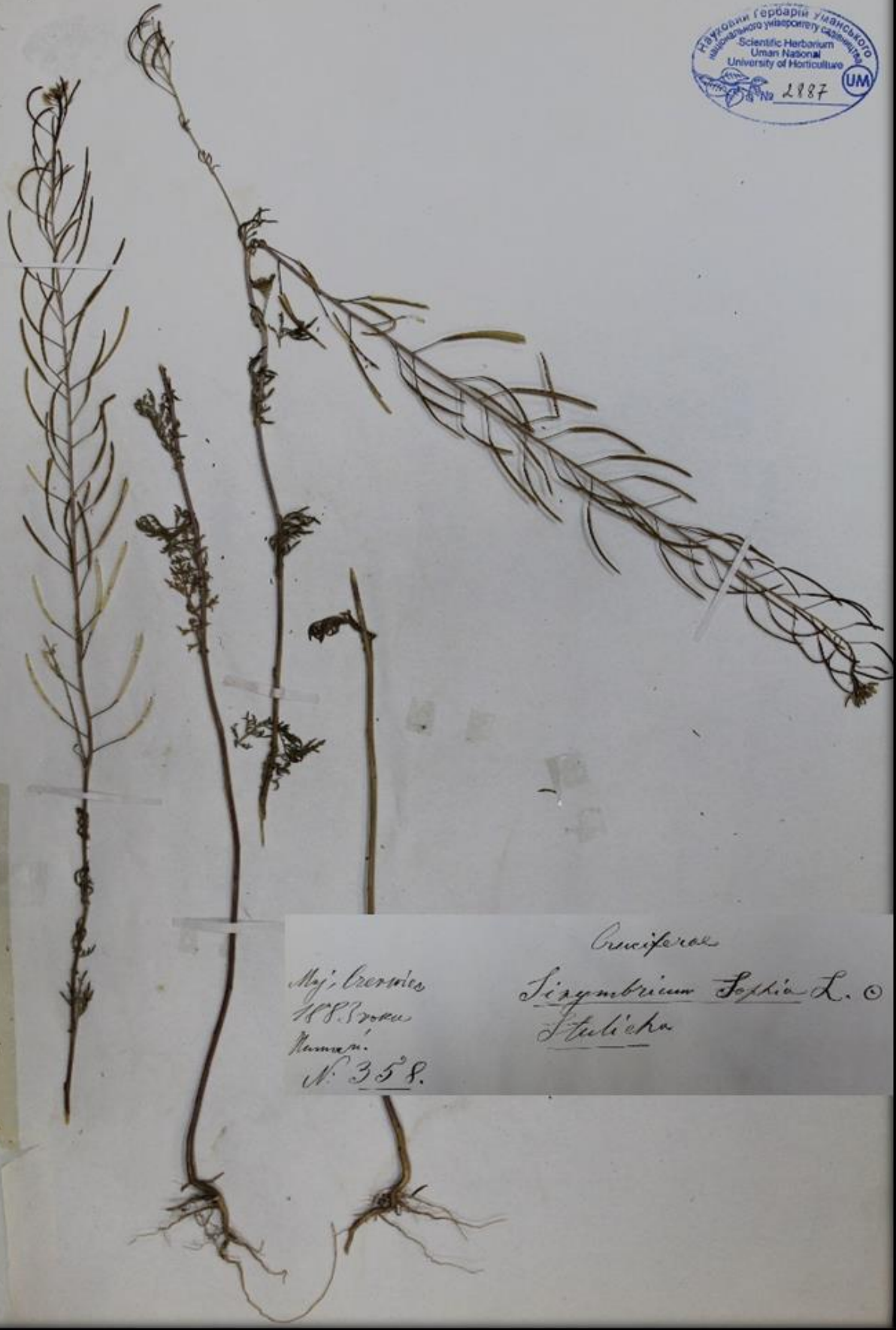
Pulmonaria officinalis L.

Кувсін, Маж'
1883, Умань
N. 395

Brassicaceae
Cuciferae
(*Sisymbrium Thalianum* Gaudin. ©)
Arabis Thaliana L.
Lesqueris galericista.

Arabidopsis thaliana (L.) Heynh.

Мож. *Cressites*
1883 року
Киев.
N. 358.

Cruciferae
Sisymbrium Sophia L. ©
Stulicha

Descurainia sophia (L.) Webb ex Prantl

Lepidium ruderales L. © ©

Най. Кроуица.

1884 года. Мериани

1/2 - 1" на полях по старому саду.

Lepidium ruderales L.

Odontarrhena ^{alphestri} *argentea* Ledeb.

4.

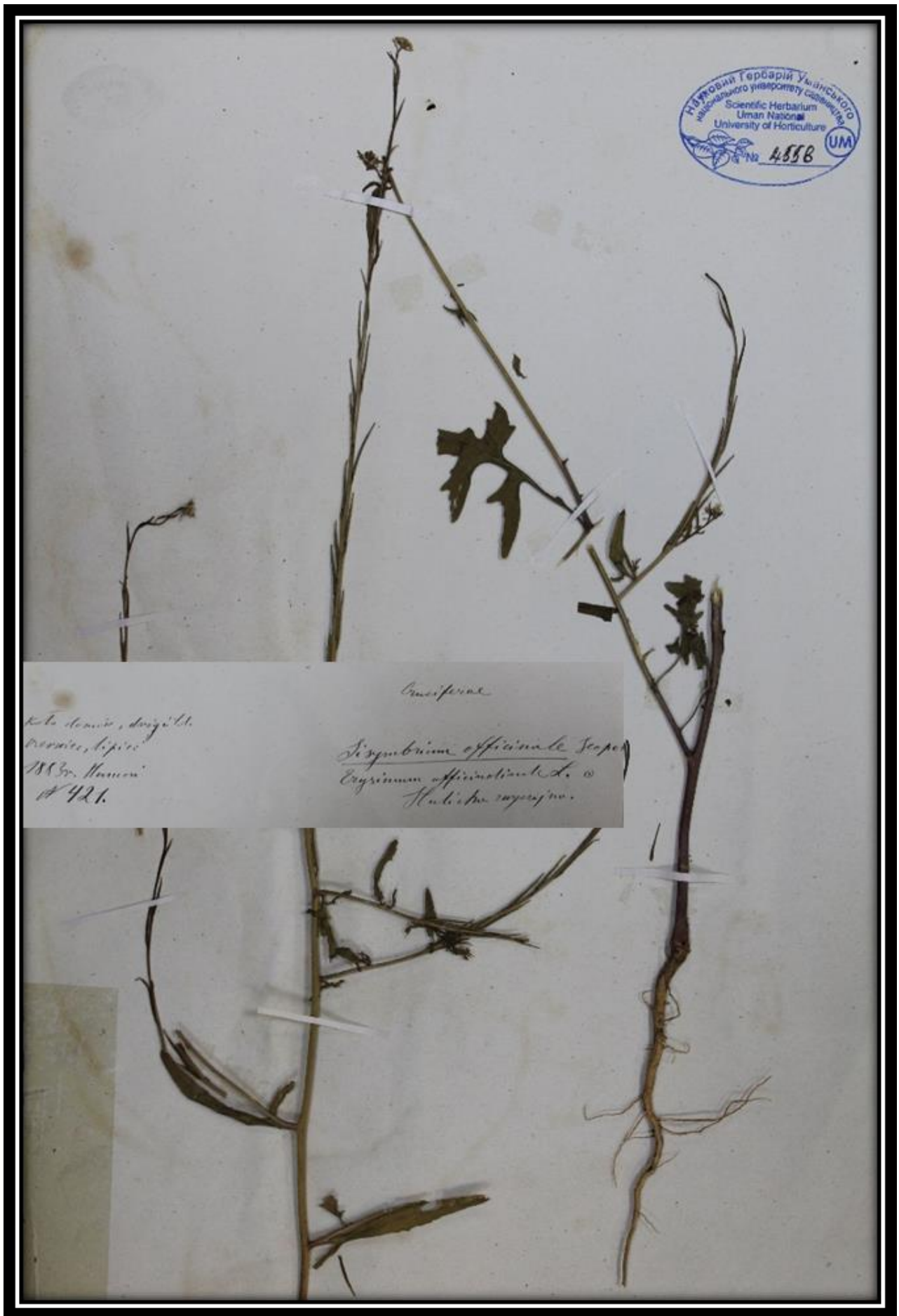

Odontarrhena. C. A. Mey.
Siliqua serratis, subelliptica;
loculis monospermis; valvis
horis. Funiculi umbellales
setacei, liberi. Semina im-
marginata vel marginata.
Stamina omnia mem-
branacea appendiculata.
Calyx erectiusculus, basi aequa
anqualis. Petala subintegerrima.

Odontarrhena
argentea Ledeb.
Alyssum argenteum DC.
A. murale DC.
A. sibiricum Willd.

Hab. in Psochia australi
Ledeb. Flor. Ross. I-142

Odontarrhena argentea (All.) Ledeb.

Sisymbrium officinale (L.) Scop.

На вегетативном побеге.
1883 года Нунан # 364.

Cruciferae.

Turritis glabra L. ☉
Нернгерка гладкая.

Turritis glabra L. ☉
Нернгерка гладкая
1883 года Нунан
364.

Turritis glabra L.

Campanula rapunculoides L.

Fam: Cannabaceae

gen. Hortic. De.

Листок березовий - 4

Humulus Lupulus L.

1881г.

Умань (Кіев. губ.)

Пановский?

Humulus lupulus L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2893 UM

1892.
Умань.
В. С. Савва
ф. 7.
Caprifoliaceae Tur.
+ Lonicera caprifolia.
Мало. метр в. в. о. м. с. с.

Lonicera caprifolium L.

Caprifoliaceae

Lonicera villosa

K

Lonicera villosa (Michx.) Roem. & Schult.

Cerastium vulgatum L.
KOŚCIENIEC pospolity ☉ et ☉
na łąkach suchych, w piaszczystych
miejscach.
Maj, czerwiec. 1884 roku M. M. M.

Cerastium glomeratum Thuill.

1883 г.
Миниан, Георгиев.
№ 413.
Умань.

Caryophyllaceae
Гвоздика садовая
Dianthus compactus Kit
(Forstsk.)
Notae criticae
D. compactus Kit
Det. Кравець Т.О. 2013

Dianthus
alicoides Fisch.

***Dianthus barbatus* var. *compactus* (Kit.) Heuff.**

Dianthus capitatus J.St.-Hil.

Dianthus carthusianorum subsp. *atrorubens* (All.) Pers.

Sileneae L.
Dianthus collinus W. & K.

Dianthus collinus Waldst. & Kit.

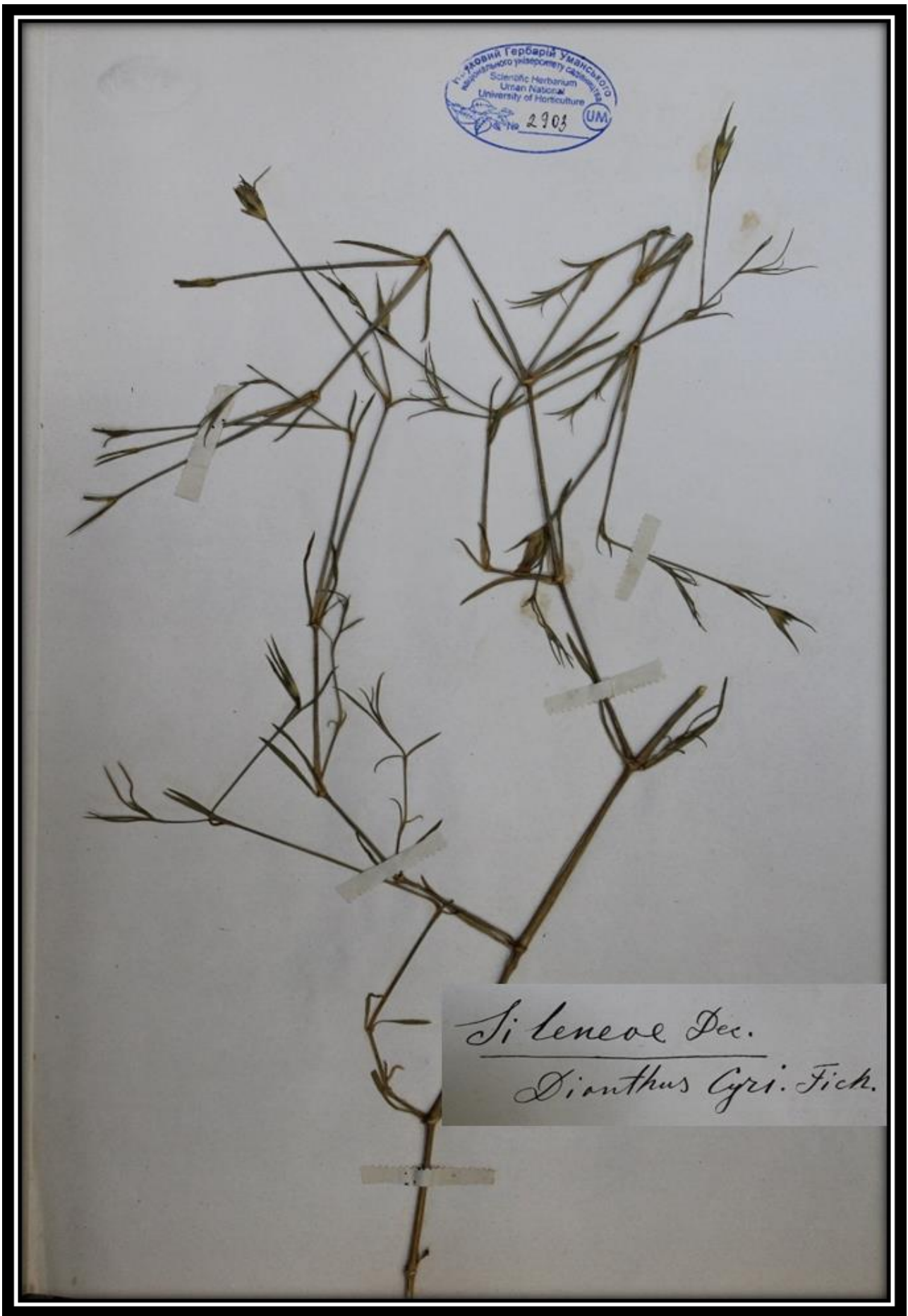

Sileneae DC.

Dianthus corymbosus L. Bth.

8.

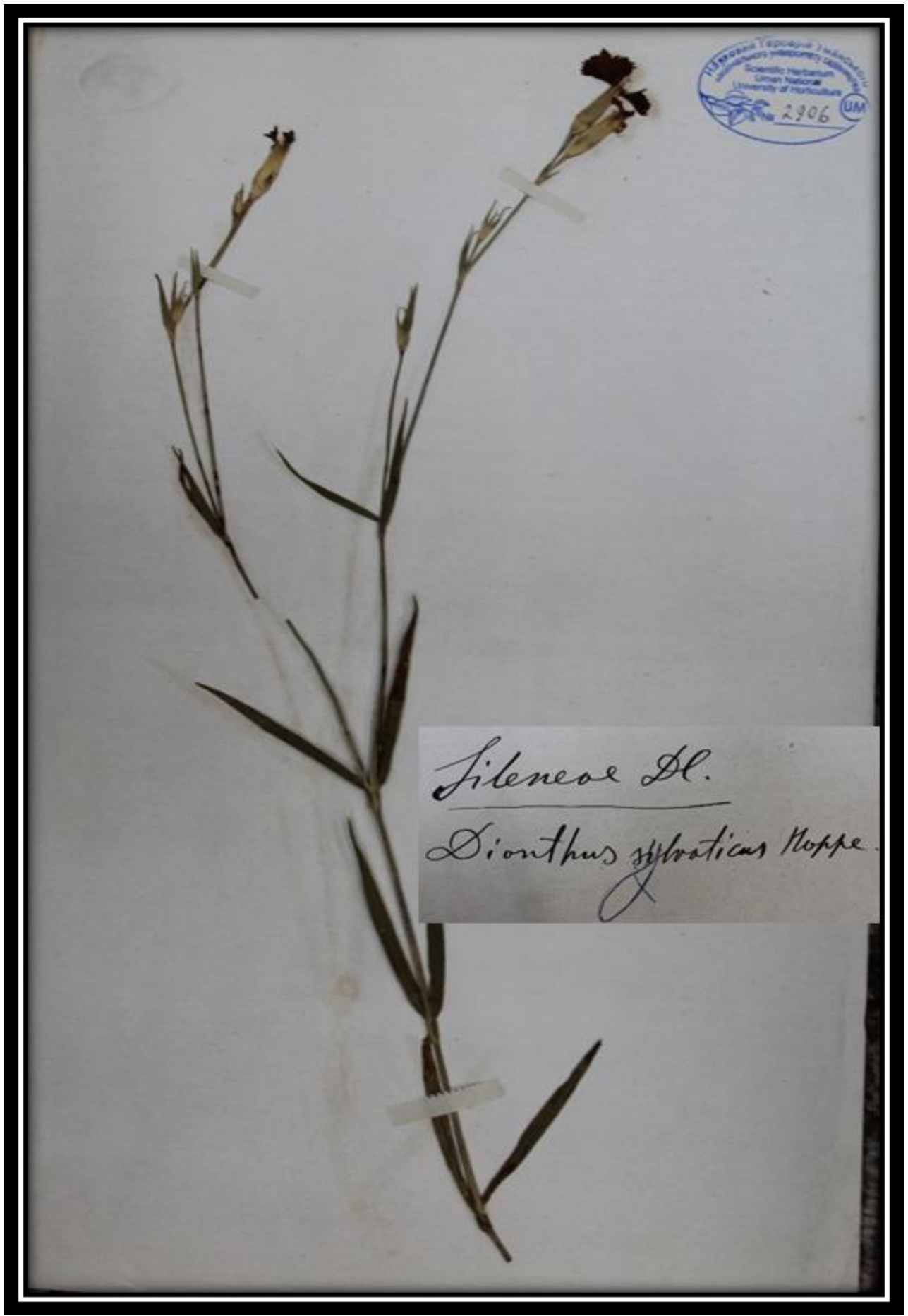
Dianthus corymbosus Sm.

Dianthus cyri Fisch. & C.A.Mey.

Dianthus polymorphus M. Bieb.

Dianthus seguieri Vill.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2905 UM

Fileneae Dec.
Dianthus superbus L.
4

Dianthus superbus L.

1889 near Hannon
K. Maj' Kato dang "p. d. d."

Arenaria trinerva L.
~~*Moehringia trinervia* Clairv.~~
Oct 0

Moehringia trinervia (L.) Clairv.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2908 UM

Saponaria calabrica Tun.

Saponaria calabrica Guss.

Національний університет
Львівська національна
академія наук України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2907 UM

Caryophylleae Juss.
Silene ^{chalcedonica L.} (*olivea*)
Topuysiana
Notae criticae
S. chalcedonica L.
Det. *Кривчук Т.О.* 2013

Silene chalcedonica (L.) E.H.L. Krause

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 3447 UM

Silene Csereii
H
Gen. *Sileneae*

Silene csereii Baumg.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 8691 UM

Caryophyllaceae
Coronaria flos cuculi (L.) Greuter
(Lycchnis) flos cuculi L.

Notae criticae
Coronaria flos cuculi
M. B. Braun
Det. Kravtchuk T. D., 2014p

Silene flos-cuculi (L.) Greuter & Burdet

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2909 UM

Caryophyllaceae

Sileneal

Silene ^{anglica L.} (*gallica*) L.
Cucubita arvensis

Notae criticae

S. anglica L.

Cucubita

arvensis

Det. *Andreas H. S.*

Silene gallica L.

1893г. Мамани
в о. ур. факт
№ 468

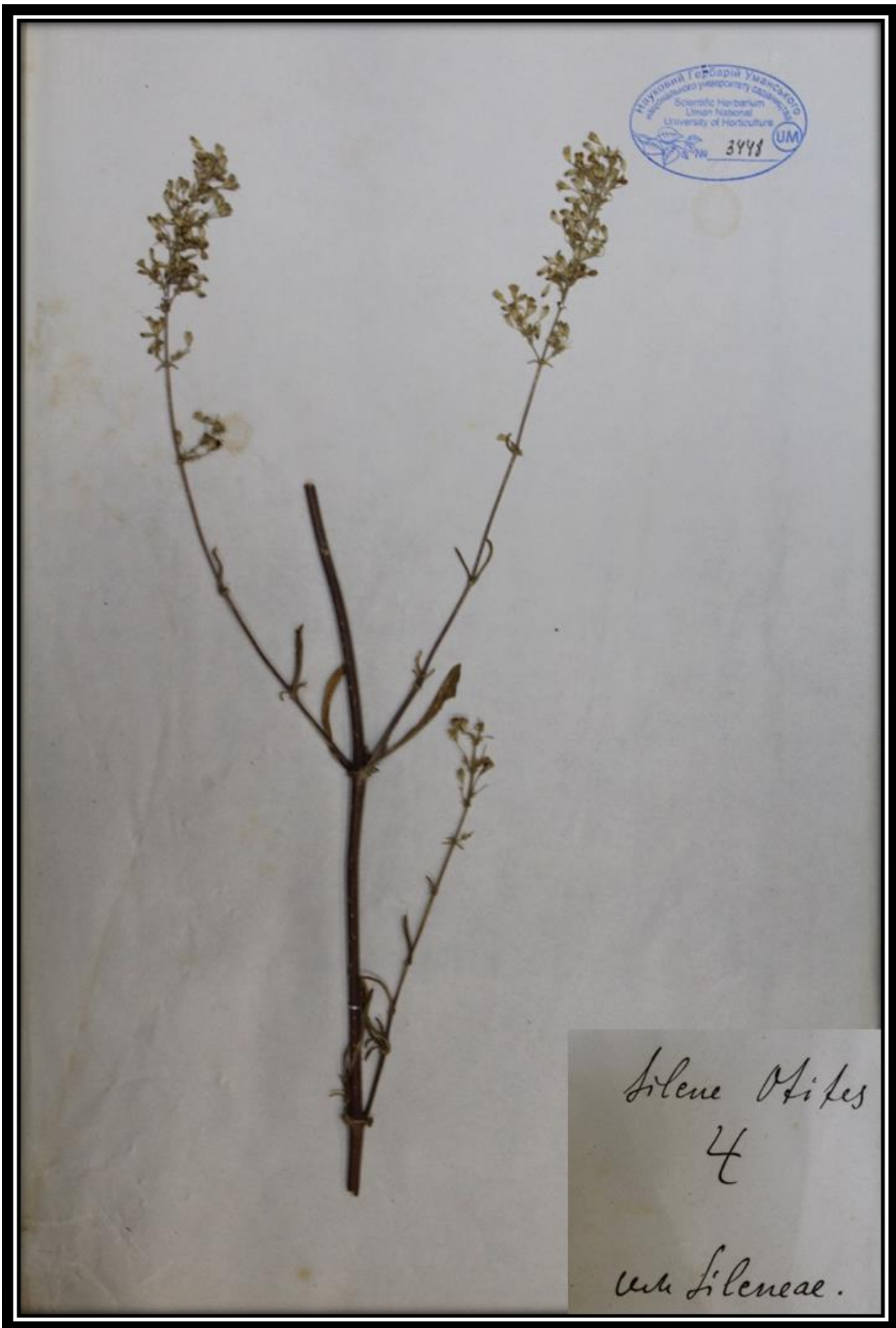

Caryophyllaceae
(Silene noctiflora L.)
Stomaria noctiflora Fenzl
glabrescens M.B.
Mammula Beckw. & A.

Notae criticae
S. glabrescens M.B.
Mammula Beckw. & A.

Det. Kopecky T.O. 2003

Silene noctiflora L.

Silene otites (L.) Wibel

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2912 UM

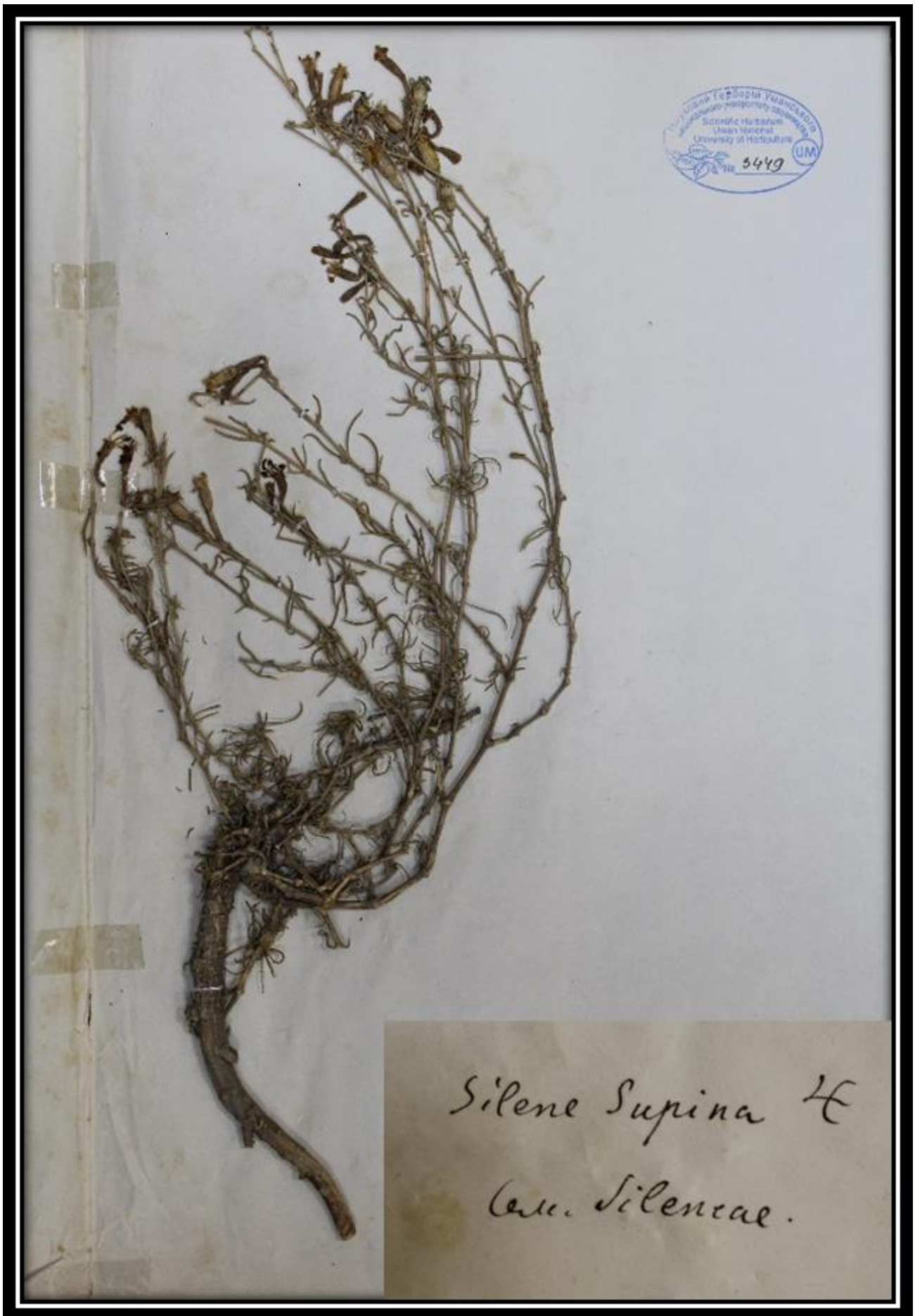

Sileneae Dec.

Silene pendula L.

①

Silene pendula L.

Silene spergulifolia (Willd.) M.Bieb.

Silene vulgaris (Moench) Garcke

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 8782 UM

Notae criticae
Stellaria graminea
Caryophyllaceae
Det. Kravtchuk T.O., 2017

Stellaria graminea L.
Caryophyllaceae
21.10.17

Stellaria graminea L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2913 UA

Умань 1882.

Cucurbitaceae
Bryonia alba (L.) L.

Bryonia alba L.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2914 UM

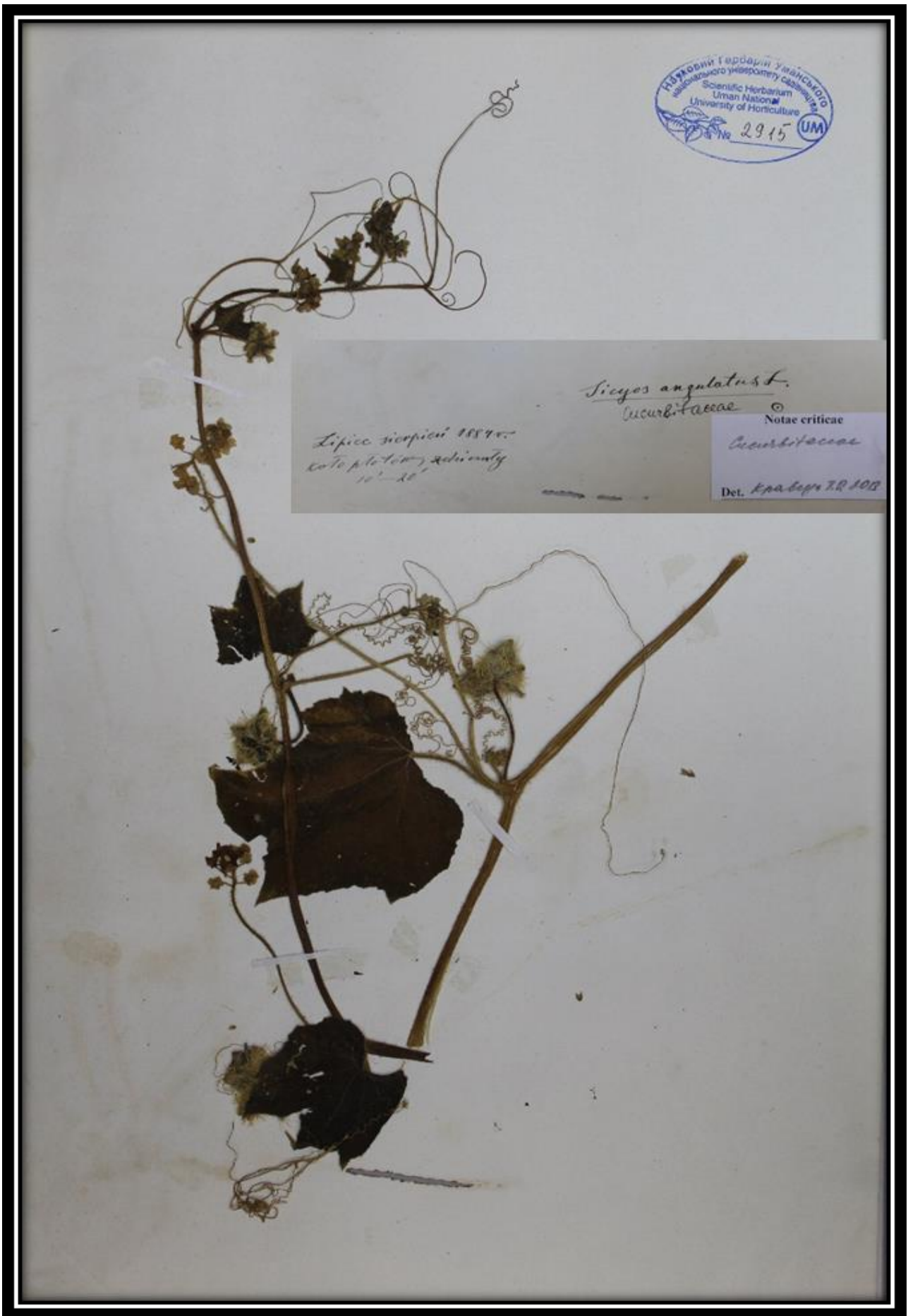
Сам. Машеєвська
Cucurbitaceae. Fuss.

Cucumis sativus L. ©

1881/2.

Умань

Cucumis sativus L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2915 UM

Lipice sicpicul' 1889 v. -
wto plitow, xelionty
10' - 20'

Sicyos angulatus L.
Cucurbitaceae
Notae criticae
Cucurbitaceae
Det. Kralyev Z.R. 103

Sicyos angulatus L.

Ostrog
1883 vokal
Potyni

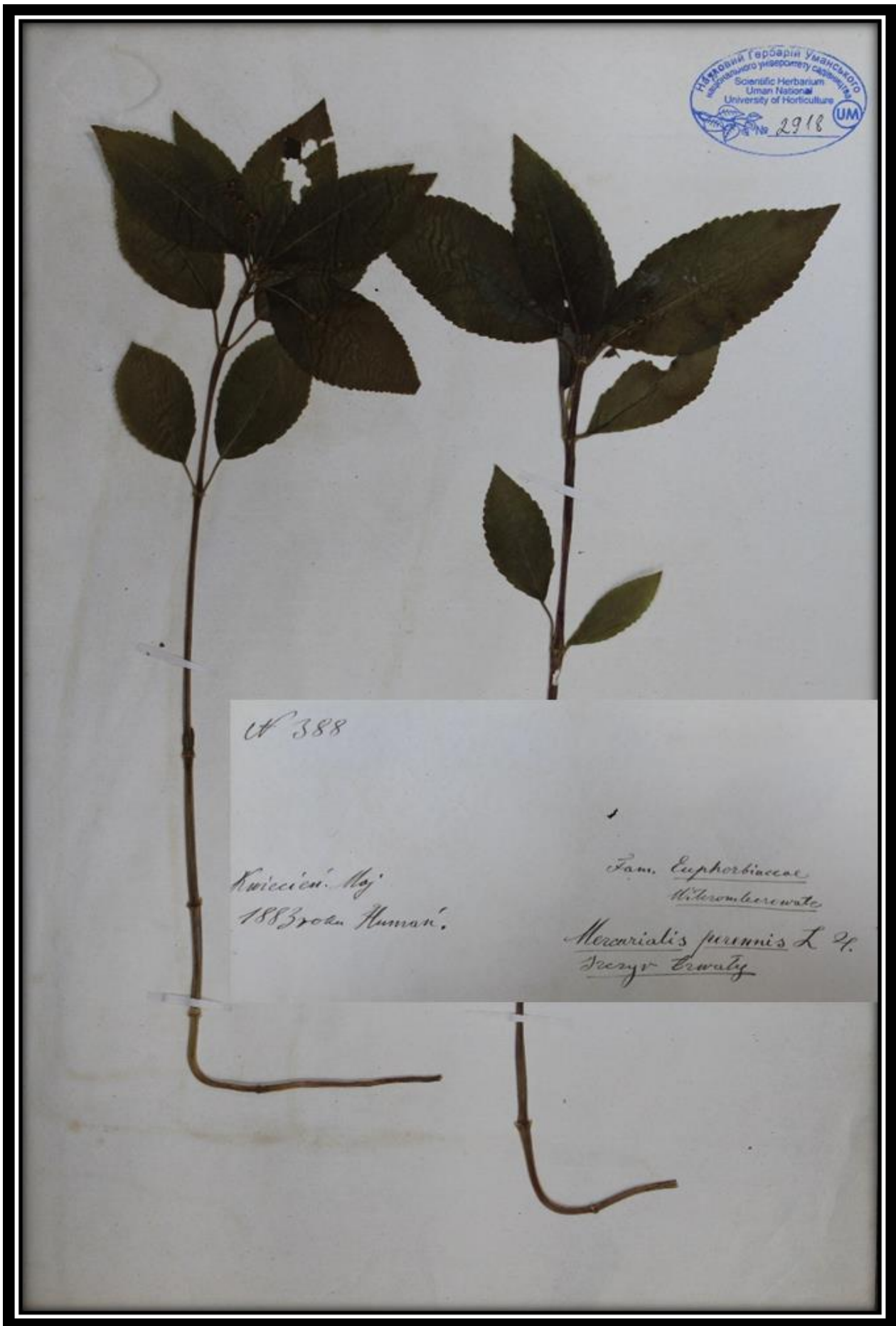
Ericaceae

Ledum palustre
Bogno

Ledum palustre

Rhododendron tomentosum Harmaja

Euphorbia procera M.Bieb.

Mercurialis perennis L.

Національний гербарій Уманського національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2923 UM

Astragalus glaucus M.B.

Astragalus albicaulis DC.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2919 UM

Leguminosae L.
Loteae Dec.
Astragalus asper Jacq.
4.

Astragalus asper Jacq.

Научный Гербарий Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2920 UM

Humani 1883 v. om
10 var. oblach.
№ 481.

Papilionaceae L.

Astragalus cicer L. ч.

Astragalus cicer L.

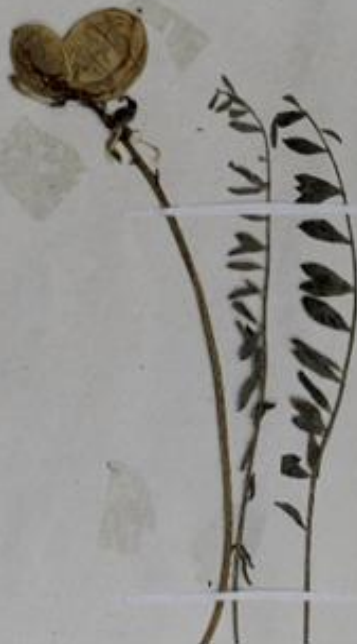
Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2921 UM

Astragalus diffusus Willd. 7.

Astragalus dolichophyllus Pall.

Astragalus physodes L.
Asclepiadaceae *Бизмиеві*

Notae criticae
Astragalus physodes
Det. *Кравченко Т.О., 2013*

Astragalus physodes L.

Notae criticae
Leguminosae
Astragalus sp.
Det. Maury F.A., 2015

Astragalus sp.

Astragalus venineus

Astragalus sp.

354

Astragalus uliginosus L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2929 UM

Astragalus virgatus. Pall.

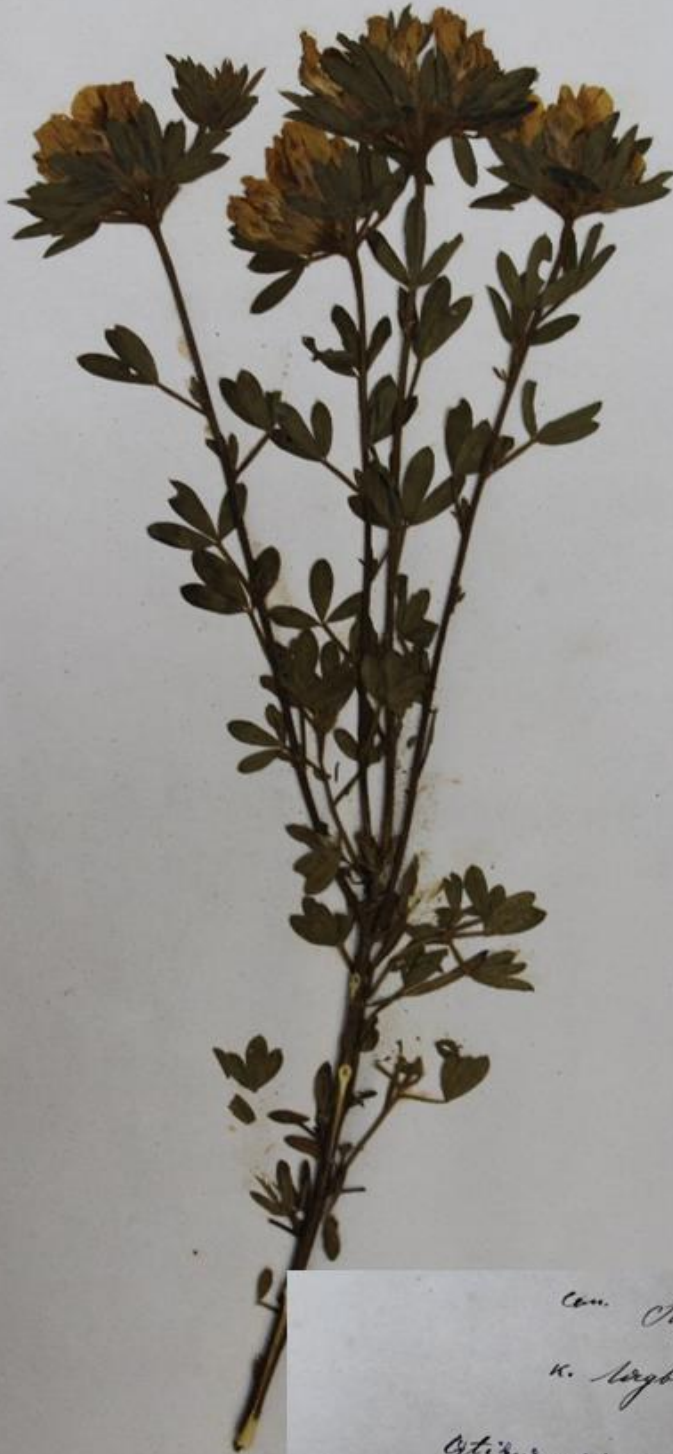
Astragalus varius S.G. Gmel.

Astragalus versicolor Pall.

Astragalus versicolor Pall.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2930 UA

Сем. Papilionaceae L.

Chamaecytisus (Setaria) DC.

1887г.
Харьк.

Cytisus austriacus L.

Setaria abscissa DC.

Chamaecytisus austriacus (L.) Link

Ропитионасас I
Luteae DC.
Cytisus ratisbonensis

Chamaecytisus ratisbonensis (Schaeff.) Rothm.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2932 UM

1891.
Журби

Papilionaceae. L.
Coronilla varia L.
Розово-персикові квітки. Ж.

Coronilla varia L.

Травы 1882 г.
Умань.

Papilionaceae.
Мотушкові боби.
Ervum Lens
Черешня садова

Vicia lens (L.) Coss. & Germ.

Укрощувана / Grossulariaceae L.C.)

* *Ribes aureum*. Pursh

Укрощувана розомислив.

1881/2.

Грант,

Паробичаро.

***Ribes aureum* Pursh.**

1882a.
Yamov.

Grossulariaceae DC.

Ribes rubrum L.
Смородина красная

Notae criticae

Смородина красная

Det. Краевець Т.О., 2013

Ribes rubrum L.

Умань 1887г.

Hypericaceae
Hypericum hirsutum L.
Hypericum perforatum
Notae criticae
H. perforatum
Det. *Траверс Т.О.* 2013

Hypericum hirsutum L.

1882 voun
Hummel.

Labiatae Juss.

Ajuga laxmannii. Benth.

Ajuga laxmannii (L.) Benth.

Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2940 UM

Galeopsis bifida Boeminger. ©

***Galeopsis bifida* Boenn.**

Labiatae.
speciosa
Galeopsis (speciosa) Mill
(Galeopsis versicolor.
Thymus (Galeopsis) (speciosa))

10-5
9919

Notae criticae
Galeopsis speciosa
(Mill.)
N. Красицький
Det. Красицький Т.О. 2013

К.З.М.
Герб - Каноніст.
1882. Герб.

***Galeopsis speciosa* Mill.**

1882.
Juanb.

Cum. Labiales. Juss.
Угловатий

Группа *neonyctagoid.*

Glechoma hederacea L. f.

Glechoma hederacea L.

1884r. Lipiec. Kuman
odrietoły. w ogrodach.

Hyssopus officinalis L. 2.

Hyssopus officinalis L.

Сем. Губоцвѣтныя.

Лabiatae. Juss.

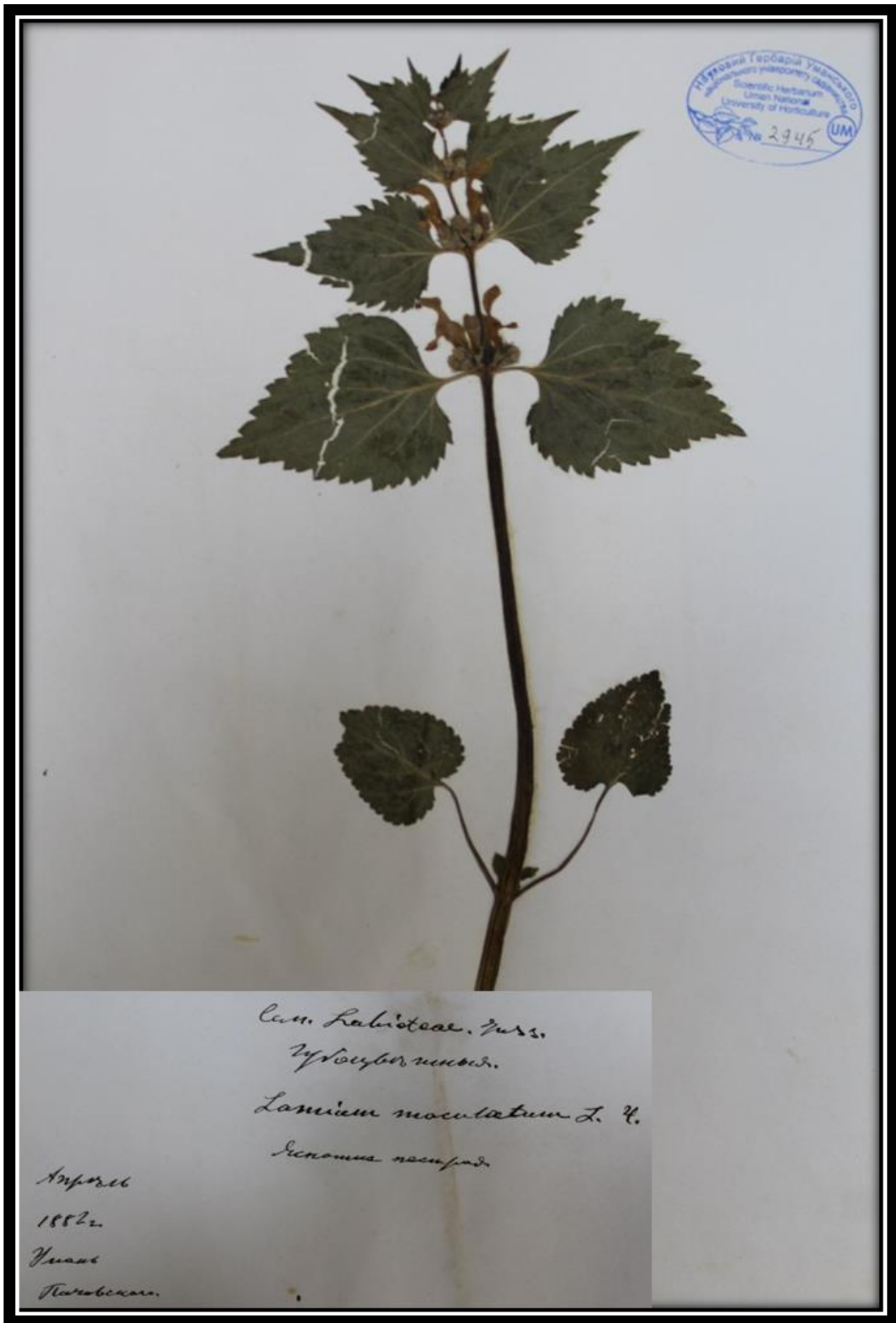
Lamium album L.

Leonurus sibiricus (L.) Pers. f.

Lamium album L. var. *album* L.

Умань 1882 года.

Lamium album L.

Lamium maculatum (L.) L.

Національний ботанічний сад
Уманського національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2946 UM

Lavandula spica Mill
latifolia
labenzia unguiculata

Notae criticae
L. latifolia
labenzia unguiculata

Det. Korolev F.O. 20/3

Lavandula angustifolia Mill.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2947 UM

Labiatae Jun.

Leonurus cardiaca L. 4.

*1891. June
Junb.
N. 15.*

Leonurus cardiaca L.

HERBARIUM TROPICUM UNIVERSITATIS
SRIWIJAYAN
Scientific Institution
Lampung Utara
University of Lampung
2948 UM

Europa australis

Labiatae Tur.
Marrubium peregrinum L.

Ulanga rymozema
Notae criticae

Ulanga rymozema

Det. K. Schum. 7.0. 1913

Marrubium peregrinum L.

Marrubium vulgare L.

Wangpa zburakka

1884r. N. N. (Vojtova) (Koto druzh?)

Notae criticae

Wangpa zburakka

Det.

Krasovs 7.0. 2018

Marrubium vulgare L.

Humbert 1883
W. Sach. - Fy. Sach.
N 488

Lubiatal
Origanum vulgare L.

Origanum vulgare L.

Humán
1884.

Labiatae.
Rock. Worgowe.
Prunella grandiflora
Stuwienna.

Prunella grandiflora (L.) Scholler

Національний університет садово-паркового господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2952 UM

delicatae Juss.

Salvia austriaca L.

γ

Europa australis.

Salvia austriaca Jacq.

Національний університет Уманський
Національного університету садово-паркового
господарства
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2953
UM

Сем. Labiatae.
Salvia pratensis L.
Marsipia cyroboi
1881.
Умань.

Salvia pratensis L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2954 UM

1882г. Іюль
Івано

Labiatoe. Juss.
Salvia verticillata L.
Wursten Nymphaeaceae?

Salvia verticillata L.

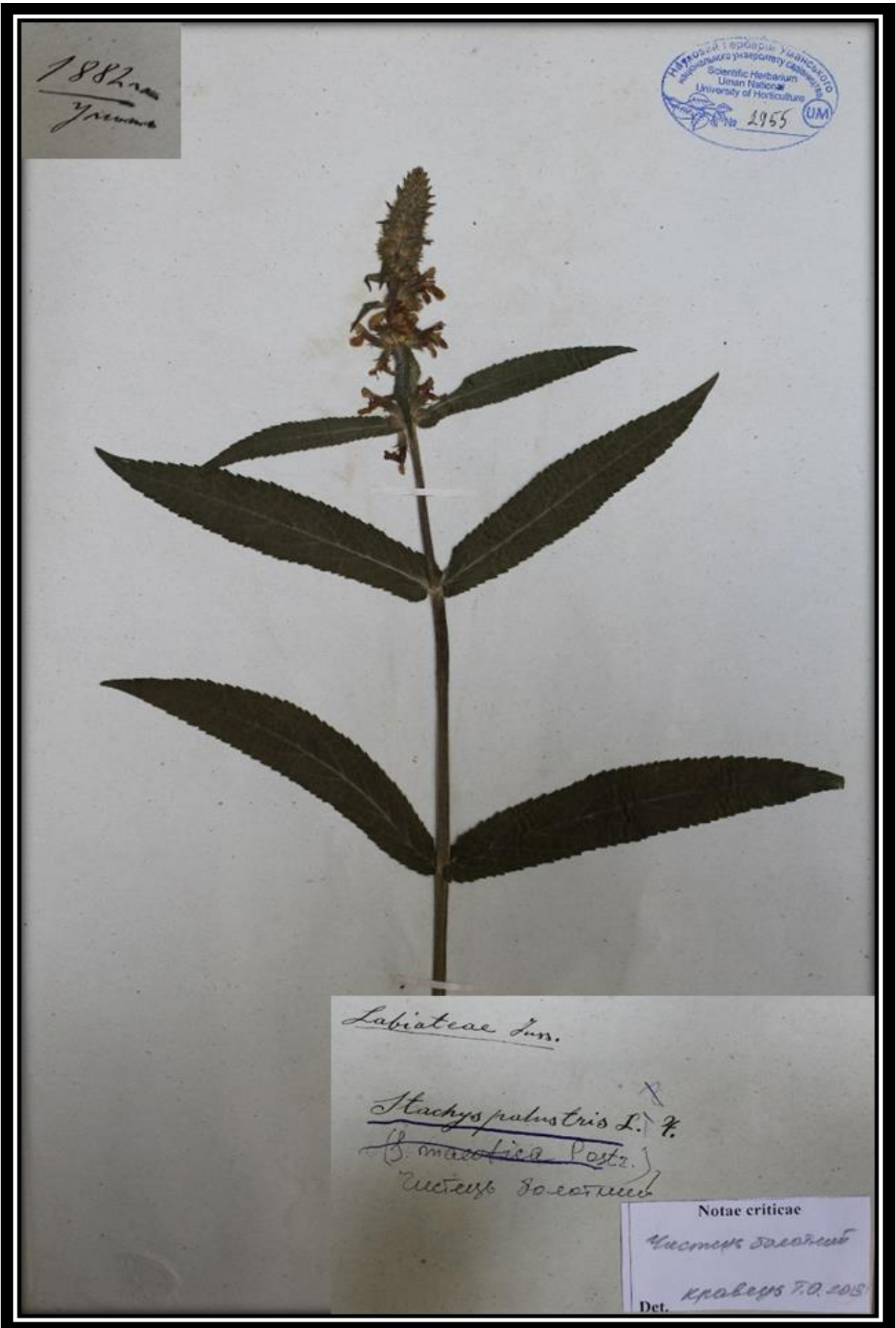
3454

Notae criticae
Monocymus
D. Lybana
Det. Khabys T.D. 1988

Scutellaria Albida
Monocymus
Anyloka Chyfta
H
Class Labietae.

Scutellaria albida L.

Stachys palustris L.

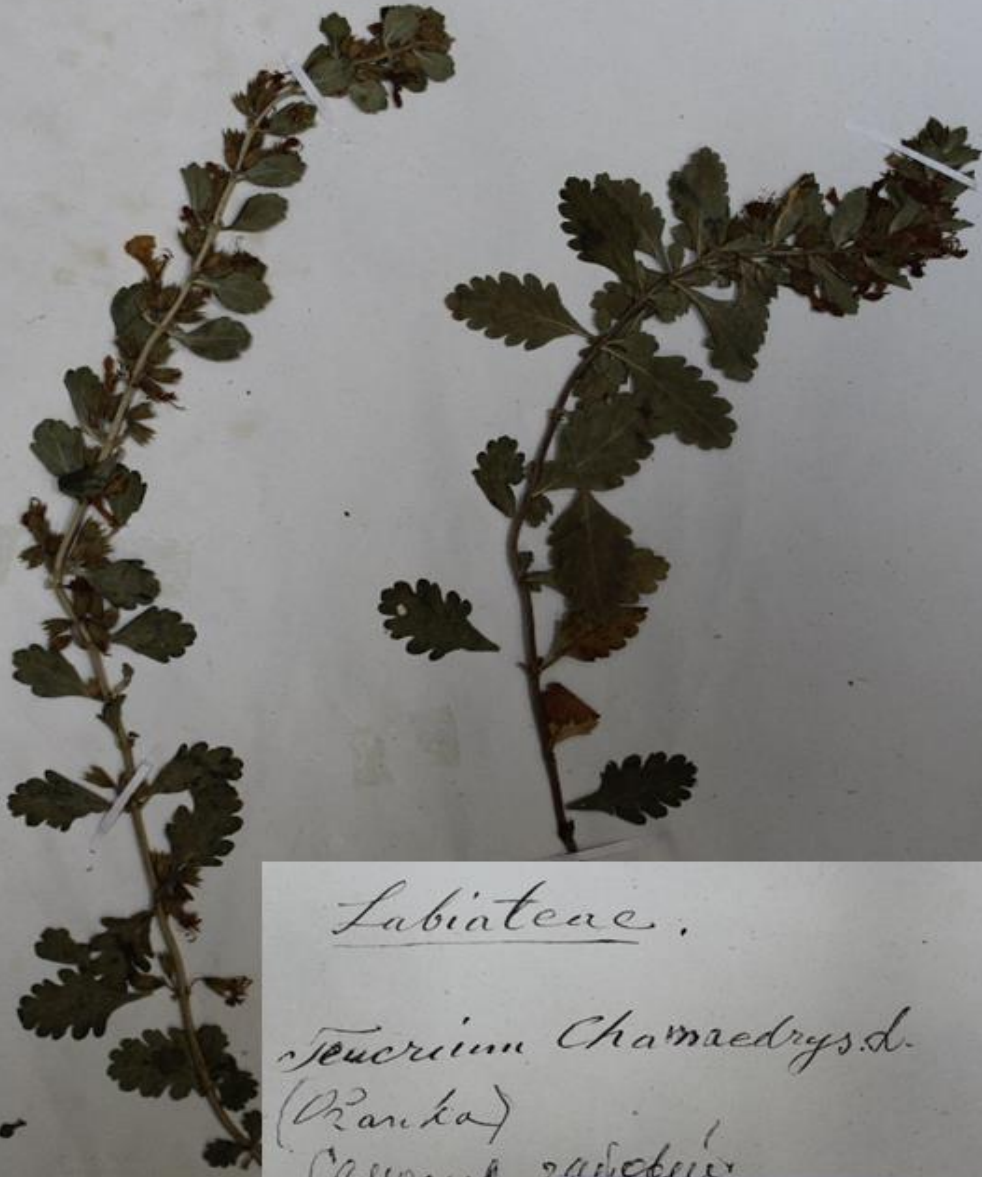
Stachys recta L.

Stachys sylvatica L.

A 437.

1883 vom Lipiec
Ruman.

Labiatae.

Teucrium Chamaedrys L.

(Ranka)

Самосуд заболотный

Notae criticae

Самосуд заболотный

Det.

Кравчук Т.О. 2013

Teucrium chamaedrys L.

Національний гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2958 UM

Linum sp.
Linum nervosum.
Waldstet Kit
24
In Ross. med. et anat.

Linum nervosum Waldst. & Kit.

Національний Гербарій Уманського
Національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2961

Malvaceae
Malva borealis (L.)
Waltz

1889 r. Мумуні
Квіт. флор. в ранній, літній

Notae criticae
Malvaceae
Det. Кривош 7.0.2013

Malva pusilla Sm.

1882 novem
Humani
Kervice-Lipice.

Tiliaceae Juss.
Lipowe. *cordata* L.
Tilia parvifolia. Eckh. Fr
Lipa grobnolistna.

Tilia cordata Mill.

Науковий гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2962 UM

1883 року
Умані.
Чернів.
№ 369.

Olacaceae
Ligustrum vulgare L.
Liguster vulgaris M. B.

Ligustrum vulgare L.

1887г.
Умань.

Сем. Oleaceae Lindl.

Магнолиевые.

Syringa vulgaris L.

Syringa vulgaris L.

1882. Июль

Умань.

Onagraceae Pers.

Epilobium angustifolium, L. 4.

Кунце² Умань-кан².

Epilobium angustifolium L.

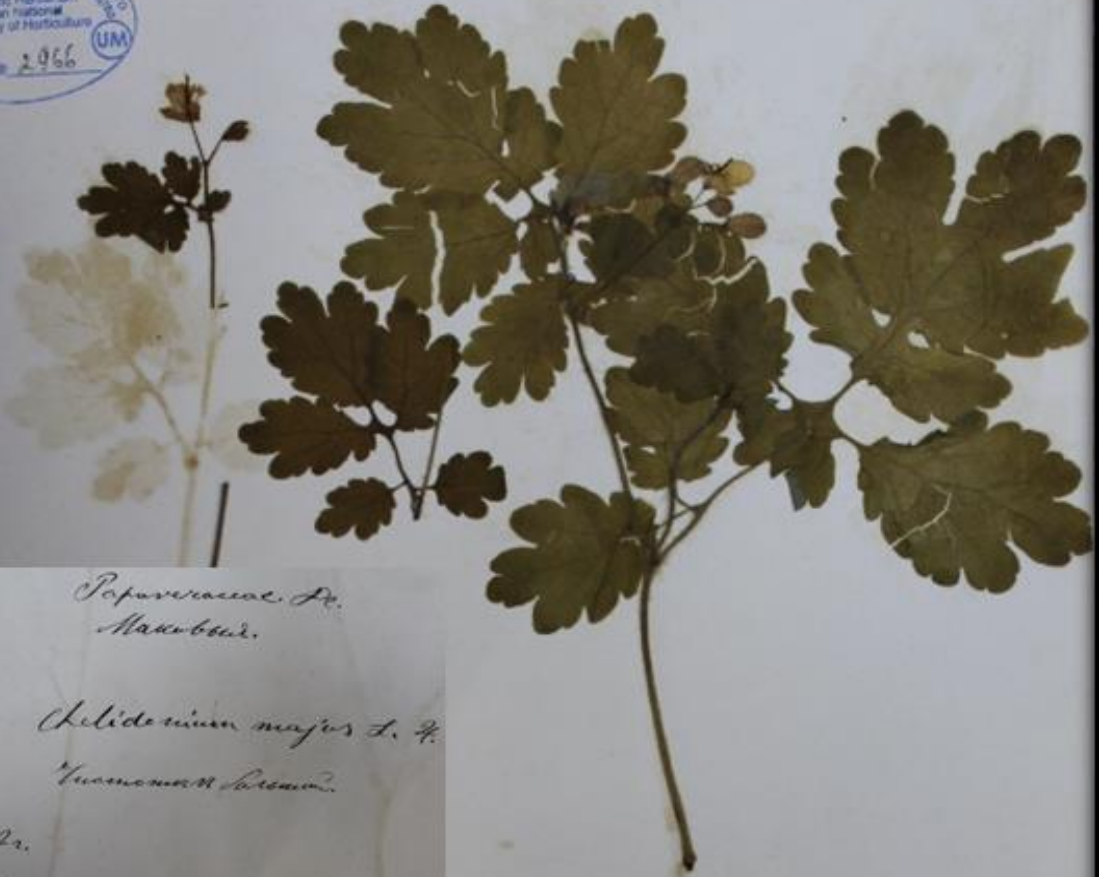
Epilobium hirsutum, L.
Шхвову Намові (дів. ст. губ.)
Перовскі (по Блозі)

Epilobium hirsutum L.

Сем. Губчатковидн.
Scrophularinae.
Pedicularis comosa L.
Моринка волосиста
1881 г.
(Киб. р.б.)

Pedicularis comosa L.

Popoveriaceae. Fr.
Makrobotr.

Chelidonium majus L. Fr.
Уманський гербарій

1892r.
Zwart
Leprie - M...

Chelidonium
Majus L

Chelidonium majus L.

Національний гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2934 UM

Марко Ковичеві
П. Лашкач
Умань 1883г.

№ 387.

Corydalis solida

Fam. Fumariaceae.
Corydalis solida Fries. &
Meconyzes pectinifera

***Corydalis solida* (L.) Clairv.**

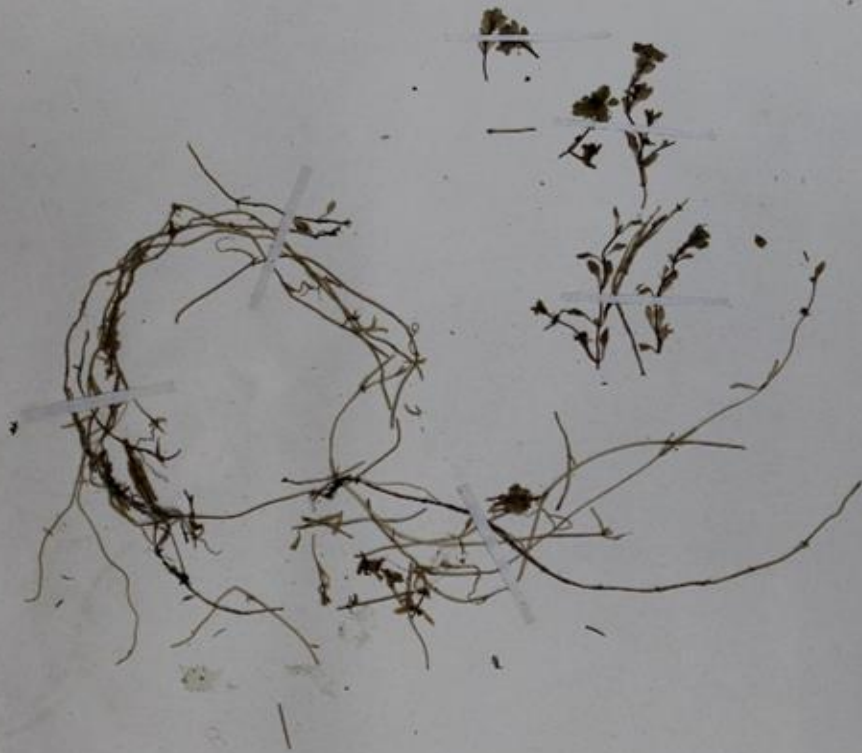
1885r. Humon
Ticpiciu

Научное Гербарий Ук. 2967
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
UM

Popoveraceae DC
Glaucium corniculatum (L.) Rudolph
Curtis
Curtis

Glaucium corniculatum (L.) Rudolph

№ 70 Казьмис.
Fam. Callitricheaceae

Callitriche verna L.

RZEŚL wiosenna

na wodach i na ziemi wilgot.

Maj—sierpnia. 1884. Uman.

Callitriche palustris L.

Herbarium Universitatis Horsholmensis
Scientific Herbarium
Umeå National
University of Horticulture
№ 3014 UM

Scrophularineae
Digitalis Buxbaumii

Digitalis grandiflora Mill.

1882. Ymas Jwab.

Scrophularinae

Linaria vulgaris Mill. 4.

Aburama (quasi reab.)

Linaria vulgaris Mill.

Plantago major L.

W. Woodrue, Lipiec,
Munich 1837.
N 460

Scrophulariaceae.

Veronica Anaga Wisl. & G.

Proetacsmik.

Veronica americana (Raf.) Schwein. ex Benth.

1882.
Гуанг.

Scrophularinae.

Veronica austriaca L.

Veronica austriaca L.

Сем. Норвиги кубов
L. Scrophulariaceae
Veronica chamaedrys. L.
Березина Дієпавка № 4
1881г.
Умань.

Veronica chamaedrys L.

1892r.
Uman.

Scrophularinae.

Veronica serpyllifolia L. 4.

Veronica serpyllifolia L.

Class. Scrophularinae. R. Bt.

Veronica spicata L.

B. longipetala Spreng. &

1852.

Yunnan.

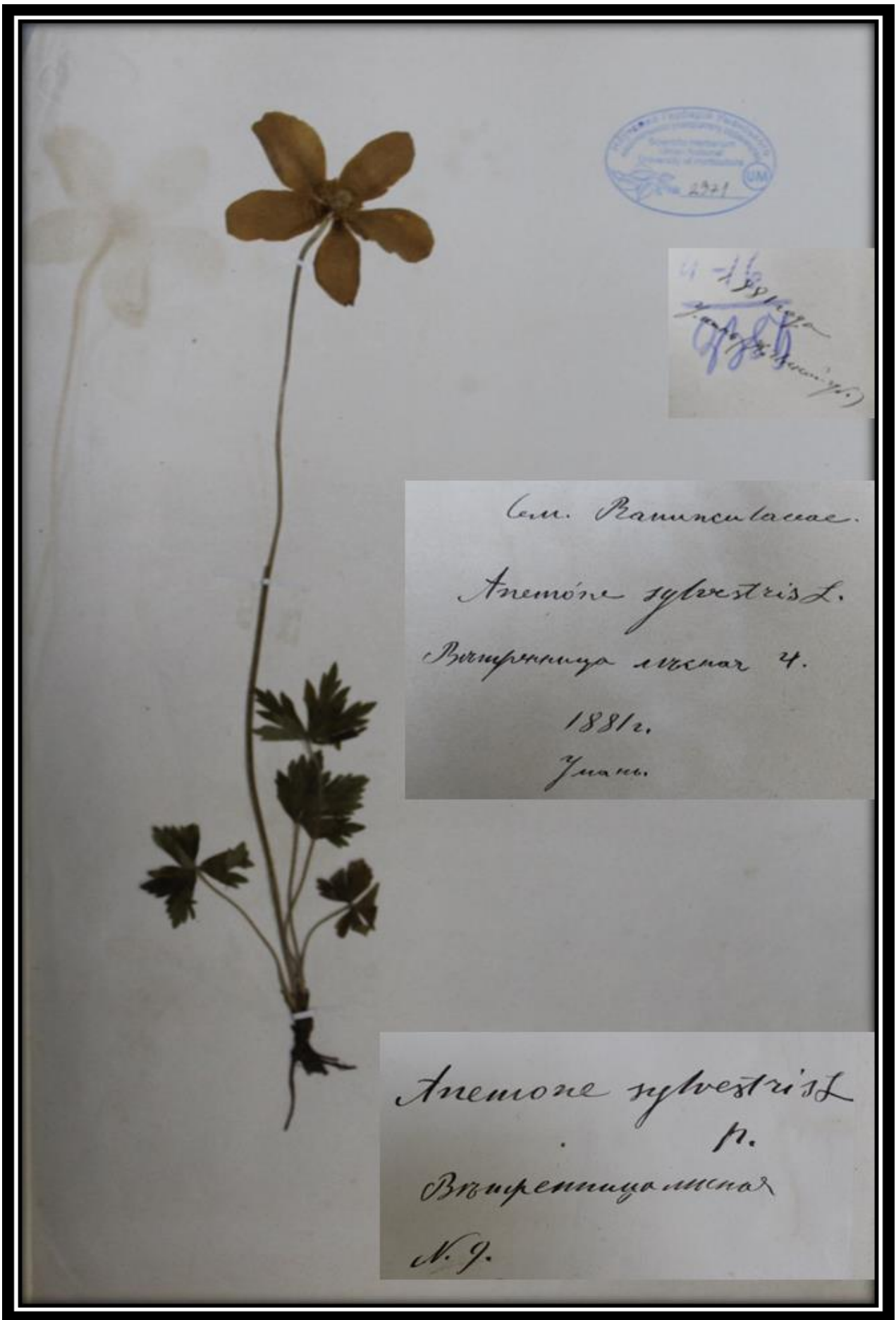
April 1852

Veronica spicata L.

Primula veris L.

HERBARIUM
MUSEO HISTORICO NATURALI
UNIVERSITATIS TORINENSIS
221

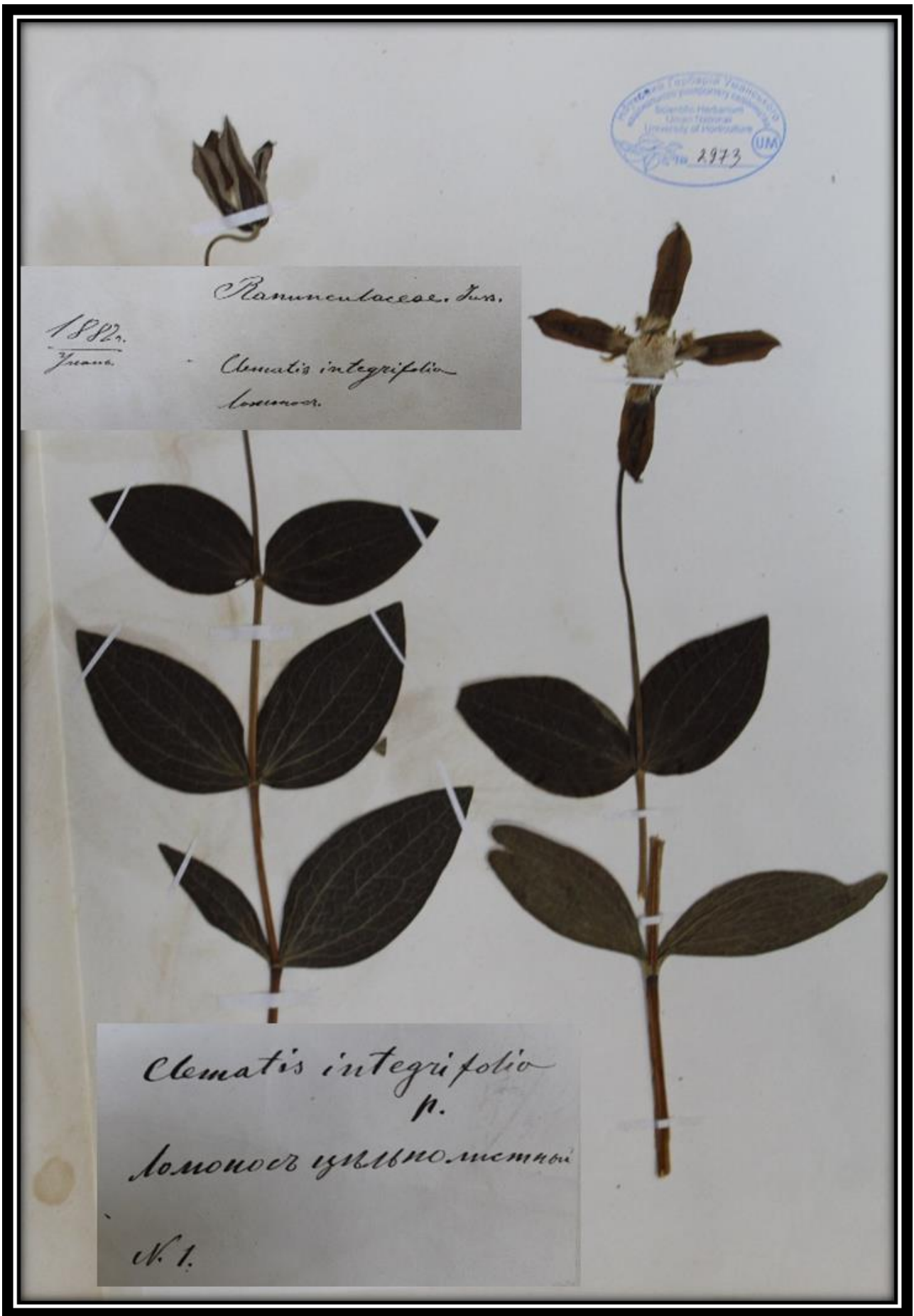
4-15/1881
Galasso
Banfi & Soldano

Gen. Ranunculaceae.
Anemone sylvestris L.
Brisignone 2000 n. 4.
1881.
Juani.

Anemone sylvestris L.
n.
Brisignone 2000
n. 4.

Anemonoides sylvestris (L.) Galasso, Banfi & Soldano

Clematis integrifolia L.

1882. Yumb.
proth.

Ranunculaceae. Sims

Clematis recta. L. p.

Clematis recta L.

Clematis recta L.

1882 рога Івано-Кієв. ун-т) Сем. Ranunculaceae. Іван.
Іван.

Івано-Кієв.

Delphinium consolida L.

Жубокоцмь ночубна.

Delphinium consolida L.

N. 26

Delphinium consolida L.

Humai 1884
W. Lasack var. lat.
Soyta Luvit'ia

Ranunculaceae
Isopyrum talictroides L.
Рибоніцеяк рѣмбіузецевид

Notae criticae
Pibonicea
rembuzecoides
Det. Reiche T.D., 2012

Isopyrum tpalictroides L.

Nigella damascena L.

Anemone
A. Pulsatilla L.

P. adonimorphica

Luzpid. (C. ichon)

r. 8)

Notae criticae

Anemone

Det. Kravets T.O. 2008

Pulsatilla vulgaris Mill.

Университетская библиотека
Университетская библиотека
Scientific Herbarium
Lithuanian National
University of Agriculture
2980 UM

Ranunculus auricomus L.
1887/2.
June.

Ranunculus auricomus
L.

***Ranunculus auricomus* L.**

Научно-исследовательский институт
Сибирского государственного университета
Сибирский государственный университет
Уральский национальный
университет
№ 2977 UM

Сем. Ranunculaceae.

Ficaria ranunculoides Roth.
Ranunculus ficaria
Ficaria vernalis H.

1880r.

Ханга (Киб. рп.)

Ficaria ranunculoides
Roth.
H.

W. 21.

Ranunculus ficaria L.

1883г. Хунань
На Нотках. Липец
№ 465.

Ranunculaceae.

Ranunculus Lingua L.

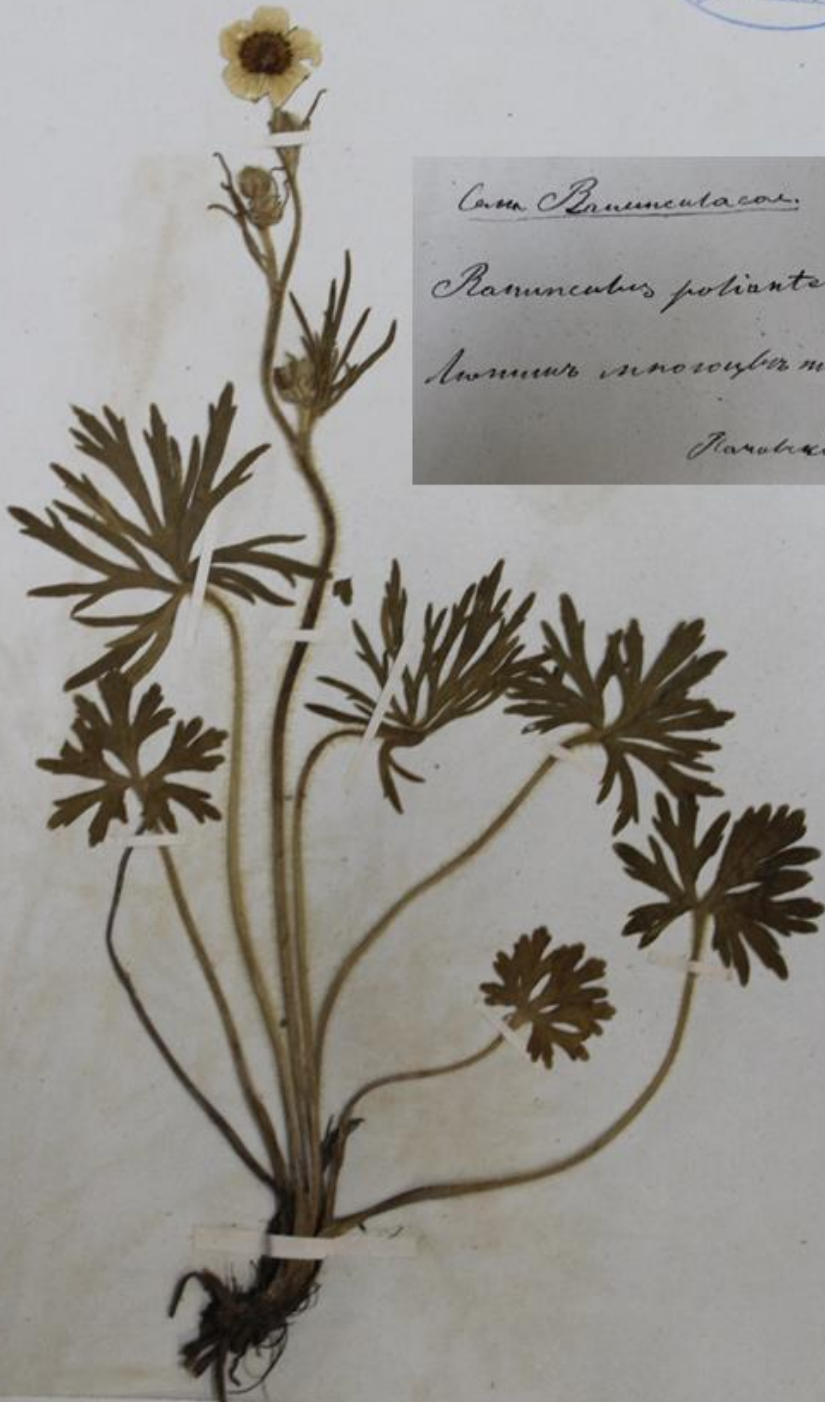
Тасккер блотня.
Мовмієць язикавцї

Notae criticae

Мовмієць язикавцї

Det. Кравець Т.О. 2013

Ranunculus lingua L.

Class Ranunculaceae.
Ranunculus polyanthemus L.
Anemone noroncytha Maxim.
Parolechin, 1881/2.

Ranunculus polyanthemus L.
1881

***Ranunculus polyanthemus* L.**

1882 r.
Yunan (Kiebr. sp.)
Kareboan.
No propagandi
kanabaw; Seperti
supra; L. romana.

Cent. Ranunculaceae. Juss.
Ranunculus sceleratus L.
Ranunculus siglimum

Ranunc. sceleratus L
N 14

Ranunculus sceleratus L.

Thalictrum flexuosum Berab.

1889 - "the day ..."
Hunan ...

Thalictrum flexuosum

N. 5

Thalictrum minus L.

Potentilla anserina L

SREBRNIK (pospolity) *Ч.*

w zaroślach, ogrodach, na miedzach i t. d.

Od wiosny do jeseni. *Simon 1887*

Argentina anserina (L.) Rydb.

✕

Pomaceae, Lindley
Crataegus crus-galli L.

1882.

Crataegus crus-galli L.

Сем. Pomaceae.

Crataegus monogyna, Jacq. 5

Crataegus monogyna?

1881. Умань.

Crataegus monogyna Jacq.

Fragaria vesca
POZIOMKA (zwyczajna)
w lasach i gajach.

Maj, czerwiec.

18812.

Yanus.

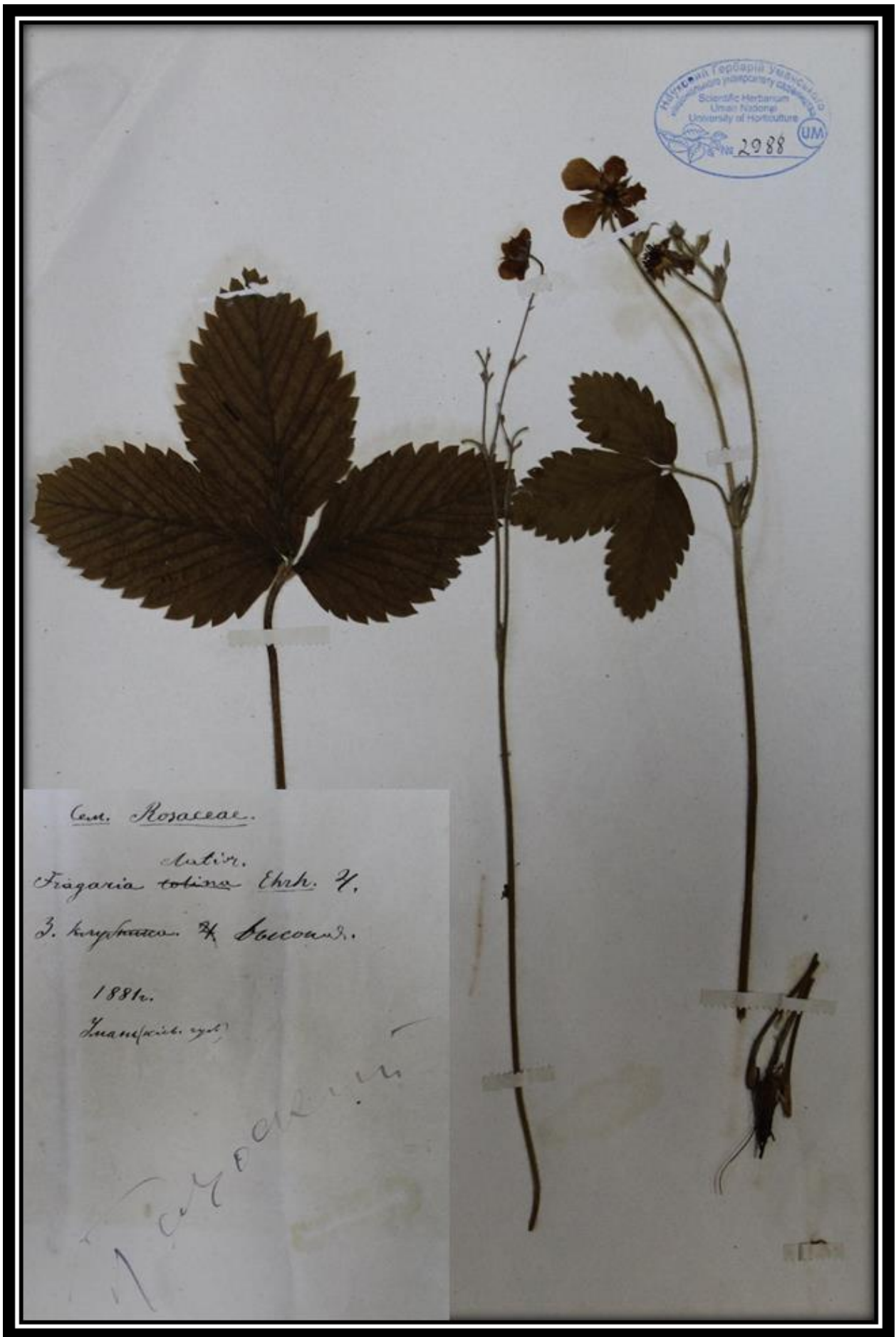
Rosaceae.

Fragaria vesca. 4.

Yanus *vesca*.

Fragaria vesca L.

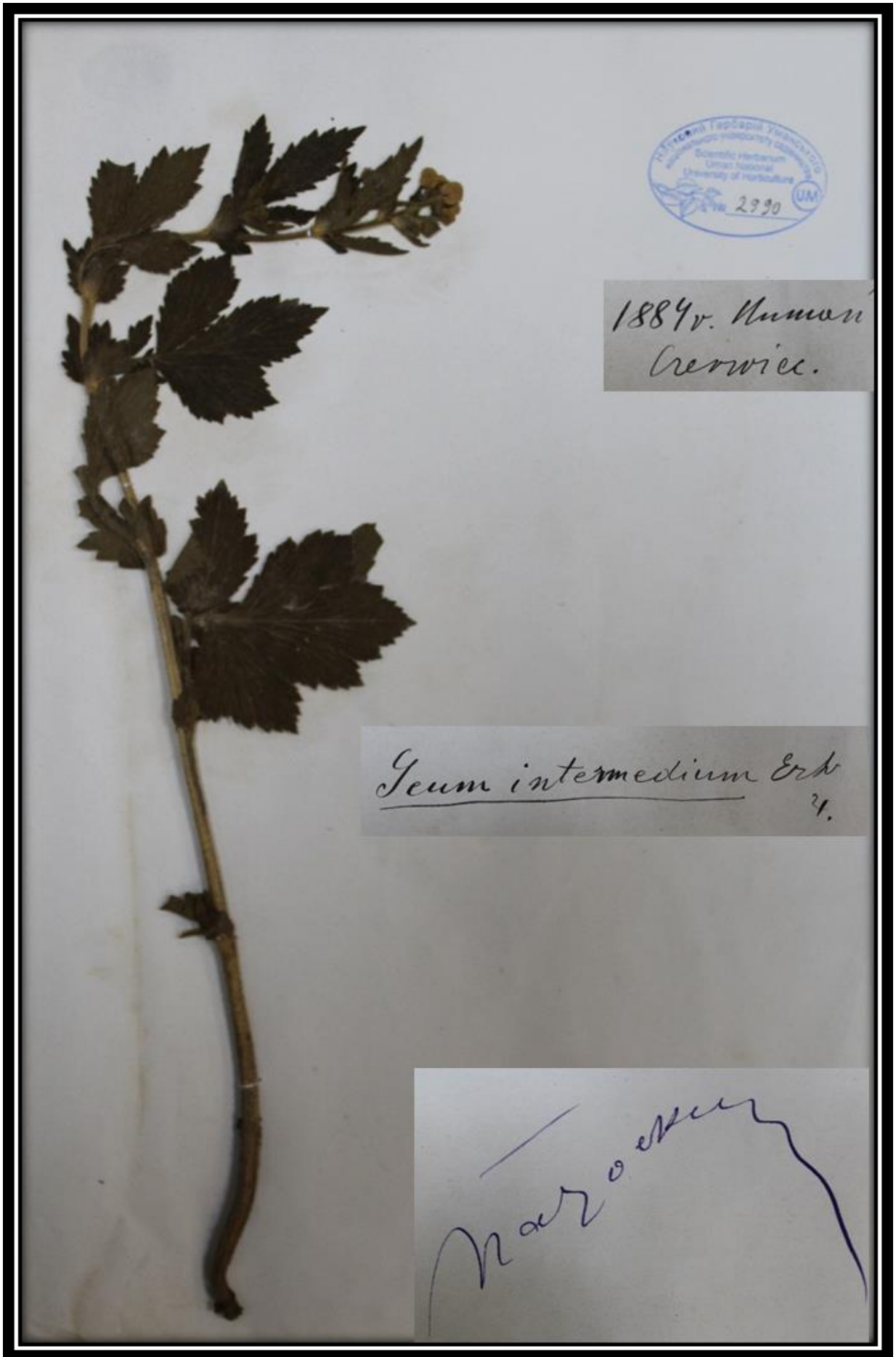
427

Національний ботанічний сад
Scientific Herbarium
Ukrainian National
University of Horticulture
№ 2988 UM

Cent. Rosaceae.
Native.
Fragaria tolimae Ehrh. ?
F. hirsuta ? Saccard.
1881.
Kuan (Kish. 1901)
Fragaria virginiana

***Fragaria virginiana* Mill.**

Специальный гербарий
Уральского государственного университета
2990 UM

1884 v. Numeri
Crevic.

Geum intermedium Ehrh
21.

Maro...

Geum × *intermedium* Ehrh.

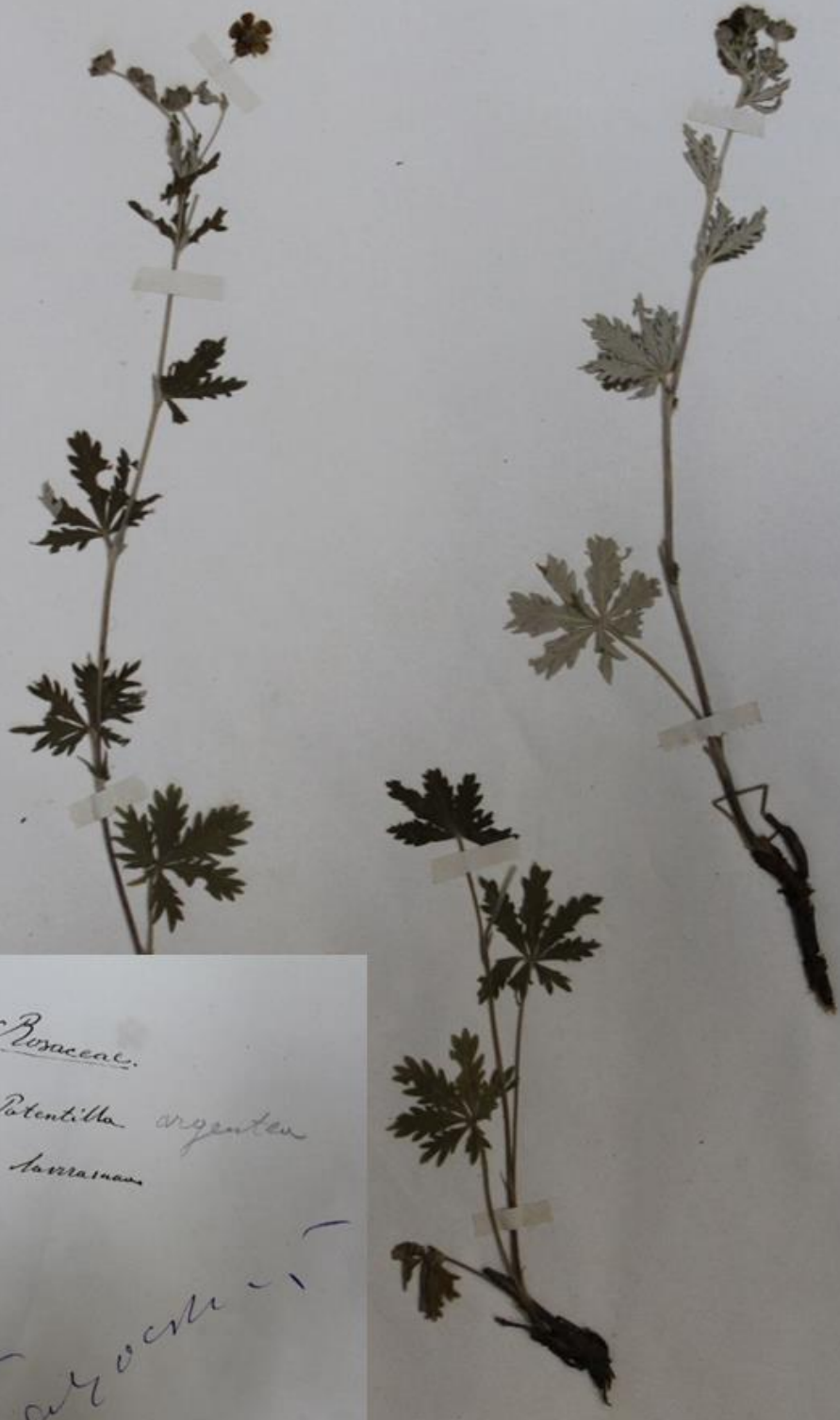
Національний ботанічний сад
Уманського національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2991 UM

Сем. Rosaceae
Geum urbanum L.
Уробиство з розповсюд. 4.
1881/2.
Знак.

Geum urbanum L.

PLANTAE REPUBLICAE YANUCALDIO
Scientific Herbarium
Linnæi National
University of Horticulture
No 2993 UM

Gen. Rosaceae.
1877. Stan.
Jussieu
Potentilla argentea
Lamour.
Kavocni

Potentilla argentea L.

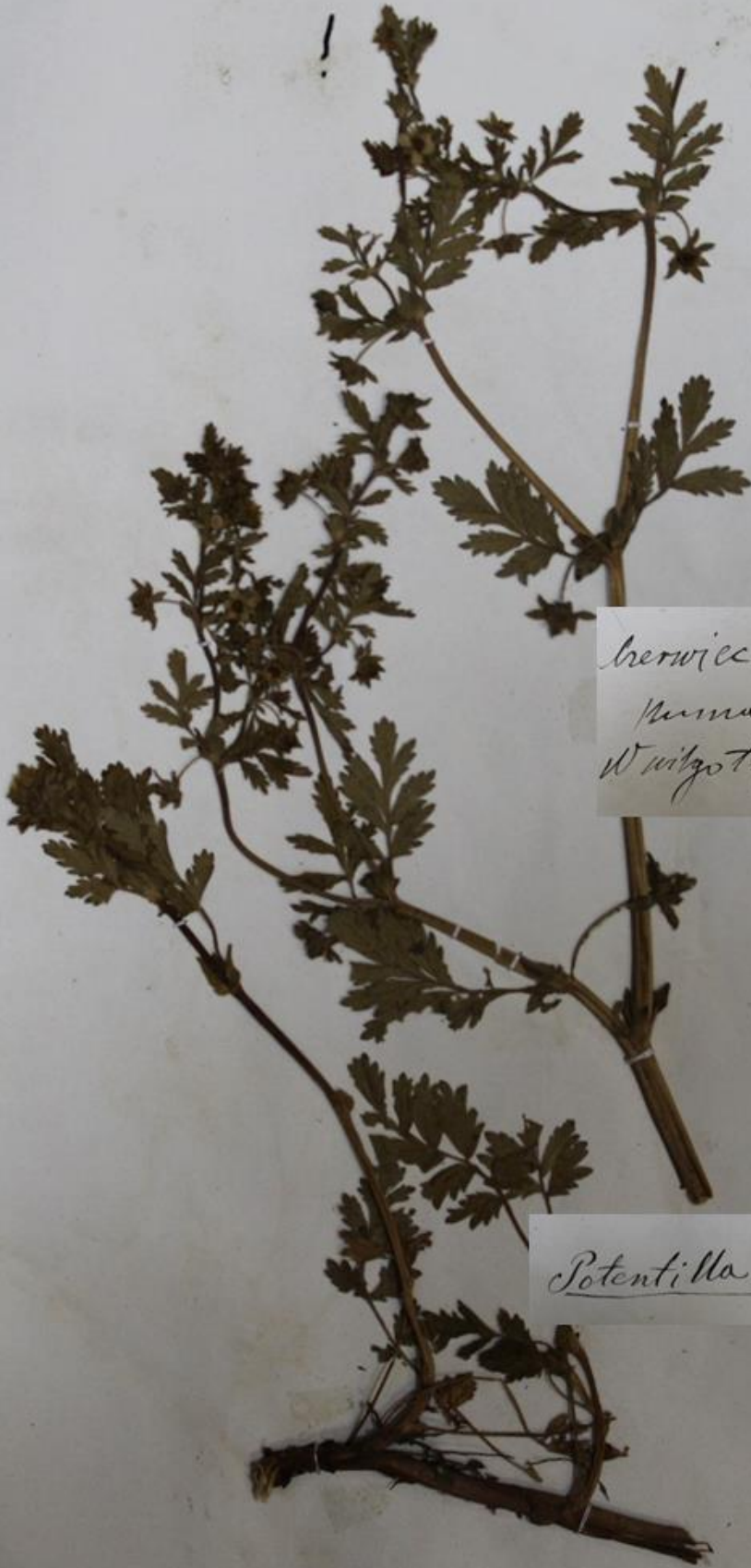

Науковий Гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства України
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2009 UM

Умань. 1884г.

Potentilla caulescens. Besser.

***Potentilla inclinata* Vill.**

herwicz. doł
Kuman 1884r
W wilgotnych miejscach.

Potentilla supina L. ©

Potentilla supina L.

Rosaceae
Cerasus avium (L.) Moench
Prunus avium L.
Слива.

Notae criticae
Rosaceae
Cerasus avium (L.) Moench
Det. Зрабевы Т.О., 2013

***Prunus avium* (L.) L.**

Notae criticae

Cerasus vulgaris
Rosaceae

Det. Krabeggs T.O. 2013

Rosaceae

(Fam. Amygdaleae)

Prunus cerasus L.
Cerasus vulgaris L.

Мемор. 1/2 Мог.
1884/5

Prunus cerasus L.

1884 v. Мичурин.
Між дву промисли
Квіццямі.

Prunus chamaecerasus
h Jacq

Prunus fruticosa Pall.

1884v Kuman'.

Prunus insititia L. fr

Prunus insititia L.

Cest. Amygdalaceae.

Мингалева ил. коммунисов.

(*Prunus padus* L.)
padus avium L.
сретен.

1881/2.
Франс.

Notae criticae
Padus avium L.
Det. Krasovs T.O., 2013p

Cerasus padus

WIŚNIA czeremcha

w gajach, lasach.

Maj, czerwiec.

Prunus padus L.

438

Prunus spinosa L

ŚLIWA (tarni) ♀

w zaroślach, pod lasami.

Maj.

Plamusi' 1882 roku

Plamusi' 1882 roku

Prunus spinosa L.

Sorbus aucuparia L.
JARZĘBINA (zwyčajna) $\frac{1}{2}$
przy drogach, w lesie.
Miej. Czerwiec. *Humani*

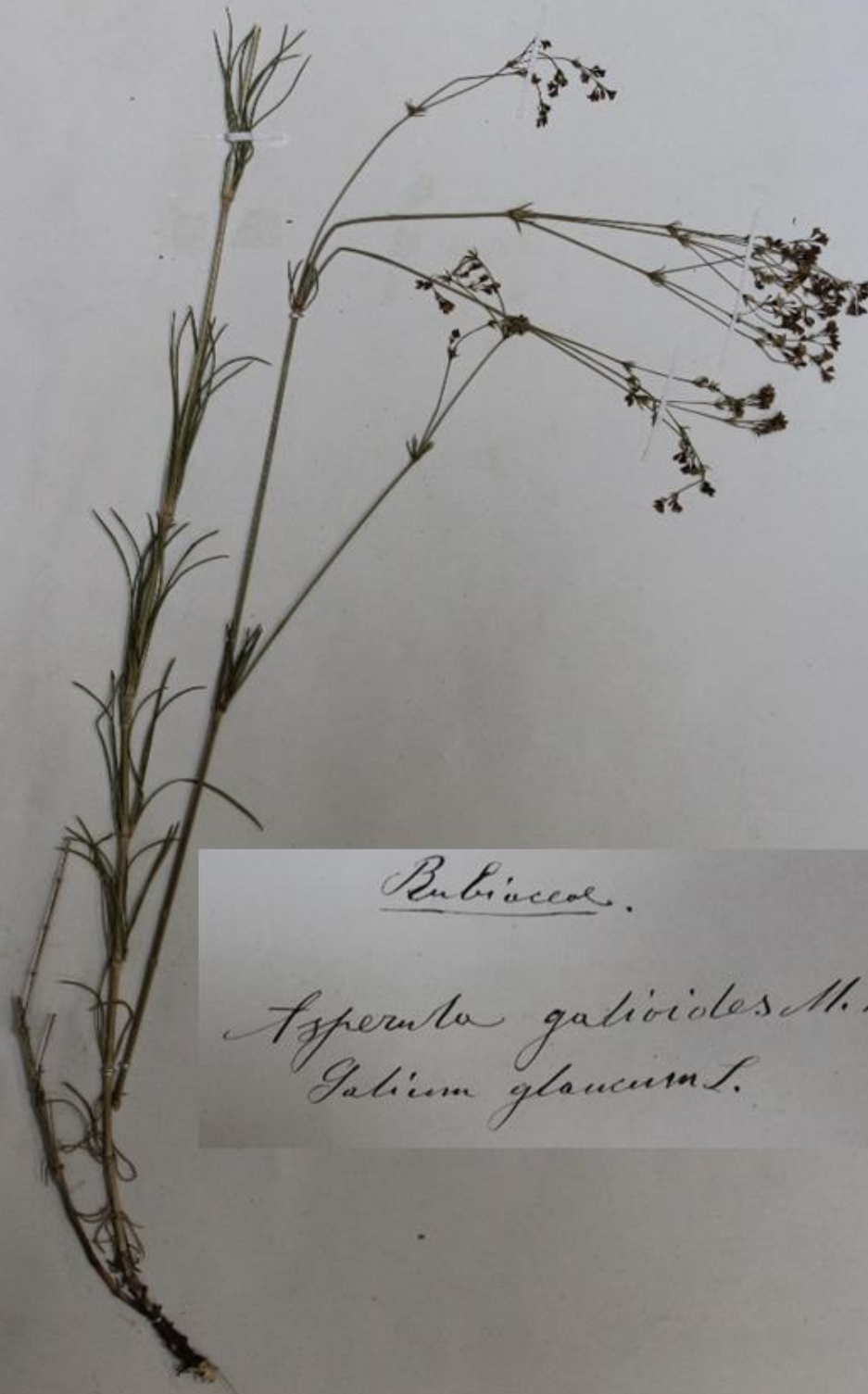
18827.
Ymanb.
Amur-Stein.
V. capaxo incass.
Cem. Pomaceae, Lindl.
Maurice.
Sorbus 5.
Sorbus non Aucuparia L.

Sorbus aucuparia L.

A429

Минаи. 1883г.

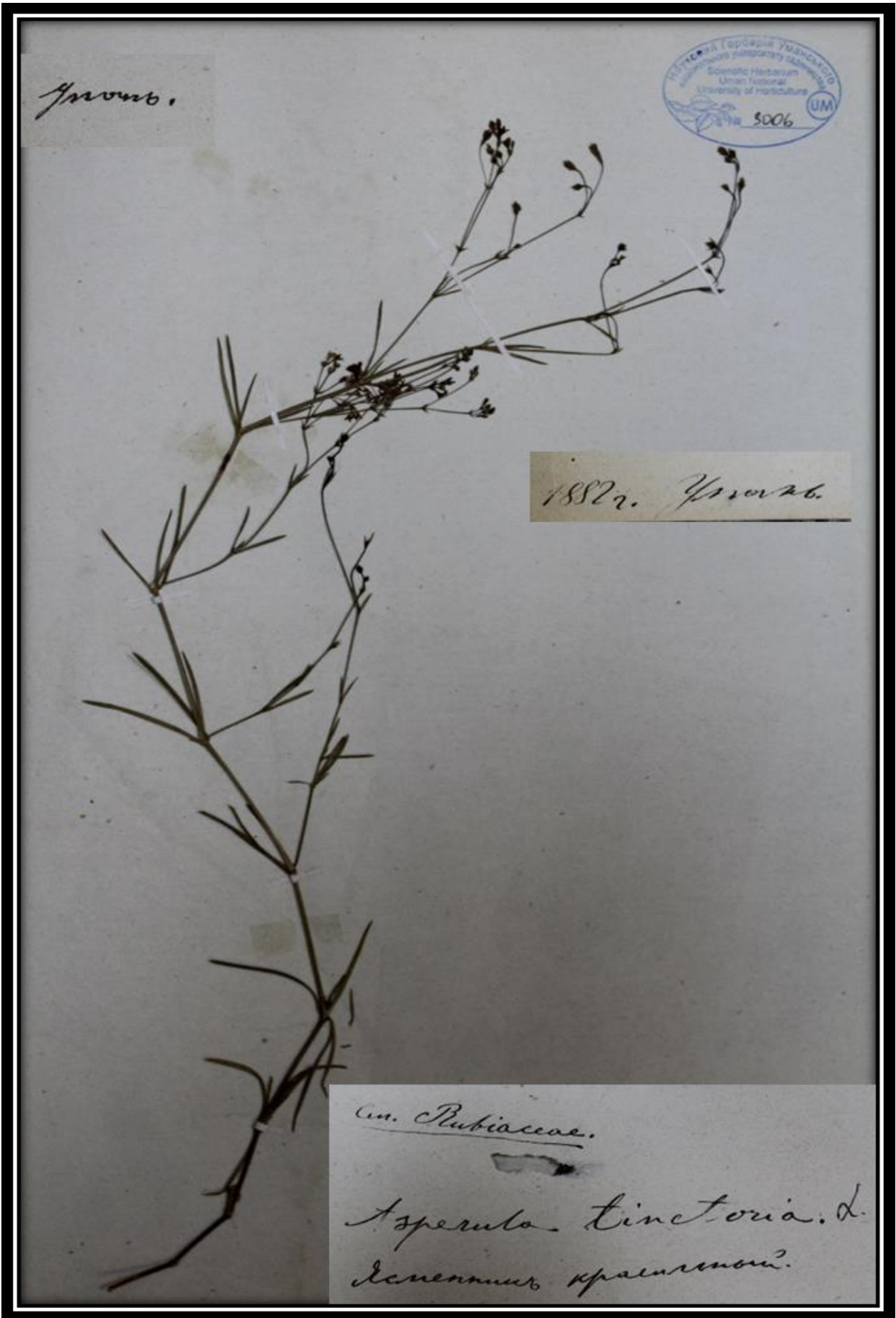
на Сахач.

Rubiaceae.

Asperula galioides M.B. & C.
Galium glaucum L.

Asperula galioides M.Bieb.

Asperula tinctoria L.

Crucianella ciliata L.

***Crucianella ciliata* Lam.**

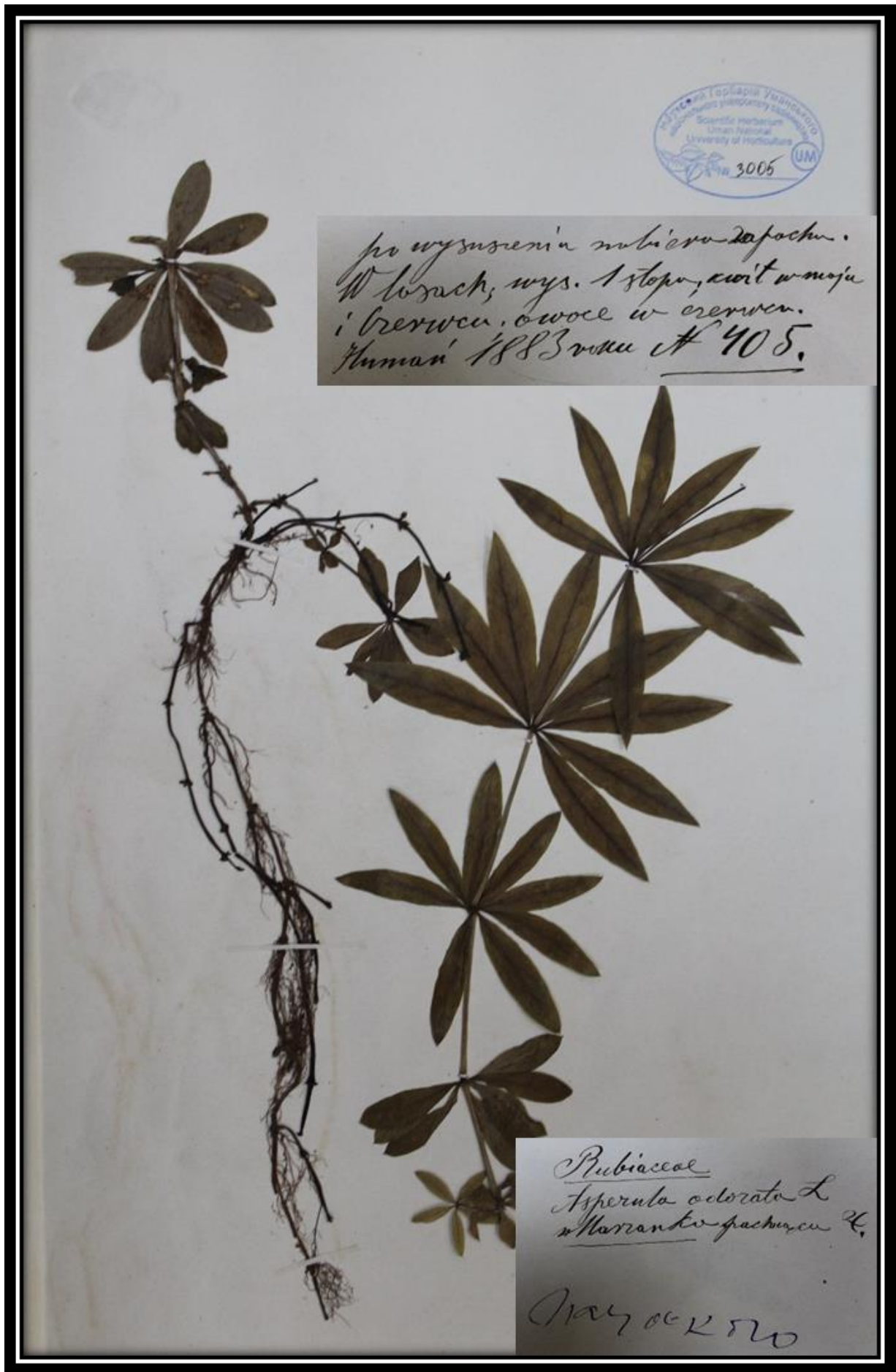
Galium aparine L.

Lipiec. 1884r. Kumań
Między Krakami.

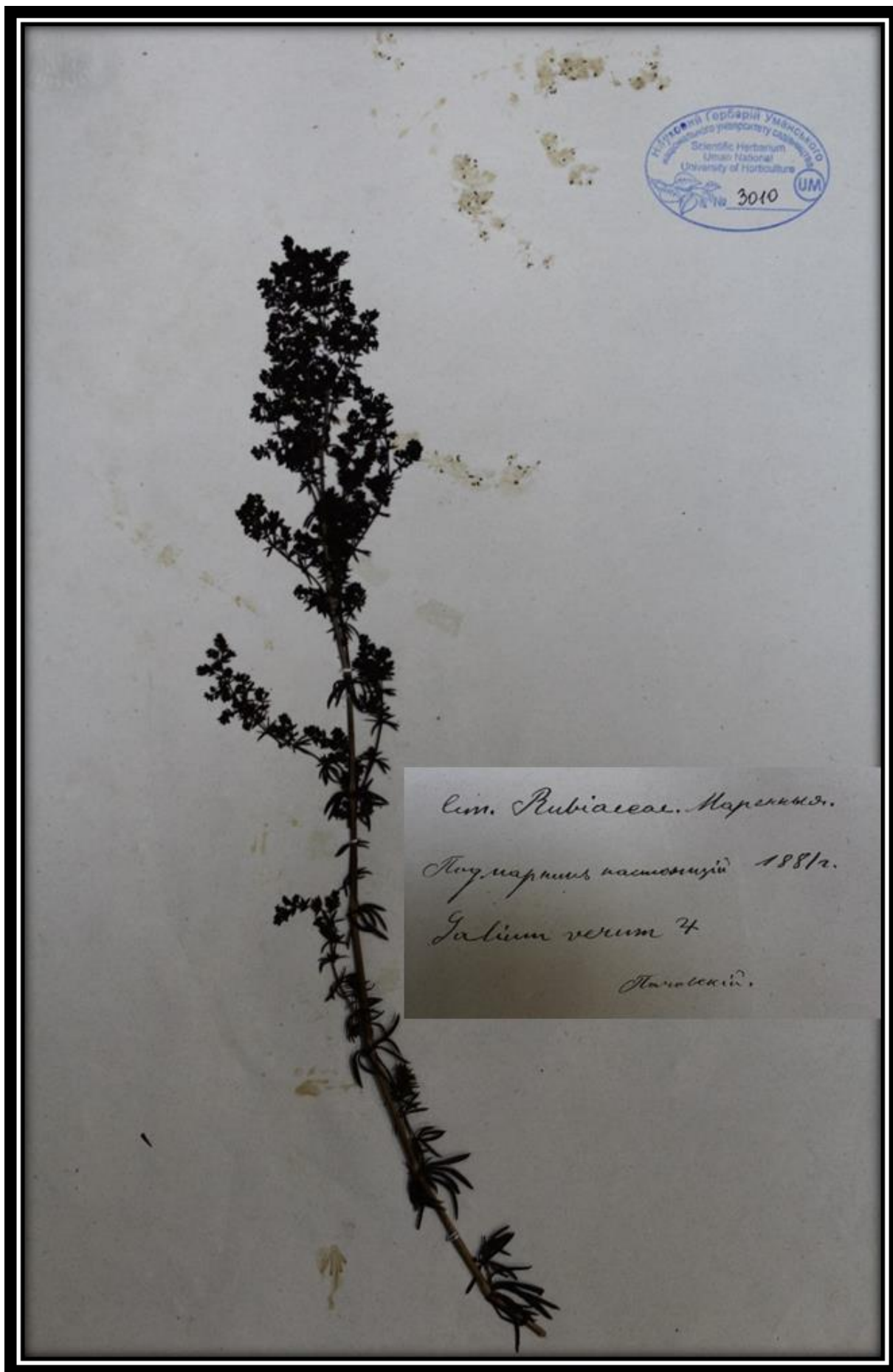
Asperula aparine Schott. 4

Galium aparine L.

Galium odoratum (L.) Scop.

Galium verum L.

drivkoni'e
voinil.
№ 442
Marramv.

Rubiaceae.
Rubia tinctorum L. f.
Marramv.

***Rubia tinctorum* L.**

A 348

Kwiceń
1883 roku Humani

Salicinae

Populus tremula L. 5
Osička

Populus tremula L.

Sorouhaceae
Arceuthobium oxycedri
M. o Bieb.

***Arceuthobium oxycedri* (DC.) M.Bieb.**

Humani 1883
A 404.

Acerineae
Acer campestre. L. 5
Klon polny.

Acer campestre L.

452

Національний ботанічний сад
Уманського національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
2842 UM

№ 1883 notae
Kunzei A 406.

Acerineae

Acer tataricum L. 2.5
flor. tatariki

Acer tataricum L.

453

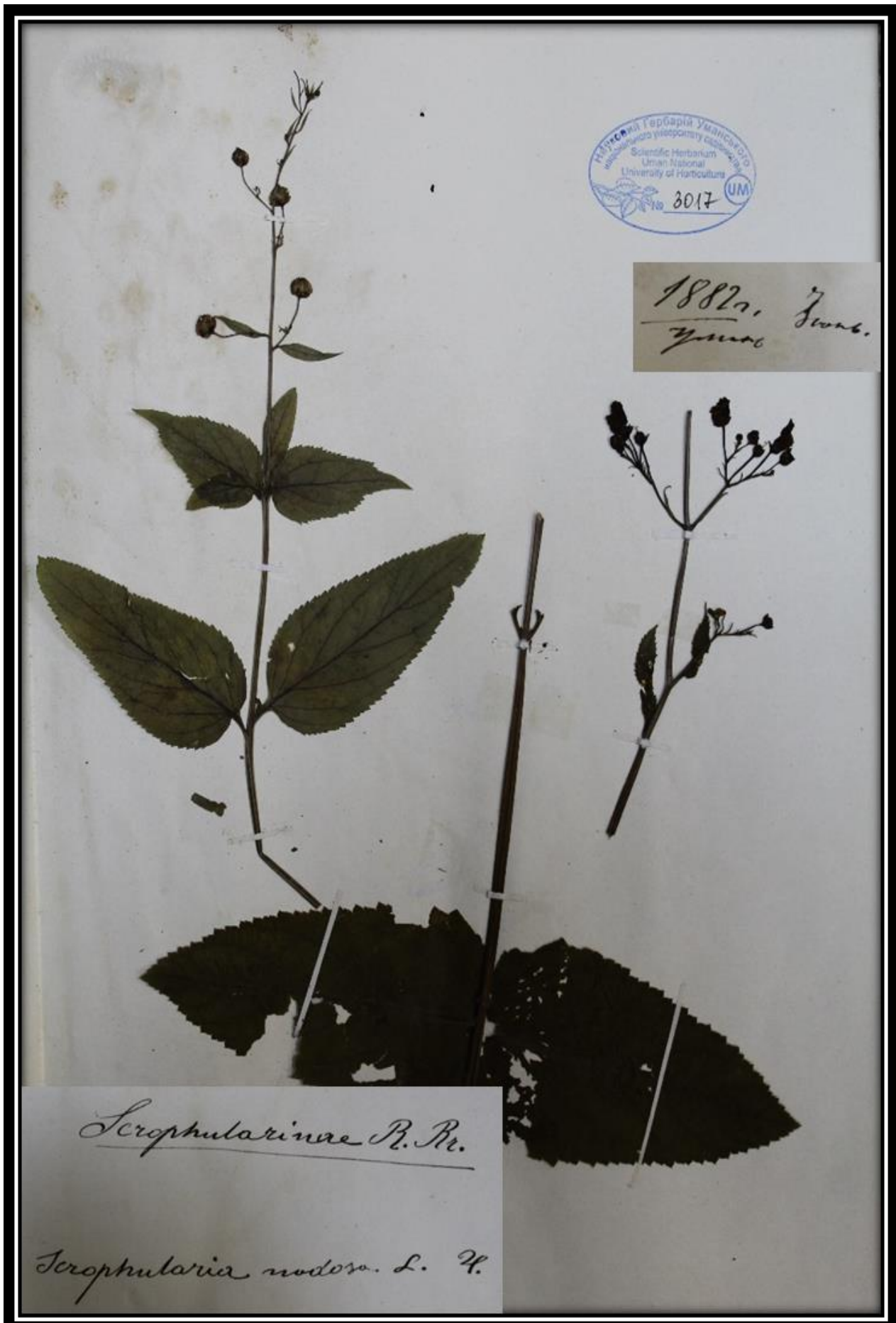
Историческая ботаника
1814 г.
Умань
Паровозов.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2937 UM

Hippocastaneae De. c.
Aesculus Hippocastanum L.

Aesculus hippocastanum L.

Научный Гербарий Уманского
университета растениеводства
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
No 3017 UM

1882, 7 June,
Yuma

Scrophularinae B. R.
Scrophularia nodosa L. H.

Scrophularia nodosa L.

1882.
Yuzov
Yuzovskaya gora

#219

Scrophulariaceae.

Verbascum lychnitis L. ☉

Verbascum lychnitis L.

#206.

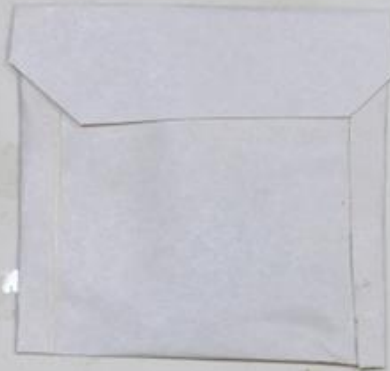
1882. June.
Yuzh.

Scrophulariaceae

Verbascum nigrum L. ☉

***Verbascum nigrum* L.**

2'-3' ☉ Lipiec 1884 v. Munow.

Harrochum

Verbascum phlomoides L.

40 Munow.

Verbascum phlomoides L.

Науковий гербарій Уманського
національного університету садово-паркового
господарства
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
3026 UAN

1882r.
June

Solanae Juss

Physalis alkekengi L.

Alkekengi officinarum Moench

HERBARIUM I GARDIN VARSZAWY
Scientific Herbarium
Linnæi Herbarium
University of Horticulture
No. 3027
UM

Gen. Urticeae.
Urtica dioica L.
Kranula glycyrrhiza H.
Jan. 1881.
Starobuciu.

Urtica dioica L.

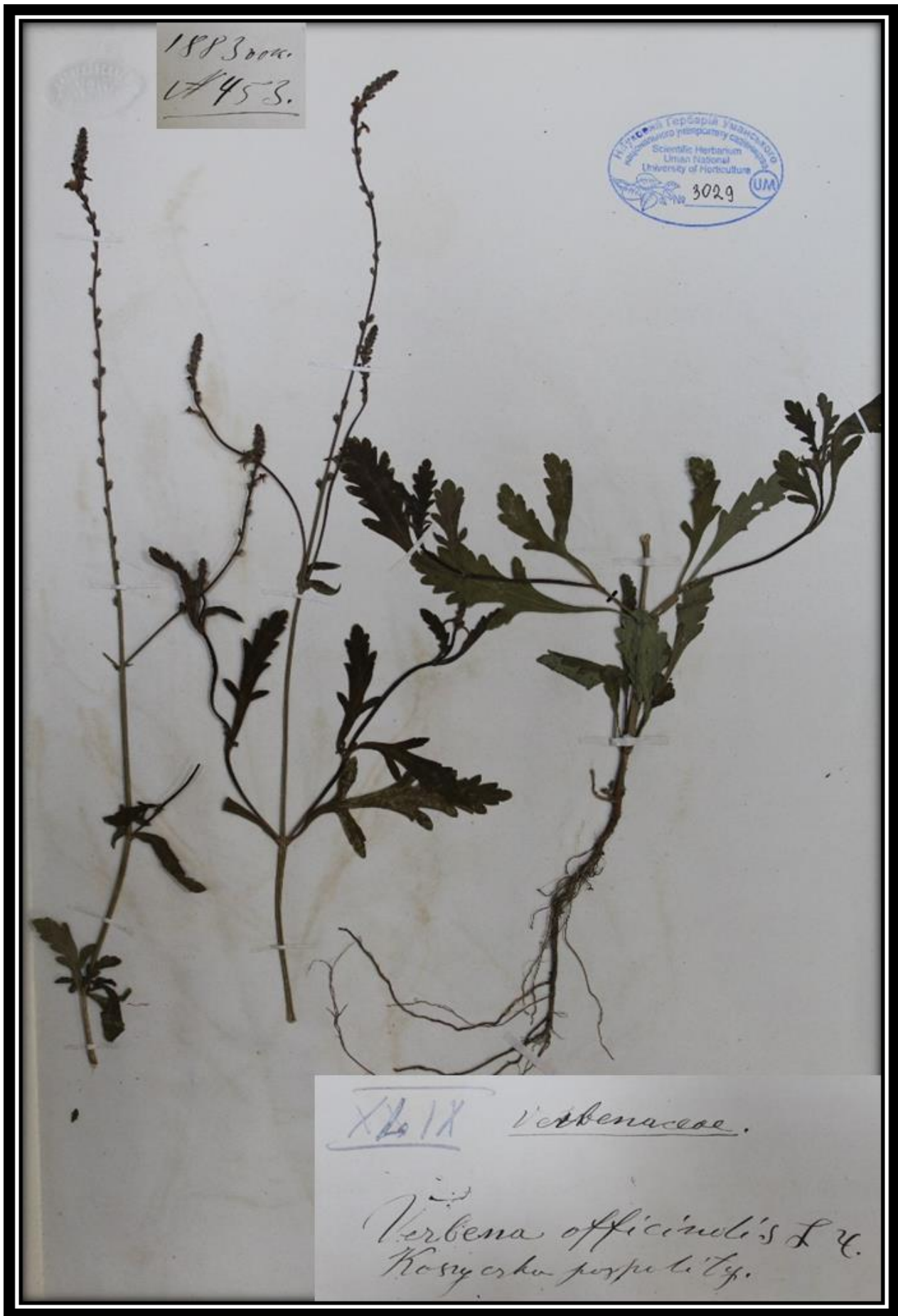
Urtica urens
h' - 1h'

Urtica urens L.

Urtica urens
POKRZYWA parząca
na gruzach, polach, przy płotach
Lipiec do jesieni.

Urtica urens L.

Verbena officinalis L.

1889r. Hunan
W wilgotnych miejscach
do 2 stp.

Viola elatior Clousius
Fries
4

Maj. Czerwiec

Viola elatior Fr.

1884 roku Kuman'
Na pyginskoch.

Viola hirta L. 4.

Viola hirta L.

W. Barack
Kwiecień
1884 roku Krasów

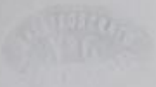
Herbarium Uniwersyteckie
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
No 5052 UM

Viola mirabilis L.

Viola mirabilis L.

1884 год. Мемориал
В. Заводской & Колеца Ковалева.

Viola recta Greke

Viola stagnina Kit. ex Schult.

Viola tricolor L.

Національний Гербарій Уманського
національного університету садівництва
Scientific Herbarium
Uman National
University of Horticulture
№ 2960 UM

1882.
Умань.

coll. Lorenthaceae. Don

Viscum album L.

Viscum album L.

4. Перелік наукових праць Йозефа Пачоського наявних у бібліотеці УНУС

Монографії, книги

- Pachoskiy I. Opisanie rastitelnosti Khersonskoy gubernii. I. Lesa. Kherson. Parovaya tipo-litografiya S.N. Olkhovikova i S.A. Khodushina. 1915. 203 s.
- Pachoskiy Yuzef (Jozef Paczoski). Khersonskaya flora (Flora Chersonszczyzny). Dvudolnye. T. 2. Poznan, 2008. 505 s. (електронний ресурс)

Статті

- Pachoskiy I. Ocherki flory okrestnostey g. Umani Kievskoy gub. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1887. T. 8, vyp. S. 371–437.
- Pachoskiy I. Materialy dlya flory Zaslavskogo i Kovelskogo uezdov Volynskoy gubernii. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1888. T. 9, vyp. 1–2. S. 199–216.
- Pachoskiy I. O faune i flore okrestnostey g. Vladimir-Volynskogo. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1888. T. 9, vyp. 1–2. S. 299–380.
- Pachoskiy I. Endemicheskie rasteniya v stepyakh yuga Rossii. *Vestnik estestvoznaniya*. 1890. № 5. S. 201–207.
- Pachoskiy I. Kultura lekarstvennykh rasteniy. Kiev. Tipografiya Petra Barkogo (Prilozhenie k zhurnalu «Zemledelie»), 1890. 48 s.
- Pachoskiy I. Materialy dlya flory stepey yugo-zapadnoy chasti Donskoy oblasti. *Otchet i trudy Odesskogo otdela Rossiyskogo obshchestva sadovodstva za 1890 g.* Odessa, 1891. S. 1–84. (prilozhenie).
- Pachoskiy I. Stadii razvitiya flory. *Vestnik estestvoznaniya*. 1891. № 9. S. 261–270.
- Paczoski J. Przyczynek do flory Wołynia. Spis roślin zebranych w r. 1890 w powiecie Dubieńskim. *Pamiętnik Fizjograficzny*. 1891. T. 11. S. 67–79.
- Pachoskiy I. Florograficheskie i fitogeograficheskie issledovaniya Kalmytskikh stepey. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1892. T. 12,

vyp. 1. S. 49–195.

- Pachoskiy I. Oчерк флоры окрестностей г. Pereyaslavlya Poltavskoy gubernii. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1894. T. 13, vyp. 1–2. S. 63–141.
- Pachoskiy I. K. Materialy po voprosu o selskokhozyaystvennom znachenii ptits. Kherson: Izdanie Khersonskogo Gubernskogo Zemstva. Tipo-litografiya nasl. O.D. Khodushinoy. 1909. 59 s. il.
- Pachoskiy I. Biologicheskie osobennosti osota. *Trudy byuro po prikladnoy botanike*. 1916. S. 1–13.
- Paczoski J. A biological peculiarity of *Cirsium arvense* Scop. *Trudy byuro po prikladnoy botanike*. 1916. S. 14–16.
- Pachoskiy I. K., Lebedev N. I. Rezultaty izsledovaniya sorno-polevoy rastitelnosti na Adzhamskoy s.-kh. opytnoy stantsii. Kherson. Tipo-litografiya S. N. Olkhovikova i S. A. Khodushina. 1916. S. 1–85.
- Pachoskiy I. K. Tselinnaya zapovednaya step Askaniya-Nova. Stepnoy zapovednik Ukrainy. *Sbornik statey pod redaktsiey prof. M. Zavodovskogo i B. K. Fortunatova*. Moskva: Gos. izd. 1923. S. 81–113.

Короткі повідомлення, опубліковані в протоколах

Київського товариства природознавців

- Pachoskiy I. O flore i faune okrestnostey g. Vladimir-Volynskogo Volynskoy gubernii. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1888. T. 9, vyp. 1–2 [Protokoly]. S. LXIX–LXX.
- Pachoskiy I. Otchet ob ekskursii v Astrakhanskuyu guberniyu. *Zapiski Kievskogo obshchestva estestvoispytateley*. 1892. T. 12, vyp. 1 [Protokoly]. S. XXXII–XXXVI.

Огляди публікацій з ботаніки

- Pachoskiy I. Obzor rabot po sistematike, fitografii, geobotanike i fitofenologii za 1890 g. *Vestnik estestvoznaniya*. 1891. № 1–2.

Книжкова виставка «Йозеф Конрадович Пачоський — знаний учений у галузі природничих наук», розгорнута до 155-річчя від дня народження вченого у музейній кімнаті бібліотеки УНУС, стала куточком постійної експозиції. В бібліотеці УНУС наявні зі статтями Й. К. Пачоського.

Крім того у бібліотеці УНУС збережено майже всі випуски цінного періодичного видання кінця ХІХ ст. «Записки Київського товариства природодослідників» (1887–1894 рр.).

Експозиція в музейній кімнаті бібліотеки УНУС, яка приурочена учню училища Йозефу Пачоському

Висновки

Нами вперше зазначено, що до найбільш ранніх гербарних зборів Йозефа Пачоського, крім видів природної та культивованої флори околиць м. Умані (Ex herbarium Flora Umaniense – 254 г.з.), належать 21 г.з. голонасінних (Gymnosperms) та 86 г.з. покритонасінних (Angiosperms) екзотів (Ex calolaris Umaniense), зібраних в оранжереях і теплицях парку Софіївка. Крім того, виявлено види, зібрані в колекційному розсаднику декоративних рослин (Ex horto botanico Umaniense) цього саду – 27 г.з. та ще в одному ботанічному саду – Ex horto botanico Petropolitano – 12 г.з.

У складі колекції відмічено окремі види рослин, які зібрано в інших місцевостях – *Brunfelsia uniflora* (Ex calolar herb. Nicolaiefl), *Onosma tinctoria* (Odessa), *Quercus rugosa* (Nicita), *Rhododendron tomentosum* (Ostrog, Wolyn). В цілому іменна колекція гербарію Йозефа Пачоського нараховує в Умані (UM) – 410 г.з.

Виявлення у складі історичного гербарію УНУС (UM) зборів Й. Пачоського, їх опрацювання та виділення в окрему колекцію дозволяє доповнити відомості щодо наявності цінних колекцій в Україні.

Подяки

Автори висловлюють щирю подяку провідному бібліотекарю музейної кімнати стародруків бібліотеки Уманського національного університету садівництва Наталії Василівні Михайловій та завідувачу музею історії університету Оксані Вікентіївні Свистун за допомогу у пошуку необхідної літератури та рукописних документів; фахівцю відділу Інтелектуальної власності УНУС Світлані Анатоліївні Оратівській за допомогу в упорядкуванні та монтуванні гербарних зразків.

Висловлюємо щирю вдяність науковому редактору – доктору сільськогосподарських наук Віктору Петровичу Карпенку.

Особливу подяку висловлюємо рецензентам – кандидату біологічних наук, куратору гербарію (KWHN) Олександрю Івановичу Шиндеру (Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України) та кандидату біологічних наук, куратору гербарію (SOF) Інні Петрівні Діденко (Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України).

Список використаних джерел

Безлуцька О. П. Діяльність Й. К. Пачоського в контексті розвитку біологічної науки (остання чверть ХІХ – перша половина ХХ ст.). Херсон: Айлант, 2014. 196 с.

Ботанічний сад імені ак. О. В. Фоміна. Каталог рослин. [Серія Природно-заповідні території України. Рослинний світ. Вип. 7]. Київ: Фітосоціоцентр, 2007. 320 с.

Васильєва Т., Бондаренко О., Коваленко С., Немерцалов В. Іменні історичні колекції гербарію Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова (MSUD). *Вісник Львівського університету*. Серія біологічна. 2018, вип. 78. С. 144–149.

Гербарій України. Index Herbariorum Ucrainicum. [Ред.-укл. Н. М. Шиян]. Київ: Альтерпрес, 2011. 442 с.

Дерюжина А. В. Гербарій Херсонського обласного краєзнавчого музею (КНЕМ). Гербарії України. Index Herbarium Ucrainicum. [Ред.-укл. Н. М. Шиян]. Київ: Альтерпрес. 2011. С. 340–343.

Доброчаєва Д. М. Йосиф Конрадович Пачоський (До 120-річчя з дня народження). *Український ботанічний журнал*. 1985. Т.42, №1. С. 95–97.

Історичне презентаційне видання «Уманський національний університет садівництва» [за ред. О. О. Непочатенко]. Логос. К., 2019. 280 с.

Климишин О. С. Умови збереження природничих музейних колекцій. Методичні рекомендації. Львів, 1998. 18 с.

Кравець Т. О., Мамчур Т. В., Чорна Г. А. Ексикати Herbarium Florae Rossicae історичного гербарію Уманського училища рільництва і садівництва. *Вісник Харківського національного університету імені В. Г. Каразіна*. Вип. №25, Серія «Біологія». Харків, 2015. С. 72–77.

Мамчур Т. В., Карпенко В. П., Парубок М. І. Гербарій учнів училища землеробства та садівництва у фонді гербарію УНУС (УМ). *Актуальні проблеми лісового і садово-паркового господарства (присвячена проф.*

М. І. Сусу д. с.-г. н., випускнику Уманського училища землеробства і садівництва (1901 р.), видатному вченому в галузі лісомеліорації) (Умань, 23–24 травня 2018 р.): матеріали Міжн. наук.-практ. конф. [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. Умань: Видавець «Сочинський М. М.», 2018. С. 42–52.

Мамчур Т. В., Карпенко В. П., Парубок М. І., Свистун О. В. Вчені-ботаніки Уманського національного університету садівництва та їх наукові дослідження (1844–2016). Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2017. 280 с.

Мамчур Т. В., Парубок М. І. Етноботанічна характеристика *Vinca L.* та його використання. *Етноботанічні традиції в агрономії, фармації та садовому дизайні, присвячені року культурної спадщини у Європі (м. Умань, 4–7 липня 2019 р.):* матеріали Міжн. наук. конф. Умань: Видавець «Сочинський М. М.», 2019. С. 144–155.

Мамчур Т. В., Парубок М. І. Історичний та сучасний опис видів роду *Vegonia L.* та їх використання. *Етноботанічні традиції в агрономії, фармації та садовому дизайні, присвячені року культурної спадщини у Європі (м. Умань, 4–7 липня 2020 р.):* матеріали Міжн. наук. конф. Умань: Видавець «Сочинський М. М.», 2020. С. 211–223.

Мамчур Т. В., Парубок М. І. Колекції гербарію УНУС (UM). *Перспективи розвитку лісового і садово-паркового господарства: Четверті Анненковські читання (м. Умань, 3–4 жовтня 2019):* матеріали Міжн. наук. конф. Умань: Сочинський М. М., 2019. С. 42–48.

Мельник В. І. Йосип Конрадович Пачоський (до 150-річчя від дня народження). *Український ботанічний журнал.* 2014. Т.71, №6. С. 740–746.

Мосякін С. Л. Родини і порядки квіткових рослин флори України: прагматична класифікація та положення у філогенетичній системі. *Український ботанічний журнал.* 2013. Т.30, №4, С. 289–307.

Скарби гербарію ОНУ (MSUD). Гербарна колекція Й. К. Пачоського. Укладачі: С. Г. Коваленко, О. Ю. Бондаренко, Т. В. Васильєва. Одеса: Освіта

України, 2013. 331 с.

Скарби гербарію ОНУ (MSUD). Гербарна колекція Й. К. Пачоського. Частина II. Укладачі: Коваленко С. Г., Бондаренко О. Ю., Васильєва Т. В., Немерцалов В. В. Одеса: Освіта України, 2016. 80 с.

Усольцева О. Г., Ковальчук Т. Д. Колекція тропічних і субтропічних рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України. *Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 60-річчю Національного дендрологічного парку «Софіївка», як наукової установи НАН України (м. Умань, 6–8 жовтня 2015 р.)*. [Ред. І. С. Косенко та ін.]. Умань: «Видавець Сочинський», 2015. С. 153–154.

Черевченко Т. М. Біля витоків інтродукції тропічних і субтропічних рослин України. *Стародавні парки і ботанічні сади – наукові центри збереження біорізноманіття та охорона історико-культурної спадщини, присвяченої 210-річчю Софіївки (м. Умань, 25–28 вересня 2006 р.)*: матеріали Міжн. наук. конф. [Ред. І. С. Косенко та ін.]. Київ: Академперіодика, 2006. С. 24–29.

Черевченко Т. М., Чувікіна Н. В. Старовинні парки – першоджерела інтродукції тропічних і субтропічних рослин в Україні. *Інтродукція рослин*. 2000. № 2. С. 3–10.

Чопик В. І., М'якушко Т. Я., Соломаха Т. Д. Гербарій. Історія, створення та функціонування. Київ: Фітосоціоцентр. 1999. 130 с.

Чорна Г. А., Мамчур Т. В. Гербарні збори інтродуцентів, зроблені Й.К. Пачоським в Уманському Царициному саду (1885–1886 рр.). *Збірник наукових праць «Автохтонні та інтродуковані рослини»*. Умань: НДП «Софіївка» НАНУ, 2018. Вип. 14. С. 95–104.

Чорна Г. А., Мамчур Т. В. Невідомі гербарні збори Й. К. Пачоського. *Матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства. (м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.)*. К., 2017. С. 222.

URL: http://www.botany.kiev.ua/doc/14_congress_UBT.pdf

Чорна Г. А., Мамчур Т. В., Коструба Т. М. Екзотичні декоративні види рослин із ранніх гербарних зборів Й. Пачоського (UM). *VII International Scientitic and Practical Conference «Eurasian Scientitic congress» (Barcelona, July 12–14 2020)*. Barcelona, Span. 2020. P. 41–50.

Чорна Г. А., Мамчур Т. В. Родинне коло та юність Йозефа Пачоського: монографія. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2021. 204 с. іл.

Виставкова діяльність Уманського НУС. URL: <https://science.udau.edu.ua/ua/vistavkova-diyalnist-umanskogo-nus.html>. (дата звернення 8.07.2020).

GBIF: The Global Biodiversity Information Facility. URL: <https://www.gbif.org/uk/species/3683625> (accessed 20.10.2021).

Hubar O. Passazh (Derybasovskaya, № 33, Preobrazhenskaya, № 34). URL: https://www.odessitclub.org/publications/almanac/alm_30/alm_30_18-35.pdf (accessed 10.09.2015).

Lyatovskyi K. Kolleksyya sosudystykh rastenyi prof. Yu. Pachoskoho v herbaryi Poznanskoho unyversyteta. *I-e nauchnye chtenyya pamyaty uchenonaturalysta Y.K. Pachoskoho «Pachoskyi y sovremennost» (Kherson, 25–29 noyabrya 1989 h.)*: trudy konferentsyi. Kherson, 1989. S. 19–20.

Latowski, K. Z kart drogi życiowej Profesora Jósefa Paczoskiego. Jósefa Paczoski. Rozważania o świecie powiazań w świecie roślin. Poznań: PTP. 2012. 354 s.

Lvov V. Samostoyatelnye raboty uchenykov po systematyke rastenyi. Umanskoe uchylyshche zemledelya y sadovodstva na Kyevskey selskokhozyaystvennoy y promyshlennoy vystavke v 1897 h. Obyasnytelnyi katalog eksponatov uchylyshcha. Kyev, 1897. 238 s.

Pachoskyi Y. Ocherky flory okresnostey h. Umany Kyevskey hubernyi. *Zapysky Kyevskahto obshchestva estestvoyspytateley*. 1887. T.VIII., Vyp. 2. S. 371–439.

Pashkevych V. V. Umanskyi Tsarytsyn sad. *Vestnyk ymperatorskoho rossyiskoho obshchestva sadovodstva*. 1894. №3. S. 167–179.

Plants of the World Online. URL: <https://powo.science.kew.org/> (accessed 20.10.2021).

Pravyla y prymernye prohrammy dlya praktycheskykh zanyaty uchenykov zemledelcheskykh uchylyshch. Sankt-Peterburh. 1888. S. 20–45.

Preyskurant rastenyam y semenam, prodayushchymysya v Umanskom Tsarytsynom sadu Uman Kyevskey hubernyi. Sankt-Peterburh: Typohrafiya V. Kurshbauma. 1885. 81 s.

Puzanov Y. Y., Hold T. M. Vydayushchyisya naturalyst Y. K. Pachoskyi. Moskva: Nauka, 1965. 88 s.

Rukovodstvo k ratsyonalnomu sposobu herboryzatsyi. [Soch. B. Auersvalda. per. s nem., s dop. y prym. A. Myzherom]. Kharkov. 1864. S. 1–26.

Uchebnye prohrammy zemledelcheskykh uchylyshch, podvedomstvennykh Mynysterstvu Hosudarstvennykh Ymushchestv. Sankt.-Peterburh, 1870. S. 3–9.

Umanskyi sel'skokhozyaystvennyi ynstitut ymeny A. M. Horkoho (1844–1974). Ukladach: Y. Y. Bylous. K.: Yzd-vo «Vyshcha shkola», 1976. 96 s.

Umanskoe uchylyshche sadovodstva y zemledelya. Sostavleno Dyrektorom uchylyshcha M. E. Sofronovym pry uchastyi prepodavately y zavedyvayushchykh otdelnyimi otraslyamy. Sankt-Peterburh: Typohrafiya V. Kyrshbauma, 1910. 80 s.

Yubyley Umanskoho uchylyshcha. Rech prepodavatelya Umanskoho uchylyshcha zemledelya y sadovodstva V. A. Dolbyna, proctennaya na yubyleynom akte 27 dekbrya. K., 1895. 39 s.

Thermery T. Guide de Sophiowka, surnomme la merveille de L'Ukraine. Odessa. 1846. 150 s.

The World Flora Online. URL: <http://www.worldfloraonline.org/> (accessed 20.10.2021).

Показчик латинських назв родин

Gymnosperms

Araucariaceae 14

Pinaceae 14

Podocarpaceae 15

Taxaceae 15

Taxodiaceae 16

Angiosperms

Acanthaceae 39

Adoxaceae 184

Alismataceae 179

Amaryllidaceae 179

Amaranthaceae 134, 184

Apiaceae 134, 184

Apocynaceae 39, 148, 185

Araliaceae 40

Arecaceae 38

Aristolochiaceae 40

Asclepiadaceae 40

Asparagaceae 38, 179

Asphodelaceae 180

Asteraceae 40, 134, 148, 185

Balsaminaceae 41, 188

Begoniaceae 41

Berberidaceae 42, 189

Betulaceae 189

Bignoniaceae 42

Boraginaceae 148, 189

Brassicaceae 149, 189

Buxaceae 42, 149

Campanulaceae 149, 190

Cannabaceae 190

Caprifoliaceae 42, 134, 190

Caryophyllaceae 149, 190

Cleomaceae 149

Cucurbitaceae 192

Ericaceae 134, 193

Euphorbiaceae 42, 193

Fabaceae 43, 193

Fagaceae 43

Grossulariaceae 194

Hypericaceae 194

Iridaceae 180

Juncaceae 180

Lamiaceae 44, 149, 195

Liliaceae 180

Linaceae 149, 196

Linderniaceae 44

Lythraceae 150

Malvaceae 44, 197

Maranthaceae 38

Mesembryanthaceae 44

Moraceae 45
Myrtaceae 45
Nepenthaceae 46
Oleaceae 46, 197
Onagraceae 150, 197
Orobanchaceae 197
Oxalidaceae 150
Papaveraceae 150, 197
Phrymaceae 150
Plantaginaceae 150, 198
Poaceae 148, 181
Primulaceae 199
Ranunculaceae 151, 199
Rhamnaceae 46
Rosaceae 46, 200
Rubiaceae 46, 135, 202
Rutaceae 46
Salicaceae 203
Santalaceae 203
Sapindaceae 203
Scrophulariaceae 203
Smilacaceae 39
Solanaceae 47, 135, 204
Thymelaeaceae 47
Urticaceae 151, 204
Verbenaceae 47, 151, 204
Violaceae 204
Viscaceae 205

Показчик латинських назв видів

Gymnosperms

Abies alba Mill 14, 19

Abies cephalonica Loudon 14, 20

Abies cilicica (Antoine & Kotschy) Carrière 14, 21

Abies nordmanniana (Steven) Spach 14, 22

Abies pinsapo Boiss 14, 23

Araucaria bidwillii Hook 14, 17

Araucaria columnaris (J.R.Forst.) Hook 14, 18

Cephalotaxus fortunei Hook 15, 29

Cryptomeria japonica (Thunb. ex L.f.) D.Don 16, 36

Cunninghamia lanceolata (Lamb.) Hook. 16, 37

Pinus pinaster Aiton 14, 24

Pinus radiata D.Don 15, 25

Pinus sabiniana Douglas ex D.Don 15, 26, 27

Podocarpus elongatus (Aiton) L'Hér. ex Pers. 15, 28

Taxus baccata L. 15, 30–34

Taxus cuspidata Siebold & Zucc. 16, 35

Angiosperms

Acacia dealbata Link. 43, 92

Acacia melanoxyton R.Br. 43, 93

Acacia microbotrya Benth. 43, 94

Acacia paradoxa DC. 43, 95

Acer campestre L. 203, 452

Acer tataricum L. 203, 453

Achillea millefolium L. 185, 269

Achillea nobilis L. 185, 270, 271

Adenocarpus foliolosus (Aiton) DC. 43, 96

Aesculus hippocastanum L. 203, 454

Agropyron cristatum (L.) Gaertn. 181, 224

Ajuga laxmannii (L.) Benth. 195, 365
Alisma plantago-aquatica L. 179, 206
Alkekapri officinarum Moench 204, 459
Allium flavescens Besser 179, 208
Allium oleraceum L. 179, 209
Allium saxatile M.Bieb. 179, 210
Alnus glutinosa (L.) Gaertn. 189, 305
Amaranthus retroflexus L. 184, 258
Ammobium alatum R.Br. 148, 154
Andromeda polifolia Linn. 134, 144
Anemonoides sylvestris (L.) Galasso, Banfi & Soldano 199, 408
Anethum graveolens L. 184, 260
Anthoxanthum odoratum L. 181, 225
Aphelandra mamulata (Tafalla ex Nees) Voss 39, 56
Apocynum androsaemifolium L. 148, 153
Aquilegia chrysantha A.Gray. 151, 176
Aquilegia vulgaris L. 199, 409
Arabidopsis thaliana (L.) Heynh. 189, 309
Aralia palmata hort. 40, 63
Arbutus andrachne L. 134, 145
Arceuthobium oxycedri (DC.) M.Bieb. 203, 451
Aristolochia fimbriata Cham. 40, 67
Aristolochia sempervirens L. 40, 68
Argentina anserina (L.) Rydb. 200, 424
Artemisia abrotanum L. 185, 272
Artemisia absinthium L. 185, 273
Artemisia campestris subsp. *glutinosa* (J.Gay ex Besser) Batt. 186, 274
Artemisia taurica Willd. 186, 275
Artemisia vulgaris L. 186, 276
Asclepias syriaca L. 185, 266

Asparagus officinalis L. 179, 211
Asperula galioides M.Bieb. 202, 441
Asperula tinctoria L. 202, 442
Astragalus albicaulis DC. 193, 347
Astragalus asper Jacq. 193, 348
Astragalus cicer L. 193, 349
Astragalus dolichophyllus Pall. 193, 350
Astragalus onobrychis L. 193, 351
Astragalus physodes L. 193, 352
Astragalus sp. 193, 194, 353, 354
Astragalus uliginosus L. 194, 355
Astragalus varius S.G.Gmel. 194, 356
Astragalus versicolor Pall. 194, 357
Astrantia major L. 134, 137
Avenula pupescens (Huds.) Dumort. 181, 226
Avena sativa L. 181, 227, 228
Baculellum articulatum (L.f.) L.V.Ozerova & A.C.Timonin, 40, 71
Begonia dichotoma Jacq. 41, 75
Begonia dietrichiana Irmsch. 41, 76
Begonia hydrocotylifolia Otto ex Hook. 41, 77
Begonia maculata Raddi 41, 78
Begonia manicata Brongn. 41, 79
Begonia rex Putz. 41, 80
Begonia × *ricinifolia* A.Dietr. 41, 81
Begonia weddeliana A.DC. 41, 82
Bellis perennis L. 134, 139, 186, 277
Berberis aquifolium Pursh 42, 83
Berberis darwinii Hook. 42, 84
Berberis fortunei Lindl. 42, 85
Berberis vulgaris L. 189, 304

Bromus erectus Huds. 181, 229
Bromus hordeaceus L. 181, 230, 231
Bromus secalinus L. 181, 232
Brunfelsia uniflora (Pohl) D.Don 47, 128
Bryonia alba L. 192, 341
Bupleurum semicompositum L. 134, 138
Buxus balearica Lam. 42, 87, 88
Buxus sempervirens L. 149, 160
Calamus asperrimus Blume. 38, 48
Callitriche palustris L. 198, 397
Campanula rapunculoides L. 190, 315
Carlina vulgaris L. 186, 278
Catharanthus roseus (L.) G.Don 39, 61
Celosia argentea L. 134, 136
Cenchrus americanus (L.) Morrone 182, 233
Centaurea jacea L. 186, 279
Cerastium glomeratum Thuill. 190, 319
Cestrum aurantiacum Lindl. 47, 129
Cestrum macrophyllum Vent. 47, 130
Cestrum parqui (Lam.) L'Her. 47, 131
Chaerophyllum aromaticum L. 184, 261
Chaerophyllum temulum L. 184, 262
Chamaecytisus austriacus (L.) Link 194, 358
Chamaecytisus ratisbonensis (Schaeff.) Rothm. 194, 359
Chamaerops humilis L. 38, 49
Chelidonium majus L. 197, 394
Cirsium canum (L.) All. 186, 280, 281
Cirsium oleraceum (L.) Scop. 186, 282
Citrus medica L. 46, 127
Clematis integrifolia L. 199, 410

Clematis recta L. 199, 411, 412
Cleome sp. 149, 163
Clerodendrum thompsoniae Balf.f. 44, 103
Conophytum minutum (Haw.) N.E.Br. 44, 109
Convallaria majalis L. 179, 212
Coronilla varia L. 194, 360
Corydalis solida (L.) Clairv. 197, 395
Cota tinctoria (L.) J.Gay 186, 283
Crataegus crus-galli L. 200, 425
Crataegus monogyna Jacq. 201, 426
Croton spiralis Müll. Arg. 42, 90
Crucianella ciliata Lam. 202, 443
Cucumis sativus L. 192, 342
Cuphea llavea Lex 150, 168
Cynoglossum officinale L. 189, 306
Dactylis glomerata L. 182, 233
Delphinium consolida L. 199, 413
Descurainia sophia (L.) Webb ex Prantl 189, 310
Dianthus barbatus var. *compactus* (Kit.) Heuff. 191, 320
Dianthus capitatus J.St.-Hil. 191, 321
Dianthus carthusianorum subsp. *atrorubens* (All.) Pers. 191, 322
Dianthus collinus Waldst. & Kit. 191, 323
Dianthus corymbosus Sm. 191, 324
Dianthus cyri Fisch. & C.A.Mey. 191, 325
Dianthus polymorphus M.Bieb. 191, 326
Dianthus seguieri Vill. 191, 327
Dianthus superbus L. 191, 328
Dicliptera raui Karthik. & Moorthy 39, 57
Dicranopygium atrovirens (H.Wendl.) Harling 38, 50
Digitalis ferruginea L. 150, 175

Digitalis grandiflora Mill. 198, 398, 399
Digitaria ciliaris (Retz.) Koeler 182, 234
Digitaria ischaemum (Schreb.) Muhl. 182, 235
Echinochloa crus-galli (L.) P.Beauv. 182, 236
Emilia sonchifolia (L.) DC. 148, 155
Epilobium angustifolium L. 197, 391
Epilobium hirsutum L. 197, 392
Eragrostis minor Host 182, 237
Erythranthe tilingii (Regel) G.L.Nesom 150, 174
Eucalyptus globulus Labill. 45, 115
Euphorbia procera M.Bieb. 193, 345
Fatsia japonica (Thunb.) Dne. & Planch. 40, 64
Felicia amelloides (L.) Voss 134, 140
Festuca filiformis Pourr. 182, 238
Ficus aurea Nutt. 45, 110
Ficus nervosa subsp. *pubinervis* (Blume) C.C.Berg 45, 111
Ficus pumila L. 45, 112
Ficus saussureana DC. 45, 113
Ficus scabra G.Forst. 45, 114
Fragaria vesca L. 201, 427
Fragaria virginiana Mill. 201, 428
Fritillaria sp. 180, 221
Gagea lutea (L.) Ker Gawl. 180, 222
Gagea minima (L.) Ker Gawl. 181, 223
Galeopsis bifida Boenn. 195, 366
Galeopsis speciosa Mill. 195, 367
Galium aparine L. 202, 444, 445
Galium odoratum (L.) Scop. 202, 446
Galium uliginosum L. 202, 447
Galium verum L. 203, 448

Gardenia thunbergia Thunb. 46, 125
Geum × *intermedium* Ehrh. 201, 429
Geum urbanum L. 201, 430
Gladiolus imbricatus L. 180, 217
Glaucium corniculatum (L.) Rudolph 198, 396
Glechoma hederacea L. 195, 368
Gomphocarpus fruticosus (L.) W.T.Aiton 40, 69
Gypsophila elegans M.Bieb. 149, 162
Havardia albicans (Kunth) Britton & Rose 43, 97
Hedera colchica (K.Koch) K.Koch. 40, 65
Hedera nervosa Hosb. 40, 66
Hemerocallis fulva (L.) L. 180, 216
Hordeum bulbosum L. 182, 239
Hordeum distichon L. 182, 240
Hordeum murinum L. 182, 241
Hordeum vulgare L. 182, 242, 243
Hoya carnosa (L.l.) R.Br. 40, 70
Humulus lupulus L. 190, 316
Hypericum hirsutum L. 194, 364
Hyssopus officinalis L. 195, 369
Impatiens noli-tangere L. 188, 303
Impatiens walleriana Hook.f. 41, 74
Iris pseudacorus L. 180, 218
Isopyrum tpalictroides L. 199, 414
Jacobaea vulgaris Gaertn. 187, 284
Jasminum nudiflorum Lindl. 46, 121
Juncus compressus Jacq. 180, 219
Juncus conglomeratus L. 180, 220
Jurinea multiflora (L.) B.Fedtsch. 187, 285
Justicia carnea Lindl. 39, 58

Justicia floribunda (C.Koch) Wassh. 39, 59
Kerria japonica (L.) DC. 46, 124
Klasea radiata (Waldst. & Kit.) Á.Löve & D.Löve 187, 286
Lactuca sativa L. 187, 287
Lamium album L. 195, 370
Lamium maculatum (L.) L. 195, 371
Lamprocapnos spectabilis (L.) Fukuhara 150, 171
Lantana nivea Vent. 47, 133
Lapsana communis L. 187, 288
Lasthenia californica DC. ex Lindl. 148, 156
Lasthenia glabrata Lindl. 134, 141
Lavandula angustifolia Mill. 195, 372
Leonurus cardiaca L. 195, 373
Lepidium ruderale L. 189, 311
Leptospermum myrtifolium Sieber ex DC. 45, 116
Ligustrum vulgare L. 197, 389
Linaria vulgaris Mill. 198, 400
Linum grandiflorum Desf. 149, 167
Linum nervosum Waldst. & Kit. 196, 386
Lobelia erinus L. 149, 161
Lolium arundinaceum (Schreb.) Darbysh. 183, 244
Lolium perenne L. 183, 245
Lonicera caerulea L. 134, 143
Lonicera caprifolium L. 190, 317
Lonicera villosa (Michx.) Roem. & Schult. 190, 318
Lophiolepis eriophora (L.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P.Caputo 187, 289
Lophiolepis serrulata (M.Bieb.) Del Guacchio, Bureš, Iamónico & P.Caputo 187, 290
Macleaya cordata (Willd.) R.Br. 150, 172
Malva pusilla Sm. 197, 387
Marrubium peregrinum L. 195, 374

Marrubium vulgare L. 195, 375
Matricaria discoidea DC. 134, 142
Matthiola fragrans (Fisch.) Bunge 149, 159
Melaleuca alba Steud. 45, 117
Melaleuca citrina (Curtis) Dum.Cours. 45, 118
Melica ciliata L. 183, 246
Melica nutans L. 183, 247
Mercurialis perennis L. 193, 346
Mimosa pudica L. 43, 98
Mimosa sp. 43, 99
Mitriostigma axillare Hochst. 46, 126
Moehringia trinervia (L.) Clairv. 191, 329
Nepenthes sp. 46, 120
Nepeta bucharica Lypsky 149, 164
Nigella damascena L. 199, 415
Odontarrhena argentea (All.) Ledeb. 190, 312
Oenothera sp. 150, 169
Onosma tinctoria M.Bieb. 189, 307
Orbea variegata (L.) Haw. 39, 62
Origanum vulgare L. 196, 376
Oxalis sp. 150, 170
Paliurus spina-christi Mill. 46, 123
Panicum altissimum DC. ex Hornem. 183, 248
Papaver alpinum L. 150, 173
Pavonia spinifex (L.) Cav. 44, 107
Pedicularis comosa L. 197, 393
Pentanema britannicum (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort. 187, 291
Pentanema ensifolium (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort. 187, 292

Pentanema oculus-christi (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort. 187, 293

Pericallis × *hybrida* B.Nord. 41, 72

Peristrophe salicifolia Hossk. 39, 60

Phacelia tanacetifolia Benth. 148, 158

Phillyrea latifolia L. 46, 122

Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud. 183, 249

Phuopsis stylosa (Trin.) G.Nicholson 135, 146

Phyllanthus epiphyllanthus L. 43, 91

Pimpinella major (L.) Huds. 185, 263

Pimpinella saxifraga L. 185, 264

Plantago major L. 198, 401

Polycnemum majus A.Braun. ex Bogenh. 184, 259

Polygonatum multiflorum (L.) All. 180, 213

Polygonatum odoratum (Mill.) Druce 180, 214

Populus tremula L. 203, 450

Potentilla argentea L. 201, 431

Potentilla inclinata Vill. 201, 432

Potentilla supina L. 201, 433

Primula veris L. 199, 407

Prunella grandiflora (L.) Scholler 196, 377

Prunus avium (L.) L. 201, 434

Prunus cerasus L. 201, 435

Prunus fruticosa Pall. 201, 436

Prunus insititia L. 201, 437

Prunus padus L. 202, 438

Prunus spinosa L. 202, 439

Pulicaria vulgaris Gaertn. 188, 294

Pulmonaria officinalis L. 189, 308

Pulsatilla vulgaris Mill. 199, 416

Quercus cerris L. 43, 100
Quercus ilex L. 44, 101
Quercus rugosa Née 44, 102
Ranunculus auricomus L. 200, 417
Ranunculus ficaria L. 200, 418
Ranunculus lingua L. 200, 419
Ranunculus polyanthemos L. 200, 420
Ranunculus sceleratus L. 200, 421
Ranunculus trichophyllus Chaix. 200, 422
Rhapis excelsa (Thunb.) A. Henry 38, 51
Rhododendron tomentosum Harmaja 193, 344
Ribes aureum Pursh. 194, 362
Ribes rubrum L. 194, 363
Roldana petasitis (Sims) H. Rob. & Brettell. 41, 73
Rubia tinctorum L. 203, 449
Sagittaria sagittifolia L. 179, 207
Salvia austriaca Jacq. 196, 378
Salvia coccinea Buc'hoz ex Etl. 149, 165
Salvia patens Cav. 44, 104
Salvia pratensis L. 196, 379
Salvia rosmarinus Schleid. 44, 105
Salvia verticillata L. 196, 380
Saponaria calabrica Guss. 191, 330
Satureja montana L. 149, 166
Scilla bifolia L. 180, 215
Scolymus hispanicus L. 188, 295
Scrophularia nodosa L. 203, 455
Scutellaria albida L. 196, 381
Secale cereale L. 183, 250
Secale sylvestre Host 183, 251

Securigera varia (L.) Lassen 194, 360
Semele androgyna (L.) Kunth 38, 53
Senecio elegans L. 148, 157
Senecio vulgaris L. 188, 296
Serratula coronata L. 188, 297, 298
Setaria glauca (L.) P.Beauv. 183, 252
Setaria italica (L.) P.Beauv. 183, 253
Setaria viridis (L.) P.Beauv. 184, 254
Sicyos angulatus L. 192, 343
Silene chalcedonica (L.) E.H.L.Krause 191, 331
Silene csereii Baumg. 191, 332
Silene flos-cuculi (L.) Greuter & Burdet 192, 333
Silene gallica L. 192, 334
Silene noctiflora L. 192, 335
Silene otites (L.) Wibel 192, 336
Silene pendula L. 192, 337
Silene spergulifolia (Willd.) M.Bieb. 192, 338
Silene vulgaris (Moench) Garcke 192, 339
Sisymbrium officinale (L.) Scop. 190, 313
Smilax aspera L. 39, 55
Solanum lycopersicum L. 135, 147
Sorbus aucuparia L. 202, 440
Sparmannia africana L.f. 44, 108
Stachys palustris L. 196, 382
Stachys recta L. 196, 383
Stachys sylvatica L. 196, 384
Stellaria graminea L. 192, 340
Stisseria bufonia (Jacq.) Kuntze 40, 68
Stromanthe eximia Eichler 38, 54
Syringa vulgaris L. 197, 390

Syzygium australe (J.C.Wendl. ex Link) B.Hyland 45, 119
Tanacetum corymbosum (L.) Sch.Bip. 188, 299
Tanacetum vulgare L. 188, 300, 301
Tecomaria capensis (Thunb.) Spach 42, 86
Teucrium chamaedrys L. 196, 385
Thalictrum minus L. 200, 423
Thymelaea passerina (L.) Coss. & Germ. 47, 132
Tilia cordata Mill. 197, 388
Torenia asiatica L. 44, 104
Triticum turgidum subsp. *dicoccum* (Schrank ex Schübl.) Thell. 184, 255
Triticum turgidum subsp. *durum* (Desf.) Husn. 184, 256
Turgenia latifolia (L.) Hoffm. 185, 265
Turritis glabra L. 190, 314
Tussilago farfara L. 188, 302
Urtica dioica L. 204, 460
Urtica pilulifera L. 151, 177
Urtica urens L. 204, 461
Valeriana rubra L. 42, 89
Verbascum lychnitis L. 203, 456
Verbascum nigrum L. 203, 457
Verbascum phlomoides L. 203, 458
Verbena × *hybrida* Groenland & Rümpler 151, 178
Verbena officinalis L. 204, 462
Veronica americana (Raf.) Schwein. ex Benth. 198, 402
Veronica austriaca L. 198, 403
Veronica chamaedrys L. 198, 404
Veronica serpyllifolia L. 198, 405
Veronica spicata L. 198, 406
Viburnum lantana L. 184, 257
Vicia lens (L.) Coss. & Germ. 194, 361

Vinca minor L. 185, 267

Vincetoxicum hirundinaria Medik. 185, 268

Viola elatior Fr. 204, 463

Viola hirta L. 204, 464

Viola mirabilis L. 204, 465

Viola odorata L. 204, 466

Viola stagnina Kit. ex Schult. 204, 467

Viola tricolor L. 204, 468

Viscum album L. 205, 469

Washingtonia filifera (Rafarin) H.Wendl. ex de Bary 38, 52

Zea sp. 148, 152

Наукове видання

Мамчур Тетяна Василівна

Чорна Галина Анатоліївна

Фонди наукового гербарію

Уманського національного університету

садівництва (УМ).

Гербарна колекція Йозефа Пачоського

Монографія

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 18.09.2023 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 28,83

Тираж 300 прим. Замовлення № 781 (1828)

Видавець і виготівник «Сочінський М. М.»

20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2521 від 08.06.2006.

тел. (04744) 4-64-88, (067) 104-64-88

vizavi-print.jimdo.com

e-mail: vizavi008@gmail.com